PERUGIA

DI STATO
ARCHIVIO
Perugia
I
4
4
PERUGIA
BIBLIOTECA

ARCHIVIO

Perugia I. 4.4.

IV

Quartum volumen.

Quartum volumen ſtatutorum Magnifice ⁊ Auguſte Ciuitatis Peruſie decus ⁊ ornatum aliaqꝫ multa peregregia ciuitatis ordinamenta nónullaqꝫ de Lacu ⁊ peruſino Cluſio cóplectens ⁊ explicans nouiter reformatum/caſtigatum/reuiſum ⁊ auctum. Nunc primum ad publicam vtilitatem editum ⁊ impreſſum.

GRYPHES LOQVITVR.

Hactenus has leges, & Municipalia iura
Ciuibus abſtulerant tempora dura meis
Hoc quibus, & roſtrum, nobis unguesqꝫ retuſi:
Et nullum pennæ præpetis omen erat.
At nunc noſtrarum diſiecta uolumina legum:
Forma aliud capiunt ſub meliore/decus
Ergo caue, hos ungues: quiſquis, roſtrumqꝫ laceſſas
Arma etenim auxilio hæc, Gryphes adunca gero.

ARCHIVIO DI STATO PERUGIA
N° 2576
5383

¶ Franciſci Septimii Tudertis Tetraſtichon
In quo Gryphes Loquitur.

Tum placidus : tum mitis ero, ſi legis amicus
Candida ſi patriæ iura tuere meæ :
At quicunq; ſacras : Contra : temerabere leges
E/placido/Gryphum ſenſeris eſſe ferum.

¶ Io. Galli Tifernatis in Vrbis Peruſię Statutum Tetraſtichon.

Armiferi cum me decoret vis bellica Martis,
Cenſear & ſacris legibus eſſe potens.
Vnde mihi exurgat geminarum gloria laudum :
Non eſt quo celebrer, vlterius ue' colar.

¶ Lactantii Iouii Vcianelli. Ad Lectores candidos Hexaſtichon.

GRYPHVS LOQVITVR.

Me ſuper horrendum poſitum precor aſpice Gryphum
Sortitum hunc parua non ratione locum.
Inſequor infandos, leges temerare vetuſtas
Audentes, rapidis vnguibus eripio.
Eia igitur noſtram (fueris quicunq;) caueto
Sæuitiam, inſegnes ſum ferus, atq; nocens.

¶ Tabula quarti voluminis ſtatutorum magnifice ciuitatis Peruſie.

¶ De fonte plateę ⁊ eius aqueductu conſeruis ⁊ venis ac de ciſternis ⁊ puteis certo modo faciendis. Rubrica.1. fol.2.

¶ De tractatu habendo pro abūdantie aque. Rubrica.2. fol.4.

¶ De quibuſdam fontibus manutenendis expenſis cōis Peruſie. Rubrica.3. fol.4.

¶ De occupante plateam vel vias occaſione muralij. Rubrica.4. fol.4.

¶ De ponente ⁊ retinente lignamē ac de proijciēte litamen terracium paleas vel aliam immundiciam ⁊ de excutiente ⁊ proijciente pannos pennatos in vijs que ſunt ſub voltā palatij ſolite reſidentie gubernatoris ac palatij dn̄oꝝ prioꝝ ⁊ in alijs vijs ⁊ locis ciuitatis Peruſie deſignatis ⁊ comprehenſis ſub infraſcriptis confinibus. Rubrica.5. fol.4.

¶ Qꝫ non edificentur iuxta viam niſi petita licētia. Rubrica.6. fol.5.

¶ De remotione voltaꝝ ⁊ ꝓfielloꝝ. R̄ca.7. fol.5.

¶ Qꝫ reaptetur profiellum ⁊ grondaria minantia ruinam. Rubrica.8. fol.5.

¶ Qꝫ habens edificiū ſuper re alterius debeat precepto ei facto eleuare. Rubrica.9. fol.5.

¶ De ex occupatione muri occupati vel impediti fienda. Rubrica.10. fol.6.

¶ Qꝫ nullus poſſit habere tendam de paretanis in platea cōis infra certam menſurā: ⁊ de alijs prohibitis. Rubrica.11. fol.6.

¶ Qꝫ liceat ſtare in die fori in platea cōmunis Peruſie calzolarijs ⁊ alijs artificibus in locis conſuetis. Rubrica.12. fol.6.

¶ Qꝫ nullus poſſit operari in platea cōis peruſie artem funium ſellarum ⁊ baſtorū aſinoꝝ equorum ⁊ mulorum. Rubrica.13. fol.7.

¶ De pellibus ⁊ corijs in platea non tenendis ⁊ quibuſdam alijs. Rubrica.14. fol.7.

¶ In quibus locis ꝓhibentur ſtare caldarraij planellarij ⁊ fabri. Rubrica.15. fol.7.

¶ Qꝫ quedā res nō retineātur in ſtratis regalibus nec ſub volta palatij. Rubrica.16. fol.8.

¶ De calzo fiēdo in bolagario. Rubrica.17. fol.8.

¶ De reaptatiōe ⁊ reparatiōe viaꝝ. R̄ca.18. fol.8.

¶ Qꝫ vie vicinales poſſint claudi de volūtate oīuz vicinorum. Rubrica.19. fol.8.

¶ Qꝫ nulla foueavel forma fieri poſſit iuxta aliquā viam ex parte inferiori ad duos pedes. Rubrica.20. fol.9.

¶ De ex occupatione viarum ⁊ formarum earuz. Rubrica.21. fol.9.

¶ Qꝫ oēs forme comitatus mittantur certis tēporibus. Rubrica.22. fol.9.

¶ Qꝫ via quā quis habet ꝑ rem alterius liceat mutare per aliū locū minus dānoſum. R̄ca.23. fol.9.

¶ Qꝫ via ſup fouea qua itur ad ſanctam Julianaz non occupetur. Rubrica.24. fol.9.

¶ De lauatorijs fiendis. Rubrica.25. fol.9.

¶ Qꝫ nulli liceat deriuare aquam de certis locis. Rubrica.26. fol.10.

¶ Qualiter tollatur impedimētū fluminis vie publice ⁊ qualiter q̄dā molēdina ⁊ cluſe deſtruanť q̄liter gēna dirigetur. Rubrica.27. fol.10.

¶ Qꝫ caſtra comitat⁹ ꝑuſie murenť. R̄ca.28. fol.10.

¶ De purgatiōe plateę ⁊ ſtrataꝝ. R̄ca.29. fol.10.

¶ De proijciēte ⁊ turpitudinem faciente in domo peſciarie ⁊ macelli ⁊ in alijs domibus ⁊ locis. Rubrica.30. fol.10.

¶ De proijciente terram vel aliquid aliud ſupra murum ciuitatis a porta Martij ad eccleſiā ſancti Herculani. Rubrica.31. fol.11.

¶ De deriuante aquam de via extra burgum porte Eburneę ad certum locum. Rubrica.32. fol.11.

¶ De proijciēte turpitudinē vel litamē in q̄buſdaz locis porte ſancti Angeli. Rubrica.33. fol.11.

¶ De ponēte litamē ⁊ immūdiciā in via qua itur

2v

ad eccleſiam ſancti Sperandei dominaruꝫ. Rubrica.34. fol.11.

¶ Q̄ non fiat turpitudo inter domoſ cōis puſie de cāpo bactalie ⁊ peſciariam ⁊ macellū ⁊ in quibuſdam alijs locis. Rubrica.35. fol.11.

¶ Q̄ non fiat turpitudo in platea vel vijs ⁊ circa puteū porte ſancti angeli. Rubrica.36. fol.11.

¶ De intercaſellis ⁊ clocanis ⁊ priuagijs. Rubrica.37. fol.11.

¶ De clocanis fiendis. Rubrica.38. fol.12.

¶ Q̄ Briccia preſtans impedimentū intercaſellis non proijciatur. Rubrica.39. fol.12.

¶ De priuagijs/verſatorijs ⁊ intercaſellis cui cōpetit officium ⁊ de officio ipſius officialis. Rubrica.40. fol.12.

¶ Q̄ locus ⁊ curſuſ intercaſellaꝝ expediatur ⁊ de pena non expedientis. Rubrica.41. fol.13.

¶ Q̄ nulla alienatio domuſ vel caſamēti vel terreni caſtri Foſſati fieri poſſit continue in eo nō habitanti ⁊ ꝙ domus fiāt in dicto caſtro. Rubrica.42. fol.13.

¶ De diffinitionibus caſtri Caſe caſtalde. Rubrica.43. fol.13.

¶ De tabernarijs ⁊ vēdētibus vinum poſt tertiuꝫ ſonum campane. Rubrica.44. fol.13.

¶ De ludētibus ad taxillos ⁊ ꝙ malleficia denūcientur per tabernarios. Rubrica.45. fol.14.

¶ Q̄ domus poſſint de nocte circari ꝓ ludentibuſ ad taxillos. Rubrica.46. fol.14.

¶ Q̄ non emantur cōmeſtibilia cauſa reuendendi ꝯtra formam ſtatutorū. Rubrica.47. fol.14.

¶ Q̄ die ſabbati añ nonā certa lignamina nō emātur vel vaſa terrea cā reuēdēdi. Rca.48. fol.15.

¶ Q̄ ſtatuta ordinamēta ⁊ reformationes contra publicam vtilitatem vel contra abundantiā ſint caſſa ⁊ ꝙ nulli prohibeatur exercitiuꝫ ſue artis. Rubrica.49. fol.15.

¶ Q̄ artifices obediant conſulibus auditoribus ⁊ camerarijs. Rubrica.50. fol.15.

¶ Q̄ artifices comitatus requirantur ⁊ conſtringantur ſe cū arte ſua. Rubrica.51. fol.15.

¶ Q̄ cuilibet liceat ſtare in via ſupramurū ad vēdendū: ⁊ ꝙ pullaioli ⁊ pizzicarelli nō emāt quedam certo tempore. Rubrica.52. fol.16.

¶ Q̄ pizzicarelli non ſtent in platea ad vendendum olus nec poma: ⁊ ꝙ pullaioli non emant columbas capi vetitas ⁊ de quibuſdā alijs. Rubrica.53. fol.16.

¶ Q̄ capita artiū poſſint interdicere ſuis artificibus ꝙ non iuuent non ſatiſfacientes ſuo artifici de mercede. Rubrica.54. fol.16.

¶ De pedagio nō ſoluēdo per peruſinos ⁊ quoſdam alios viros ⁊ perſonas. Rubrica.55. fol.16.

¶ Q̄ fiāt cluſe pro porta ſancti galgani manutenēda. Rubrica.56. fol.16.

¶ De muris reuidendis ⁊ muris caſtrorum non rumpendis. Rubrica.57. fol.16.

¶ Q̄ muri ciuitatis ⁊ burgoꝝ reaptentur Rubrica.58. fol.17.

¶ Q̄ pons Tiberis qui eſt iuxta caſtrum Fracte filiorum Uberti reuideatur ⁊ conſeruetur. Rubrica.59. fol.18.

¶ Qualiter pontes ⁊ cluſe reuideanť ⁊ ſtabilianť: ⁊ vie reaptentur ⁊ imbricciari/ſilciari ⁊ meliorari debeant. Rubrica.60. fol.18.

¶ Q̄ in muris ciuitatiſ puſie nō retineanť neceſſaria aliqua vnde exeat turpitudo. Rca.61. fol.18.

¶ Q̄ per priores artium eligať vnus officialis ad quem debeant cōcurrere oēs mulieres ⁊ famule volētes ſe cū aliquo locare. Rubrica.62. fol.18.

¶ De veneratione ⁊ indulgentia ſancti Dominici. Rubrica.63. fol.18.

¶ De examplatione vie extra burgū porte Eburnee. Rubrica.64. fol.19.

¶ Q̄ in quibuſdam locis in flumine Caine ⁊ Neſtoris nō fiat molendinū vel cluſa vel aliud edificium. Rubrica.65. fol.19.

¶ Q̄ forma loggij mundetur ⁊ caueatur ad certaꝫ menſuram ⁊ alie forme ⁊ clocane manutenean-

3v

Tabula quarti

¶ De cuſtodia lacus ⁊ de piſcantibus ꝯ deuetum ⁊ qui ſint parrochiani. Rubrica. 98. fol. 28.

¶ De tinchis ⁊ brulglis ⁊ anguillis lacus certo tẽpore nõ capiendis. Rubrica. 99. fol. 28.

¶ Qꝫ lacoſciani cogantur ad vias fontes ⁊ alia laboreria facienda ſicut alij comitatenſes. Rubrica. 100. fol. 28.

¶ Prouiſio contra prohibentes portari per eorũ diſtrictum piſces lacus. Rubrica. 101. fol. 29.

¶ De diuiſione ⁊ terminatione aque lacus iam facta obſeruanda. Rubrica. 102. fol. 29.

¶ De pedatis lacus laborandis ⁊ per ſe vendendis ⁊ pilis cuſtodiendis. Rubrica. 103. fol. 29.

¶ De fructibus cõmunantiarum inſularum lacuſ vendendis. Rubrica. 104. fol. 29.

¶ Qꝫ caſtrum ⁊ poſſeſſiones valliani ⁊ portus clanarum manuteneantur. Rubrica. 105. fol. 29.

¶ Qꝫ molendina oliuarum in ciuitate vel burgis nõ habeãtur ex quibus turpitudo deueniat. Rubrica. 106. fol. 30.

¶ Qꝫ pelles ⁊ coria in quibuſdam locis non teneãtur. Rubrica. 107. fol. 30.

¶ Qꝫ nulli liceat ponere vel ꝓijcere aliqđ terratiũ fimũ vel aliã rẽ ꝓpe portaſ. Rubrica. 108. fol. 30.

¶ Qꝫ meretrix ⁊ lauatrix capitum non ſtent in certis locis. Rubrica. 109. fol. 30.

¶ De vẽdẽte oleũ in certis locis. Rca. 100. fol. 31.

¶ Qꝫ nõ liceat occupare clocanã ſitã in parrochia ſancte marie de viridario. Rubrica. 111. fol. 30.

¶ De cõmunãtijs cõis pẽuſie manutenẽdis ꝑ dños priores ⁊ camerarios artiuꝫ necnõ per dñm poteſtatẽ ⁊ capitaneũ populi pẽuſini. Rca. 112. fol. 30.

¶ De cõmunantijs ⁊ poſſeſſionibus cõis peruſie manutenendis/terminandis/reinueniendis ⁊ a pilaſtrandis per dominos p̃ores ⁊ camerarios artium necnon per dños poteſtateꝫ ⁊ capitaneũ populi peruſini. Rca. 113. fo. 31.

¶ De iuribus illoꝝ qbuſ aliqd eſt conceſſum a cõi peruſie videndis per capitaneũ. Rca. 114. fol. 31.

¶ De habitatione fienda iuxta turrim ſupra pontem clanarum. Rubrica. 115. fol. 32.

¶ Qꝫ terminationes ⁊ pilaſtrationes cõmunãtiarum cõmunis peruſie fiant: Et de ſindico cõmunis Peruſie eligẽdo ad locandum ad laboritiũ terrena ⁊ poſſeſſiones cluſij peruſini ⁊ de eius cultura necnon villis ⁊ caſtris ꝑ laboratoreſ habitandis ⁊ multis alijs ad dictũ cluſium ſpectantibus ⁊ pertinentibus. Rca. 116. fol. 32.

¶ De arboribus ſilue cluſij non expedandis cultura terreni cluſij ⁊ quibuſdaꝫ alijs negocijs cluſij. Rubrica. 117. fol. 34.

¶ De mẽſuris cõis Peruſie ⁊ alijs mẽſuris cõputato floreno in ſolutionibus. Rubrica. 118. fol. 35.

¶ De menſura olei. Rubrica. 119. fol. 36.

¶ Qualiter floreni expendanť. Rca. 120. fol. 37.

¶ Qꝫ panni lini vendantur ad certam mẽſuram ⁊ de paſſettis. Rubrica. 121. fol. 36.

¶ De florenis ponderandis ad pondus cõmunis Peruſie. Rubrica. 122. fol. 36.

¶ De moneta cõiſ pẽuſie expẽdẽda. Rca. 123. fo. 36.

¶ Qꝫ cãna libra ⁊ põdera in vſu habita in ciuitate pẽuſie obſeruentur ⁊ ꝙ canne ⁊ libre ⁊ pondera reuideantur ⁊ de ſenſarijs. Rca. 124. fol. 36.

¶ De hoſpitali mercantie cambij ⁊ alijs hoſpitalibus ciuitatis Peruſie. Rubrica. 125. fol. 38.

¶ Qꝫ epiſcopo non debeať quarta de relictis pauperibus. Rubrica. 126. fol. 38.

¶ De quodã potere empto per cõe Peruſie pro monaſterio ſancti benedicti. Rca. 127. fol. 38.

¶ Qꝫ ſtatuta cõtra eccleſiaſticã libertatẽ ⁊ ꝯ pñtia ſtatuta non valeant. Rubrica. 128. fol. 38.

¶ Qꝫ priuilegia ⁊ iura ꝑ cõe pẽuſie alicui vniuerſitati vel ſpãli perſone cõceſſa ſint rata ⁊ firma ſalua ⁊ reſeruata. Rubrica. 129. fol. 38.

¶ De villa cãpi ⁊ villa põtis ſancti iãnis ⁊ diuiſione ⁊ ordinatione earũ. Rubrica. 130. fol. 39.

¶ Qꝫ caſtra vel ville diminute vnianť cum alijs caſtris ⁊ villis potentioribus. Rca. 131. fol. 39.

tur ⁊ mundentur. Rubrica.66. fol.19.

¶ Qꝫ forme comitatus iuxta viaſ mittant ⁊ manu/teneantur per adiacētes. Rubrica.67. fol.19.

¶ Qꝫ promiſſiones ⁊ ſummiſſiones cōis Peruſie ⁊ quedam alia ſcribātur ⁊ regiſtrentur ⁊ in ar/mario ponantur. Rubrica.68. fol.20.

¶ De operibus cōiſ datis ad coptumum complē/dis. Rubrica.69. fol.20.

¶ Qꝫ aduenietibus ad habitandum in caſtro mō/tis Alti liceat capere caſalena ⁊ domoſ cōſtrue/re. Rubrica.70. fol.20.

¶ Qꝫ domus/caſtroꝝ ⁊ villarū comitatus peruſie non poſſint deſtrui nec diſcooperiri occaſione ali cuius debiti. Rubrica.71. fol.20.

¶ Qꝫ omnes habitanteſ caſtri Marſciani ſint ſub vno ſindico ⁊ vēditio facta per cōmunitates ob ſeruetur. Rubrica.72. comites fol.20.

¶ Qꝫ contra ſindicos fratrum minorum nihil poſ/ſit obici vel opponi. Rubrica.73. fol.21.

¶ De quibuſdam fontibus reaptandis in contra/ta Prepi. Rubrica.74. fol.21.

¶ De molendinariȷs ⁊ tractoribus. Rubri/ca.75. fol.21.

¶ Qꝫ fornariȷ teneantur coquere panem ⁊ obſer/uare que continentur in preſenti capitulo. Ru/brica.76. fol.22.

¶ De panicoculis ⁊ que ⁊ qui panem faciunt ad vendendum. Rubrica.77. fol.22.

¶ De tegulariȷs ⁊ matonariȷs ⁊ de vendentibus calcem ⁊ arenam. Rubrica.78. fol.22.

¶ De turribus nō diruendis vel ſcaricandis. Ru/brica.79. fol.23.

¶ De mercatis ⁊ nūdiniſ fiēdis in ciuitate peruſie ſingulis annis in feſto omniū ſanctorū vꝫ p octo dies ante dictū feſtū ⁊ per octo dies proxime ſe/quentes dictum feſtum ⁊ mercato equoꝝ fiendo quolibet die ſabbati. Rubrica.80. fol.23.

¶ De nundinis in contrata Conche fiendis. Ru/brica.81. fol.24.

¶ De quibuſdā diffinitionibus reuidēdis. Rubri ca.82. fol.24.

¶ Qꝫ in quolibet caſtro ⁊ villa fiat vnus fons ſiue puteus vel ciſterna. Rubrica.83. fol.24.

¶ Qꝫ nemo proȷciat vel ponat litamē/lapides vel terram de foſſa prope portas ciuitatis ⁊ burgo/rum. Rubrica.84. fol.24.

¶ De formis remoliendis ⁊ manutenendis. Ru/brica.85. fol.24.

¶ De cuſtodia fienda in nocte Natiuitatis domi/ni veneris ſancti/carniſpriuȷ ⁊ quibuſdam aliȷs noctibus. Rubrica.86. fol.25.

¶ Qꝫ nulla via de nouo mittatur per comitatū niſi certa forma ſeruata: ⁊ qbus cōpetat officium ⁊ iuriſdictio ſuper queſtionibus occupationū om/nium viarum. Rubrica.87. fol.25.

¶ Qꝫ nulla vniuerſitas faciat aliquod ordinamen/tum de non retinēdis beſtiȷs in ſuo diſtrictu. Ru/brica.88. fol.25.

¶ De quibuſdam pontibus reficiendis ⁊ quibuſ/dam de nouo faciendis. Rubrica.89. fol.25.

¶ Qꝫ liceat habere berbecones ⁊ profellū in mu/ris ciuitatis. Rubrica.90. fol.26.

¶ Qꝫ pons ⁊ vie in villa bagnarie ⁊ pons pactoli reaptentur. Rubrica.91. fol.26.

¶ De aptatione fontis montis de cornu ⁊ quarū/dam viarum. Rubrica.92. fol.26.

¶ De pontibus fiendis in flumine tiberis in loco dicto riuoltella ⁊ iuxta caſtrū Caſtiglioniſ Ugo lini. Rubrica.93. fol.26.

¶ Qꝫ coptumatores viarum facto opere abſoluan tur. Rubrica.94. fol.27.

¶ Qꝫ pmittētes in bonis cōis puſie ⁊ exbānitoruꝫ promiſſiones obſeruent. Rubrica.95. fol.27.

¶ De piſcibus lacus deferēdis peruſie tpe quatra geſime ⁊ aliȷs tpibus ⁊ de anguillis in dicto la cu immittēdiſ: ⁊ reinfraſchatione fienda. Rubri ca.96. fol.27.

¶ Qꝫ pmiſſiones ⁊ vēditiones piſciū pro cōfeſſio nibus habeantur ⁊ de quibuſdam aliȷs factis la cus. Rubrica.97. fol.28.

Tabula Quarti volu. ſtatutorum.

¶ Q licentia armoꝝ nō poſſit concedi per aliquē alicui qui non ſteterit ſecum ad vnum panem ꝛ vnum vinum. Rubrica.132. fol.39.

¶ Q de queſtionibus motis coraȝ vno camerario non poſſit ad aliquem aliū officialeȝ cōis Peru ſie haberi recurſus. Rubrica.133. fol.39.

¶ De feneſtris ꝛ hoſtijs in muris caſtroꝝ comita tus Peruſie remurandis ꝛ non tenendis. Ru⸗brica.134. fol.39.

¶ De modo reaptationis cāpanilis ſancti laurētij ꝛ maioris eccleſie puſine. Rca.135. fol.39.

¶ Q dñi priores poſſint expēdere de quacunqȝ pe cunia cōis puſie pro ordinatione/cōpoſitione/re formatione/reuiſione/correptione/reſcriptione ꝛ additione preſentiū ſtatutoꝝ. Rca.136. fol.40.

¶ De proceſſibus pendentibus tēpore publicatio nis pñtium ſtatutoꝝ. Rubrica.137. fol.40.

¶ De gabellis ꝛ introitibus cōis colligendis ꝛ vendendis. Rubrica.138. fol.40.

¶ De doghana artis calzolarioꝝ ciuitatis peru⸗ſie. Rubrica.139. fol.40.

¶ Q nullus forenſis non retinens apothecam ad penſionem in ciuitate ſeu comitatu peruſino poſ ſit vltra tres dies a die ſui aduētuſ initiandos ali quas merces ſeu mercantias ad minutum vende re. Rubrica.140. fol.40.

¶ Q macellatoreſ niſi in certis locis macella tene re ꝛ exercere non poſſint. Rubrica.141. fol.40.

¶ Lex. M.D.P. ꝛ camerarioꝝ artium ciuitatiſ peruſie de officiale cōis peruſie ſuper obſeruātia ſtatutorum ꝛ eiuſ arbitrio facultate ꝛ poteſtate. Rubrica.142. fol.41.

¶ Decretum Reuerendiſſimi dñi. F. pitte de piſis prothonotarij apoſtolici vice legati de proceſſi bus ꝛ alijs ſcripturis nō accōmodandis niſi ſub certa forma. Rubrica.143. fol.41.

¶ Lex. M.D. Prioꝝ ꝛ camerarioꝝ artiū ciuita tis Peruſie de cauſis corā iudicibus ordinarijs cognoſcendis. Rubrica.144. fol.42.

¶ Bulla Sixti pape.iiij. De cauſis coram ordina rijs iudicibus cognoſcendis. Rca.145. fol.42.

¶ Breue Alexan.pp.vj. confirmationis legis de ordinaria cognitione cauſarum iuxta bullam Sixti.pp.iiij. Rubrica.146. fol.44.

¶ Littere Reuerendiſſimi Cardinalis Agenneñ. legati ſuper obſeruatione bulle Sixti.iiij. de cau ſis ordinarijs. Rubrica.147. fol.44.

¶ Breue Leo pp.x. confirmationis bulle domini Sixti.pp.iiij circa cauſas ordinarias plura etiaȝ continens. Rubrica.148. fol.44.

¶ Breue Clemeñ.pp.vij. cōfirmans bullam Sixti iiij. ſuper cauſis ab ordinarijs cognoſcendis. Ru⸗brica.149. fol.45.

¶ Capitula infraſcripta continent conceſſionem Cluſij peruſini, quā facit ſanctiſſ. D.N.D. Cle⸗mens diuina prouidentia papa ſeptimus cōmu⸗nitati ciuitatis ſue peruſine. Rca.150. fol.45.

¶ Q tempore indulgentie ſancti Dominici ꝛ in quolibet die ſabbati fiat mercatum in platea cer tis diebus exceptis. Rubrica.151. fol.46.

¶ Correctio ſtatuti de pena diffamandi. Ru⸗brica.152. fol.46.

¶ Q folia libris non addantur ſine licentia came rarij artis chartularioꝝ. Rubrica.153. fol.46.

¶ De palea venali. Rubrica.154. fol.46.

¶ Loca tuta debitoribus. Rubrica.155. fol.46.

¶ Macelli magni immunitas. Rca.156. fol46.

¶ De immunitate campanelle vulgo dicte la ſcril letta exiſtente in campanile ſancti Laurentij. Ru brica.157. fol.46.

¶ De modo ꝛ ordine faciendo ꝛ obſeruando per volentes cedere bonis. Rca.158. fol.46.

¶ Taxa ſportularum. Rubrica.159. fol.47.

Finis.

¶ Ad laudem gloriam ꝛ honorem omnipotentis Dei totiuſqȝ curię celeſtis ac ſanctoꝝ martyrum Herculani ꝛ Conſtantij protectoꝝ ꝛ defenſoꝝ magnifice ꝛ inclite ciuitatiſ Peruſię. ¶ Explicit Tabula rubricaruȝ Quarti voluminis ſtatutoꝝ.

ILLVSTRISSIMO AC INVICTISSIMO PRINCIPI MALATESTAE BALIONO VENETAE MILITIAE DVCI STRENVISS. HIERONYMVS CHARTV- LARIVS FAELICITATEM.

DIV COGITANTI mihi inuictiſſimę Princeps Malateſta. Cuinam inclyte ciuitatis Peruſię Cõſtitutionũ elegans Quartum uolumen dedicari poſſet. Pręcęteris tua mihi eueſtigio dignitas in mentem ſubit: cui labores iſti non iniuria dicari queant ac elargiri. Etenim non ab re uidetur fore iura leges ue priuas clariſſimę Vrbis Peruſię Illuſtriſſimo Principi peruſino dicari. Vt enim ab ineũte ętate Peruſia urbs clariſſima aduerſus Vrbes finitimas militans ſummas ſemper uictorias, tropheaq; illuſtria reportauit. Sic tu quoq; a teneris annis infantulus adhuc apud Venetos merens hoſtem ferire: ingentes uictorias conſequi doctus, arma ſemper uictricia Venetis retuliſti. Vtq; Peruſia urbes ꝙ plurimas ſuã in iuriſditionem redegit: illiſq; ſubhactis iura legeſq; impoſuit & tributa pendere & ſtipendia facere coegit. Ita tu, quoq; Cremonam urbem alioqui munitiſſimã/Lodũ & alias plurimas ciuitates oppidaq; infinita, tuo tantũ marte, tui ipſius opera induſtria, ac ꝓuidentia mirũ in modũ expugnaſti. Expugnataſq; Venetam iuriſdictioné ſubire, leges obſeruare, uectigal reddere ac tributa tradere compuliſti. Vnde tot undiq; a te uictoriis cõſecutis, toties hoſtibus ſuꝑatis euictis urbibus. Eo ꝓuentũ eſt ut Senatus Venetus illuſtriſſimus ſponte ſuũ te imperatorem crearit, elegerit, ac deputauerit: ut pote q̃ nullũ meliorem ꝑter Malateſtam Balionum ſuis copiis ſuiſq; peditibus pręficere iudicarit. Sperans te q̃ uti prius Venetum Imperiũ tuis uictoriis ac triũphis magis amplum magiſq; claꝝ reddidiſti. Ita in poſterũ dis bene iuuantibus multo clarius redditurũ. Iure ergo optimo celeberrimę urbis Peruſię pręclariſſima decreta tibi pręclariſſimo Principi dedicamus: quo eximii ciuitatis ordines ac per ſe pulcherimę Sanctiones illuſtriores tuo ſplendore efficiãtur: maxima namq; noſtris priuatis legibus ornamentoꝝ fiet aceſſio: ſi ſub tuo nomine ꝓdierint excuſſæ: cũ ſis vnicus patriæ candor vnicus ſplendor, vnica gloria, eximiũ ornamentũ. Quis enim alius Peruſiam ab hoſtibus toties defendit. Quis menia Peruſiæ reparauit muniuit extruxit? A quo tot bellica inſtrumenta Peruſię fabricata? Cuius opera iuſtitia leges priſtinũ in ſtatũ redactæ? Quo auctore Cluſium fertiliſſimũ agrum ciuium ignauia amiſſum Clemens ſeptimus Pont. max. tuo cupiens deſiderio inſeruire peruſinę poteſtati reddidit? Quamobrem inuictiſſ. Princeps Volumen hoc ſub tuo nomine excuſſum, tibi dicatũ hylari & ſolita benignitate excipies: neq; hoc Hieronymi tui tibi deditiſſimi, munuſculũ pilifacies. Nec enim hoc ꝓ munere elargimur: ſed ut meę Erga te perpetuę ſeruitutis ſubeat recordatio ſi quando Volumen hoc in manus illuſtriſſimas ſuſceperis. Bene Vale Princeps Sereniſſime.

¶ Domini Joannis Alexij cauſidici Peruſini ad Decemuiros reipublice Peruſine ad magiſtratum bene gerendum exhortatio.

REipublice Curã gerentes Patres Cõſcripti ſũma ope niti debẽt ne ipſam derelinquãt. Quinimmo pio amoris ac pietatis intuitu amplecti, fouere, curare, defendere atqȝ tueri: ciueſqȝ ⁊ incolas ac eius ſbditos in pace ⁊ quiete regere atqȝ ſeruare obnixe teneñt. Quod profecto tunc futurum aliquando arbitrabimur: cum penis ſeditioſi meritis multabunt atqȝ plectent: boni vero cõdignis premijs ⁊ honoribus ad virtutes capeſcendas allicent. Cum deniqȝ totũ reipublice corpus ⁊ non pars ipſius diligenter atqȝ ſollicite regi gubernariqȝ cõtigerit. Adminiſtrantes aũt eam oĩa que eidem reipublice ſaluberrima, vtilia opportuna atqȝ ẽt neceſſaria ꝓſpexerint: cõſuluerint, effecerint ⁊ ad priſcum, hoc eſt honeſtũ vite genus, traduxerint. Nam ſi preclarum ⁊ laude dignum eſt in re ęconomica agere bonũ patremfamilias: quanto preclarius ac laudabilius erit in republica agere bonuȝ patrie parentem: ⁊ cum homo hominuȝ cauſa natus ſit: nuſq̃ȝ profecto cõmodius põt hominibus homo prodeſſe ⁊ patrocinari: q̃ȝ adminiſtrando rempublicam: q̃ in vniuerſuȝ cunctoꝝ cõmoda cõplectit᷑. Meditandum etenim ac continuo memorandũ eſt Patres Conſcripti: nos homines primũ deo: ſecundo loco patrie: tertio parentibus natos ac in lucem ꝓditos eſſe: ab ipſo namqȝ omnipotenti deo creationem, animam, rationeȝ ⁊ ſermonem, q̄bus bonũ a malo: falſum a vero diſcernimus: a belluiſqȝ differentes ſumus, redemptionẽ quoqȝ ac remiſſionem ⁊ ꝓtectionẽ, innumerabiliaqȝ alia beneficia aſſequuti ſumus: ⁊ continue aſſequentes ipſum toto animo, mente, intellectu, totoqȝ corde ſummopere diligere, colere, venerariqȝ tenemur: ſecundo patrie ipſiuſqȝ cure commodo ⁊ vtilitati intenti ac vigiles ſemper eſſe debemus: a qua nomen, originem, dignitates, honores, bonaqȝ complurima nanciſcimur. Quo fit vt merito nos ipſam omni ope, cura, ſollicitudine, conſilio, ſtudio ⁊ diligentia amplecti, fouere, ſeruare, augere, atqȝ tueri obligamur: pro qua etiam mori, ſi expdiens viſum fuerit, per pulchrum ⁊ laude non mediocri dignũ erit appetere. Hinc eſt etiam ꝙ reipublice vtilitas ⁊ commodum noſtro, parentumqȝ noſtroꝝ vtilitati ⁊ cõmodo penitus eſt anteponendũ: dulcis amor q̃ȝuis ſit grauiſqȝ parentuȝ: attamen eſt patrie dulcior ⁊ charior. Tertio parentibus ꝓdeſſe atqȝ ſubuenire debemus: ab ipſis nãqȝ geniti corpus ⁊ eſſe noſtruȝ adepti ſumus. Nam niſi per ipſos, auxiliante altiſſimo, in lucem ꝓditi non eſſemus. Ab eiſdẽqȝ maximis laboribus ⁊ impenſis nutriti ⁊ educati bonis optimiſqȝ moribus, inſtitutis ⁊ v̂tutibus cõtinuo inſtruimur. Nos itaqȝ ipſis maximo obligationis ac amoris vinculo aſtricti dediti ſemꝑ eſſe debemus: magis tñ p̃ria dulcis nos aſtringit detinet atqȝ deuincit: vnde pari vtriſqȝ imminẽte periculo patrie q̃ȝ parẽtibus ſuccurrendũ citius erit: oĩum q̃ñqdem ſocietatũ nulla eſt gratior iucũdior nulla deniqȝ charior: q̃ȝ ea q̃ cum republica mortalibus eſſe contingit: cuipiam etenim noſtruȝ chari ſunt parentes, chari liberi, propinqui, amici ⁊ familiares: ſed omnes oĩum charitates patria ſimul cõplexa fuit. Pro qua Romanoꝝ q̃ȝplurimi ⁊ alij multi probatiſſimi viri mortem oppetere non dubitauerunt. Eadem vobis igit᷑ Decemuiri nobiliſſimi omniqȝ laude cõdigni ⁊ virtute referti: pro reipublice veſtre tuitione augumento ac ciuiũ vtilitate ⁊ ſubditoꝝ cõmodo conſulte atqȝ mature ꝑfecto gerenda erunt: agite ergo Patres Conſcripti rempublicam veſtraȝ amplectamini, defendite, fouete atqȝ tueamini: hanc excolite veneramini: huic tandem reliquis omiſſis ac poſtergatis curis cõmodiſqȝ proprijs ſtudete inherete noctuqȝ diuqȝ ſemꝑ inuilate: hanc totis viribus ſũma ope cura ſollicitudine ⁊ diligẽtia duo diuini Platonis ſeruantes precepta ad regendũ gubernandũqȝ capeſſite: Primuȝ ꝙ reipublice veſtre veſtrorũqȝ conciuiũ ⁊ ſubditoꝝ vtilitati cõmodo ac quieti ſic ſtudeatis: vt quicq̄d vtile expediens ⁊ honorificũ a vobis fieri cõtigerit, id totũ ꝓpoꝝ cõmodoꝝ ⁊ honoꝝ obliti ad ipſam rempublicaȝ referatis. Alterum vt totũ ⁊ integrum reipublice corpus nedũ parteȝ aliquã tuendo ſeruetis: poſtremo ita vos agite ⁊ agendo vos ſic oſtendite vt omnes vndiqȝ vigiles rempublicaȝ veſtram eiuſqȝ ſubditos ab optimis vigilantiſſimis, ſtudioſis, diligentibus omniqȝ doctrina refertis viris bene ſollicite ⁊ diligenter regi, ſeruari atqȝ gubernari ſedulo perſpiciãt: q̊ ſi (vt ſpes eſt) feceritis: veſtrũ peroptime geretis officium ſũmãqȝ vobis laudẽ patrie decus vtilitatẽ ⁊ cõmodum poſteriſqȝ veſtris gloriam parabitis ſempiternam.

¶ Eiuſdem. d. Joannis ſuper ſtatutorum reformatione Prohemium.

QUoniam Ad rempublicã bene regendam ⁊ recte gubernandam: boniſqȝ ⁊ optimis moribus ac inſtitutis iuuentutẽ inſtruẽdam: Patres Conſcripti leges inſtituta ſanctaſqȝ ſanctiones extare: extãteſqȝ ⁊ extantia ꝑ tempoꝝ rerũqȝ varietate ⁊ mutatione q̃ñqȝ emendare, corrigere ⁊ mutare: eiſdemqȝ nõnũq̃ȝ addere ⁊ ſuplere: eademqȝ q̃ñqȝ tollere, abrogare ⁊ rurſus edere per maxime eſt neceſſariũ: vt populus ad bene beateqȝ viuendum ſponte ſua vel ſaltem penarum metu alliciatur: ⁊ in ipſa republica recta viuendi norma inſtituatur: ⁊ inſtituta ſe-

dulo cuſtodiatᷣ: qñqdez ſine legibus ⁊ iuſta viuẽdi regu- la nemo ꝓfecto mortaliũ rectã diu vitam duceret. Regnũ quippe nullum nullaqꝫ ꝓuincia ⁊ ciuitas q̃zuis minima abſqꝫ legibus, rectiſqꝫ regulis ac ſanctionibus ⁊ inſtitutis regi, gubnari, ſeruariqꝫ nequaq̃ꝫ diu poſſet. Quid etenim aliud ſũt regna ꝓuincie ac ciuitates legibus carentia niſi manifeſta latrocinia? Humana qppe natura ex lapſu p̃- mi parentis tanta labe dubio ꝓcul infecta fuit: vt nos po ſteri ſui oẽs ab ineunte etate ad malũ q̃ꝫ ad bonũ magis procliues ⁊ inclinati facile ſemꝑ ſimus. Adeo ꝙ ab ipſo nos malo ſine legib⁹ retrahi nequaq̃ꝫ valeamus. Jccirco ſũmus ⁊ oĩpotens deus ꝑ Moyſem dilectũ ſuũ legẽ ppl̃o in decem ꝓcepta diſtinctã tradidit. Regeſqꝫ deinde popu lis ſuis vt Solon grecis: Lygurgus Lacedemonijs leges inſtitutaqꝫ ab ipſis obſeruãda cõdidere. Quibus eoꝝ re- gna populos, nationes ⁊ ſbditos recte qete ac pacifice re- gerent, tenerent diuqꝫ ac perenniter ſeruare valerent: ſe- natus ẽt populuſqꝫ Romanus ab initio vrbis condite le gibus carentes eas a grecis ꝑqſiere: ijſdem in decez tabu las diſtributꝭ duas ẽt addiderũt: vñ merito lex duodeciz tabulaꝝ appellata eſt: hinc eſt ꝙ maiores nr̃i ꝓmiſſa cõſi- derãtes nimioqꝫ ac pio charitatis ⁊ amoris ĩſtinctu erga p̃riaꝫ conciueſqꝫ ſuos moti cupiẽtes populũ ⁊ incolas in pace ⁊ qete viuere recteqꝫ regi ⁊ gubernari: politicamqꝫ ⁊ laudabilẽ vitã degere: ⁊ tandẽ efficere vt reſpublica peru ſina ſimul cũ ciuibus ⁊ ſubditis in pace qete ac trãqllita- te ſedulo frueretᷣ: ⁊ tãdẽ firma ꝑpetuo ſtabiliſqꝫ foret: mu- nicipalia iura q̃ ſtatuta nũcupamus ꝓ tpoꝝ oportunita- te cõſtituere: Eadem in q̃ttuor diſtincta volumina miro modo ⁊ ordine ꝯcluſere: quoꝝ Primũ volumẽ magiſtra- tus eorũqꝫ dignitates, officia, iuriſdictiones, electiones, creationes ⁊ ſalaria: dãnorũqꝫ datoꝝ penas ⁊ mulctasqꝫ: gabellas ſolẽniaqꝫ ciuitatis luminaria ſeriatiꝫ cõplectitᷣ. Secũdum v̊o ciuiles cauſas ciuiliaqꝫ iudicia eorũqꝫ mo dum normã ⁊ ordinẽ tam ꝑ litigantes q̃ꝫ ꝑ iudices ſeruã dum: dotes, vltimas, voluntates, teſtamẽta ab inteſtato ſucceſſiones, inſinuationes ⁊ molendina agrorũqꝫ cultu- ram examuſſim cõtinet. Tertiuꝫ maleficia eorũqꝫ ꝓceſſus mulctas ⁊ penas aliaqꝫ cõplurima miruꝫ in modũ expli cat. Quartuꝫ aũt ⁊ vltimũ dictoꝝ volumen ſtatutoꝝ qcqd ad honorem decorẽ ornatũqꝫ ciuitatis cõcernit mulctaqꝫ de Lacu peruſino ⁊ alia q̃ꝫ plurima q̃ ĩferius ſeriatim le- gi queũt ſuo ordine cõplectitᷣ. Que leges ⁊ ſtatuta licet ꝓ tpoꝝ oportunitate ⁊ reꝝ tũc in ciuitate ⁊ comitatu peruſi no vigentiũ oĩbus caſibus abũde ſatis ſuꝑqꝫ ꝓuidiſſe vi- derentᷣ. Tamen qꝛ mutatione ac varietate reꝝ ⁊ tpoꝝ: na- tura ẽt ſepe variatur humana ⁊ oẽs caſus ⁊ articuli q in dies ꝓuenire cõtingunt legibus ſenatuſcõſultis ſtatutis: ac alijs d̉ciſionibus iam editis (vt iuriſcõſultus inquit) ſigillatim cõprehendi non pñt: nullaqꝫ iuris ſanctio quã- tũcũqꝫ ꝑpenſo aĩo digeſtoqꝫ conſilio emanata ⁊ ꝓdita ad humane nature varietatem ⁊ inopinabiles mortaliũ ca- ſus haud quaq̃ꝫ ꝓpotens eſſe dignoſcitᷣ: Ea ꝑꝑ cũ ex mul- tis varijs ac diuerſis reꝝ ⁊ cauſaꝝ caſibus ac hoĩum dolis machinationibus ⁊ fraudibus tam ꝓteritis q̃ꝫ quotidie emergentibus nouo (vt experientia docet) indigentibus auxilio: ꝓdicta maioꝝ noſtroꝝ ſtatuta ⁊ ordinamẽta nedũ emendatione ſuplectione ⁊ declaratione ſed ẽt multis in locis abrogatiõe correctiõe ⁊ mutatiõe neceſſario ĩdigere luce meridiana clarius cõſtat. Hinc eſt ꝙ arduũ h̉ ⁊ ꝑdiffi cile reipublice peruſine ſtatutoꝝ ⁊ ordinamẽtoꝝ correctio nis emẽdationis additionis ſupletionis ⁊ declarationis onus publico decreto atqꝫ ſtipẽdio infraſcriptis diſertiſ- ſimis ac celeberrimis viris reꝝ ⁊ cauſaꝝ longo vſu ⁊ expe riẽtia callẽtibus. J. V. cẽſura cõſumatiſſimis doctoribus ac egregijs cauſidicis iuris ſtatutoꝝ ac lõgo patrocinioꝝ experimento refertis ⁊ probatiſſimis faciundum deman- datum fuit: q mandatũ libentiſſime amplexi in his verſa tis in ſimul ac ſedulo inſpectis ⁊ diligẽtiſſime enucleatis multis detractis ⁊ ĩminutis: pluribuſqꝫ oportune ſuꝑad ditis ⁊ de nouo penſiculate inuentis: nouis prouiſioni- bus, occurrendo reipublice ac ciuium peruſinoꝝ cõmodo ⁊ vtilitati iuſtitia ⁊ equitate ſeruata / vt decens eſt / ꝓuide- re curauerunt. Supereſt igitur vt iniũctum nobis onus Jn noĩe dñi noſtri Jeſu chriſti eiuſqꝫ pientiſſime matris Marie ſemper virginis preſidio inuocato prompto ⁊ ala- cri animo ſubeuntes deo freti qui res ad modum perdif- ficiles ⁊ penitus deſperatas ſue virtutis magnitudine mi- ro modo ⁊ ordine explicat ⁊ ad optimum optatũqꝫ finem perducit: obnixe agrediamur. Deus itaqꝫ optimus lar- gitor omnium ſua benignitate ⁊ clementia ac eiuſdẽ ſan- ctiſſime matris Marie meritis ſedulo ceptis faueat no- ſtris: noſtrũqꝫ corpus recte gubernat: animum dirigat: mentes illuſtret: atqꝫ ſic efficiat vt in hoc maximo opere ad ipſius ſummi opificis ſueqꝫ matris laudem honorem gloriam ⁊ reuerentiã ac ad ipſius reipublice peruſine ci- uiumqꝫ incolarum ⁊ ſubditoruꝫ eius perpetuam pacem quietem ⁊ ſalutem ac vtilitatem ⁊ cõmodũ omnia queqꝫ recta iuſta honeſta neceſſaria vtilia expedientia ⁊ oportu na fuerint: toto mentis intuitu rectoqꝫ cõſilio exacte per- ficiamur ⁊ tandem ad optimũ optatũqꝫ finem omni cum laude diligenter perducere valeamus.

¶ Quorum quidem doctorum ac cauſidicoruꝫ nomina ſunt infraſcripta vꝫ.

¶ Excellentiſſimi. V. J. doc. ac peruſini ciues.
Dñs Mariottus de Boncambijs.
Dñs Vincentius de Herculanis, cognomento Frigius.
Dñs Paulus Saluutius.
Dñs Eneas de Vbaldis.

¶ Egregij cauſarum patroni ac peruſini ciues.
D. Joannes Alexius.
D. Minutius de Vanolis.
D. Petrus philippus Creſcimbeni.
D. Hieronymus Cibbus.

¶ Qꝛ a ſententijs datis per vicelegatum poſſit appellari ad collegium doctoꝝ. Et a duobus ſententijs confor- mis non poſſit appellari. Rubrica.

Statuimus Et ordinamus ꝙ a ſentẽtijs ferendis per vicelegatos, gubernatores vel eoꝝ cõmiſſarios quocunqꝫ nomine cenſeantᷣ vſqꝫ ad ſummaꝫ centum ducatoꝝ ⁊ ab inde infra appellari poſſit ⁊ recur ſus haberi ad collegiũ doctoꝝ. V. J. vel alium cui viſuꝫ fuerit ſanctitati ſue in ciuitate Peruſie.

¶ Et ꝙ a duabus ſententijs conformibus ferendis per quẽcũqꝫ iudicem etiaꝫ cõmiſſariuꝫ non poſſit appellari reclamari, recurri, querelari, ſupplicari ẽt ꝑ viaꝫ alicuius conqueſtus ſiue bullecteni ⁊ precepti ab aliquo ſuperiori obtenti vel obtinendi vel aliqd aliud dici obijci vel oppo ni: nec ẽt poſſit de nullitate dici niſi allegaretᷣ nullitas pro ueniens ex defectu iuriſdictionis iudicis iudicantis ſiue illius q iudicaſſet vel ex eo qꝛ in ꝓcedendo ordo ſtatuta- rius ſtatutoꝝ cõis Peruſie obſeruatus nõ fuiſſet. Et pars que ꝓdicta aliquo modo directe vel indirecte impetraſſet ſiue impetraret ⁊ in eius fauorez ꝯ̃ dictas duas cõformes ꝓduceret aut coram quocũqꝫ iudice allegaret nõ audiatᷣ ⁊ iudex coram quo ꝓdicta ꝓducta vel allegata fuiſſent ta- lem nõ audiat nec admittat ſub pena tam parti ꝓducẽti q̃ꝫ iudici admittenti damnoꝝ expenſaꝝ ⁊ intereſſe: ⁊ q̊ ad iudicẽ in ſuo ſindicatu cõdẽnandũ vel ante ad petitioneꝫ partis hñtis intereſſe de qbus geſtis ꝓ exequutione obti- nẽda dictaꝝ duaꝝ cõformiũ iudex nõ valeat ab aliq̊ ſindi cari ⁊ ꝓdicta ꝓ iuſtitia: ⁊ vt finis imponatᷣ litibus.

¶ Quartum volumen ſtatutoꝝ Auguſte Peruſię
cura ac diligẽtia eminentiſſimi. U. J. conſulti dñi
Pauli saluutij ⁊ dñi Joannis Alexij Cauſidici
peruſini nuperrime inſtauratum auctum ⁊ im-
preſſum. Feliciter incipit.

¶ De fonte plateę ⁊ eius aqueductu conſeruis ⁊
venis ac de Ciſternis ⁊ puteis certo modo fa-
ciendis. Rubrica prima.

Cum fons
Platee magne ci
uitatis peruſie mi-
ro conſtructus or-
dine ⁊ edificio: ſu-
iſq; ſculturiſ celatu
ris atq; ſtructuris
ſpecioſe ornatꝰ/ oĩ-
bus perq̃ maxime
admirãduſ exiſtat.
Qui quantuz honoris/ ornatus/ ac decoris predicte
ciuitati decẽter tribuat ⁊ afferat: Nemo eſt ꝗ igno-
ret. Hinc eſt ꝙ maiores noſtri hoc quarto volumi-
ne ſtatutoꝝ qđ circa ciuitatis ornatũ potiſſime ver-
ſatur. Primuz de ipſo fonte titulum preponere vo
luerunt: ſiqdem fons ipſe in ampliſſimo ⁊ ornatiſſi-
mo fori ⁊ plateę magne ciuitatis predicte loco: ⁊
pro maiori (vt credi poteſt) dignitate ⁊ excellentia
altiori ſolo orbiculari ac rotũda erectus forma per
magnifice collocatus exiſtat: Ad eundem etenim ꝑ
gradus lapideos cancellis ⁊ portis ferreis circũda
tum ne a quoq̃ ledi queat: vndiq; aſcendit̃: muroq;
marmoreo admirandis operibus exornato cingit̃:
Eximio namq; inſunt ſculpta artificio volatilia celi
animalia terre/ geſta viroꝝ fortium/ menſes: ⁊ qua-
tuor anni tempora ver/ eſtas/ autumnus ⁊ hyems:
aliaq; plurima ingenioſe celata ab intuẽtibus ea fa
cile cerni queunt: Extatq; deſuper euz fons penſilis
alter: ⁊ pene ĩ aere ſubſiſtẽs: niſi ꝙ is modicis tenet̃
e marmore columnis: qui muro ẽt marmoreo circũ
datus varijs vtiq; lapidum coloribus fulgens licet
vetuſtate tempoꝝ fere penitus ofuſcatis ad aquas
pariter cõtinendas clarus nitiduſq; circũſpicit̃: Ex
quo ęnea columna altius aſſurgens vas quidez pa-
riter ęneum ſatis amplum ⁊ ingens continet ⁊ ſuſti
net: que pro thiara ⁊ galero gerit inſigne opus ⁊
elegans trium viroꝝ fortium ex ęre ac quatuor gri-
fum pariter ex ęre mirabiliter vnica dũtaxat fuſio-
ne fuſoꝝ ex quoꝝ auricl'is ⁊ altero medio ſpiraculo
aqua magno impetu clara in altum quinq; ſpiracu
lis abundantiſſime diffunditur: in dictumq; vas ad
ſecundũ fontez penſilem ⁊ ex dicto fonte in fontem
primum ⁊ vltimum continue ⁊ affluentiſſime deſcẽ-
dit: Cuius qdez fontis aqua de monte paciano per
tria miliaria a ciuitate diſtante ſatis cum difficulta-
te ⁊ maximo diſpendio ad eundez fontem deducta
fuit: Jn quo qdez monte aqua ex multiplici vena in
vnum collecta locum/ muro vndiq; ſatis amplo cir-
cundatum, conſerua magna vulgo nuncupatum in
ſatis abũdanti copia tenet̃ ⁊ cohercetur: Ex indeq;
per aqueductum plumbeum miro amplo ⁊ in con-
uallibus altiſſimo per colles ⁊ montes per ſubterra
neos meatus ⁊ cuniculos aſcendẽtem in ipſum fon-
tem miro ordine ⁊ modo ꝑmagnifice deducitur:
Quod qdem opus centum ⁊ ſexaginta milibus flo-
renis auri (prout in antiqs peruſine ciuitatis anna-
libus ſcriptum reperitur) cõſtructũ ingenioſe fuit:
huic q̊q; fonti puteus eſt ꝯtiguus aqua limpida af-
fluenti ſalubris ⁊ optima ſatis ſupq; abũdans: oſq;
habens marmoreum orbiculari forma erectuz: qui
inſignibus ẽt ⁊ armis modernis ⁊ veteribus ciuita
tis peruſie decore inſignitus/ crateiſq; ferris nocte
clauſus die vero apertus ſemꝑ exiſtens: vtilitatem
nõ modicam cõmodũ decus ⁊ honorẽ ciuitati ꝑma
gnifice tribuit ⁊ affert: Adeo ꝙ iure optimo eoſdez
fontem ⁊ puteum dignitate magnitudine elegantia
nitore ornatoſ ſumptu ac decore aquarũq; affluẽtia
ceteros oẽs Jtalie ciuitatum fontes ⁊ puteos ante-
cellere affirmari diciq; poteſt.
¶ Ut igitur fons ipſe plateę mũdus ac nitidus cõ
ſeruetur: ṗſentis capituli ordinatione ſancimus ꝙ
extra gradus ⁊ ẽt iuxta gradus dicti fontis qnq; vl̃
ſeptẽ pilelli vel vaſa lapidea adeſſe ac ſtare cõtinuo
debeant: in qbus haurientes aquam de dicto fonte
anteq̃ ad ipſuz fontẽ accedant amphoras ⁊ queli-
bet alia vaſa ⁊ maxime funda ipſoruz abſtergere ⁊
lauare teneantur: Et ſi aliquis de dicto fonte aliter

aquam hauſerit quinqꝫ ſol. deñ. pro vice qualibet
qua aqua cum vaſe vt.ŝ.nõ lauato ſoluere teneatur:
cuius pene medietas ſit cõis peruſie ⁊ alia ſit accu-
ſatoris. Et fiant ét ad pectoralia dicti fontis treſde-
cim craterę eneę vel ferreę ſtagnate ad formam an-
tiquaꝫ: ⁊ affigant̃ ipſe fonti cum catenis ferreis cuꝫ
qbus poſſit aqua dicti fontis extrahi ⁊ hauriri cau-
ſa bibendi ⁊ vaſa implendi. Et qcunqꝫ ipſa vaſa vel
aliquod ipſoꝝ leſerit vel abſtulerit puniat̃ in lib.x.
deñ. ipſo facto cõi peruſie ꝓ medietate applicandis
⁊ ꝓ quarta parte accuſatori ⁊ ꝓ alia quarta parte
officiali exequenti. Et ad cuſtodiam dicti fontiſ ac ét
putei dicte plateę eligatur ⁊ eligi debeat per dños
Priores de anno in annũ vnus diligens homo cu-
ſtos dicti fontis: q habeat ⁊ debeat retinere claues
dicti fontis ⁊ putei: ⁊ hoſtia dicti fontis ⁊ gratã pu
tei de mane ⁊ de ſero claudere ⁊ aperire ꝓut cõſue-
tum eſt. Et habeat ⁊ habere debeat dictuſ cuſtos ꝓ
ſuo ſalario anno quolibet quatuor corbaſ grani ſeu
eoꝝ precium: qđ granum ſeu p̃cium p̃dictuꝫ ſolui ⁊
dari debeat per officiales bladi ſeu alios officiales
cõis peruſie ſine aliquo p̃cepto vel mandato: ſed ſo-
lum viſa eius electione: debeãt tñ fancelli ſeu alij offi
ciales cõis peruſie retinere ꝓ dicto cõi gabellaꝫ ad
rationem duodecim denarioruꝫ pro qualibet libra.
¶ Ac ét ſtatuimus ⁊ ordinamuſ ꝓ abũdãtia aque
dicti fontis ⁊ ꝓ munitione ⁊ cõſeruatione aquedu-
ctus dicti fontis ⁊ ꝓ cõducẽdo aquam in dictũ fon-
tem ⁊ cõductuꝫ ꝙ per dños priores ⁊ camerarios
artium ciuitatis peruſie eligant̃ ⁊ eligi debeant de
anno in annum duo boni hoĩes legales ⁊ ſapiẽtes
vel ſalteꝫ vnus bonus ⁊ diligẽs homo ⁊ vnus nota-
rius caſu quo dicti duo boni hoĩes vel vnus bonus
homo ⁊ notarius inſacculati non eſſent in ſacculo
cõis peruſie qui habeant ⁊ habere debeant officiuꝫ
ſup fonte ⁊ cõductu dicti fontis vt abũdanter aqua
ſit in dicto fonte qui teneant̃ ⁊ debeant ſaltem vna
vice quolibet menſe videre ⁊ perquirere cum omni
cura ⁊ diligentia cõſeruam maiorem ⁊ magiſtram
ipſius cõductus ⁊ ꝓuidere ꝙ oẽs vene aquaꝝ: que
ſolite fuerunt ire ⁊ intrare in dictam cõſeruam ma-
iorem ⁊ magiſtram ⁊ in alias conſeruas continuuꝫ
curſum habeant ⁊ continue currant ⁊ intrent in di-
ctas conſeruas. Et ſi aliqua dictaꝝ venaꝝ fuiſſet ex-
torta nec iret nec curreret vlterius ad dictas conſer
uas ſed ad alia loca ad alium vſum cõuerſa foret ꝙ
tunc dicti boni homines ſeu dictus bonus homo ſi
vnus tñ eſſet teneant̃ ⁊ teneat̃ ⁊ debeat curare ⁊
operam dare vt p̃dicta oĩa ⁊ ſingula reparent̃ ⁊ re
ducant̃ ad priſtinum ⁊ antiquum curſum ⁊ ſtatum
in quo prius erãt ita ꝙ dicta aqua ſit ad perpetuuꝫ
vſum dicti fontis ꝓ tp̃e futuro: Et predicta facere ⁊
fieri facere ſumptibꝰ cõis peruſie teneant̃ ⁊ teneat̃:
Et in predictis vti debeant omni diligentia ſub pe-
na priuationis eoꝝ officij ⁊ ſalarij: Ac ét teneant̃ ⁊
teneat̃ dicti duo vel dictus vnus prouidere ſi aliun-
de poſſit in dictam conſeruam aqua immitti ⁊ ope-
rari ét debeant qcqd poſſunt/qđ ſit vtile vel neceſſa
rium circa ipſum fontem conſeruas ⁊ cõductum ꝓ
augumento aque ipſius: ⁊ dicti boni hoĩes ⁊ officia
les vel officialis poſſint expendere ꝓ p̃dictis ⁊ occa
ſione p̃dictoꝝ vſqꝫ in quantitatẽ qngentoꝝ florenoꝝ
auri ꝓ quolibet anno de pecunia redigẽda ex gabel
la duodecim denarioꝝ ꝓ qualibet libra: que gabel-
la colligit̃ in camera maſſarioꝝ cõiſ peruſie ꝑ ipſos
maſſarios vel in quocũqꝫ alio loco ꝑ quẽcunqꝫ offi-
cialeꝫ cõis peruſie ſeu de qbuſcũqꝫ alijs pecunijs di-
cti cõis per dños Priores deputandis: quã quanti
tateꝫ qnquaginta floreñ. auri dicti maſſarij vel aliuſ
officialis: q eam colligeret teneant̃ ⁊ debeãt dare di
ctis bonis hominibus ⁊ officialibus ſeu dicto bono
homini ⁊ officiali de menſe in menſem ſ̄m introituꝫ
dicte gabelle ſeu aliaꝝ pecuniaꝝ ad p̃dicta p.d.P.
deputandaꝝ: ⁊ dictã quantitateꝫ florenoꝝ poſſint ⁊
debeãt expendere ꝓ concimine dicti fontis/ciſterne
⁊ conſeruaꝝ ꝓut eis videbit̃ expedire ⁊ vtile eſſe ⁊
habeant ⁊ habere debeãt dicti boni homines ⁊ no-
tarius ꝓ eoꝝ ſalario ꝓ quolibet eoꝝ duodecim flo-
renos auri: Quoꝝ officiuꝫ duret ⁊ durare debeat ꝑ
tempuſ vnius anni: quod ſalariũ maſſarij cõis peru
ſie teneant̃ ⁊ debeãt ſoluere dictis bonis hominibꝰ
⁊ officialibꝰ ſeu dicto bono homini ⁊ officiali ⁊ no-
tario ſub pena centũ lib. deñ. ſine aliquo p̃cepto vel
mandato alicuius officialis cõis peruſie viſa ſolum
electione dictoꝝ bonoꝝ hominuꝫ ⁊ officialiũ ſeu bo
ni hominis ⁊ officialis ⁊ notarij vel extractione de
ſacculis facienda: qui maſſarij teneant̃ ⁊ debeant re
tinere gabellam.xij.deñ.ꝓ qualibet libra quãtitatis
florenoꝝ ꝑ eos ſoluendoꝝ dictis bonis hominibus
⁊ officialibus ⁊ notario. Preterea volumus ꝙ ne-
mo inferat aliquã iniuriã vel violentiã alicui mulie-
ri eunti vel redeunti ab aqua hauriẽda vel ad aquã
hauriẽdam de ipſo fonte ⁊ ſiquis ꝯfecerit puniatur
duplici pena qua puniri deberet ꝑ formaꝫ alicuius
capituli ſtatutoꝝ populi cõis peruſie ſi aliquo tẽpo-
re dictam iniuriam vel violentiã perpetraret: ⁊ nul
la pſona alicui mulieri vel alicui eunti vel ire volen-
ti ꝓ aqua hauriẽda ad ipſum fontem impedimentũ
preſtare debeat vllo modo ſub pena.x.lib.deñ. ap-
plicanda cõi peruſie ipſo facto. Et nullus audeat vł
p̃ſumat accedere ad ipſum fontem cum barile ſeu bi
gonzo ꝓ aqua haurienda nec haurire nec in ipſum
fontem mittere barilia nec aliud vas turpe vnũ vel
plura: ⁊ qui ꝯfecerit ſoluere teneat̃ cõi peruſie pro
qualibet vice.x.lib.deñ. Et nullus ducat vel mittat
equum vel iumentum vel aſinum vel aliquaꝫ aliam
beſtiaꝫ a gradibus ⁊ cancellis ferreis intus verſus
ipſuꝫ fontem ⁊ qui ꝯfecerit centum ſol. deñ. ſoluere
teneat̃ ꝓ qualibet vice ipſo cõi. Et nemo ire debeat
ad ipſum fontem cum aliqua beſtia ⁊ qui ꝯfecerit

teneatur ſoluere dicto cõi pro qualibet.C.ſol. deñ.
Et nemo poſſit vl᷑ debeat de ipſo fonte ex̃bere aquã
cauſa intridendi calcinaꝫ coꝛioꝝ vel cartaꝝ vel mol/
ſaꝝ vel occaſione vindemie vel ꝓ ciſternis replẽdis
vel ꝓ pannis lauandis: ⁊ qui ꝯfecerit.xx.ſol.deñ.ꝓ
vice qualibet dicto cõi ſoluere teneat᷑. Et nemo au/
deat vel preſumat extrabere aquã de ipſo fonte cuꝫ
aliqua impoꝛꝫatoꝛia ⁊ qui ꝯfecerit ſoluat dicto cõi
ꝓ vice qualibet ſol.v. Inſup iubemus ꝙ nullus au/
deat vel p̃ſumat dictum fontem ingredi vel in eo ſe
balneare vel pedes vel crura vel caput vel vultus
vel manus in ipſo lauare: ⁊ qui ꝯfecerit ſi fonteꝫ in/
greſſuſ fuerit vel in eo ſe balneauerit puniatur in.l.
lib.deñ.ꝓ qualibet vice: Et ſi aſcẽderit pectoꝛale vel
in pectoꝛali fontis cũ pedibus ꝓ qualibet vice in.x.
lib.deñ.puniat᷑: ⁊ ſi vultus vel manus abluerit in.x.
lib.deñ.ꝓ qualibet vice puniatur: ſi vero aliquis in
ipſo fonte aliquod animal vel pullum vel auem vel
coꝛium moꝛtuũ vel fetidum miſerit vel ꝓiecerit pu
niatur in.x.lib.deñ. Si vero ꝓicerit in ipſuꝫ fontem
lutuꝫ/vel letamen/vel paleas/vel berbam/vel lapi/
dem/vel pannum aliquem in ipſo fonte lauerit vel
alias turpitudineſ fecerit in.C.lib.deñ.ꝓ vice q̈libet
puniat᷑: Si vero animal vel pullũ/vel auem/viuum
pꝛoiecerit in.xxv.lib.deñ.ꝓ qualibet vice puniatur:
Si vero pꝛoiecerit lutum vel terram vel aliquam
turpitudinem in pectoꝛale vel in imagines ipſius
fontis ſoluat ⁊ ſoluere teneatur ꝓ qualibet vice.x.
lib.deñ. Et ſi aliquis pꝛoiecerit in ipſiuꝫ fontem la/
pidem vel ferrum vel lignũ vel aliã rem ⁊ ruperit
aliquem de lapidibus vel aliquã imaginem ſculptã
in ipſo fonte vel aliquem canelluꝫ vel columnaꝫ vel
catinum in.C.lib.deñ.puniatur: Et ſi dictam penam
ſoluere non poterit ⁊ capi poterit ei manus dextra
debeat amputari: Si v̊o capi nõ poterit exbãniat᷑ de
ciuitate ⁊ comitatu Peruſie in.C.lib.deñ. ⁊ reuerti
non valeat donec nõ ſoluerit dictũ bãnum ⁊ nihilo/
minus totum dãnum debeat emendare: Et nullus
quoqꝫ ꝓiciat vel pꝛoici faciat in ipſum fontem vel
ꝓpe eum in gradibus vel a gradibus intus in.xxv.
lib.deñ.ꝓ vice qualibet puniat᷑: Et nemo ſimiliter
facere debeat aliquã turpitudinẽ in gradibuſ ipſiuſ
fontis vel ex̃ ipſos gradus ad tres paſſus vel aliq̃d
turpe vel fetidũ pꝛoiecerit nec mingere vel egere: ⁊
qui ꝯfecerit puniatur ꝓ vice qualibet in.x.lib. deñ.
Et ꝗ ſoluere non poterit dictã penam ꝑ totam pla/
team debeat fuſtigari: Et in p̃dictis penis ⁊ bãnis
ſuperius in boc capl̒o denotatis: poteſtas ⁊ capita/
neus ⁊ q̈libet eoꝝ delinquentes: teneant᷑ ⁊ debeant
condẽnare ⁊ cõdẽnatio debeat exigi ꝓ cõi peruſie:
Et vt vnuſq̈ſqꝫ babeat filios pacificos q̈libet pater/
familias ſuũ moneat filium de pꝛedictis ⁊ quolibet
pꝛedictoꝝ: Volumus ꝙ ſi aliq̈s filius familias cõ/
miſerit ſupꝛadicta delicta vel aliq̈d pꝛedictoꝝ pater
ꝓ filio penam ſoluere teneat᷑ ſi filius de ſuo non va/
leret ſoluere: inſpecta tñ in pꝛedictis ⁊ q̈libet pꝛe/
dictoꝝ qualitate negocij ⁊ ꝯditione delicti ⁊ ꝑſone
⁊ etate filioꝝ qui ſemꝑ in pꝛouidentia poteſtatis ⁊
capitanei debeat remanere: Si aũt filius ꝗ ſupꝛa/
dicta delicta vel aliq̈d ipſoꝝ cõmiſerit fuerit eman/
cipatus ſi ſimul cũ p̃re habitauerit p̃r ꝓ filio ſoluere
teneat᷑ ſi a filio pena exigi nõ valeret: Si aũt in lociſ
ſuperiuſ in capl̒o nominatiſ vel aliquo eoꝝ aliquod
maleficiũ cõmiſſuꝫ fuerit de quo nõ eſſet pena deter
minata ꝑ ſtatuta: poteſtaſ vel capitaneuſ pꝛocedere
⁊ inquirere de ſimilibus ad ſimilia teneat᷑ inſpecta
tñ ꝑſonaꝝ ⁊ negocij qualitate: Volumus inſuꝑ ⁊
iubemus ꝙ nemo accipiat vel remoueat vel diruat
vel deuaſtet de opere laboꝛicij aqueductus montis
paciani facto vel faciẽdo ⁊ aliquis nõ det nec dare
pꝛeſumat ⁊ non rumpat nec rumpere debeat canel/
los aqueductus nec aliquẽ eoꝝ nec ſpiracula aperi/
re a ciſterna vſqꝫ ad fontem de platea nec aliquod
impedimẽtum pꝛeſtet vel leſionem aliquaꝫ faciat in
aqueductu ⁊ canellis ⁊ qui ꝯfecerit.C.lib.deñ.noĩe
pene ſoluere teneat᷑ quã non valẽti ſoluere poteſtas
vel capitaneus detrũcari faciat manũ dextrã a bꝛa/
chio ſeparandam: Et quicũqꝫ dictum aqueductum
deuaſtauerit ita ꝙ curſus aque impediatur ita ꝙ
aqua venire non poſſit.ſ.diruendo muꝝ vel aliquaꝫ
ciſternam aqueductus in aliquam partem penam
capitaleꝫ ita ꝙ moꝛiatur debeat ſubſtinere: Et vo/
lumuſ ꝙ pater ꝓ filio ſi filius eſſet.xiiij.ãnoꝝ ad mi/
nus dictam penam.C.lib.deñ.ſoluere teneatur: Et
ſi al̒r deſtruxerit puniat᷑.C.lib.deñ.ꝓ qualibet vice:
Si aũt aliqua mulier fuerit que aliquod cancelloꝝ
ſpiraculum aperiret ꝑ totam plateam cõis peruſie
debeat fuſtigari: Si vero aliq̈s in oꝑe aqueductus
a ciſterna vſqꝫ ad caput venaꝝ aliquã fecerit leſionẽ
in.xxv.lib.deñ.ꝓ vice qualibet condẽnetur ⁊ q̈libet
poſſit accuſare in omnibus ſupꝛadictis ⁊ medietatẽ
baꝝ babeat accuſatoꝛ ⁊ de pꝛedictiſ omnibuſ ⁊ ſin/
gulis poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ q̈libꝫ eoꝝ ſecrete in/
q̈rere teneant᷑ aliquo nõ obſtãte: Et ſi aliquẽ inue/
nerint delinquentẽ ꝯ̃ formã pꝛedictaꝫ eum ꝯdẽnare
teneant᷑ in quantitatibus ſupꝛadictis: Teneantur ẽt
poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ pꝛioꝛes artium dictũ opuſ
aqueductus totũ reuidere cũ duobꝰ bonis hoibꝰ de
q̈libꝫ poꝛta dũmodo p̃dicti boni boieſ ꝓ tali viſione
nibil babeant a cõi: Et poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ ẽt
pꝛioꝛes teneant᷑ ipſoꝝ ⁊ cuiuſlibet ipſoꝝ durãte re/
gimine ſemel reuidere dictuꝫ opus ſicut eſt dictum:
Et dñs capitaneuſ teneatur ⁊ debeat quolibet mẽſe
ſaltem ſemel ꝑſonal̒r ire vel mittere ſuum vicarium
ad videndum ⁊ examinandum viaggium ⁊ lectum
aque ductus ⁊ cancelloꝝ fontis de platea ciuitatis
Peruſie ⁊ ſi quos inuenerit deliq̈ſſe occupãdo vel
ſupꝛa appꝛebendẽdo vel impediendo vel laboꝛãdo
vel nouitatẽ faciẽdo in dicto loco ⁊ in viaggio dicti
aqueductus .ſ.terminos immiſſos vel immitendos

punire ꝛ condẽnare de facto in.l.lib.deñ.ꝑ quolibꝫ
ꝯfacienti ꝛ qualibet vice in q̄ pena condẽnari debeat
per ipſuꝫ dñm capitaneũ ex officio ſuo ꝛ ad petitio/
nem cuiuſcũqꝫ petentis ꝛ tolli facere quãlibet occu
pationem ꝛ nouitatẽ:ſi vero dictuſ dñs capitaneus
fuerit negligens in predictis cõdemnetur in.cccc.
lib.deñ.per ſuos ſindicatores ex officio ſindicatorũ
ꝛ ad petitionem petentis ꝛ de predictis cõtra eos
per dños ſindicatores inquiratur expreſſe. Et dñi
priores artium ciuitatiſ peruſie teneantur ꝛ debeãt
ad predicta ꝛ pro predictis ꝛ eoꝝ obſeruatione ꝛ
executione opem conſiliũ ꝛ fauorem quotiens fue/
rint reqſiti dare ꝛ preſtare vt aqua habeatur abun
danter ꝛ veniat in fontem predictum:ꝛ pro expen
ſis dicti aqueductus ꝛ fontis ꝛ eoꝝ aptatione ſit ꝛ
eſſe intelligatur deputata gabella.xij.deñ.ꝑ quali/
bet libra retinenda per maſſarios cõis Peruſie de
qualibet ſolutione pagamento ſeu ſconto faciendo
per ipſos maſſarios ſm formã ordinamẽtoꝝ came/
re loquentium de officio maſſarioꝝ capitulo.xxvij.
Et admittendum abundantiã aquaruꝫ habendã in
ciuitate peruſie ꝛ burgoꝝ ipſius ciuitatis dicimus
ſtatuẽtes ꝙ in qualibet porta ciuitatis peruſie ſtent
ꝛ fieri debeant due ciſterne vna vꝫ in ciuitate peru/
ſie ꝛ alia in burgis quã maiores fieri poterũt expẽ/
ſis cõis peruſie in illis locis in qbus priores artiuꝫ
cum ſapientibus magiſtris quos ad hoc habere vo
luerint ꝛ eis videbiť conuenire ꝑ vtilitate hominũ
ciuitatis ꝑdicte ꝛ burgoꝝ illius porte in qua fient
ciſterne:ꝛ incipere opus dictaꝝ ciſternaꝝ ꝛ eligere
officiales ꝛ notarios ad dicta opera faciẽda ꝛ ſala/
rium eis decernere qui habeant ꝯſilium magiſtroꝝ
ꝛ faciant extimare per duos homines idoneos ter/
renum vbi dicte ciſterne erunt faciẽde ꝛ ſciant quã/
tum poteſt eſſe coſtum dictaꝝ ciſternaꝝ ꝛ ematur ꝑ
cõe ꝛ ſtillicidia oĩum vicinoꝝ ipſarũ ciſternarũ ex/
penſis cõis diriganť ad ipſas ciſternas ꝛ colatoria
ipſarum ciſternaꝝ ꝛ ꝓcedant in operibus ſupradi/
ctis ita ꝙ ipſa opera ſint ꝑfecta infra vnuꝫ annum.
¶ Item ꝙ ſiquis de nouo facere voluerit vel fieri
facere ciſternã in ſuo i ciuitate ꝛ in burgis habeat
faciens vel fieri faciens quinquaginta libras deñ.
pro quolibet centinario ſalmaꝝ ad magnam men/
ſuram cõis peruſie ſi ciſterna erit capacitatis a tre/
centis ſalmis infra:ſi vero erit capacitatis trecenta
rum ſalmarum vel abinde ſupra habeat ꝛ habere
debeat ſexaginta florenos auri:que quãtitates ſol/
uant ꝛ ſolui debeant per maſſarios cõis peruſie fa
cta ꝛ conſtructa dicta ciſterna ſine aliquo precepto
vel mandato.D.P.artium vel alterius officialis
cõis Peruſie auctoritate dicti ſtatuti pena dictis
maſſarijs.cc.lib.deñ.ꝑ quolibet eoꝝ ſi fuerint negli
gentes vel remiſſi in ſoluendo dictam quantitateꝫ.
¶ Qui vero in ipſa ciuitate vel burgis puteum fe
cerit vel cõſtruxerit de nouo in futurũ aqua abũdã/
tem ꝓfunduꝫ ad minus.xxx.pedibus ꝛ amplum.v.
pedibuſ habeat ꝛ habere debeat a dictiſ maſſarijs
.l.lib.deñ.de quacunqꝫ quãtitate dicti maſſarij ſol/
uere teneanť eo modo quo.ſ.dictuꝫ eſt in ciſternis.

¶ Additio.

¶ Cui ſtatuto addendo dicimus ꝛ ordinamus ꝙ
dictus aqueductus cooperiať deſup ꝛ a lateribus
cum matonato faciẽdo cum calce arena ꝛ matoni/
bus ꝛ a lateribus cum lapidibus tiburtinis modo
ꝛ forma ꝓut inceptuꝫ fuit fieri apud concam:ꝛ ita
etiã ꝓſequať tam in ciuitate q̄ extra ciuitatem: vꝫ
in locis vbi dictus aqueductuſ nõ eſt ſubterraneus
ſumptibus ꝛ expenſis dicti cõis peruſie. Et ad hoc
facienduꝫ.D.P.artium ꝛ ẽt officialis dicti fontis
debeant eſſe intenti ita ꝙ quodlibet officiũ priora/
tus operam det ꝛ faciat matonare dictum aquedu
ctum adminus per longitudinẽ ꝛ ſpatium triginta
quinqꝫ pedum modo ſupradicto.
¶ Item addentes ſtatuimus ꝛ ordinamus ꝙ dicti
dñi.P.teneanť ꝛ debeãt ſemel durante eoꝝ officio
in primo vel ſecundo menſe eoꝝ officij vna cum offi
ciali dicti fontis/niſi aliquo legitimo impedimento
impediti eſſent accedere ꝑſonaliter ad montem pa
cianum ad videndum cõſeruas ꝛ venas ꝛ aquedu/
ctum dicti fontis:ꝛ ſi oẽs vene aquaꝝ ſolite intrare
in dictas conſeruas ꝛ aqueductus cõtinuant ſolitũ
iter ꝛ curſum:ꝛ ſi aliqua dictaꝝ venaꝝ fuiſſet extor
ta nec iret nec curreret ad dictas conſeruas ꝛ aque
ductus:ſed ad alia loca ꝛ in alium vſum cõuerſa fo
ret ꝙ dicti dñi priores teneanť ꝛ debeãt curare ita
ꝛ taliter vt ꝑdicta omnia ꝛ ſingula reparenť ꝛ re/
ducanť ad priſtinum ꝛ antiquum ſtatum ꝓut prius
erant ad perpetuũ finem dicti fontis per reliquum
tempus eoꝝ officij: ſi tamen in predictis omni dili/
gentia vtendo infra dictuꝫ tempus opus illud fieri
poſſet:ꝛ in predictiſ vti debeant omni diligentia ꝛ
ſollicitudine:Et ꝑdicta fieri facere ſumptibus cõis
peruſie teneanť ſub pena priuationis eoꝝ ſalarij:ac
etiam dicti.D.P.teneantur ꝛ debeant in principio
eoꝝ officij vocare coram eis officialeꝫ dicti fontis ꝛ
eum monere ꝛ eideꝫ imponere ꝛ precipere:ꝙ ipſe
vtatur omni diligentia circa neceſſaria ꝛ oportuna
dicti fontis ꝛ aque ipſius ꝛ operam dare ꝙ ſi quid
de contentis in dicto capitulo ꝛ preſentibus addi/
tionibus vel aliqd aliud neceſſariũ dicto fonti eſſet
ꝙ fiat quãprimũ poterit expẽſis dicti cõis:Et ſi per
ſe illud facere nõ poſſet teneať hoc notificare.M.
D.P.infra tres dies ꝓxime ſequentes a die noti/
tie predictoꝝ ac infra dictum tempus ipſe officialis
hoc ipſum teneať denunciare dño poteſtati ſeu dño
capitaneo dicte ciuitatis peruſie ſeu maiori ſindico
oẽs ꝛ ſingulos delinquẽtes ꝛ quoquomodo aliqd
facientes ꝛ operantes per ſe vel aliũ ſeu alios con
tra dictũ capitulũ ꝛ omnia ꝛ ſingula contenta in eo
ꝛ cum ſumma inſtantia inſtare cum dictis dñis po/

teſtati ⁊ capitaneo ⁊ maiori ſindico ſeu altero eoꝝ
vt delinquentes in p̄dictis ⁊ circa p̄dicta vel aliquo
predictoꝝ debitis penis cōdemnent ⁊ puniant. Et
dictus officialis ēt teneat̃ ⁊ debeat intētus eſſe ⁊ cū
omni diligētia operam dare ꝙ dictus fons in futu-
rum continue ⁊ omni tp̄e aquaꝫ effundat ⁊ emittat
ꝑut antiq̄tus cōſueuit ꝓ honore dicte ciuitatis: niſi
forte ſubeſſet aliq̄d impedimentū legitimū declarā-
dum iudicio. D. P. artium: Et ꝓ qualibet die quo
dictus fons aquam non emitteret tunc ⁊ eo caſu di
ctus officialis incidat in penam. xxv. lib. deñ. appli-
candam dicto cōi ꝓ medietate ⁊ ꝓ alia medietate
accuſatori: Et q̄libet cum iuramēto ⁊ vno teſte poſ-
ſit denunciare dñis prioribus: ⁊ habeat medietateꝫ
dicte pene. Qui officialis ēt teneat̃ bonā curam hr̄e
ne ex cōſeruis dicti aqueductus aqua extrahat̃ per
aliquas pſonas maxime per vicinos ⁊ propinquos
dictis conſeruis ad priuatos vſus in dānuꝫ ⁊ preiu-
dicium abundātie aquarū dicti fontis: Et q̄libet ex
trahēs ꝓ qualibet vice incidat in penā quatraginta
ſol. deñ. applicandā ꝓ medietate dicto cōi ⁊ ꝓ alia
medietate executori: de quo ſtet̃ dicto dicti officialis
vel cuiuſcūqꝫ alterius hoc affirmātis cū iuramēto.
¶ Item addimus ꝙ ex dictis ciſternis ⁊ puteis fa
ctis ⁊ ēt faciēdis in futurū de pecunijs cōis peruſie
vel camere apoſtolice homines ⁊ pſone oēs de vici
nia ⁊ de contrata dictarū ciſternarū ⁊ puteoꝝ poſ-
ſint ⁊ eis liceat tp̄e obſidiōis vł incēdij vel alterius
neceſſitatis vel nouitatis de die ⁊ de nocte haurire
aquā impune. Et dñi ⁊ poſſeſſores domoꝝ in q̄bus
ſunt ſeu erunt dicti putei ⁊ dicte ciſterne nō poſſint
alicui introitum ⁊ aditū ad eas ciſternas ⁊ puteos
nec hauſtum aque vetare ꝓhibere ac impedire di-
ctis temporibus nec alijs temporib⁹ de die vicinis
vetare non poſſint niſi in caſu quo ipſi vicini in eorū
domibus ciſternā aut puteū cum aquis haberēt ad
eoꝝ ſufficientiaꝫ vel niſi volentes intrare ⁊ aquam
accipere eſſent pſone male inhoneſte vite conditio-
nis ⁊ fame: Et vetantes ⁊ ꝓhibentes pro qualibet
vice incurrant penā q̄nquaginta lib. deñ. Et nihilo
minus teneant̃ pſtare vicinis aditū in dictis caſib⁹
ad predicta vt ſupra ⁊ exhibere aditū ⁊ introitum
p̄dictū. Et dicte ciſterne ⁊ putei intelligant̃ ⁊ ſint
effecti cōmunes omnibus de vicinia: ⁊ vicini intelli
gant̃ vſqꝫ in q̄decim domos eiſdem contiguas.
¶ Item addimus ꝙ dictus officialis dicti fontis ad
hoc vt de predictis contentis in preſenti capło ple
nam notitiam habeat vt poſſit dictū officiū melius
exercere: ꝙ ipſe officialis teneat̃ ⁊ debeat infra mē-
ſeꝫ a die initij ſui officij extrahere ſeu extrahi facere
in vulgari in libello de cartis membranis ꝑ aliquē
notariū vel aliū litteratū in bona littera totū pſens
capitulū ac ēt capitulū de menſuris: q̄d eſt in pſenti
volumine capło. cxvi. quam copiam ipſe officialis
penes ſe habere tenere ⁊ continue legere ⁊ videre
debeat ac etiā perſpicere debeat ſi q̄d de contentis
in dicto capitulo dicto fonti deficeret operam dare
ꝙ illud ſubito fiat ſumptibus cōis peruſie: ⁊ quate
nus per ſe non poſſet debeat denūciare. D. P. ar-
tium. Qui officialis ſi in predictis ſibi iniūctis ⁊ cō
miſſis vel aliquo predictoꝝ negligens fuerit: ꝓ vice
qualibet incidat in penam. x. lib. deñ. ab eo auferen
dam vel de ſuo ſalario retinendam ⁊ ipſo facto cōi
peruſie aplicandam: De q̄bus omnibus ⁊ ſingulis
debeat ſindicari per. D. P. ſeu alios vel aliuꝫ per
ipſos ad hoc deputandū: Et ſimiliter pfati. d. p. ſi
in premiſſis vel premiſſoꝝ aliquo negligentes fue-
rint. x. floreñ. penam incurrant de eoꝝ ſalario reti-
nendam ⁊ cōmuni Peruſie applicandam.

¶ De tractatu habendo pro abundantia aque.
Rubrica. 2.

DE menſe Maij do-
mini prio-
res artiū teneant̃ facere congre
gari cōſiliuꝫ camerarioꝝ ſeu ar-
tificū ciuitatis Peruſie in quo
ꝓponāt ⁊ tractent vbi in ciui
tate Peruſie poſſit eſſe maior
abundantia aquaꝝ: ⁊ qualiter remuniant̃ ⁊ melio
rent̃ veteres fontes ⁊ fiant noui: ⁊ putei circū circa
ciuitatē ⁊ in ipſa ciuitate vbi cōmode fieri poſſent.
Et priores artiū de conſilio magiſtroꝝ quos habe-
re voluerint expertos perquirant ſi aqua cōmode
reperiri poteſt in aliqua parte ciuitatis vel burgoꝝ
in qua fieri poſſet puteus ſiue fons ⁊ ipſos fontes
⁊ puteos fieri faciāt: Et in predictis priores p̄dicti
pro executione p̄dictoꝝ habeant plenitudinem po-
teſtatis ſtatuendi ordinandi prouidendi q̄cq̄d credi
derint conuenire ⁊ q̄cq̄d per ipſos decretū fuerit ⁊
ordinatum poteſtas ⁊ capitaneus teneantur obſer
uare ⁊ effectui demandare.
¶ Debeant etiam reuidere ſemel in q̄buſlibet ſex
menſibus omnes fontes ciuitatis ⁊ prope ciuitateꝫ
⁊ clocanas ipſoꝝ manutenere ⁊ facē aptari ipſos
fontes ⁊ clocanas ipſoꝝ ſicut neceſſe fuerit: Et oēs
fontes ⁊ clocane ipſoꝝ fontiū exiſtentiū prope cir-
cuitū ciuitatis peruſie reparent̃ reaptent̃ ⁊ reficiā-
tur: ita ꝙ aqua per ipſas clocanas libere poſſit ha-
bere curſum ad dictos fontes.
¶ Et ſic dicti fontes remoliant̃ ⁊ reparētur ita ꝙ
aqua emergens ſiue decurrens in dictis fontibus
non effundatur propter deſtructionem ipſoruꝫ fon-
tiuꝫ. Que reparatio, reaptatio ⁊ refectio dictoꝝ fon
tium ⁊ clocanarum ipſorum fontiuꝫ fiat ⁊ fieri de-
beat expēſis cōis peruſie: Et ſuper predictis ⁊ pro
predictis dñi priores artiū eligāt ⁊ eligere teneant̃
vnū ſupreſtitem ꝓ qualibet porta cū ſalario q̄d dñi
priores artium eiſdem concedere voluerint.

audeat ponere nec retinere nec poni nec retineri facere aliqđ lignamen cauſa vendendi nec aliqua alia cauſa vel aliquaȝ bancam ſiue diſcum confictam vel confictum vel imponimentū aliqđ poſſit aliqs ibi retinere pennā vel excutere pannos in qbus iam penna fuiſſet vel ſtetiſſet: Et q ꝯfecerit ſoluat pene noīe pro vice qualibet .xl. ſol. deñ. ⁊ perdat lignamen qđ deueniat in cōmune ⁊ ꝓ ipſo cōi vendatur.

¶ Et de ꝑdictis ſit ⁊ poſſit eſſe qlibet accuſator ⁊ habeat medietatem bāni ſeu pene: Et nihilominus per poteſtatē ⁊ capitaneuȝ ⁊ eoꝝ officiales inqſitio fieri debeat quolibet menſe de ꝑdictis: Et ſi inuenerit aliquā ꝑſonam facere vel feciſſe ꝯ̈ predicta: eam in dicta quantitate debeat cōdemnare ⁊ in amiſſione dicti lignaminis qđ penitus in cōi faciat deuenire ⁊ pro ipſo cōmuni vendi.

¶ Et nihilominus ipſi poteſtas vel capitaneus ⁊ eoꝝ officiales per ſacramentuȝ ⁊ in pena .l. lib. deñ. ꝓ quolibet eoꝝ teneanṫ mittere aliquos de familijs eoꝝ ad dicta loca qualibet hebdomoda ad vidēduȝ ⁊ inquirendum ſi ibi retinetur lignamen vel pannus pennatus.

¶ Et ſi ibi inuenerint aliquod lignamen teneanṫ ipſum accipi facere ⁊ vendi pro cōmuni.

¶ Et nihilominus condemnare eum cuius eſſet in pena ſupius noīata ꝓ vice qualibȝ ⁊ relationi dicte familie ſtetur ⁊ credatur in predictis.

¶ Preterea volumus licitū eſſe cuilibet ſine pena ſi inuenerit aliqđ lignamen in dictiſ locis vel aliquo eoꝝ ipſum accipere ⁊ hr̄e ſeu deuaſtare ⁊ deuaſtari facere nullo obſtāte capitulo qđ in ꝯ̈rium loquereṫ.

¶ Saluo ꝙ in die ſabbati tm̄ poſſit ibi ꝑ quēlibet lignamen teneri ⁊ haberi ſine pena ⁊ non vltra.

¶ Additio.

Addimus ꝓ clariori omnium intelligentia ⁊ declaramus ibi ad eccleſiā ſācte marie de viridario ꝙ intelligaṫ angulo domoꝝ eccleſie ⁊ canonice ſancti Laurentij ſeu a plateola ſancte marie de viridario veniendo ante capellam maieſtatiſ de volta vſqȝ ad plateam cōis Peruſie. Item ibi ⁊ domibus olim dñi boncontis dñi Armanni ⁊c̄. hodie Cardinalis armellini. Item ibi ante domum beneuenuti: hodie ante domum heredum caroli dñi angeli.

Addentes ēt ꝙ nec ante domos ⁊ apotecaſ dicte eccleſie ſancti Laurentij ſitas ꝓpe dictam maieſtatē de volta: nec ſuꝑ porticu dictaꝝ domoꝝ ⁊ edificioꝝ dicte eccleſie: neqȝ ſub volta palatij reſidentie dñoꝝ prioꝝ nec ēt a dicta volta vſqȝ ad eccleſiā ſancti Seuerij porte ſancte ſuxanne ⁊ minus in via exiſtente poſt palatium ꝑfatoꝝ dñoꝝ prioꝝ ⁊ palatiuȝ ſolite reſidentie dñi poteſtatis quantuȝ ſe ꝓtendunt dicta palatia: qui audeat poſſit vel preſumat ponere ⁊ retinere aliqđ lignaminū genus aliqua de cauſa: nec proijcere finum litamen/paglicciū/terraciū vel aliā immundiciā ſub dicta pena vt. ſ. applicanda.

Item addimus ꝙ dicta lignamina ⁊ alia ibidem ꝓhibita retinere ſi appoſita ⁊ retenta fuerint vltra penā ꝑ retinentes incurſam officialis ipſoꝝ dño reſtituere nec ei licentiā dare eadem remouendi ⁊ tollendi quoquo modo nō poſſit ſine expreſſa licentia ꝑfatoꝝ dñoꝝ prioꝝ ſub pena .x. lib. deñ. dicto officiali ꝯ̈facienti pro quolibet lignamine ⁊ qualibet vice cōmuni Peruſie applicanda.

¶ Q: non edificetur iuxta viam niſi petita licentia. Rubrica. 6.

QVicunqȝ Vellet iuxta viaȝ publicam vel vicinalē vel aliā rem cōis peruſie edificare in ciuitate vel burgis: teneaṫ reqrere poteſtatem ⁊ capitaneū vel vnuȝ eoꝝ vel iudicibus vel notarius eoꝝ vel alicuius ipſoꝝ: ⁊ poteſtas vel capitaneus teneaṫ mittere vnum ſuoꝝ iudicem vel notariuȝ ad videndum locum vbi edificari debet/ ⁊ tūc ille q iuerit ad videndū locum ꝑdictum menſuret ⁊ menſurari faciat viam ⁊ rem publicam .ſ. latitudinē dicte vie ⁊ rei publice vſqȝ ad reſ priuatoꝝ ⁊ vnam menſurā relinquat edificare volēti ⁊ aliā ſecū portet poteſtati vł capitaneo ꝑntandā ⁊ de re cōis vel publica aliqs nequeat occupare.

¶ Et ſiqſ reqrere/ vt dcm̄ eſt/ neglexerit. C. ſol. deñ. cōi peruſie noīe pene ſoluere teneaṫ: ⁊ totum qđ edificauerit debeat remoueri.

¶ Et hoc nō intelligaṫ in edificantibus ꝓpe viam vicinalem vel in ipſa via de volūtate vicinoꝝ: Et dictus notarius teneaṫ facere de dicta menſuratione publicam ſcripturā ⁊ in actis ponere ⁊ relinquere.

¶ Additio.

Addentes dicimus ſtatuimus ⁊ ordinamuſ ꝙ dictus notarius teneaṫ ⁊ debeat dicta mēſuratione facta vt ſupra vnā menſurā portare dño poteſtati vel capitaneo populi alterā vero dñiſ prioribus: q dñs poteſtas vel capitaneus ꝑ eoꝝ notariū in eoꝝ libriſ ⁊ ꝑfati dñi priores ꝑ eoꝝ cancellariū in cancellaria cōis Peruſie exꝑſſam mentionē diligenter fieri faciāt: ad hoc vt ſemꝑ ⁊ omni tpe de dicta mēſura cōſtet ⁊ appareat: ⁊ ſpacium ⁊ latitudo dicte vie facile cognoſci poſſit: ne ab edificantibus iuxta eam quoquo modo ius publicum ledi queat.

¶ De remotione voltarum ⁊ profiellorum. Rubrica. 7.

STatuimus Et ordinamus ꝙ quicunqȝ habuerit facere ab vtraqȝ parte vie ſeu viarū publicarū vel vicinalium libere poſſit voltam vel profielluȝ facere ſuꝑ via: dūmodo ipſa volta vel profiellum per .xv. pedes diſtet a terra/ ad pedeȝ ſupius

nominatū.ſ.in vijs publicis/in vicinalibus aūt per decem pedes:ſed ſi vno ſemiſſe vel vno pede minus a terra diſtauerit qꝫ dictū ſit nullam penaꝫ aliqs patiaẜ:⁊ ob hoc volta vel ꝓfiellū nō debeat remoueri. Et intelligaẜ dicta altitudo a ſolo vie vſqꝫ ad ſūmitateꝫ gule arcus ſiue volte. Et qꝺ dictū eſt in voltis ⁊ pontibus idem intelligaẜ in ꝓfiellis.

¶ Dūmodo nulli pſone liceat in ſtratis regalibus ciuitatis ⁊ burgoꝝ peruſie vel ſupra ipſas vel in aliqua via vel ſup ipſam viam dictoꝝ burgoꝝ ⁊ ciuitatis vel alicuius eoꝝ:in q̄ eſt pena augumētata maleficia cōmittentibus ⁊ q̄ cōtineṅẜ in caplo/qꝺ incipit vt maleficia nō remaneāt impunita p diſcuſſionē in §.q incipit Si aūt pcuſſerit in aliqua eccleſia vel in aliqua via ſeu ſupra aliquā viam ꝓpe plateam cōis peruſie ad qnquaginta paſſus: deinceps facere vel fieri facere aliquā voltam vel pontem ſine exp̄ſſa licentia dn̄oꝝ prioꝝ ⁊ camerioꝝ artiū ciuitatis peruſie:ſemp intelligendo ꝙ altitudo a ſolo vie vſqꝫ ad ſūmitatem gule ſiue volte diſtet p viginti pedes:Et qui ꝯfecerit puniaẜ de facto p poteſtatem vel capitaneum in.C.lib.deñ. Et nihilominus volta vel pons debeat remoueri.

¶ Item ſi aliqs habuerit facere iuxta viam publicam vel vicinalem poſſit ꝓfiellum facere ⁊ berbecones immittere vſqꝫ in medietatem vie ⁊ nō vltra niſi faceret de volūtate illius vel illoꝝ q haberēt facere ex altera parte:⁊ quotiēs eoꝝ aliter qs occupauerit vltra medietatē vie totiens poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ maior ſindicus faciant remoueri.⁊ ſi qs ꝯfecerit penam.xxv.lib.deñ.debeat ſubſtinere.

¶ Additio.

¶ Addentes dicimus ⁊ reformamus ꝙ ſi qs haberet facere ab vtraqꝫ parte vie poſſit pontem/voltaꝫ vel ꝓfiellū facere ab vna domo ad aliam hoc modo vꝫ:ꝙ pons volta vel ꝓfiellū in vijs publicis diſtet ⁊ diſtare debeat a terra p viginti pedes:in vicinalibus ⁊ rembucchis p duodecim pedeſ ad minuſ In ſtratis vero regalibus ⁊ vijs publicis ꝑuilegiatis ⁊ in qbus cōmittētibus maleficia pena eſt augumentata:de quibus in tertio volumine ſtatutoꝝ ſub R̶ca de percutiente cum armis:incipiens vt maleficia nō remaneāt impunita ⁊c̄.in.§.ſi aūt pcuſſerit in aliqua eccleſia ⁊c̄.pons volta ſeu ꝓfiellum vllo modo fieri nō poſſit ſine exp̄ſſa licentia dn̄oꝝ ꝑoꝝ ⁊ camerarioꝝ ciuitatis peruſie obtenta ad buſſulā ⁊ fabas more ſolito:⁊ nihilominus dicta licentia ſic habita de edificando:pons volta ſeu ꝓfielluꝫ a terra diſtare debeat ad minus p vigintiqnqꝫ pedes:ſemp intelligendo ꝙ dicta altitudo incipiat a terra ſeu ſolo vie vſqꝫ ad ſūmitatem gule pontis ſeu volte quo ad ꝓfiellum vſqꝫ ad primū terratum dicti ꝓfielli: Et q ꝯfecerit puniaẜ de facto p poteſtatem vel capitaneum in.C.lib.deñ.applicandis p duobus tertijs cōi peruſie ⁊ ꝓ alia tertia partibus dictis capitaneo vel poteſtati executionē facienti:⁊ nihilominus volta pons ſeu ꝓfiellum debeat remoueri.

¶ Q̄ꝛ reaptetur ꝓfiellum ⁊ grondaria minantia ruinam. Rubrica. 8.

SI ꝓfiellum Uel grondaria tectoruꝫ eſſet qꝺ vel q̄ minareẜ ruina ſup plateam cōis:vel ſup viam aliquā:poteſtas ⁊ capitaneus ipm vel ipſaꝫ teneanẜ facere reaptari in termino ſibi dato:Et ille q nō reaptauerit in termino ſibi dato.C.lib.deñ.cōi peruſie ſoluere teneaẜ:cuius bāni medietas ſit cōis ⁊ aliam habeat accuſator: Sūmarie ⁊ de facto habita fide a duob⁹ magiſtris ꝺ arte lapidū ⁊ lignaminiſ quos duxerint eligendos ſine libelli oblatione ⁊ ſtrepitu ⁊ figura iudicij ſoluꝫ habita querela nec peti poſſit de p̄dictis cōpromiſſuꝫ fieri.Et ſi dicti officiales vel alter eoꝝ fuerint negligentes in p̄dictis cōdēneẜ negligens p ſuum ſindicatorem in.C.lib.deñ.

¶ Q̄ꝛ habens edificium ſup re alterius debeat precepto ei facto eleuare. Rubrica.9.

SI quis Habuerit vel haberet muruꝫ vel edificium vel aliqꝺ impolimentū ſup re alterius cum titulo vel ab eo poſſeſſa per tp̄s decem annoꝝ vltra terminuꝫ vel dentem vbi eſſet terminus vel dens ꝙ non hr̄et de iure vel oſtenderit hr̄e de iure teſtibus vel inſtrumēto poſt preceptum ei factum ad octo dieſ debeat eleuare ⁊ amplius nō tenere:ꝯfacienti poteſtas ⁊ capitaneuſ ⁊ eoꝝ officialis noīe pene.xl.ſol.deñ.ꝓ vice q̄libet teneaẜ auferre de facto ⁊ ꝓ p̄cepto q̊libet faciēdo.

¶ Et iudex cum vno notario poteſtatiſ vel capitaneij vel notarius tm̄ ad locum litis vel q̄ſtionis cuꝫ vno magr̄o accedere debeat ad videnduꝫ locū litis vel q̄ſtionis ⁊ relationi ⁊ dicto illoꝝ q ad vidēdum locū litis vel q̄ſtionis acceſſerit credi debeat ⁊ ſicut ipſi retulerint de eleuatione facienda vel nō debeat obſeruare:que fieri debeant ſine alia petitione vel libelli oblatione ⁊ compromiſſum peti non poſſit. Et volumus ꝙ a preceptis fiendiſ ſupradicta de cā nō poſſit appellari vel appellatio aliqua interponi nec recurſus haberi ad aliquem officialem cōis peruſie: penaofficiali ſi negligens fuerit in predictis .C.lib.deñ.ſibi per ſuos ſindicatores auferenda.

¶ Additio.

¶ Addimus dicimus ⁊ declaramus: niſi habens tale edificium muruꝫ vel imponimētum illud poſſediſſet ſine ꝯtradictione alicuius p tp̄s decē ānoꝝ.

¶ Addentes ēt ꝙ poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ eorum officialis anteq̄ꝫ fiat dictū preceptum:faciant citare talem hn̄tem dictum edificium ꝓ certa die ⁊ hora ad dicendum cām quare dictum preceptuꝫ fieri nō debeat:in

¶ Additio.

Addentes dicimus ⁊ declaramus ꝙ prefati dñi Priores eligant ⁊ eligere teneant̃ ⁊ debeant vnuz bonũ praticũ, ſufficientem ⁊ expertũ virum ꝓ qualibet porta in ſupreſtitem ⁊ officialez ſuper reuiſione dictoꝝ fontium ⁊ inuentione venarũ qui eas ad dictos fontes per aqueductus ſeu clocanas prout melius fieri poterit dirigat ⁊ immittat ſeu dirigere ⁊ immittere teneat̃ ⁊ debeat ſumptibꝰ ⁊ expẽſis cõis Peruſie. Qui etiaz curam habeat ſuꝑ reparatione fontium tam constructoꝝ q̃z nouiter conſtruendorũ in locis neceſſarijs ⁊ oportunis pro qualibet porta cum prouiſione ⁊ ſalario vt ſupra per dños Priores deſignando qḋ ſalarium habere ⁊ conſequi nõ debeat nec poſſit: niſi durante eius officio ṕdicta cuz effectu executioni debite demãdauerit ⁊ perfecerit: Qui ſuperſtes ⁊ officialis curam ẽt gerat circa manutentionem fontium de qbus.j. in proximo ſequẽti capitulo ſit mentio: pena prefatis. D. P. dictũ officialem non eligentibus ſit quarta pars eoꝝ ſalarij que cum effectu deuenire debeat in cõe Peruſie.

¶ De quibuſdam fontibus manutenendis expenſis cõmunis Peruſie. Rubrica. 3.

MAior Sindicus ⁊ iudex iuſtitie teneantur facere ⁊ manuteneri in bono ſtatu ad expenſas cõis peruſie fontẽ bouigliani: fontes de veggio ⁊ fontem de ſancto ꝓſpero porte Eburnee: fontem maieſtatis de colomata ⁊ ſancti galgani porte ſancte ſuſanne: ⁊ fontem de paſtena porte ſancti Angeli: ⁊ fontem nouum de porte Solis: ⁊ predicta omnia ſuperius nominata capitaneus fieri faciat preciſe.

¶ Item teneantur fieri facere ⁊ compleri expẽſis cõis Peruſie vnũ fontem in porte ſolis vbi melius ⁊ vtilius fieri poterit ⁊ hominibus dicte porte videbitur conuenire: Et faciant ſimiliter reaptari expenſis cõis Peruſie fontem pilicagnani ⁊ fontem planteroſe ⁊ ſimiliter omnes alios fontes ciuitatis burgorum ⁊ ſuburgorum Peruſie.

¶ Volumus ẽt ꝙ fiatꝰ vnus fons in campo bãctalie iuxta ipm campũ ex parte porta ſancti Petri cum ibi ſit vena aque abundans ꝓ vtilitate cõis peruſie.

¶ De occupante plateam vel vias occaſione muralij. Rubrica. 4.

NE aliquis Occaſione alicuiꝰ rei vel reruz quas in aliquo loco ponerẽtur occaſione muralij ius aliquod ſe habere ṕtendat. Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ q̄cunq; occaſione muralij plateam vel viam aliquaz vel vias impediuerit.J. octo dies poſt completũ muralium illud ex quo platea cõis Peruſie vel platea aliqua alia vel via eſſet impedita debeat remouere. Et qui ꝯfecerit. C. ſol. deñ. pene noie ſoluere teneat̃ ⁊ impedimentum tollere teneat̃ cuius pene ⁊ bãni medietas ſit cõis Peruſie ⁊ aliam hẽat accuſator. Et occaſione detentionis talis rei nullo mõ ſibi ius aliquod acquiratur: que pena auferri debeat per poteſtatem vel capitaneum vel maiorem ſindicum vel iudicem iuſticie ꝓ cõi vt dictum eſt.

¶ Additio.

Addimus dicimus ⁊ ordinamus ꝙ dictum ius publicuz in dicta via ⁊ platea ſeu alio loco publico ſemꝑ ⁊ omni tpe remaneat ⁊ ſit ſaluuz cõi peruſie nõ obſtãte aliqua poſſeſſione ſeu detẽtione longi vel longiſſimi tpis habita in dictis platea viis ſeu locis publicis per aliquam priuatam ꝑſonaz corpus vel collegium ſeu vniuerſitatem particularium ꝑſonaꝝ ⁊ ꝙ dicta de cauſa nulla cauſetur nec cauſari poſſit preſcriptio contra cõmune Peruſie.

Addentes ẽt ꝙ de predictis plateis viis ⁊ locis publicis nemini ꝯceſſio aliqua fieri poſſit nec valeat in dãnum ⁊ preiudicium cõis peruſie niſi obtineret̃ in cõſilio ꝑ dños priores numero ſaltem nouem: ⁊ camerarios numero ad minus trigintaq̄nq; eorum fabas albas in eodem numero in pixidem de more reſtituentes: declarantes ꝙ ſecus facta predictorũ conceſſio ſit ipſo iure nulla irrita ⁊ inanis ⁊ exnunc pro non facta habeatur.

¶ De ponente ⁊ retinẽte lignamen ac de proijciẽte litamen terracium paleas vel aliam immudiciam ⁊ de excutiente ⁊ proijciente pannos pennatos in vijs que ſunt ſub voltam palatij ſolite reſidentie gubernatoris ac palatij dñoꝝ prioꝝ ⁊ in alijs vijs ⁊ locis ciuitatis Peruſie deſignatis ⁊ comprehenſis ſub infraſcriptis confinibus. Rubrica. 5.

VIa que Eſt ſub volta palatij cõmunis Peruſie ⁊ canonice ſancti Laurẽtij ⁊ ipſa volta q̄ nimis lignamine impedit̃ ex quo poſſet tranſeũtibus periculum generari.

¶ Volumus ꝙ nulla ꝑſona deinceps ſub dicta volta nec in via qua itur per ipſam voltam ad eccleſiaz ſancte marie de viridario a domo olim dñi vguicionis dñi bonauenture ſupra vſq; ad plateã cõis Peruſie: nec in via qua itur per ipſam voltam ad eccleſiã ſancti gregorij a turre ⁊ domibus olim dñi boncontis dñi hermanni ſupra vſq; ad plateã: nec in via qua itur ꝑ ipſam ante domum Benuenuti bartoli ab ipſa domo benuenuti vſq; ad ipſaz plateam cõis

debeat:in quo termino ſi qđ legitimuȝ allegauerit: ipſum ſuper ſuo iure audire debeant ſinautem ad dictū ꝑceptū ꝓcedi debeat:a qbus ꝑceptis dicta de cā vt.ſ.faciendis nō ſolum non poſſit appellari nec recurſus haberi ſed ēt non poſſit de nullitate dici.

Item addimus ꝙ dictus iudex ſeu notarius cum duobus magiſtris neutri partium ſuſpectis ad videndum locum litis queſtionis ſeu differentie accedere teneatur ⁊ debeat.

¶ De exoccupatione muri occupati vel impediti fienda. Rubꝛica. 10.

Si quis habet vel habuerit muruȝ ꝓpꝛium vel ab eo poſſeſſum per decem annos qui vndiqȝ videri nō poſſit poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ eoꝛuȝ officialis teneantur mittere ad videndum illuȝ murum vnum de ſuis iudicibus cum vno notario vel ipſum notarium tantum quotiens fuerit poſtulatum: Et ſi ille iudex vel notarius videbit illum murum impeditum ab alio de aliquo vel in aliqua parte ſui ipſum faciat expediri de inde ad tres dieſ:Qꝫ ſi ille cui ꝑceptuȝ factū fuerit: non fecerit ad terminū ſibi datum vel dandum per dictum iudicem: teneatur ſoluere ꝓ vice qualibȝ ⁊ ꝓ quolibet pꝛecepto pene noie.C.ſol.deñ. Et credatur dicto dicti iudicis vel notarij referentis ⁊ opoꝛteat ꝓbationem aliaȝ non haberi ⁊ poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ eoꝛum officialeſ dictam penam de facto exigere teneantur.

¶ Item ſi relatum fuerit p dictuȝ iudicem vel notarium dictis dominis poteſtati ⁊ capitaneo vel alteri eoꝛum ꝙ in tali muro ꝓpꝛio non ſit aliquod lignum vel aliqđ aliud imponimentum ſtatim talis notarius teneatur ⁊ debeat in actis cōis peruſie ⁊ inſcriptis pꝛedicta redigere:Et nihilominus tali q habuerit rem ſuam iuxta pꝛedictū murum ꝓpꝛium pꝛecipiat pꝛedictus notarius ⁊ pꝛecipe teneatur ad penaȝ ⁊ bānum.x.lib.deñ.qđ abinde inantea aliqd non mittat nec mitti faciat in dicto muro niſi ille in dicto muro monſtrauerit ⁊ oſtenderit ſe iuſ habere ⁊ ſi aliqd appareret poſtea immiſſuȝ eſſe ꝯdēnetur ꝓ quolibet ligno vł lapide vel imponimēto in q̃ȝtitate pꝛedicta que debeat exigi ꝓ cōi p poteſtateȝ ⁊ capitaneū ⁊ eoꝝ officiales:Et ſi aliqs immiſerit ſeu immitti fecerit ſeu retinuerit aliqđ ligūȝ vel lapidem vel aliqd aliud in aliquo ſuo muro ꝓpꝛio vel ab eo poſſeſſo p decēniuȝ ſup aliqua domo alicuiuſ ſui conuicini ſeu ſup aliquo caſaleno vel voitamēto teneatur vnus ex iudicibus poteſtatiſ vel capitanei ire pſonalr̄ vel mittere vnum ex ſuis notarijs quotiens abeis vel altero eoꝝ fuerit poſtulatum: Et ſi talis iudex vel notariuſ retulerit aliqd pꝛedictoꝛuȝ inueniſſe ſcribanť pdcā in actis cōis puſie ⁊ pcipiat ⁊ pcipe debeat iudex tali ꝯfaciēti vel hñti pdcā vel aliqđ pdictoꝝ ſup re alteri⁹ vł ſup re ab eo poſſeſſa p decē annos vt.ſ.dictū eſt ꝙ inde ad tres dieſ pꝛedicta debeat remouere / tollere ⁊ eleuare ad penam.x.lib.deñ.pꝛo qualibet vice.

¶ Et ſi in dicto termino non eleuauerit vel remouerit dicta quantitas de facto ab eo auferatur pꝛo vice qualibet ⁊ quolibet lapide ſeu ligno vel alio imponimento qđ ⁊ quē retinuerit ⁊ habuerit poſt pꝛeceptum ſibi factum de eleuando ⁊ ꝙ nō debeat retinere: ⁊ capitaneuſ dictam penam ꝓ cōi exigere teneať ⁊ nihilominus pꝛedicta debeat eleuare.

¶ Et volumus ꝙ a pꝛeceptiſ q̃ fient ſupꝛadictiſ de cauſis vel aliqua eaꝝ in toto pñti caplo contentaꝝ nō poſſit appellari nec appellatio aliqua interponi nec recurſus haberi p aliquem officialeȝ cōis puſie.

¶ Additio.

Addēdo dicimus ꝙ in muriſ veteribus ⁊ antiqs de tiburtinis lapidibus ciuitatiſ veteris ſine calce ⁊ arena ꝯſtructis tale impedimentū nō tollať:niſi qñ neceſſaria defenſio ꝯ̃ hoſtes fiēda ex eo impediret.

¶ Qꝫ nullus poſſit habere tendam de paretanis in platea communis infra certam menſuram: ⁊ de aliјs pꝛohibitis. Rubꝛica. 11.

In platea Cōiſ puſie nullus de cetero poſſit facere tendā de paretanis nec tabulis coopertam diſtantē a terra minuſ duodecim pedibus ⁊ ſi aliqs eam faceret poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ eoꝛum officialeſ teneantur eam facere remoueri: ⁊ quicūqȝ eam non remouerit poſtq̃ȝ poteſtas vel capitaneus vel eoꝝ vel alicuius eoꝝ officialis pꝛeceperint vel pꝛecipi fecerint vel ipſam remotam vel eleuatam decetero repoſuerit/teneatur ſoluere ꝓ vice q̃libet .x.lib.deñ.bancam vero quilibet poſſit hr̄e tribus pedibus ſedium vnius pediſ ⁊ non vltra:cedula tñ bancaꝝ ſemp ſalua:tendam vero de pāno quilibet poſſit hr̄e q̃ȝtuȝ bāca ſe ꝓtendit ⁊ vltra bancā qnqȝ ſemiſſib⁹ dūm̃ banca ſit appodiata parieti camere: Et ſiqs poſt pꝛeceptum ſibi factum ꝯ̃ hanc foꝛmam bancam vel tendam de panno teneret.x.lib.deñ.ꝓ vice qualibet ſoluere teneatur.

¶ Et nihilominns banca vel tenda remoueať: Et ꝙ dicti poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ maioꝛ ſindicus debeant ſemel in mēſe p plateā mittere vnū ex officialibus ſuis ad videndum ⁊ examinandum ⁊ inquirenduȝ ⁊ vbi inuenerint aliquem tenentem ꝯ̃ dictaȝ foꝛmā incontinenti faciāt remoueri ⁊ ſi negligētes fuerint in pꝛedictis in.l.lib.deñ.p eoꝝ ſindicatoꝛeȝ debeant negligentes condēnari: Et pꝛedicta non

intelligantur in banchis mercatoꝝ ⁊ tabulis cima/
torum quibus liceat retineri predicta ſm conſuetu/
dinem hactenus obſeruatam.

¶ Dicimus ēt ꝙ dñi poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ qli/
bet eorum teneantur ⁊ debeant pena.C.lib.deñ.ꝑ
q̄libet eoꝝ rimari facere in volta ſancti Herculani
omni die ꝑ baraterijs ⁊ vagabūdiſ q in dicta volta
morarentur ⁊ ēt ꝑ meretricibus ⁊ pſonis male cō/
ditionis ⁊ fame ⁊ inuente tales pſone talis condi/
tionis ſtare ibi per totaꝫ plateam debeant fuſtigari
⁊ ſi poteſtas vel capitaneus vel alter eoꝝ in ꝑdictis
negligentes fuerint in dicta pena debeāt condēnari
⁊ de predictis ſindicari debeant.

¶ Item ꝙ nulli macellatori vł artifici ad macelluꝫ
acto liceat in aliqua de quinꝗ ſtratis regalibus te/
nere aliquem diſchum bancam ſiue occupamentum
a muris domoꝝ ex̄ vltra quatuor pedes ꝑ amplum
verſus ſtratam ſꝫ in locis conſuetis eis liceat ipſas
bancas ſiue diſcoſ tenere ⁊ hr̄e pro ſua arte exercen
da amplas q̄tuor pedibuſ ſine pena a muro domoꝝ
ex̄: ⁊ qui ꝯfecerit puniatur in.x.lib.deñ.de facto ⁊
de ꝑdictis oibus ⁊ ſingulis quilibet valeat eſſe ac/
cuſator ⁊ hēat medietatem bāni: Et nihilominus
de ꝑdictis ex officio inqratur: ⁊ ꝙ officiales dñi po/
teſtatis ⁊ capitanei ⁊ maioris ſindici q eſt ſup vijs
⁊ fontibus ⁊ mēſuris teneantur ⁊ debeāt ex debito
ſui officij de oibus ⁊ ſingulis in dicto caplo cōtentiſ
qualibet hebdomada facere inqſitionē ⁊ perſonaſr
rimando ꝑ ꝯfacientibuſ ⁊ inuentos culpabiles pu/
nire ⁊ dictam penam de facto auferre ſub pena.C.
lib.deñ. Et predicta non preiudicent preſentibus
emptoribus mēſuraꝝ cōis peruſie ⁊ in eoꝝ iuribus
que hr̄ent occaſione eoꝝ emptionis ⁊ contractus.

¶ Additio.

Addentes dicimus ſtatuimus ⁊ ordinamus: ꝙ
nulluſ macellator vel artifex vēdens carnes vel al's
mercātias in aliqua de qnꝗ ſtratis regalibus poſ/
ſit audeat vel preſumat quoquo mō retinere ſeu re/
tineri facere aliquē diſcuꝫ/bancam/ſeu aliqđ aliud
occupamentum a muris domoꝝ ex̄ vltra duos pe/
des cum dimidio ⁊ non vltra: ⁊ in alijs vijſ ⁊ locis
per tres pedes ⁊ non vltra: ⁊ in platea ſupramuri
per duos pedes tm̄ ⁊ non amplius vꝫ in locis dicte
platee ſupramuri in qbus p.M.D.P.artiū per/
mitterēſ macellum ſtare ⁊ fieri ex̄ domoꝝ muros.

Addimus ēt ꝙ ſub volta palatij.D.P.vſꝗ ad
eccl'iaꝫ ſancti Seuerij nō poſſint retineri ex̄ domoꝝ
muros banche conficate ſed ſolum portatiles: que
in apotecas remittantur: ne quis noctis tempore
propter obſcuritatem ac ēt anguſtiā/arctitudinem/
⁊ ſtricturam dicte vie que eſt a dicta eccl'ia vſꝗ ad
dictum palatium ledi qat ⁊ ad hoc vt tranſeūtibus
liberum ſit iter: ⁊ ne malefactor ⁊ inſidiator aliqs
iuxta dictas bancas ad aliquod malum ⁊ facinus
perpetrandum latenter permanere poſſit.

¶ Q liceat ſtare in die fori in platea communis
Peruſie calzolarijs ⁊ alijs artificibus in locis
conſuetis. Rubrica.12.

Calzolarij Ciuitatis ⁊ burgorum
peruſie ⁊ omnes artifices comi/
tatus peruſie conſueti cōmorari
in platea cōis peruſie in die fori
ſtare ⁊ morari poſſint ad emēdū
⁊ vendendum ea que ꝑtinent ad
arteꝫ eoꝝ in locis ꝯſuetis ⁊ prout hactenus ſtare ⁊
morari conſueuerūt ſemp tñ dicto tpe calzolarij poſ/
ſint ſtare ⁊ ſtent in capite platee ꝑdicte a gradibus
eccl'ie ⁊ campanilis ſancti Laurentij ⁊ a domo de
blado cōis Peruſie ⁊ a dicto loco verſus plateam
cōis peruſie predictam: ⁊ illa ars que non ſtaret vt
conſuetum eſt vel vias ⁊ ſtratas ꝯſuetas in platea
remanere impediuerit: puniaſ camere dicte artis ꝑ
capitaneū in.l.lib.deñ. Et ſi aliqs voluerit operari
vel exercere aliquā artem in ciuitate vel burgis vel
comitatu Peruſie poſſit ⁊ liceat dūmō ſe ſcribi fa/
ciat in matricula dicte artis quam exercere voluerit
⁊ non debeat nec cōpelli poſſit ſoluere hoibuſ dicte
artis occaſione intrature niſi.xx.ſol.deñ. Et ſi came/
rarius vel artifex dicte artis nollent ipſum ſcribi ⁊
poni facē in matricula dicte artis poſſint libere ipaꝫ
arteꝫ facere ⁊ exercere impune nec poſſit in aliquo
puniri vel moleſtari ꝑ homines ipſius artis aliqua
rōne vł cauſa ſub pena.C.lib.deñ.que pena de facto
ꝑ capitaneuꝫ ꝯfacientibus auferatur: bladum vero
venale ſtet in platea in loco cōſueto ſicut ſtare hac
tenus conſueuit. Quicūꝗ autem ꝯ predicta fecerit
⁊ ea non obſeruauerit.v.lib.deñ.pro vice qualibet
ſoluere teneatur.

¶ Nulla aūt mulier cuiuſcūꝗ conditionis ſit poſ/
ſit ſtare nec ire debeat ꝑ plateam cōis Peruſie vel
mercatū vel peſciariam vel ꝑ locum vel in loco vbi
venduntur poma cuꝫ roccha vel filare poſſit in aliq̄
predictoꝝ ⁊ qui ꝯfecerit puniatur in.x.ſoł.deñ.ſed
mulieres non debeant filare ſup pane/pomis/vel
olere/ſub dicta pena: Et qlibet ſit accuſator ⁊ ha/
beat medietatē bāni ⁊ dicta roccha poſſit ꝑ quem/
libet frangi ſine pena.

¶ Additio.

Addentes dicimus/ſtatuimus ⁊ reformamus ꝙ
dictis Calzolarijs dicto die fori vel ſabbati in quo
mercatum fit in ciuitate peruſie ſolum ſtare bancas
⁊ trabacchas retinere liceat ad vendendum eorum
mercantias in ſchaliſ maioris eccl'ie ſancti Laurētij
ꝑut ⁊ ſicut ordinatuꝫ fuit p.M.D.P.⁊ camera/
rios manu ſer Hieronymi ſer Roberti notarij pu/
blici peruſini quaꝫ conſtitutionem ⁊ ordinationem
obſeruari mandamuſ iuxta eius tenorē ⁊ ꝑtinētiaꝫ.
Alijs vero artificibus ⁊ pſonis in dicto die ſtare li/
ceat ⁊ poſſint

ceat ⁊ poſſint eoꝝ res bona ⁊ mercantias ad vendēduꝫ retinere in locis in dicta platea ⁊ alibi hactenus ſolitis ⁊ conſuetis.

¶ Qꝫ nullus poſſit operari in platea cōis peruſie artem funium ſellarum ⁊ baſtoꝛum aſinoꝛum equoꝛum ⁊ muloꝛum. Rubꝛica. 13.

Nullus Poſſit opari artem funium ⁊ ſellarum aſinoꝝ/equoꝝ ⁊ muloꝛū in platea maioꝛi cōis peruſie ⁊ capitaneuſ artificeſ dictaꝝ artiū de pꝛedictis locis expelli facere teneatur ⁊ inqſitionem facere ⁊ ſi aliquem inuenerit ꝯfacere in.v.lib.deñ.eū debeat condēnare ⁊ ꝯdēnationem excutere ⁊ eā auferre ꝓ cōi/dūmō pꝛedicta que in hoc caplꝰo continētur:nō intelligantur in platea nec in via que eſt poſt ecclꝰiā ſancti Laurentij vbi ſunt mō artifices ab hoſtio dicē ecclꝰie vbi poꝛtantur moꝛtui recto verſuſ poꝛtam ſolis:ita ꝙ libere ⁊ ſine pena artifices dicte artis poſſint ſtare ad faciendū artē ſuam in dicta platea vbi modo moꝛantur:Et poteſtas ⁊ capitaneus vꝉ alter eoꝝ non poſſit occaſione pꝛedicta aliquem ꝓceſſum facere ꝯ pꝺictos artifices ſi ſtarent vel ſtetiſſent ipſi ad faciendūꝫ dictā artem in platea ⁊ via poſt dictā ecclꝰiam ſancti laurentij vbi modo moꝛantur.

¶ Preterea volumus aliquo caplꝰo pꝛecedēte vel ſequente vel aliquo alio ꝯtrio non obſtante ꝙ nulluſ ſellarius audeat vel poſſit tenere añ domum vel camerā ſellas aſinoꝝ/muloꝝ/ ⁊ equoꝝ/niſi tm̄ q̈tum ꝓtendit ⁊ capit vna ſella:⁊ q ꝯfecerit in.v.lib.deñ. puniatur. Preterea nullus pelliparius audeat nec aliqua alia pſona poſſit bactere pelles in camera vꝉ eẍ camera in platea cōiſ peruſie vel ꝓpe ipſam plateam ad qndecim paſſus tenere pelles non concias nec in aliqua ſtrata regali ciuitatis vel burgoꝝ peruſie nec ēt in camera vel eẍ cameras in platea cōis peruſie nec ꝓpe ipſam plateaꝫ ad.xxv.paſſuſ tenere pēnam ſiue pēnas:⁊ qui ꝯfecerit puniatur pꝛo vice qualibet in.v.lib.deñ.q̄ pena de facto cōtrafacienti auferatur ꝑ poteſtatem vel capitaneum ⁊ alium officialem cōis peruſie pena.C.lib.deñ.⁊ de pꝛedictis ex officio teneātur inqrere publice vel ſecrete ⁊ nullus ſellarius poſſit bactere ſeu carmenare burraꝫ eẍ camerā: Et nullus lanaiolus poſſit bactere ſeu carmenare lanam in camera ſeu eẍ cameram vꝫ in platea cōis peruſie nec ꝓpe plateaꝫ ad.xl.paſſus ⁊ qui cōtrafecerit debeat ſoluere ꝓ vice q̈libet.v.lib.deñ. ⁊ qlibet valeat accuſare ⁊ hēat medietatē bāni accuſatoꝛ:⁊ de pꝺictis ⁊ quolibet pꝺictoꝝ poſſit inqri ⁊ credaꝉ relationi familie vel dicto vnius teſtis.

¶ Item volumus ꝙ nulla pſona audeat cōburere vel comburi facere fecem in ciuitate vel burgis nec aliqua parte ipſoꝛum : ⁊ qui contrafecerit puniatur pꝛo vice qualibet in.x.lib.deñ.⁊ de pꝛedictis quilibet eſſe valeat accuſatoꝛ ⁊ habeat medietatem bāni ⁊ dictum capitulum bāniaꝉ quolibet menſe : ⁊ poteſtas ⁊ capitaneus vel alius officialis faciat illud bāniri in platea ⁊ locis conſuetis.

¶ De pellibus ⁊ coꝛijs in platea non tenendis ⁊ quibuſdam alijs. Rubꝛica. 14.

In platea Cōis Peruſie nemo debeat extendere ſeu extenſa tenere coꝛia aliqua ſeu pelles non concias vel ſtare ad vendendum carnes vel poꝛcellos : nec tenere lanaꝫ pꝛeterq̈ꝫ de lana de die ſabati ⁊ q ꝯfecerit.v.lib.deñ.ꝓ vice qualibet ſoluere teneatur ⁊ ꝑdat res pꝛedictaſ que deueniant in cōe ⁊ de pꝛedictis inqratur ⁊ a ꝯfaciētibus pena auferatur : Et ꝙ nullus debeat hr̄e ⁊ tenere herbas vꝉ paleas vel ligna in platea maioꝛi cōis peruſie:Et q ꝯfecerit ꝓ vice q̈libet.xx.ſol.deñ pene noie ſoluere teneatur:poſſit tñ qlibet vendere res pꝛedictas poſt voltam ſancti Laurentij in platea cōis Peruſie ⁊ qui ꝯfecerit cauſa vendendi ꝓ vice qualibet.xx.ſol. deñ.pene nomine ſoluere teneatur.

¶ Poſſit qlibet vendere res pꝺictaſ in platea cōiſ ꝑuſie.ſ.ſ̈.anglum pꝛimum domus angeli dñi legerij que eſt pꝛope domum artis cambij ⁊ etiam in dicta platea vbiqꝫ locoꝝ eundo ⁊ redeundo.

¶ Preterea volumus ꝙ nulla perſona in via ſeu ſtrata qua itur ad macellum q̄ eſt inter domuꝫ olim dñi vencioli:⁊ domum olim dñi vguicionis ranucij nec in via ſeu rembucco q incipit a dicta via ſubtus domum olim dñi vencioli ⁊ ꝓtendit ſañ domū quōdā angeli ſinibaldi inter domos olim filioꝝ petrutij rainaldi vſqꝫ ad ecclꝰiam ſancte Marie de mercato debeat nec audeat a muris domoꝝ foꝛi facere nec tenere nec ꝓicere aliquam turpitudinem nec inmūdiciam nec aliquam rem turpem nec lauare aliquaſ res turpes vel piſceſ vel ventres vel ſcruta vel inteſtina beſtiaꝝ nec ignem facere nec aliqd aliud qꝺ ſit turpe nec aliqd tenere vel hr̄e vel facere in dicta via qꝺ impediat viā vſqꝫ ad aliam viam q̄ eſt añ muruꝫ campi bactalie ſit ⁊ eſſe debeat expedita ⁊ munda a terra vſqꝫ ad celum q ꝯfecerit in pꝛedictiſ vel aliq̈ pꝛedictoꝝ in aliqua dictaꝝ viaꝝ pena.x.lib.deñ.pꝛo vice qualibet ſoluere teneaꝉ ⁊ qlibet ſit tñ accuſatoꝛ ⁊ credatur ſacramēto accuſatoꝛis ⁊ vnius teſtis.

¶ Inſuꝑ volumus ꝙ in platea cōis Peruſie nec ꝓpe plateam ad.x.paſſuſ nulla pſona audeat facere nec laboꝛare ſebum nec aliqꝺ laboꝛerium ſebi : Et qui ꝯfecerit.v.lib.deñ.ꝓ vice qualibet cōi Peruſie ſoluere teneatur ⁊ quilibet de pꝛedictis ſit accuſa-

BBBB

toꝛ ⁊ hēat medietatem pene: ⁊ nihilominus de pre-
dictis debeāt poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ quilibet eoꝝ
inquirere ⁊ culpabilem punire capitulo inqſitionū
vel aliquo alio non obſtante.

¶ Et nullus macellatoꝛ poſſit retinere aliquā do-
mum in platea cōis Peruſie nec in aliquo rembuc-
cho ſeu via ꝓpe dictam plateā ad .xxv. paſſus.

¶ Nec ēt in ſupꝛamuro nec ab eccl'ia ſancti donati
vſqꝫ ad eccl'iā ſancte Lucie recta linea nec ꝓpe dictū
locum ſupꝛamuri ꝑ .x. paſſus in qua faciat aliquam
turpitudinē vel poſſit ſcannare vel decoꝛiare beſtias
nec aliqđ ſtabulum retinere cū beſtijs cā maccellādi
val facere aliquam turpitudinē in dictis vijs ⁊ locis
ſaluo ꝙ ꝑdicta non vendicent ſibi locū in domibus
campionis cōis ꝑuſie .ſ. in loco vbi ſolitum ē beſtias
retinere ⁊ eas decoꝛiari ꝑ dicto campione: nec hēat
locum in vendentibus edos ⁊ agnos ⁊ ſeluaginas
quibus liceat dictos edos/agnos ⁊ ſiluaginas ſcā-
nare ⁊ decoꝛiare in dictis locis colligendo ſangui-
nem: ita ꝙ in dictis locis turpitudo vel putredo oc-
caſione predicta non remaneat: Et ſiquis ꝯfecerit
in pꝛedictis ſoluat noīe pene ꝓ qualibet vice .x. lib.
deñ. ⁊ qlibet poſſit accuſare ⁊ hēat medietatē bāni.

¶ Volumus inſuꝑ ꝙ nullus poſſit tenere beſtias
ad vēdendum .ſ. poꝛcos: boues nec alias beſtias die
veneris nec in die ſabbati in platea añ eccl'iā ſancti
Laurentij ⁊ domos filioꝝ olim dñi Johannis nec
aliqs debeat ſtare die ſabbati in volta ſancti laurētij
ꝟſus dictā plateā ad vēdendū oleū minutatū vl' alio
mō: ⁊ q ꝯfecerit ſoluat pene noīe ꝓ vice q̈libꝫ .xl. ſol'.

¶ Et cum locus qui vocabatur olim ſupꝛamurum
bactalie ſit factus mō platea: q̄ pōt dici ſcđa platea
cōis peruſie nec eſt conueniens ꝙ ibidem fiant tur-
pitudines ⁊ immundicie ꝓiciant' ⁊ ſtercoꝛentur ex
quibus aer coꝛruppitur ⁊ hoīes infirmantur: qđ nō
eſt ſubſtinēdum nec eſt de honoꝛe cōis peruſie: vt
vlterius non fiant oꝛdinamus: Qꝫ ꝑ dños pꝛioꝛes
artium ciuitatis peruſie q erunt de mēſibus Julij ⁊
Auguſti ⁊ camerarios eligat' vnus ſupꝛeſtes q vo-
cetur ſupꝛeſtes ſecunde platee q hēat poteſtatem ⁊
arbitriū explanari facere ⁊ mactonare expēſis cōis
peruſie de quacūqꝫ pecunia ⁊ ſm̄ preceptū dictoꝝ
dominoꝝ pꝛioꝝ dictam plateam ſic explanatam ⁊
mactonatā conſuari ⁊ manuteneri ꝑ eum cui fue-
rint ſtabilite conſuationes plateaꝝ ⁊ ſtrataꝝ ſꝫ foꝛ-
mā alterius capl'i loquentis de mactonatis nec per-
mittere ꝙ aliqs poſſit poꝛtare vel ponere aliquam
terrā/litamen/vel turpitudinē in dicta platea ſꝫ oēs
volētes poꝛtare vl' ponere poſſint ī cāpo bactalie vl'
ꝓicere in plagias dicti cāpi contiguas dicte platee:
Jta ꝙ nullum impedimentū vel turpitudo rema-
neat in dicta platea: ⁊ quicūqꝫ ꝯfecerit puniatur ꝓ
qualibet ſalma vel ciſta vel alia re apta ad poꝛtādū
talia ⁊ ꝓ qualibet vice in .xl. ſol. deñ. ꝑ poteſtatē vel
capitaneū vel maioꝛē ſindicū ⁊ credatur ſacramēto
dicti ſupꝛeſtitis ad cuius petitionē debeāt ⁊ teneant'
executionē pꝛedictoꝝ facere: ⁊ ſi in pꝛedictis fuerint
negligētes puniant' ꝑ eoꝝ ſindicatores in .x. lib. deñ.
Qui qdem ſupꝛeſtes ſalariū hēat a cōi ſtatuendum
per eoſdē dños pꝛioꝛes: ⁊ ſi pꝛioꝛes ⁊ camerarios
fuerint negligētes ſimili pena .x. lib. deñ. ꝓ quolibet
qui negligens fuerit ꝑ maioꝛem ſindicum debeant
ſindicari tp̄e ſindicatus eoꝝ: Et nihilominus poſſit
in ipſa verſus plaggiam cāpi bactalie ſi videbitur
dictis dñis ꝑoꝛibus ⁊ camerarijs oꝛdinare in locis
vbi non ſunt edificia cameras ꝓut crediderint con-
uenire ⁊ ipſas penſionare ⁊ penſionari facere ꝓ cōi
⁊ treccholis ſiue ſpizicarellis aſignare loca ex vna
parte ad eoꝛum artem exercendum: Jta ꝙ nō oc-
cupent totam plateā ⁊ volentes tranſire poſſint ſine
impedimento ⁊ inobedientes mulctare vſqꝫ in .v.
ſol. deñ. pꝛo quolibet die.

¶ Additio.

Addimus ſtatuimus ⁊ oꝛdinamus ꝙ platea ſu-
pꝛamuri decetero ⁊ infuturum gaudeat ⁊ potiatur
oībus ꝑuilegijs/immunitatibus/exēptionibus/pꝛe-
eminentijs/conceſſionibus ⁊ indultis: qbus gaudet
⁊ potitur platea magna ciuitatis ꝑdicte: ⁊ ꝙ pene
impoſite ⁊ augumentate tam ꝑ foꝛmam ſtatutoꝝ ⁊
oꝛdinamentoꝝ cōis peruſie q̄ꝫ ꝑ indulta pꝛiuilegia
⁊ ꝯceſſiones ſummoꝝ pontificū ſeu ēt dñoꝝ legatoꝝ
vel gubernatoꝝ dicte ciuitatis ꝓ maleficijs in dicta
platea magna cōmiſſis ſeu in futurū committēdis
ſint ⁊ intelligant' in futuꝝ impoſite ⁊ augumentate
ſimili mō in delictis in dicta platea ſupꝛamuri com-
mittendis: ac ſi de ea in dictis ſtatutis/pꝛiuilegijs/
immunitatibus/ꝯceſſionibus ⁊ indultis ſpecialis/
ſpecifica/⁊ expꝛeſſa mentio habita foꝛet.

Addentes ēt ad hoc vt dicte platee munde/nitide
ac ſine aliqua putredine ⁊ malo odoꝛe ſeruētur: ꝙ
calzolarij vel alij artifices nō poſſint quoquo modo
ꝓijcere/ſpargere/vel effundere in aliq̄ parte dictoꝝ
plateaꝝ aquas in qbus retinuiſſent ciabactos vl' co-
ria ad mollificandum: ⁊ minus aliquas alias aquas
putridas ⁊ fetentes: nec ēt aliqđ aliud fetidum ſeu
putridum: ꝯfacientes vero ſeu pꝛoicientes vt .ſ. ipſo
facto penā .x. lib. deñ. pꝛo quolibet ⁊ vice qualibet
incurrat aplicandā ꝓ medietate cōi peruſie ꝓ q̄rta
parte officiali dictam penā exequenti: Et de ꝑdictis
ſtetur iuramento accuſatoꝛis cum vno teſte.

¶ Jn quibus locis pꝛohibentur ſtare caldararij/
planellarij ⁊ fabꝛi. Rubꝛica. 15.

STatuimus Et oꝛdinamus quod
nullus caldararius ⁊
planellarius aut faber audeat vel pꝛeſumat cōdu-
cere aliquam domum ad penſionem occaſione eoꝝ
artis exercende ꝓpe aliquas ſcholas doctoꝝ cōis
peruſie in iure canonico vel ciuili vel medicine vel

ꝑpe aliquod palatium poteſtatis vel capitanei vel iudicis iuſticie cōis Peruſie nec ipſam artē facere vel exercere in ipſis domibus ꝯductis p.l.paſſus ad paſſus cōis puſie:ita ꝙ paſſus ſit.v.pedū ꝑpe ipſas ſcalas ⁊ palatia ad penā.xxv.lib.deñ.ꝓ q̄lib; ſibi de facto auferēdaꝝ p poteſtatē vł capitaneū vł eoꝝ officialē ad petitionē cuiuſcūq; petētis ⁊ ēt ſuo motu.

¶ Additio.

Addēdo dicimus ꝙ ēt tales artifices dictas eoꝝ artes quoquo mō exercere nō poſſint ꝑpe domum alicuius Doctoris iuris ſeu medicine in ſtudio puſino actu legētis ⁊ minus ꝑpe domos ſapientiaru; ciuitatis puſie: Niſi diſtarent ad minus p ſpacium ſeptē vel octo domoꝝ intermediaꝝ ſub ꝓmiſſa pena vt.ſ.ab eoꝝ q̄libet de facto auferēda:⁊ nihilominus aliter exercētes de dictis locis expelli debeant.

¶ Ut quedā res nō retineantur in ſtratis regalib⁹ nec ſub volta palatij. Rubrica. 16.

Nullus Barberius ſeu alia pſona audeat vel preſumat retinere vel hr̄e in via qua itur ſubtus voltā palatij cōis peruſie vel in aliqua ſtrata regali aliquā perticam vel lanceam vel bancam vltra menſuram tribus pedibus altā ad minus octo pedibus.ſ.in pticis nec retinere ibi bancā vel rotā vel edificiu; rote p tráſuerſu; nec ſanguinare nec ſanguine; hr̄e vel tenere aliquo mō ex cameras: Et qui ꝯfecerit in predictis vel aliquo predictoꝝ teneał ſoluere ꝓ vice qualibet.C.ſol.deñ. Et quilibet valeat accuſare cuius bāni medietas ſit cōis ⁊ aliam hēat accuſatoꝝ:Quibus barberijs non liceat in dictis locis ꝓicere aquam vel rannum reductum ex lauatura capitis alias vero aquas eis liceat impune proicere.

¶ Additio.

Addimus ⁊ extēdimus: ibi dum dicit in via qua itur ſubtus voltam palatij cōis puſie ꝙ intelligatur tam ſubtus volta; palatij.D.P.q̄ ēt palatij ſolite reſidētie dñi gubernatoris ciuitatiſ puſie in q̄ qdem palatio erat olim reſidētia dñi poteſtatis:Nam palatiū in q̄ hodie reſidet dñs poteſtas/erat olim reſidentia dñi capitanei populi peruſini ⁊ in eius ſala magna inferiori oli; tpe libertatis fiebat cōſiliū populi ipſo capitaneo aſſiſtētē ⁊ ꝓponēte negocia cōis Peruſie ⁊ maxime ſtatus popularis.

¶ De calzo fiēdo in bolagario. Rubrica.17.

Dicimus Et ordinamus ad vtilitatem hominū porte ſancti Angeli ⁊ loci ſancti Auguſtini ⁊ de voltulis ꝙ fiat vnū calzum bñ muratū ad arenā ⁊ calcinā ⁊ bonos lapides cū clauſura lignaminū in bolagario ſubtus murum factu; ꝓ ſubſtētatione vie ⁊ porte predicte de voltulis:cū aqua que pueniť de ciuitate ⁊ burgo porte ſancti Angeli dictū murū veterē diſcalzauerit per qđ niſi ꝓuideretur murus dictus vetus ⁊ porta ꝓdicta poſſet minari ruinā: Et ꝙ dñi priores artiu; ciuitatis peruſie teneanť ⁊ debeāt eligere ⁊ vocare ſup dicto calzo fieri faciēdo vnum bonū ſupreſtitem ⁊ vnum notariū: q ſupreſtes teneat ⁊ debeat dictū calzum fieri facere ⁊ cōpleri ſm cōſilium ⁊ deliberationē bonoꝝ magroꝝ de peruſia:Et hēant ꝓ eoꝝ ſalario.ſ.dictus ſupreſtes ⁊ notarius illud ſalarium qđ dñis ꝓorib⁹ videbiť: in q̄ calzo ⁊ ꝓ fabricatione ipſius expēdanť de moneta cōis puſie ꝓ fabrica dci opis q̄titates deñ.neceſſarie ſb pena.C.lib.deñ.eis ferēda de facto ad mādatū dñoꝝ prioꝝ artium:⁊ ꝙ idē ſupſtes poſſit cogere ⁊ cogi facere realr ⁊ pſonalr comitatēſes magros ⁊ manuales ⁊ vecturales ꝓ dicto tpe ꝓ cōplendo: Et poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ maior ſindicus dicto ſupſtiti dēt ⁊ ꝓbeāt auxilium ꝯſiliū ⁊ fauore; ad ſuā petitionē pena.C.lib.deñ.ſibi ꝯfaciēti de facto auferēda nō obſtante aliquo caplo ordinamēto vel reformatione in ꝯtrium loquētibus.

¶ Additio.

Ex q̄ dictū calzu; p maxime neceſſarium magno ſumptu ⁊ impēſa ꝯſtructū fuit: Addimus ꝙ omni poſſe ſumptib⁹ ⁊ expēſis cōis puſie manuteneař ⁊ ꝯſeruet:ita ꝙ ſemp ⁊ ꝯtinue ſtet ⁊ pſeueret i ſuo ſtatu priſtino: in quo erat tpe cōſtructionis ipſius.

¶ De reaptatiōe ⁊ reparatione viaꝝ. Rca.18.

Quia Uie ad vtilitatē ⁊ cōmodu; oium ptinēt:vñ ipas illeſas manutenere volētes ordinamus ⁊ pciſe volumus obſuari ꝙ maior ſindic⁹ iudex iuſticie ⁊ alij officiales ſup vijs cōis puſie teneanť ⁊ debeāt oēs vias ciuitatis ⁊ burgoꝝ puſie ⁊ publicas ⁊ vicinales ⁊ ēt totius comitatus vbi neceſſe fuerit ab hoibus ⁊ pſonis cōtrate facere reparari ⁊ aptari vbi eſſent deuaſtate ſine malitia ⁊ occupatas ⁊ impeditas facere exoccupari ⁊ expediri ab occupāte vł impediēte tā ſup terrā q̄ ſubtus terrā.ſ.octo dies poſtq̄ alicui eoꝝ fuerit denūciatu; ſiue ꝓponat qs noie ſuo vel noie cōis puſie publica ſiue in via vicinali vicinus cuius intereſt:Et ipſi officiales ⁊ qlibet eoꝝ cognoſcere debeant oēs qōnes occupationiſ oium viaꝝ tā publicaꝝ q̄ vicinaliu; ſi occupate aut.ſ.ꝓhēſe fuerint ab aliq̄ vel ab aliqbus pſonis ta; in ciuitate ⁊ burgis q̄ in comitatu ⁊ diſtrictu puſie ſūmarie ſine decimo libelli porrectione ⁊ ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij:⁊ q nō obediuerit eiſ ⁊ cuilibet eoꝝ maiori ſindico ⁊ iudici iuſticie ſupradicto ſoluat ꝓ vice q̄libet.x.lib.deñ.quoꝝ medietas ſit cōis ⁊ aliam hēat accuſatoꝝ:quoꝝ diffinitiones ⁊ terminationes poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ maior ſindicus ratas hēant ⁊ faciāt obſuari: qcūq; accepit ad coptumū aliquā viā ad aptandu; ⁊ nō obſerua-

¶ Q; nulla fouea vł forma fieri poſſit iuxta aliquā viaz ex parte inferiori ad duos pedes. Rca. 20.

AD cōſeruādas vias ne debeant vel poſſint deſtrui volumus ꝙ nulla perſona q̄ h̄ret facere iuxta viam aliquā publicam vel vicinalē ex parte inferiori audeat facere aliquā foueaz vel formā vel fieri facere ꝓpe viam ad duos pedes ad pedem cōis peruſie: ⁊ qui ꝯfecerit ſoluat ꝓ vice qualibet. x. lib. deñ. ⁊ q̄libet ſit accuſator ⁊ habeat medietatem bāni ſeu pene. Et ſi via ſe alamaret vel curreret ꝑꝑ dictā formā vel foueā quam faceret vel fieri faceret cogat̃ dictā viam reficere ſuis expenſis ⁊ in ſtatū priſtinū reducere per poteſtatē vel capitaneū vel maiorē ſindicū ⁊ iudicē iuſtitie ſtatim cuz fuerit eis ꝑ aliquē dictum. Inſuꝑ ſi aliqua lama vel terra q̄ ceciderit d̾ re alicuius eſſet in aliqua via: ille de cuius re ceciderit teneat̃ illam lamam ⁊ terram de dicta via eleuare ⁊ ponere vel ꝓijcere vel in ſua re vel alterius q̄ eſſet ſubtus dictā viam nō obſtante ꝯdictione illius cuiꝰ eſſet vel eſt dicta res q̄ inferius ſtaret ſine pena: dūmodo minus dānoſe q̄ꝫ fieri pōt.

¶ Et ad hoc ꝑ poteſtatē vel capitaneū ⁊ eoꝝ ⁊ cuiuſlibet eoꝝ officiales vel ꝑ maiorē ſindicū ⁊ iudicez iuſtitie ſtatim cum eis vel alteri eoꝝ fuerit ꝑ aliquē dictū penitus cōpellat̃ aliquo capl'o nō obſtante.

¶ Additio.

¶ Addimus ꝙ faciens ſeu fieri mādans talē foueā ſeu formā cogat̃ eam replere ⁊ in priſtinū ſtatuz reducere ⁊ ita ⁊ talit̃ facere ⁊ curare ꝙ occaſione p̄dicta ipſa via publica ſeu vicinalis nō ruat̃ nec modo aliquo malū iter trāſeuntibus p̄ſtare poſſit: Et nihilominus predictā penā ipſo facto incurrat.

¶ De exoccupatione viarum ⁊ formaruz earum. Rubrica. 21.

STatuimus Et ordinamus ꝙ maior ſindicus ⁊ iudex iuſtitie ⁊ officiales ſuꝑ vijs cōis peruſie faciant ⁊ fieri facere teneātur exoccupari ⁊ expediri ſuꝑ terrā ⁊ ſubtus terram oēs vias publicas ⁊ vicinales formas ⁊ cloachas ipſaꝝ viaꝝ ciuitatis ⁊ burgoꝝ ⁊ comitatus ab illis qui impediunt ſeu occupauerūt eas ſeu ab illis q eas detinēt impeditas vel ēt occupatas: Non obſtante aliqua preſcriptione longa vel longiſſima nec aliqua detentione habita ꝑ aliquā ꝑſonā vel quā aliq̄s diceret ſe h̄re de dictis vijs vel formis: nō obſtante aliqua licentia ſibi data ꝑ aliquem officialē cōis peruſie: non obſtante capl'o q̄d loquit̃ ꝙ poteſtas ⁊ capitaneus non poſſint cognoſcere niſi de malleficijs commiſſis eorum tempore ⁊ tribus menſibus ante.

¶ Et q̄libet poteſtas ⁊ capitaneus q ꝓ tp̄e fuerint ⁊ maior ſindicus ꝯ occupantes ſeu detinentes occupatas puniendi ⁊ condemnandi ſint iudices competentes: Et dicti officiales teneant̃ ⁊ debeant ꝯ occupantes ſeu occupatas detinentes dictas vias ⁊ formas inquirere publice ⁊ ſecrete ⁊ veritate reperta mandare occupātibus ſeu occupatas detinentibus ꝙ ipſas debeant exoccupare ⁊ in priſtinum ſtatum reducere. Et quicunq̄ꝫ non expediuerit ſeu exoccupauerit viam vel vias ⁊ formas ipſarum ad terminum quem dicti officiales ſeu alter eoꝛuz aſſignabit eidem. x. lib. deñ. cōmuni Peruſie nomine pene ſoluere teneatur: que pena de facto a cōtrafaciente auferatur ⁊ maſſarijs cōmunis detur ꝓ cōmuni ſummarie ⁊ de facto ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij: nec ēt peti poſſit de predictis fieri compromiſſum: Et nihilominus viam vel vias ſeu formas expediri ⁊ exoccupari facere teneatur: Et ne poſſit in dubium reuocari ad quos ſpectat officium ſuꝑ vijs: Dicimus ⁊ ordinamus ꝙ poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ eorum ⁊ cuiuſlibet eorum officiales ⁊ maior ſindicus ⁊ iudex iuſticie ⁊ quilibet eorum inſolidum ſint ſuper exoccupatione viarum fieri facienda ⁊ mundatione ⁊ examplatione ⁊ aconcimine viarum ⁊ aliarum formarum ⁊ pontium qui fiunt vel fieri debent in vijs: Et ſi vie conſuete ⁊ per quas iri cōſueuit ad aliquē fontem publicum vel viam ipſorum fontium ⁊ ipſi fontes ſint occupati per aliquem debeant per occupantem vel eum qui occupari fecerit exoccupari termino ei aſſignato per aliquem ſupradictorum officialium ſub pena. xxv. lib. deñ. Et dicti officiales ⁊ quilibet ipſorum teneantur ⁊ debeant exoccupari facere ad petitionem cuiuſcunq̄ꝫ petentis ſub pena quinquaginta lib. deñ. de ſuo ſalario ſoluenda.

¶ Saluo ꝙ hoc intelligatur in illis ⁊ de illis fontibus ad quos homines publice conſueuerunt ire: Et qui pro publicis fontibus habiti ſunt temporibus preteritis ⁊ non in illis ⁊ de illis fontibus ad quos homines publice non conſueuerunt ire ⁊ qui pro publicis fontibus non ſunt habiti temporibus preteritis non obſtante aliqua preſcriptione temporis longa vel longiſſima.

¶ Additio.

¶ Addentes dicimus ꝙ idem intelligat̃ ⁊ ſit in vijs per quas iri cōſueuit ad aliquē puteū publicū ⁊ de puteis publicis in oibus ⁊ per omnia vt ſupra dc̄m eſt de vijs fontiū ⁊ de dictis fontibus idem cenſeat̃.

¶ Q; oēs forme comitatus mittant̃ certis tp̄ibus. Rubrica. 22.

Omnes forme Que ſunt ⁊ que fuerint in futu-

uerit qđ ꝓmiſerit quadruplū quantitatis accepte ꝑ ipſo coptumo faciēdo cōi peruſie ſoluere teneaꝛ ꝛ coptumū ꝑ complere ad qđ per ſindicum maiorem cogi debeat: Et hoc intelligaꝛ ad preterita ꝛ futura ꝛ terminos ipſaꝝ viaꝝ q fuerūt cooperti ꝛ.s̄.appre henſi ab aliquo cū ſepibus arboribus vł alijs rebus teneantur ipſe maior ſindicus ꝛ iudex iuſticie ꝛ alij officiales diſcooperiri facere ab occupāte intra octo dies poſtq̄ eis vel altero eoꝝ fuerit denūciatuꝫ.

❡ Uias autem que ſunt tā ab vno miliari extra in quacūqꝫ parte nr̄i comitatus ꝛ diſtrict⁹ ſūt teneanꝛ ꝛ debeant dicti officiales teneri facere bonas ꝛ amplas ſicut melius fieri poteſt.

❡ Et fiat ita ꝛ facere teneanꝛ ꝙ q̄libet via publica ſit ꝛ eſſe debeat ampla ad minus.x.pedib⁹ ꝛ via vicinalis ad minus octo pedibus ad pedeꝫ cōis puſie.

❡ Saluo ꝙ ſi aliq̄ ipſaꝝ viaꝝ eſt maior ꝛ amplior vel eſſe deberet maior ꝛ amplior debeat remouere ꝛ ipſas vias ꝛ quālibet eaꝝ ipſi officiales cōis puſie qui erūt pro tpe ſic terminent ꝛ terminari faciāt ꝛ fieri tā tpe ſui officij ꝛ ex ſuo officio q̄ ēt ad petitionem petētis ſine libelli porrectione litis ꝯteſtatione ꝛ figura ꝛ ſtrepitu iudicij: nō obſtāte poſſeſſione vł detētione lōgi vel longiſſimi tpis quā aliqs habuiſſet de eis vel aliqua eaꝝ: dūmō predicta nō intelligantur nec locū hēant in vijs nouis ꝛ formis ipſaꝝ factis ꝛ miſſis ꝑ cōe peruſie que remaneant vt facte ſunt: Et intelligaꝛ ꝙ ſit via publica ꝑ quaꝫ publice itur ꝛ iri poteſt ꝑ quēcūqꝫ ꝛ habet exitum.

❡ Illa vero q̄ exitū nō hꝫ intelligaꝛ ꝛ ſit vicinalis.

❡ Si vero officialis nō fecerit vel fieri fecerit predicta vt ſuperius dictum eſt ſoluat pene nomine cōi Peruſie de ſuo ſalario.C.lib.deñ.

❡ Et ꝑ̄dicta idē officialis ſb̄ dicta pena facē teneaꝛ ꝯſtringēdo hoies ꝛ pſonas hn̄tes facere iuxta ipſas vias ꝛ quālibet eaꝝ ꝙ ipſas vias examplēt ꝛ aptēt: ita ꝙ nullū impedimentū remaneat in ipſis vijs vel aliqua eaꝝ a terminis int⁹ v̄ſus viā ex vtraqꝫ parte.

❡ Teneatur ēt dictus maior ſindicus ꝛ iudex iuſticie facere remoliri ſtratas ꝛ ipſas teneri facere purgatas ꝑ vicinos adiacentes ꝛ mittere notarios per ciuitatē ſingulis diebus ad faciendum hoc fieri ſub pena.C.lib.deñ.ſi in predictis negligēs fuerit.

❡ Si vero ille vel illi cui vel qbus preceptum fuerit ꝑ dictum officialē ꝙ dictas vias amplēt ꝛ aptēt non aptauerint vel aptarēt termino ei vel eis prefixo ſoluat qlibet eorum pene noie.x.lib.deñ. Et in ciuitate ꝛ burgis.xx.ſol.deñ. Et nihilominus dictas vias aptare teneantur ꝛ coganꝛ vt dictum eſt: Et ſiquis habuerit rem ſuam iuxta viaꝫ poſſit cōcedere viam liberam aliunde ꝛ ꝑ rem ſuam remittere ad ſuam voluntatem vocatis prius ad hoc conuicinis qui ledi poſſint principalr̄ non obſtante ꝯ̄dictione vicinoꝝ ſi contradictores non haberent iuxtaꝫ cām ꝑ̄dicēdi dūmō cōmittatur ꝛ fiat ad modū ꝛ equalitatē vie prime ſine fraude ꝛ ſit ſimilis par ꝛ equa tali mō ꝙ non preſtet incōmoduꝫ aliqbus cōuicinis hn̄tibus ius eundi: Et alr̄ mutari non poſſit niſi de voluntate oium vicinoꝝ q conſueti ſunt hr̄e iter per ipſam viā ꝯ̄facientem poteſtas ꝛ capitaneus teneaꝛ cōpellere oibus ſuis ſumptibus ꝛ expēſis in ſtatum priſtinum reducere: ꝛ ad executionem predictoꝝ ꝛ cuiuſlibet predictoꝝ ꝯtētoꝝ in dicto capl̄o teneatur maior ſindicus ꝛ iudex iuſticie ꝓcedere ad petitionē cuiuſcūqꝫ petētis ſūmarie ꝛ de facto ꝛ ſine libelli porrectione ꝛ ſine ſtrepitu ꝛ figura iudicij: pena.C. lib.deñ.ſibi de facto ꝑ ſuū ſindicū auferenda ꝛ ꝙ de predictis ꝛ ꝓ predictis nō poſſit peti cōpromiſſuꝫ.

❡ Item ꝙ ois via ꝑ quam itur ad aliquam fonteꝫ ex̄ ꝛ prope circuituꝫ muroꝝ ciuitatis puſie ꝛ ꝙ oēs alie ciuitatis puſie ꝛ oēs alie vie ab vno miliari intus verſus ciuitatem peruſie reparenꝛ ꝛ reaptentur vbi neceſſe fuerit: Et ꝙ ſup predictis dn̄i priores artium poſſint eligere ꝛ vocare vnuꝫ ſupreſtitem bonū ꝛ legalem ꝓ q̄libet porta ꝛ facere ꝛ exercere quicqd eiſdem prioribus ſup ꝑ̄dictis videbiꝛ ꝛ placebit: Et ꝙ dicti ſupreſtites ꝛ qlibet eoꝝ poſſint cogere realr̄ ꝛ pſonaliter hoies ꝛ corpora caſtrorum ꝛ villaꝝ quos ꝛ q̄ magis ꝛ ſepius tranſire ꝑ dictaꝫ viam reparendā ꝛ reaptandaꝫ declarauerunt: ꝛ in ꝑ̄dictis ꝛ ꝓ ꝑ̄dictis poteſtas ꝛ capitaneus teneanꝛ eiſdem ſupreſtibus dare ꝛ pſtare auxilium ꝯſiliuꝫ ꝛ fauorem ꝛ familiam quātam voluerint ad penam .C.lib.deñ.ſi in predictis fuerint negligentes.

❡ Mandamus inſup ꝙ nullus audeat in ciuitate vel burgis puſie in ſtratis regalib⁹ vel publicis matonatis ludere ad inuitulā ſeu piaſtellam lapideam vel ferream ad ſignum fixū ſub pena.C.ſol.deñ.pro quolibet ꝯ̄faciente ꝛ qualibet vice ꝛ quilibet poſſit ꝯ̄facientes officiali denūciare ꝛ lucreꝛ medietatem pene ꝛ ſimilr̄ officialis inueniens ſupradictos delinquentes lucretur medietatem pene ſupradicte.

❡ Additio.

Addētes dicim⁹ ꝙ cū ſup reparatione ꝛ reaptione dictaꝝ viaꝝ repianꝛ facta q̄daꝫ decreta ꝛ ordinamēta ꝑ.D.P. ꝛ camerarios ciuitatis puſie de qb⁹ in cancellaria palatij pfatoꝝ dn̄oꝝ prioꝝ propterea decreta ꝛ ordinamēta ꝑ̄dicta obſuari volumus ꝛ mandamus.

❡ Qꝫ vie vicinales poſſint claudi de volūtate oiuꝫ vicinorum. Rubrica.19.

Dicimus Ac ēt ordinamus ꝙ ſi aliq̄ via vicinalis eſſet ꝛ oēs vicini q hērent ius in dicta via eſſent in ꝯcordia claudendi dictā viā vel occupandi eam: poſſint eaꝫ licite ꝛ ſine pena eoꝝ auctoritate claudere ꝛ occupare nō obſtante contradictione cuiuſcūqꝫ.

❡ Et ſi aliqs qui ius non hr̄et in dicta via ꝑ̄diceret vel impediret: ſoluat pene nomine.C.lib.deñ.

ruz in comitatu peruſie ⁊ in plano ipſius comitatus anno quolibet de menſe maij vſq3 ad menſem ſeptébris mittanť ⁊ remolianť ⁊ incupenť ⁊ amplientur ita ⁊ taľr ꝙ aqua bene decurrere per eas poſſit ſine aliquo impediméto ꝑ laboratores ⁊ coptumatores terraꝝ exiſtétiū iuxta ipſas formas quantū ꝓtendūt terre quas laborant ⁊ hñt ad coptumū iuxta ipſas formas. Et ad hoc reaľr ⁊ ꝑſonaľr cópellanť nó obſtante ꝙ terre per quas dicte forme mitti deberent eſſent nó ſubiectoꝝ iuriſdictioni tꝑali cóis peruſie: Et ſindici caſtroꝝ ⁊ villaꝝ comitatus peruſie q̲ hñt territoria in planis ⁊ alijs locis anno quolib3 in introitu méſis ſeptébris ſcrutari debeant oẽs formas ſui diſtrictus: Et ſi inuenerint aliquos ꝯfacientes denūciare debeát infra octo dies menſis ſeptébris maiori ſindico ⁊ iudici iuſticie q̲ ꝓ tꝑe fuerit ſub pena xxv.lib.deñ.ſindico q̲ nó denūciauerit/vt ſupius dictū eſt: Et dictus iudex ſcribere faciat oia noia illoꝝ ꝯfaciétiū: Et ſtatim debeat mittere familiá ad vidédum ꝑ̄dicta: Et ſi inuenerit aliquos ꝯfacientes ꝓcedere debeat ꝯ̄ eos ⁊ quélibet eoꝝ ad executioné dicte pene omni ſollénitate iuris omiſſa: ⁊ ad faciédū aptari ipſas formas expenſis illoꝝ q̲ ꝯfecerint: Et ſi dictus iudex fuerit negligens in ꝑ̄dictis ad predicta faciendū ſoluere teneať cói peruſie noie pene.cc.lib. deñ. Et dictus maior ſindicus ⁊ iudex de ꝑ̄dictis ſindicari non poſſit non obſtante aliquo generali vel ſpeciali capitulo loquente in contrarium.

¶ Additio.

[A]ddimus reformamus ⁊ declaramus ꝙ loquentia in maiore ſindico ⁊ iudice iuſticie intelliganť ⁊ locū habeát in officialibus cóis peruſie ſuꝑ vijs pontibus ⁊ fontibus ꝓ tꝑe electis ⁊ deputatis. Quibus ſindici ꝑ̄dicti ꝑ̄dicta oia ⁊ ſingula denūciare ⁊ officiales ꝑ̄dicti executioni debite demandare ⁊ fieri facere propoſſe teneantur ⁊ debeant.

¶ De via quaz qs habet ꝑ rem alterius liceat mutare ꝑ alium locū minus dánoſum. Rca. 23.

SI quis habuerit viam intra rem alicuius ꝑ quá debeat ⁊ ſit cóſuetus ire ad ſuá rem ⁊ ille cuius fuerit res ſiue poſſeſſio ab vtraq3 parte ſi voluerit ipſaz trahere de dicto loco ⁊ mittere ꝑ alium locum vnde ſit ſibi minus incómodū ſiue dánuz poſſit ipſam mutare tollere ⁊ remouere ⁊ mittere aliunde ꝑ rem ſuá arbitrio duoꝝ boiu̅m: quoꝝ vnus eligať ꝑ illū q̲ viam mutare voluerit ⁊ alter ꝑ illum qui debet hr̄e viaz predictam.

¶ Et ſi duo ad mutationé vie faciendá ⁊ aſſignádá electi nó eſſent in ꝯcordia: capitaneus aliū addat ⁊ illud in q̊ vel de q̊ fuerint in ꝯcordia capitaneus faciat obſuari ⁊ ꝯfaciéti nó obſuáti capitaneus auferat pene noie.x.lib.deñ.dūmó via q̃ reddiť ſit eq̄lis vie q̃ accipitur ſimul ⁊ eiuſdé debeat eſſe quátitatis.

¶ Siquis h3 vel habuerit vel hr̄e debeat viam per rem alicuius ⁊ ille cuius res fuerit voluerit ei concedere anditū ſiue viá ꝑ alium locum ꝑ qué eſſet ſibi minus comodū ſiue dánum dūmó via que redditur ꝑ alium locum non ſit deterior vel incómodior hñti ipſam viam poſſit ei concedere ſine fraude.

¶ Et ſi ille qui deberet habere viam vel anditum per ſuū locum non iuerit eundo ꝑ alium locū ſoluat de ſuo quadraginta.ſol.deñ.

¶ De via ſuꝑ fouea qua itur ad ſanctam Julianaz non occupetur. Rubrica. 24.

VIe publice Exiſtétes ſuꝑ foueis exiſtentibus a porta per quá itur ad ſanctam Julianam ⁊ exeuntibus ⁊ venientibus ad viá publicam burgi ſancti Petri ad fontem nouū riuipopuli nó occupentur nec apprehendantur nec ét fouea ꝑ aliquam ꝑſoná nó obſtáte huic capitulo facto vel faciendo populi vel cóis.

¶ Et ſi poteſtas vel capitaneus vel aliqs eoꝝ permitterent ꝙ dicte foue ſeu foſſe occuparenť ſeu apprehéderenť: ꝑdant de eoꝝ ſalario.C.lib.deñ. Et de his abſolutioné petere nó poſſint: nec eis abſolutio concedi poſſit vllo mó: Et predicta locum habeant in omnibus foueis ſiue foſſis burgoꝝ ꝑuſie: dūmó hoc non preiudicet religioſis ⁊ ſpecialibus ꝑſonis: quibus conceſſum eſt aliquid eoꝝ a cói.

¶ De lauatorijs fiendis. Rubrica. 25.

PRiores Artiuz teneanť facere fieri ſepté lauatoria ſiue guazatoria expéſis cóis in locis .j.ſcriptis vnum v3 in ꝯ̄ta porſine ſubtus fonté nouū: aliud apud fonté veggi: ⁊ aliud in ꝯ̄ta fontiū nouoꝝ exiſtentiū in valle riuipp̄li i curia iuxta ipſos fótes: ⁊ aliud i valle valiani ſubtus fonté nouū ⁊ aliud in ꝯ̄ta fontiū ſcti galgani in terreno cóis qđ eſt ſubtus fonté ſancti galgani: ⁊ ét aliud i ꝯ̄ta venelli: ⁊ aliud ſubtꝰ fontes maieſtatis.

¶ Et ſuꝑ his dñi Priores ⁊ camerarij teneantur eligere quinq3 bonos homines vnuz ꝓ q̄libet porta qui preſint ſuꝑ dicta lauatoria ⁊ guazatoria faciéda fieri: Et ſint dicti boni homines ſuꝑ vijs per quas itur ad ipſos fontes a portis burgoꝝ ciuitatis ꝑuſie vſq3 ad ipſos aptandis ⁊ purgandis qui officiales ꝑ̄dicta facere poſſint ⁊ debeant de pecunia quacúq3 que reperireť in cóe penes maſſarios cóis Peruſie: non obſtante ꝙ ipſa pecunia in alio opere cóis expendi deberet; Et ꝙ fons de venellis ita aptetur ꝙ ipſe fons ſit diuiſus in duos: vnus quoꝝ deputeť ꝓ aqua haurienda ꝓ bibédo ⁊ alius ꝓ animalibus: Et ꝙ fons guazzatorij ⁊ fons riuipopuli reaptenť: qui fontes poſiti ſunt in porta ſancti Petri.

¶ Qui maſſarij penes quos é ⁊ erit dicta pecunia

teneantur ⁊ debeāt dare ⁊ ſoluere ipſis officialibus ſuper dictis operibus ſine aliqua apodiſſa vſqȝ ad quantitatem ſufficientem pro predictis.

¶ Et hēant dicti officiales ſup predictis ꝓ eoꝝ ſalario qlibet eoꝝ.x.lib.deñ. Et ꝙ poſſint ſibi eligere vnum notariū cuȝ ſalario.C.ſol.deñ.Et ꝙ officiales dicti cōis ſuper blado ipſius cōis poſſint debeant ⁊ teneantur dictis officialibus ⁊ eoꝝ ⁊ cuilibet eoruȝ ſatiſfacere ſupradicta eoꝝ ſalaria ⁊ dare ⁊ ſoluere de pecunia pcij dicti bladi ſine aliqua apodiſſa aliq̄ nō obſtāte:q dñi priores pdictos eligere teneanť/vt dictum eſt:Fiat etiā ⁊ fieri debeat expēſis dicti cōis per officiales muroꝝ ciuitatis iuxta ⁊ ppe fontem ſancti Galgani vnuȝ lauatorium ꝓ lauandis pānis per artifices artis pānoꝝ lane:Et ꝙ ad vſuȝ pānoꝝ lauandoꝝ ſit aptū ⁊ deputatum ſȝ quantitatē quam ipſum lauatorium ⁊ ipſius factio conſtiterit:ars ⁊ artifices dicte artis pānoꝝ lane cōi infra.v.ānos ex tūc ſequuturos reſtituere teneanť:Et ipm̄ dicti officiales muroꝝ debeāt pfeciſſe.ꝭ.duos annos ꝓxime venturos ad penam.ccccc.lib.deñ.dūmodo cautionem recipiant ꝓ cōi de reſtitutione dicti coſtus faciēda cōi/vt dictum eſt.ꝭ.terminum ſupradictum.

¶ Additio.

Addētes dicimuſ ⁊ ordinamuſ ꝙ dicta lauatoria facta manuteneanť/reaptenť/remolianť ⁊ ꝯuenť i bono eſſe ⁊ ſtatu priſtino in q̄ erāt tpe ꝯſtructionis nec non ꝙ alia lauatoria in alijs locis neceſſarijs ⁊ oportunis fiāt ⁊ ꝯſtruanť eo mō ⁊ forma ⁊ ꝓut dictis boibus vt ſupra eligendis videbiť ⁊ placebit.

¶ Q nulli liceat aquam deriuare de certis locis. Rubrica.26.

NEmini Liceat deriuare aquā de via publica a porta Eburnea vſqȝ ad fonteȝ ſancti proſperi ⁊ ab eadē porta vſqȝ ad ecclīā ſancti Jacobi a domo quōdā filioꝝ iacobi bonāſigne p viā nouā vſqȝ ad fontē veggi:ꝯfacienti poteſtas ⁊ capitane⁹ auferāt ꝓ vice q̄libȝ.x.lib.deñ.

¶ Additio.

Addimus ꝙ nulli quoquo mō liceat aquaȝ deriuare nec deuiare de aliquo conducto ⁊ loco directo ad aliquem fontem publicuȝ ciuitatis ⁊ cōmitatus peruſie ſub iam dicta pena vt ſupra aplicanda.

¶ Qualiter tollať impedimētum fluminis vie publice ⁊ qualr quedā molēdina ⁊ cluſe deſtruanť ⁊ qualr gēna dirigetur. Rubrica.27.

IN quacūqȝ Parte comitatuſ ⁊ diſtrictuſ puſie aliqd flumen ſeu foſſatū pſtaret ſeu preſtabit impedimētuȝ vľ dānū alicui vie publice ita ꝙ impediret vľ impediri poſſit nimia abūdantia aquaꝝ vľ occaſione alicuiuſ cluſe ſtudioſe facte/vel arboꝝ exiſtētiū in dicto fluie/ſeu ſi occaſiōe alicuiuſ impedimēti iter ſeu anditus euntiū ⁊ redeuntiū p illā viaȝ q̄ occaſionibus predictis vel aliqua eaꝝ impediretur vel impediri poſſet ſeu dānum daret aut dabit impoſteruȝ alicui puſino vel comitatenſi vel in bonij alicuius peruſini ciuis vel comitatēſis illud impedimētū ⁊ oē nocuū qd preſtat ſeu preſtabit impedimētuȝ ſeu dānuȝ vie ſeu ſpeciali perſone p homines comitatus q cōſueti ſunt ire ⁊ redire p illā viam tollať ⁊ taliter aptetur ꝙ flumen ſeu foſſatum p lectum ſuum decurrat ꝓut melius decurrere cōſueuit ita ꝙ nullū preſtet impedimentū: Et hoc faciat expēſis hoium de contrata.

¶ Et nulli liceat in fluminib⁹ cayne ⁊ neſtoris nec alteri eoꝝ.ꝭ.hos ꝯfines ſeu tminoſ edificare ſeu edificiū facere aliqd opuſ vel laboreriū ſub pena.ccccc.lib.dñ.ſ.a loco vbi fuerūt molēdina oliȝ dñi ſaraceni ⁊ ꝓortiū poſita iptinētijs caſtri ſcti mariani vſqȝ ad pontē poſitū i docō fluie neſtoris caſtri mōtiſ vbiani.

¶ Et qꝛ flumen Genne p tortuoſitatē ⁊ anfractus ipſius facit dānum in terris circunſtātibus:dicimus ſtatuentes ꝙ dictuȝ flumen qd eſt in ſtrata qua itur ad villaȝ Pile infra vſqȝ ad flumen Neſtoris dictū flumen gēne ⁊ riuū ipſiuſ dirigať ⁊ anfractuſ ipſius fluis ⁊ tortuoſitaſ tollatur:ita ꝙ hēat liberū ⁊ rectū curſuȝ:⁊ ſi q̄ molendina vel cluſe eſſent in dicto flumine q̄ eſſent neceſſarie deſtrui occaſione predictaꝝ deſtruanť ⁊ tollanť ⁊ vlterius in dicto flumine vel circa nō reficianť:⁊ pdicta fiāt ⁊ fieri debeat expēſiſ hoiuȝ ad qs expectaret vtilitaſ:⁊ añq̄ dicta molendina deſtruanť extimatio fiat p bonos hoies eligendos p dños pores artiū ciuitatiſ puſie ⁊ diſtributio hēat vim ꝯfeſſiōis ⁊ executiōi mādeť tāq̄ ꝯfeſſiōes.

¶ Q caſtra comitatus Peruſię murentur. Rubrica.28.

AD honorem Statum ⁊ cōmodum ciuitatis peruſię murari ⁊ aptari debeant vniuerſa caſtra comitatus peruſie vȝ illa q̄ incōfinibus diſtrictus peruſie ſita ſunt.ſ.caſtrū Caſtilionis filioꝝ fuſci:caſtrū Plagarij:caſtrum de Galchis:caſtrū Panicalis ⁊ alia que aptari debēt ⁊ murari in quacūqȝ parte ipſoꝝ vel alicuius eoꝝ videbiť oportunū ex pcio cōmunātiaꝝ dictoꝝ caſtroꝝ venditoꝝ ſeu ēt que venderenť. Et ideȝ intelligatur in caſtro Pacciani ⁊ in oibus alijs caſtris comitatus peruſie:Et oēs vniuerſitates hoium q tpe guerre ⁊ ſeditioniſ ad ipſa caſtra ſoliti ſunt hře ſeu olim habuerūt teneanť ⁊ debeant adiuuare hoies ipſoꝝ caſtroꝝ ad ipſam aptationē ⁊ muraliū faciendum ꝓ parte cuiuſlibet contingenti ſm numeruȝ focularīū:ita ꝙ hoies ipſoꝝ caſtroꝝ ⁊ illi q ad ipſa caſtra recurrerent ſecure valeant permanere:Et dñi priores artiū pdicta obſeruari faciāt ⁊

etiam adimpleri aliquo ſtatuto cōis vel populi nō obſtante:nec aliqua reformatione cōſilij vel rectoꝝ ſiue ordinamēto aliquo in ꝯtrariū loquente: Et ſi poteſtas ⁊ capitaneus hoc facere neglexerint ⁊ de facto exequi q̄ꝫ primo eis fuerit poſtulatū teneat̄ ſoluere quilibet eorum.C.lib.deñ.cōi Peruſię.

¶ De purgatione plateę ⁊ ſtratarum. Rca.29.

Volumus Ut platea cōis pūſie ⁊ alia loca .ĩ.ſcripta nitide ꝑleruent̄:ꝙ priores artiū q erūt de mēſe maij ⁊ iunij pena.c.lib.dñ.q̄tiēſcūqꝫ .ĩ.ſcriptū officiū de ſacculo nō erit publicatū:eligē ⁊ deputare vnū ciuē pūſinū ſollicitū q electus vł de ſacculo extractus ſit officialis ꝓ vno anno ad mūdandū ⁊ purgandū plateā ciuitatiſ pūſie ⁊ ſcalas palatioꝝ poteſtatiſ ⁊ capitanei ac ēt rembucchum poſitū in capite plateę inter domos angeli dñi legerij ⁊ domoſ artiſ cambij vſqꝫ ad voltas pacis:Et deinceps nullus audeat vel pſumat in dicto rembuccho vſqꝫ ad dictas voltas mingere vel aliud bruccimen vel litamen ꝓijcere pena qnqꝫ lib.deñ.ꝓ quolibꝫ ꝯfaciēte:Et ꝙ qlibet poſſit eſſe accuſator ⁊ habeat medietatē dicte pene: Qui officialis dictam plateā ⁊ rembucchum ⁊ alia ꝑdicta loca debeat mūdare ⁊ purgare ⁊ fimū exportari facere ad minus duabuſ vicibus in mēſe ⁊ ꝙ ipe ſollēniū feſtiuitatū dcā loca potiſſime appareāt mūdata ⁊ purgata: Et habeat ⁊ hr̄e debeat a maſſarijs cōis pūſie ꝓ ſuo ſalario qnquaginta lib.dñ.viſa eiꝰ electione ſeu publicatione abſqꝫ alio ꝑcepto vel mādato.ſ.de mēſe in mēſeꝫ ꝓ rata aliq̄ nō obſtāte.

¶ Additio.

Addendo dicimus ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ dictus rembucchus poſitus in capite plateę magne inter domos angeli dñi rogerij ⁊ domos olim artis cambij ⁊ nūc nobiliū de ſtaffa: q hodie appellat̄ el remboccho ð cherubino expediri ⁊ exoccupari debeat ⁊ omne impedimentū penitus tolli ⁊ remoueri:ita ꝙ per ipſū quilibet poſſit libere ire ⁊ redire perſonaliter vel cum beſtijs ac lignoꝝ ⁊ palearum ſalmis prout ſibi placuerit ⁊ antiquitus cōſueuerat ſine aliquo impedimento.

Addentes ēt ꝙ dictus officialis teneat̄ oīa ⁊ ſingula dicta loca plateas/ſtratas ⁊ ſcalas dictoꝝ palatioꝝ ⁊ dictum ēt rembucchum poſtq̄ꝫ exoccupatus fuerit:purgare ⁊ mundare ab omni putredine luto ceno ⁊ fetore.

¶ De ꝓijciente ⁊ turpitudinē faciēte in domo peſciarie ⁊ macelli ⁊ i alijs domibꝰ ⁊ lociſ.Rca.30.

Quicunqꝫ Nocturno tp̄e ꝓijecerit in domo illoꝝ de arte piſciū ſeu macelloꝝ ſeu alicuius alterius hōis de ciuitate ⁊ burgis vel comitatus peruſie ꝓ quolibet lapide noīe pene.x.lib.deñ.cōi peruſie ſoluere teneat̄: de q̄ bāno medietas ſit cōis ⁊ aliaꝫ habeat accuſator:Et qcūqꝫ diſconficcauerit traginauerit ſeu remūticauerit vel abſtulerit aliquā banchā aliquoꝝ peruſinoꝝ vel alioꝝ de die vel de nocte ſoluat ⁊ ſoluere teneat̄ ꝓ vice qualibet.x.lib.deñ.⁊ banchaꝫ reficere teneat̄ ⁊ dicti bāni medietas ſit accuſatoris ⁊ alia medietas ſit cōis:Et qcūqꝫ de die vel de nocte fecerit aliquā turpitudinē in domo ꝑdictoꝝ ſeu banchis mercatoꝝ vel alioꝝ ſoluat ⁊ ſoluere teneat̄ ꝓ vice q̄libꝫ .C.ſol.deñ.Qui aūt in dicta domo illoꝝ de arte piſciū vſqꝫ ad plateā cōis vel in via publica ex̄ plateaꝫ cōis vel i quqꝫ ſtratis regalibus ſeu aliq̄ eaꝝ aliquā turpitudinē fecerit ſoluat cōi pūſie pene noīe.C.ſol.deñ.Et nemo audeat ꝓijcere aliquā turpitudinē vł imūditiā in domo illoꝝ ð arte piſciū ⁊ macelloꝝ ſeu aliq̄ eaꝝ de die vel de nocte ſiqs ꝯfecerit ſoluat pene noīe ꝓ vice q̄libet.C.ſol.deñ.quaꝝ medietas ſit cōis pūſie ⁊ alia medietas ſit accuſatoris:Et qcūqꝫ fecerit ꝑdicta vł aliqð ꝑdictoꝝ i nocte feſti oīum ſcōꝝ vł natiuitatis dñi vł die venerꝫ ſci puniat̄ duplici pena.

¶ Et qcūqꝫ ex alto vł quocūqꝫ mō ꝓijecerit aliquā turpitudinē de die vel de nocte ſup via vel i via a domo peſciaioloꝝ vſqꝫ ad plateā cōis ⁊ in platea cōis a muris domoꝝ ex̄ ꝓ vice q̄libet cōi pūſie.x.lib.deñ. ſoluere teneat̄:Et poteſtas ⁊ capitaneus teneant̄ inq̄rere in menſe quolibet de ꝑdictis ⁊ in ꝑdicta via a muris domoꝝ ex̄ nemo poſſit nec ðbeat retinere aliquā bancham nec aliqd aliud tenere vel facere ꝓut in ſupiori capl'o qð icipit In platea ⁊c̄.ꝯtinet̄.Et qcūqꝫ aliā turpitudinē fecerit vel ꝓijecerit in via vel muro ciuitatiſ peruſie q murus ſup campo bactalie ⁊ in via q̄ eſt iuxta murū ꝑdictū ab eccl'ia ſci andree vſqꝫ ad eccleſiā ſci donati.xl.ſol.deñ.noīe pene ꝓ vice q̄libet ſoluere teneat̄ ⁊ credat̄ ſacr̄o accuſatoris ⁊ medietatē bāni habeat accuſator: Et poteſtas ⁊ capitaneꝰ illis q accuſati fuerint debeāt iniūgere ꝙ terrā ꝑdictā vel turpitudinē aliā debeat eleuare.

¶ Teneant̄ ēt macellatores ð nocte tenere clauſū macelluꝫ:ita ꝙ de nocte nemo intrare valeat in eodem poſt primuꝫ ſonum campane que pulſatur de ſero.Inſup nulla pſona debeat excoriare vel occidere vel ꝓijcere aliquam beſtiam in campo prelij ſed poſſit ꝓijci in buctinali iuxta murū ruptum inferius qui eſt ex parte porte ſancti petri:Et qui cōtrafecerit ſoluat ꝓ vice qualibet.x.lib.deñ.⁊ qlibet ſit accuſator ⁊ habeat medietatem bāni ſeu pene.

¶ Additio.

In fine dum dicitur ꝙ non debeant occidi nec excoriari alique beſtie in cāpo bactalie ſꝫ poſſint ꝓijci in buctinali: qui eſt extra portam ſancti Petri ⁊c̄. Addimus/ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ prior hoſpitalis teneat̄ ⁊ debeat reſtituere ⁊ exoccupare rembuccum ⁊ locū ipſius rēbucchi per quem olim ibat̄

⁊ reuertebaꝛ a dicto campo bactalie ad murũ dicti buctinalis: Qui ſtat pꝛope fontem bonoꝛum dicti hoſpitalis verſus poꝛtam ſancti Petri.

¶ De pꝛoÿciente terram vel aliquid aliud ſupꝛa murum ciuitatis a poꝛta Martÿ ad eccleſiam ſancti Herculani. Rubꝛica. 31.

STatuimus Et oꝛdinam⁹ ꝙ nemo audeat vel pſumat ꝓÿcere terrã paleas immundicias nec aliqd aliud nec facẽ aliquã turpitudinez ſupꝛamurũ ciuitatiſ peruſie.ſ.a poꝛta ſancti Petri que dicitur poꝛta martÿ ciuitatis peruſie vſqꝫ ad eccleſiam nouã ſancti Herculani: Et q ꝯfecerit puniatur ꝑ vice qualibꝫ in.xl.ſol.deñ. Et pater teneaꝛ ꝑ filio ⁊ frater maioꝛ ꝑ minoꝛe dictã condẽnationẽ ſoluere cõi pꝛedicto: Et nemo audeat vel pꝛeſumat pꝛoÿcere ſupꝛamuros veteres ciuitatis/terram immundicias/paleaz nec aliqd aliud ad dictam penã: Et ꝙ nullus tempoꝛe pluuie audeat vł pſumat ꝓÿcere per ſtratam aliquã paleas/litamen nec aliquaz turpitudinem ad hoſtium alterius vicini pena.xl.ſol.deñ.ꝑ vice qualibet contrafacienti.

¶ De deriuante aquaz de via extra burgum poꝛte Eburneȩ ad certum locum. Rubꝛica. 32.

STatuimus Et oꝛdinamus ꝙ nemo audeat vel pꝛeſumat deriuare aquam de via ex̃ burgum poꝛte eburneȩ a poꝛta dicti burgÿ q̃ vocatur poꝛta ſancti pꝛoſperi vſqꝫ ad rem quõdaz fumagÿ guidonis q̃ quõdam fuit dñi Nicolai de Seniſ: Et aliquis deuiaret talr̃ ꝙ non currat libere ꝑ dictã viam ſoluat cõi peruſie ꝑ vice qualibet noĩe pene.xl.ſol.deñ.

¶ De ꝓÿciente turpitudinẽ vel litamen in qbuſdã locis poꝛte ſancti Angeli. Rubꝛica. 33.

NEmo audeat Uel pꝛeſumat ꝓÿcere vel facere aliquaz turpitudinẽ vel litamen vel terram vel aliud imponimẽtuꝫ a poꝛta de voltulis poꝛte ſancti Angeli vſqꝫ ad angulum inferioꝛez vinee ſimonelli benuenuti a poꝛta q̃ eſt vltra poꝛtã ſancti Angeli a domo giagnarelli deotacomandi vſqꝫ ad eccleſiam ſancti Auguſtini: Et qui ꝯfecerit puniatur in.xl.ſol.deñ.⁊ nihilominus dictum imponimentum debeat eleuare: Et de pꝛedictis officialis ſuꝑ vÿs teneatur inquirere cũ ꝓmotoꝛe vel ſine ꝓmotoꝛe ⁊ punire ⁊ condẽnare ſm̃ foꝛmaz dicti capituli ⁊ alioꝝ oꝛdinamentoꝝ cõis peruſie aliquo alio nõ obſtante.

¶ De ponente litamen ⁊ imũdiciã in via q̃ itur ad eccleſiaz ſancti Sperãdei dñaꝝ. Rubꝛica. 34.

STatuimus Et oꝛdinamus aliquo caplo vel aliquo alio non obſtãte ꝙ nulla perſona poſſit vel debeat ponere vel ꝓÿcere vel poni vel ꝓÿci facere litamen/immundiciam vel cenum vel aliquod aliud impedimentũ vel aliquam turpitudinem facere in via que directo reſpicit poꝛtas ciuitatis in qua non liceat ꝑ.xxx.paſſuſ in foſſo vel foſſato iuxta murũ ciuitatis dũmõ extra muros liceat litamen vel foueaz facere.

¶ Qꝫ non fiat turpitudo inter domos cõis peruſie de cãpo bactalie ⁊ peſciariam ⁊ macelluꝫ ⁊ in quibuſdam alÿs locis. Rubꝛica. 35.

STatuimus Qꝫ nullus macellatoꝛ vel alia perſona audeat facere vel pꝛoÿcere aliquaz turpitudinem vel immũdiciã fetidã vel que fetoꝛẽ dare poſſit in loco qui eſt inter domos cõis peruſie edificatas in campo bactalie ⁊ domum peſciarie ⁊ macelli cõis Peruſie añ ipſas domos nec in locis circũſtantibus: nec ſupꝛamuruꝫ vbi venduntꝛ poma ⁊ vaſa nec pꝛope ipſum murũ ꝑ.xx.paſſus pena.v.lib.deñ ꝑ qualibet vice: Et de p̃dictis qlibet poſſit eſſe accuſatoꝛ ⁊ habeat medietatẽ bãni ſeu pene: Et poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ qlibet eoꝝ vel alter eoꝛum officialis poſſint ⁊ teneantur inqrere publice ⁊ ſecrete cũ ꝓmotoꝛe ⁊ ſine ꝓmotoꝛe ⁊ ex eoꝝ officio ad petitionez petẽtis ſub pena.C.lib.deñ. Nulla pſona exnunc faciat vel ꝓÿciat vel ꝓÿci faciat litamen vel turpitudinem vel aliqd aliud imponimentuꝫ in muro ⁊ quantũ tendit murus rectus nec inferius dictũ murum q eſt in pede campi bactalie ex latere poꝛte Soliſ pena ꝯfacienti.xx.ſol.deñ.ꝑ qualibet vice.

¶ Et ꝙ dictus maioꝛ ſindicus ⁊ iudex iuſticie ⁊ ex officio ⁊ ad petitionem cuiuſcũqꝫ inqrere teneatur.

¶ Qꝫ non fiat turpitudo in platea vel vÿs ⁊ circa puteum poꝛte ſancti Angeli. Rubꝛica. 36.

PResenti Caplo duximuſ ſtatuẽduz ꝙ quicũqꝫ ꝓÿceret vel pꝛoÿci faceret vel poſuerit ſtercus fecem vel aliaz turpitudinem in plateaz cõis peruſie vel ſanguinauerit vł ſolaſciauerit aliquam beſtiaz puniatur ꝑ vice qualibet in.xl.ſol.deñ.

¶ Si vero in aliqua alia via penam.xl.ſol.deñ.ꝑ vice qualibet ſoluere teneatur: ⁊ poteſtas ⁊ capita/

neus ⁊ eorum iudices ⁊ maxime officialis qui eſt ſuper vijs qualibet ſeptimana teneať per ciuitatem ⁊ burgos inquirere cum ꝓmotore ⁊ ſine ꝓmotore ex eoꝝ officio habita fama duoꝝ teſtiuꝫ ⁊ contrafacientes debeāt condēnare: non obſtante aliquo alio in contrarium loquente: Et qlibet poſſit accuſare ⁊ habeat medietatem bāni ſeu pene: Et circa puteum porte ſancti Angeli iuxta ſanctum Fortunatum ad .v. pedes ad pedem cōis peruſie nullus audeat vel preſumat tenere artem pizicarie poma vł olera vel cepas vel allia vel aliquaꝫ turpitudinem facere ſub pena .xx. ſoł. deñ.

¶ Additio.

Addimus extendimus ⁊ ampliamus ꝙ ideꝫ ſeruetur ⁊ ſeruari debeat ſit ⁊ intelligatur circa alios puteos ⁊ plateolas ciuitatis predicte.

Addētes ēt ꝙ quicqd in pñti capło ⁊ alijs capłis ſtatutoꝝ cōis pſie de platea magna diſpoſitum eſſe reperireť: ꝙ idem intelligať/ſeruetur ⁊ ſit diſpoſitū de platea ſupramuri in omnibus ⁊ ꝑ omnia ac ſi de ea ſpecialis mentio ſemper ⁊ vbiqꝫ habita foret.

¶ De intercaſellis ⁊ clocanis ⁊ priuagijs. Rubrica. 37.

QUicunqꝫ habuerit vel hr̄et cum aliq̄ intercaſellas cōes in ciuitate ⁊ burgis: in qb⁹ intercaſellis aliqs ex cōſortibus hēat ꝑuagia ſiue verſatoria q̄ impedimētuꝫ ſeu dānuꝫ inferant conſorti ⁊ ille cōſors de hoc poſuerit querimoniaꝫ corā poteſtate vel capitaneo vel eoꝝ iudicibus vel maiori ſindico ⁊ iudice iuſticie vł altero eorūdem: cōſors q habuerit dicta ꝑuagia ſeu verſatoria teneať ipſa in clocanaꝫ immittere que ſit in via cōis vbi commodius immitti poterit: ⁊ hoc teneatur facere expenſis cōibus. ſ. ſuis ⁊ conſortis alterius q dictam querimoniam poneret vel dānuꝫ vel impedimentum aliquod ſubſtineret.

¶ Et ſi cōſors cui ꝓceptum fuerit ꝙ faciat ꝓdicta: nō fecerit in termino ei dato aut ēt aſignato ꝑ poteſtatē vel capitaneū vel eoꝝ vel alterius eoꝝ iudicem ſoluat cōi pſie pene noie .x. lib. deñ. Et ꝓdicta locuꝫ hēant in priuagijs ⁊ v̉ſatorijs q̄ ſunt iuxta vias publicas aut ēt vicinales ⁊ vbi intercaſelle eſſent cōes: non vbi v̉o qs hr̄et priuagiū in intercaſellis ꝓprijs.

¶ Volumus inſuper ꝙ vbicūqꝫ alia clocana eſſet incepta: vicini debeāt eā capere ⁊ cōducere ex̄ muros ciuitatis ⁊ burgoꝝ dūmodo clocane nō debeāt appropinquari platee cōis Peruſie.

¶ Item qcūqꝫ hꝫ intercaſellas cū aliquo ſuo vicino qbus intercaſellis vſus nō fuerit nō poſſit nec d̉beat in eis facere aliquā turpitudinem q̄ preſtet impedimētum alicui ſuo vicino: Et q ꝯfecerit puniatur ꝓ vice qualibet in .x. lib. deñ. ⁊ qlibet eſſe valeat accuſator ⁊ hēat medietatē bāni: Et ꝙ nullus ex cōſortibus intercaſellaꝝ vel clocanaꝝ poſſit aliqđ impedimentū facere/ꝓicere vel quo minus dicte intercaſelle ⁊ clocane ſuū liberū curſum ⁊ deriuationem habeant ſub dicta pena .x. lib. deñ.

¶ Volumuſ ꝙ oīs intercaſelle ⁊ clocane que deriuantur ⁊ exeūt ⁊ deriuari ⁊ exiri poſſint in campo prelij: debeant mitti ⁊ deriuari ꝑ quēcūqꝫ locū melius ⁊ cōmodiuſ exire ⁊ deriuari poterūt aliq̊ capło loquēte in ꝯ̃rium nō obſtāte: Et inſuꝑ volumus ſtatuentes ꝙ poteſtas ⁊ eius miles ſiue ſocius/capitaneus ⁊ qlibet officialis cōis peruſie cogere debeant oēs hn̄teſ intercaſellas ⁊ clocanas iuxta plateā cōiſ peruſie ⁊ ex̄ ipſam plateam vel ꝓpe aliquā viaꝫ publicam vel vicinalē murari facere bonis lapidibus calce ⁊ arena ipſas intercaſellas ⁊ clocanas. ſ. q̄libꝫ partē a ſuo latere ⁊ ꝓ ſua parte vſqꝫ ad tectos domoꝝ: Ita ⁊ taliter ꝙ putredo ab aliquo videri non poſſit nec fetor ſentiri in dicta platea vijs nec immūdicie nec turpitudo exire in platea vel vias in nulla parte ciuitatis vel burgoꝝ nec putredo ⁊ turpitudo ⁊ immundicie ipſaꝝ intercaſellaꝝ ⁊ clocanaꝝ ab aliquo videri poſſint nec fetor ſentiri per aliquaꝫ viam ciuitatis ⁊ burgorum.

¶ Et poteſtas ⁊ eius ſocius ⁊ capitaneus ⁊ qlibꝫ officialis cōis pſie ꝓciſe teneatur predicta fieri facere ad petitionē cuiuſcūqꝫ petētis expenſis partiuꝫ hn̄tium facere in ipſis intercaſellis ⁊ clocanis: Et ſi ipſe intercaſelle eſſent tm̄ vnius ille cuiuſ fuerint cogatur ad claudendū/vt dictū eſt: Et inſuꝑ dicimus ſtatuētes ꝙ qcūqꝫ habet aliqđ priuagiū vel formaꝫ vel feneſtram in muro domus ſue vel ab eo poſſeſſe vel inhabitate in ciuitate vel burgis pſie vel intercaſellis vel clocanis ex qbus vel aliquo predictoruꝫ exeat vel immittať vł decurrat turpitudo in aliquā viam publicā vel vicinalem vel in caſalenuꝫ vel terrenuꝫ alterius vel ab eo poſſeſſum teneať dicta priuagia foramina ⁊ clocanas: ita aptare ⁊ aptari facere ⁊ murare vel claudere ꝙ turpitudo non exeat nec decurrat in aliquā viaꝝ predictaꝝ ſeu terrenum vel caſalenū alterius nec videri poſſit ꝑ aliquaꝫ viā ad penā .xxv. lib. deñ. quā ꝯfaciens ſoluere cōi pſie teneať ꝓ qualibet vice q̈ ſibi preceptuꝫ fuerit ⁊ non reclauſerit: Et nihilominus ad predicta obſeruāda penitus teneať: Et ꝙ officialis poteſtatis q eſt ſuꝑ tabernarijſ ⁊ pizicarellis ⁊ vijſ ⁊ qlibet iudex ⁊ officialis cōis pſie teneātur ⁊ debeant ad petitioneꝫ petentis ſub pena .C. lib. deñ. dicta priuagia ⁊ foramina ⁊ feneſtras clocanas ⁊ int̉caſellas facere remurari ⁊ reclaudi ita ⁊ tal̉r ꝙ inde decetero non exeat vel immittatur turpitudo aqua vel putredo ſummarie ⁊ de facto ⁊ ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij ⁊ ſufficiat ad hoc inſpectio oculoꝝ officialiſ predicti ⁊ habeatur ꝓ plena ꝓbatione facta ꝑ euꝫ relatione ad qđ videndum mittere teneatur ad petitioneꝫ cuiuſcūqꝫ petentis ſub dicta pena.

¶ De clocanis fiendis. Rubrica.38.

POteſtas Et capitaneuſ ⁊ maioꝛ ſindicus faciant fieri preciſe clocanas vbicūqꝫ neceſſe fuerit:ita ꝙ turpitudo ciuitatis ⁊ burgoꝝ exeat ex̄ ciuitatez ⁊ burgos ⁊ eas fieri faciant hoc mō vꝫ ꝙ qlibet hn̄s facere iuxta vias teneatur ex ipſis clocaniſ facere q̄ꝫtū capit ſuum terrenum ſiue domus mediam a ſuo latere ⁊ ille q hēt facere ab alia parte dicte vie teneaẗ facere ſiue ſit collegiata ſiue ſit ſpecialis pſona: Et mureneẗ ipſe clocane ad bonam arenam ⁊ calcinā ⁊ ſequētes vicini teneanẗ ipſaz clocanā facere quouſqꝫ ducatur ex̄ muroſ ciuitatiſ ⁊ burgoꝝ vbi ꝓpinquiuſ conduci poterit: ita tn̄ ꝙ nō ducatur.s̄.domum vel domos vel clauſtrum vel caſalenū vel rem alicuius ſꝫ aliunde vbi aptius ⁊ vtilius cū minori dāno grauamine conduci poterit: Et omnes intracaſelle ⁊ priuagia ſeu verſatoria facta ⁊ que aliqs vellet facere de nouo mitti debeant ꝑ clocanas muratas:ita ꝙ ex eis nullus fetoꝛ reſultet in vijs ſeu ſtratis ſeu platea: Et illi de quoꝝ domibus exirent dicta preuagia ſeu verſatoria faciant de expenſis clocanaruꝫ arbitrio poteſtatis ⁊ capitanei ⁊ maioris ſindici ⁊ iudiciſ iuſticie ſeu illoꝝ q p̄erunt ipſi officio faciēdo ⁊ quicūqꝫ in p̄fixo termino non fecerit clocanaꝫ ſoluere debeat ꝓ vice qualibet.x.lib.den̄.⁊ nihilominus clocanam facere teneatur.

¶ Fiant inſuꝑ quinqꝫ clocane ⁊ ſi facte eſſent conſeruentur.ſ.vna in qualibet ſtrata regali q̄ incipiet a platea cōis ꝑuſie ⁊ ꝓtendatur vſqꝫ quo egrediaẗ ex̄ ciuitatē ꝑuſinaꝫ ꝑ ipſam ſtratam.ſ.in porta ſancti Petri a platea ſicut vadit ꝑ directuꝫ ꝑ portam que vocatur porta martij ⁊ vadit an̄ eccl'iaꝫ nouā ſancti Herculani vſqꝫ ad hoſpitale burgi ſancti Petri ⁊ mittatur ante domos quondam nicolucij girardi ⁊ vadit ī buctinale plantaroſe:⁊ in porta Eburnea a platea p̄dicta ꝑ locum an̄ domuꝫ dn̄i rainaldi ruſtichelli ⁊ nepotis ⁊ vadit iuxta eccl'iaꝫ ſancti Angeli ⁊ domū quōdam dn̄i ghezzi ⁊ vadit ad portā ſancti Proſperi:ita ꝙ egrediatur ex̄ dictam viam: Et in porta ſancte Suſanne a dicta platea ꝑ directum an̄ domum olim dn̄i oddonis ⁊ finem recipiat ex̄ portam ꝓut melius ſupreſtiti videbitur ꝯuenire: Et in porta Solis a dicta platea ante domum olim feioli librioctí ⁊ exit ad portam fratris Rainerij ⁊ deriuetur ex̄ portam ſancti Simoniſ: Et in porta ſancti Angeli a ianua eccl'ie.S.Laurentij an̄ domū filioꝝ olim dn̄i ranerij ⁊ an̄ domuꝫ olim dn̄i iacobi oratoris ⁊ deriuetur ex̄ portam voltulaꝝ ꝓut melius poterit:⁊ ſit quelibet dictaꝝ clocanaꝝ bene murata ad renam ⁊ calcinaꝫ ⁊ ſit coꝑta cum volta lapidea vel aliter ⁊ ſit ampla intra muros duobus pedibus ad minus ⁊ ſit ꝓfunda ſubtus voltā quatuoꝛ pedibus que clocane fiant expenſis cōis Peruſie.

¶ Et ad predicta fieri facienda eligatur vnus bonus homo ꝑ priores ⁊ camerarioſ vꝫ vnus ꝓ q̄libet porta ⁊ duret officium ipſoꝝ ꝓ tp̄e ſex menſium:Et predicta fiant ⁊ fieri debeant de quacūqꝫ moneta q̄ eſſet vel reperiretur in cōi ꝑuſie ꝑuēta vl' ꝑueniēda ad manus maſſarioꝝ cōis ꝑuſie non obſtante ꝙ in alium vſum eſſet deputata:Qui boni hoīes eligēdi ad predicta poſſit quilibet eoꝝ hr̄e ſecum vnum notarium quē voluerit cā ſcribendi q̄ occurrerent ſcribenda in dicto officio: Et ad predicta facienda poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ maioꝛ ſindicus ⁊ priores artium dent ⁊ prebeāt ſtudium ⁊ oꝑam efficacem:Et ſi in p̄dictis eſſent negligētes puniaẗ in.C.lib.den̄. ꝓ quolibet eoꝝ:Et ꝙ via poſita in ciuitate peruſie in porta ſancte Suſāne ⁊ parochia ſancte marie de valle ⁊ foſſatum ſeu butinale ꝑ qd̄ ſubtus dictā viaꝫ aqua choadunatur ⁊ decurrit ꝑ plateam cōis ꝑuſie ⁊ introitum hēt in foſſatum coruiueteris vꝫ q̄ incipit ab angulo domoꝝ hr̄dū vētorucij ceccholi iuxta domum hr̄dum Johannis angelelli ſubtus voltam dictaꝝ domoꝝ olim ventorutij ⁊ ꝓtendit ⁊ deſcēdit ad murū cupe ⁊ ē̄t foſſatū ſeu buctinale ſubtuſ dictā viā ꝑ qd̄ aq̄ p̄dicte libere decurrere poſſint reapteneẗ ⁊ reparentur ⁊ reaptata cōſeruentur ſumptibus ⁊ expenſis cōis ꝑuſie:ita ꝙ ſit planatuꝫ in fundamēto bonis ſchiaccionibus ⁊ muratū vndiqꝫ bonis lapidibus arena ⁊ calce cū volta lapidea ſiue d̄ lateribꝯ latitudinis intra muros quatuoꝛ pedum vel ſaltem trium cū dimidio ⁊ altitudinis ample citro vſqꝫ ad ſummitatem volte ſex pedum vel qnqꝫ ad minuſ ad hoc vt aquaꝝ multitudo inde decurrens liberū curſum hr̄e poſſit ſine incōmodo vicinoꝝ: Et predicta fiant ad pn̄s ꝑ officiales ⁊ ſupreſtites muroꝝ ciuitatis ꝑuſie aliquo nō obſtāte ⁊ infuturū manuteneaẗ vt dictū ē ⁊ ꝙ ꝓ ipſa manutētione tā maſſarij q̄ꝫ cōſeruatores cōis peruſie ad mandatum dn̄oꝝ prioꝝ poſſint teneaẗ ⁊ debeāt ſoluere oēm q̄ꝫtitatem oportunā ſm̄ ip̄m mandatum pena dictiſ officialibus muroruꝫ:⁊ maſſarijs ⁊ conſeruatoribus.cc.lib.den̄. ꝓ qualibet vice qua negligētes fuerint ad implere predicta:⁊ oia ordinamenta ⁊ reformationes vſqꝫ nūc facta ⁊ facte ꝑ dn̄os priores ⁊ camerarioſ artiū ſuꝑ reaptatione ⁊ reparatione dicte vie ⁊ foſſati nihilominus rata ſint ⁊ firma ⁊ cuꝫ expedierit executioni mandentur aliquo non obſtante.

¶ Additio.

¶ Addimus ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ officialis cōis peruſie: ne de contentis in p̄nti capl'o ⁊ tribus alijs immediate ſequentibos capl'is mō aliquo pretendere poſſit ignorantiam: teneatur ⁊ debeat in vulgari ſermone in mēbranis dicta capl'a extrahi ⁊ deſcribi facere:⁊ penes ſe cōtinue retinere ⁊ omnia ⁊ ſingula in eis contenta inuiolabiliter ab omnibus

XIIv

obſeruari facere: ⁊ a ꝯfacientibus penas exigere: De quibus ipſe officialis habeat ⁊ conſequatur ⁊ ⁊ habere ⁊ conſequi debeat medietatez: ⁊ alia medietas ſit cõmunis Peruſie.

¶ De Briccia preſtans impedimentuz intercaſellis non proiciatur. Rubrica. 39.

NEmo Proicere debeat nec audeat in intercaſellas ſeu landrones aliquam bricciam vel paleaz vel alia que curſui clocane ſeu vie ſeu intercaſellaꝝ preſtent impedimẽtuz nec in ipſis intercaſellis: ꝯ vero facienti poteſtas ⁊ capitaneus: maior ſindicus ⁊ iudex iuſticie auferat pro vice qualibet .xl. ſol. deñ. cuius bamni ſeu pene medietas ſit cõiſ ⁊ aliam hẽat accuſator ⁊ ſtetur iuramento accuſatoris: Et poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ quilibet officialis cõis puſie precipiat dñis domoꝝ ꝙ p ſe nec ſuos familiares in aliqbus intercaſellis bricciam ꝓicere non preſumãt ad penã ſuperiuſ nominatã: Et teneãtur poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ qlibet officialis cõis peruſie remurari facere oĩs intercaſellas ciuitatis ⁊ burgorum .x. pedibus a terra: Ita ꝙ ex ipſis intercaſellis aliqua turpitudo non poſſit decurrere in vias publicas vł vicinaleſ nec ipſa turpitudo videri poſſit ab aliquo tranſeunte.

¶ Additio.

¶ Addentes ad. §. teneantur poteſtas ⁊ capitaneuſ ⁊c. extẽdimus ⁊ ampliamus ꝙ idem intelligať ſeruetur ⁊ ſit in cloacis ſeu clocanis.

¶ De priuagijs / verſatorijs ⁊ intercaſellis cui cõpetit officium ⁊ de officio ipſius officialis. Rubrica. 40.

DE priuagijs Intercaſelliſ verſatorijs ⁊ clocanis cui officiuz cõpetat ne queſtio oriatur: Statuimus aliquo capitulo non obſtante ꝙ poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ maior ſindicus ⁊ iudex iuſticie vel cui ex eoꝝ officialibuſ cõmiſerint ſint auctoritate pñtis capłi iudices oĩum queſtionum que erunt de priuagijs / verſatorijs / intracaſellis ⁊ clocanis de ciuitate ⁊ burgis puſie: Et teneatur oĩa capła cõis ⁊ populi puſie loquẽtia de ipſis priuagijs verſatorijs intercaſellis ⁊ clocanis fieri faciendis ⁊ claudendis ⁊ aptandis ⁊ remouendis ⁊ purgãdis ꝓut in ipſis capłis ꝯtinetur obſuare ⁊ queſtiones que eſſent de ipſis vel eoꝝ occaſione intelligere ⁊ diffinire ſine libelli oblatione ⁊ ſtrepitu iudicij ⁊ a proceſſibuſ ⁊ a preceptis p dictos officiales vel alteruz eoꝝ fiendis nulla partium valeat appellare nec recurſum hr̃e ⁊ appellans ⁊ recurſum hr̃e volens nõ audiať ſʒ oĩno audientia denegeť: Et non obſtãte appellatione ꝓcedãt dicti officialeſ ſup ꝑdictiſ ⁊ ipſoꝝ occaſione vt de iure ſibi videbitur ꝓcedendum ⁊ ſm formaz ſtatutoꝝ cõis ⁊ populi peruſini loquẽtiũ de predictis.

¶ Item teneanť dicti officiales ⁊ ad eoꝝ officium ſpectet ⁊ alterius eoꝝ oĩs intercaſellas ciuitatis ⁊ burgoꝝ peruſie facere remoliri ⁊ purgari vbicũqʒ neceſſe fuerit expẽſis illoꝝ q hẽant priuagia in dictiſ intercaſellis ⁊ facere eas poſt modũ murari a terra vſqʒ ad tectos: Ita ꝙ ex eis nullus fetor reſultet in aliqbꝰ vijs publicis ⁊ vicinalibꝰ ciuitatis ⁊ burgoꝝ.

¶ Preterea teneantur fieri facere vbicũqʒ neceſſe fuerit i ciuitate ⁊ burgis puſie tã in vijs publicis q̃ʒ in vicinalibus clocanas. Ita ꝙ turpitudo ciuitatis ⁊ burgoꝝ exeat ⁊ decurrat p ipſas clocanas ⁊ facere eas mitti p vias ⁊ p quẽcũqʒ locum breuius ⁊ melius ⁊ aptius poterit mitti ⁊ duci ex̃ muros ciuitatis ⁊ burgoꝝ dũmõ nõ mittatur p clauſtrum terrenum vel domũ alterius ſed tm̃ p viam: Saluo ꝙ ſi eſſet aliqua q̃ nõ hr̃et exituz ⁊ in ea eſſent intercaſelle ſeu lãdrones p quã eſſet cõſuetum aquã de aliq̃ via publica vł vicinali decurrere p tẽpus .x. annoꝝ: ꝙ non obſtante ꝙ iret p terrenum alterius ad petitionem petentis immittatur ⁊ deriueť dicta clocana in dictis intercaſellis vel landronibus aliquo capło vel aliquo alio nõ obſtante: Et ſaluo ꝙ nõ mittãtur nec fiant nec ſint in aliquo loco q faciãt preiudicium puteis vel ciſternis aliqbus exiſtentibus in ciuitate vel burgiſ puſie: ita ꝙ aqua ipſoꝝ leſionem ⁊ turpitudinem nõ recipiat de predictis: Et ꝑdicta oĩa fiãt expenſis illoꝝ ad quos ſpectabit vel ſpectat vtilitas predictoꝝ aliquo capitulo non obſtante.

¶ Et ſupradicti officiales vel alter eoꝝ a quocũqʒ reqſiti cogere debeãt illos ad quoſ vtilitas ptineret vel ſpectaret ad faciendum fieri predicta.

¶ Et ſi negligẽs fuerit taliſ reqſitus i .xxv. lib. deñ. de ſuo ſalario ꝯdẽnetur tpe ſui ſindicatus p ſuũ ſiue ſuos ſindicatores: Et qcũqʒ habet domos ſuas ab vtraqʒ parte aliquaꝝ intercaſellaꝝ ⁊ ipſis mediantibus intercaſellis poſſit facere pontem ſiue voltam vł clocanã ⁊ immittere ipſas intercaſellas ſub terra ſubtus ipſam voltã vel clocanam ſiue pontem: ita tñ ꝙ non preſtet preiudicium curſui intercaſellaꝝ ſiue clocanaꝝ .ſ. exiſtentium: ita tñ ꝙ dicta clocana / volta ſiue pons diſtet a ſolo intercaſellaꝝ quatuor pedibꝰ ad minus ab vna parte ſiue domus ad aliam ſuam domum: Ita ꝙ poſſit ire ⁊ redire de vna ſua domo ad aliam ſuam domum p dictum pontem.

¶ Item volumus ꝙ ſi aliqua clocana erit ꝓpe vel iuxta aliquam portã ciuitatis vel burgoꝝ peruſie .ſ. terra predicta ad petitionẽ cuiuſcũqʒ petẽtis teneať ipſam facere repiri ⁊ ita aptari ꝙ turpitudo ipſius non videať p viam ꝓpe vel iuxta ipſas portas vel aliquaz ipſaꝝ: Et nemini ſit licitũ in ſuo terreno vel alterius facere vł hr̃e aliqd neceſſariũ vł verſatoriũ

vel aliquam

vel aliquaʒ turpitudinem immittere vel ꝓijcere vel
hr̃e vel retinere ꝓpe aliquẽ puteum vel ciſternam:
Cum pp neceſſariũ vel verſatorium aqua deuaſtari
poſſit ⁊ puteus vel ciſterna poſſit recipe leſionem:
Et ſiqs ꝯfecerit teneat̃ ſoluere nomine pene.C.lib.
deñ.Et nihilominus neceſſarium vel verſatoriũ vel
turpitudinem tollere debeat ⁊ etiã remouere.
¶ Preterea volumuſ ꝙ nulla perſona audeat vel
preſumat curſum alicuius clocane vel intercaſellaꝝ
impedire nec extrahere vel mutare de ſuo antiquo
⁊ ſolito curſu quo minus libere decurrat ꝑ loca cõ
ſueta ⁊ q ꝯfecerit ſoluat ꝓ vice qualibet noĩe pene
.x.lib.deñ. Et nihilominus cogat̃ ad remittendum
ſuis ſumptibus ⁊ de predictis qlibet eſſe valeat ac
cuſator ⁊ hẽat medietatẽ bãni:Et inſup nullus poſ
ſit facere vel tenere ꝓpe aliquã portam ciuitatis vel
burgoꝝ aliqđ neceſſariuʒ vel clocanã ex qua videri
vel apparere poſſit turpitudo ſup terrã ad.x.paſſuſ
⁊ q ꝯfecerit vel teneret dictus officialis teneatur fa
cere remoueri ſub pena.C.lib.deñ. Et recludi ſum
marie ⁊ de facto ⁊ ſi non remouerit ⁊ clauſerit pro
quolibet ꝓcepto dicti officialis auferãt ei.x.lib.deñ.
que ſibi de facto ⁊ ſummarie auferãtur aliquo non
obſtãte:Et teneant̃ dicti officiales omni bedomada
rimari perſonaliter ꝓ predictis ſub pena predicta.

¶ Q locus ⁊ curſuſ intercaſellaꝝ expediatur ⁊ de
pena non expediẽtis. Rubrica.41.

DIcimus Et ſtatuim⁹ ꝙ ſi dictũ vł noti
ficatuʒ fuerit poteſtati vel capita
neo vel ſindico vel iudici iuſticie
ſeu alicui ex eoꝝ iudicib⁹ vel aliqs
impedierit vł impediri fecerit ſeu
impedituʒ detinuerit aliquem lo
cum per quem aliquẽ intercaſelle ſolite ſunt curſum
hr̃e vel hr̃e deberent de iure qđ ille iudex cui dictuʒ
fuerit vel denũcatum teneat̃ ad petitionem dicentis
vel denũciantis ad locum ire vel mittere:Et ſi inue
nerit verũ eſſe teneatur dictum locũ ⁊ curſuʒ facere
expediri ⁊ ſgõborari ab illo q occupaſſet vel impe
diſſet ſeu occupatũ vel impeditũ detineret: Et ſi ille
cui preceptũ fuerit ĩ. tertiaʒ diem nõ exoccupauerit
ſiue expedierit extunc iudex predictus de facto ſine
aliq̃ cõdẽnatione auferat ei.xxv.lib.deñ.ꝓ cõi ꝑuſie
ꝓ q̃libet precepto:Et nihilominus euʒ cogat vel cõ
pellat exoccupare vel expedire locũ predictuʒ ⁊ in
predictis ⁊ in oĩbus cauſis priuagioꝝ ⁊ clocanaruʒ
ſummarie ꝓcedat̃ ſine libelli oblatione ⁊ ſtrepitu ⁊
iudicij figura ⁊ appellatione aliqua nõ obſtãte nec
aliquo alio nec cõpromiſſum peti poſſit de ꝓdictis.
¶ Statuimus inſup ꝙ ꝑ pñtes dños priores artiũ
eligantur duo boni ⁊ expti ſupreſtites qui aptent ⁊
aptari faciant clocanã ⁊ formã ſeu bocchaʒ clocane
de pede platee ita ⁊ tal̃r ꝙ dicta clocana non faciat
nec immittat fetorẽ ꝑ plateam cõis ſʒ clauſa nõ ma
neat dicta boccha ⁊ dicta clocana ſuũ meatuʒ hẽat:
Et predicta fiant expẽſis vicinoꝝ ⁊ adiacentiũ inter
quos dicti ſupreſtites poſſint dictã expenſam impo
nere ⁊ diſtribuere ⁊ ſm̃ diſtributioneʒ ⁊ diſpoſitio
nem qlibet talium vicinoꝝ partem ſuam ſoluere cõ
pellatur ꝑ poteſtatem ⁊ capitaneum ⁊ maioreʒ ſin
dicũ ⁊ iudicẽ iuſticie ⁊ quẽlibet officialeʒ cõis ꝑuſie
ad petitionem dictoꝝ ſupreſtituʒ ⁊ eoꝝ ⁊ cuiuſlibet
vel alterius eoꝝ ⁊ cuiuſcũqʒ petẽtis pena poteſtati
⁊ capitaneo ⁊ ſindico maiori ⁊ iudici iuſticie ⁊ cui
libet officiali reqſito ꝺ hoc ſi negligẽs fuerit ad pre
dictam executionem ⁊ coactionem.C.lib.deñ.Et ꝙ
ꝓdicti ſupreſtites ⁊ boni hoĩes/iuſta cã impedimẽti
ceſſante/cogantur ꝑ dictos officiales ⁊ quẽlibet ſeu
alterum eoꝝ ad petitionem cuiuſcũqʒ dictũ officium
acceptare:Et ꝓdicta expedire ⁊ expediri cõpleuiſſe
⁊ feciſſe teneant̃ ꝑ tempus ſui officij ſub pena.ccccc.
lib.deñ.de facto ⁊ ad petitionem cuiuſcũqʒ ⁊ de cõ
tẽtis in hoc.§.Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ dicti of
ficialeſ ſindicari non poſſint aliquo nõ obſtante:⁊ ſi
dicti ꝓores pñteſ in electione dictoꝝ ſupſtitũ fuerint
negligẽtes puniant̃ ꝓ quolibet eoꝝ in.C.lib.deñ.

¶ Q nulla alienatio domus vel caſamenti vel ter
reni caſtri Foſſati fieri poſſit continue in eo nõ
habitanti ⁊ ꝙ domus fiant in dicto caſtro.
Rubrica.42.

NUlla vẽditio vel alie
natio fieri poſſit ꝑ aliquaʒ pſonaʒ
q̃ aliqđ hẽat in caſtro Foſſati de
aliq̃ domo vel caſamẽto vel aliq̃
terreno qđ ibi aliqs hʒ vel hẽat
alicui pſone que continue nõ ha
bitet in caſtro Foſſati ſine expreſſa licẽtia poteſtatis
⁊ capitanei ⁊ ꝯſilij cõis ⁊ populi ꝑuſini: Et ſi aliqđ
acqſitum extiterit hucuſqʒ ꝑ aliquem q nõ ſit caſtel
lanus ⁊ continuuſ habitator caſtri foſſati de aliqua
domo loco vel terreno exiſtẽte inter muros ⁊ muni
tiones dicti caſtri aliquo titulo acquiſituʒ reſcindat̃
⁊ caſſetur in totum ⁊ ipſum poteſtas ⁊ capitaneus
preciſe caſſare ⁊ reſcindere teneantur.
¶ Preterea homines caſtri Foſſati ⁊ habitatoreſ
ipſius ⁊ eius curie libere habeant ⁊ poſſideant ſine
alicuiuſ contradictione eoꝝ terras ⁊ vineas:Saluo
ſi aliqs habitaturus in dicto caſtro vel diſtrictu ipſi
us vel aliq̃ alia parte de ciuitate vel comitatus vel
deſtrictu Peruſie vel vñcunqʒ emiſſet olim ad ius
ipſius caſtri aliqđ poſt laudum factuʒ inter cõe pe
ruſie ⁊ cõe Eugubij ꝑ cõe Caſtelli ꝙ talis emptio
non preiudicet cõi Peruſie quin poſſeſſioneſ ⁊ res
empte ab eis veniãt ĩ cõe ⁊ ipſas res emptas ꝑ cõi

XIIIv

recipere ⁊ poſſidere ⁊ in cómuni mittere tāq̃ alias poſſeſſiones capitaneus teneatur.

¶ Inſuper capitaneuſ teneatur cogere ⁊ cogat oēſ habitantes in iuriſdictione caſtri Foſſati ⁊ quélibet eoꝝ ꝑ ſe facere vnam domum in dicto caſtro in qua vinū/frumentū ⁊ res alias ducat ⁊ ponat: Et qcūq̃ predictoꝝ domū nō fecerit ſm ꝙ ei preceptū fuerit illū officialé qué dñi priores duxerint eligenduȝ ſuꝑ predictis dictus officialis teneat̄ fieri facere domuȝ illius expéſis illius qui domum non fecerit vel fuerit inobediens facere vel fieri facere recuſans: Et ſi officialis predictus dicti caſtri ad faciendum ꝑ̄dicta negligens fuerit ſoluat noie pene.ccccc.lib.deñ. Et ſi capitaneuſ fuerit negligés ad ea fieri faciéda eādē de ſuo ſalario ſoluere teneat̄: ⁊ hoc capl̄m ſit ꝑ̄ciſuȝ.

¶ De diffinitionibꝰ caſtri Caſe caſtalde. Rca. 43.

Diffinitiones Caſtri caſe caſtalde ita ſint ⁊ tal̄r hēant̄ ⁊ intelligantur vȝ a primo latere pontiſ riuiſacchi: ⁊ mittit ad ſanctum de portinis: ⁊ trahit recta linea ad montem Luciaꝝ: ita ꝙ mons dictus remaneat verſus dictū caſtrū: ⁊ trahit per ſtratam recte ad ſanctum Martinū de ſerra: ⁊ vadit ad petrā ſcriptā: ⁊ trahit recta linea ad ſanctā Mariam de buſſis: ⁊ venit ad plebe de ſcolano: ⁊ trahit ad foſſatuȝ Agelli: ⁊ vadit ad planū de fauolis: ⁊ vadit ad domum filioꝝ alfacie ad collem orti: ⁊ vadit ad palatiū paterni: ⁊ trahit ad viā candulij: ⁊ a ſtrata cādulij ⁊ accōcij ⁊ mittit ad eccleſiā ſancti Martini formam: ⁊ trahit ad pontem riuiſacchi: Ita ꝙ iſti cōfines ꝓ cōfinibus hēantur ſi de his apparebit publicuȝ inſtrumentum: Et ſi inſtrumentū non appareret capitaneus teneatur fieri facere terminationē ꝑ̄dictaȝ ⁊ diffiniri facere terminationem predictam ⁊ diffiniri facere dictoſ fines per illos de ciuitate Peruſie q ſciant ⁊ hēant notititā contrate.

¶ De tabernarijs ⁊ vēdentibus vinum poſt tertiū ſonum campane. Rubrica. 44

Nullus Tabernariuſ vendat alicui de ciuitate Peruſie vinuȝ in domo ſua vel alio loco etiam non ſuo poſt tertium ſonuȝ campane nec poſt dictum ſonum aliquos bibentes retineat in eadem nec aliqs poſt dictum ſonū audeat bibere in dicta domo nec ſtare ad bibendum in eadem: Et q ꝯ̄fecerit ſoluat ꝓ vice qualibet taȝ tabernarius q̃ȝ q ſteterit ad bibendum poſt dictum ſonum ⁊ ꝓ quolibet eoꝝ.xl.ſol.deñ. Et quilibet poſſit vendere vinum ⁊ bibere ⁊ ſtare ad bibendum impune vſq̃ ad tertium ſonuȝ campane aliquo capitulo non obſtante.

¶ Forēſes tm̄ ⁊ illi q hoſpitantur in domo tabernarij poſſint bibere in domo tabernarij ⁊ cōmedere ſine pena poſt tertiū ſonum predictum: Et tunc tabernarij ei poſſint dare cómedere; ſine pena ⁊ nullꝰ poſſit vendere vinū niſi ad vaſa ſigillata ſigillo cōis ꝑuſie ⁊ ſine licentia maioris ſindici ⁊ iudiciſ iuſticie vel eoꝝ officialium vel alterius ad hoc deputati: Et qui ꝯ̄fecerit ſoluat pene noie.xl.ſol.deñ. Et quilibet poſſit eſſe accuſator cū vno teſte ⁊ habeat medietatē bāni ſeu pene: Et ſociuſ vel notarius dicti officialis poſſit ⁊ debeat recercare vna vice q̈libet ſeptimana tabernarios ſi vendunt vinū ſm formā ſtatuti: Quicūq̃ habuerit vinū de ſua vinea poſſit ipſuȝ vēdere ⁊ vendi facere libere ꝑ aliquem de ſua familia vel aliquem aliū q non ſit tabernarius nec artē tabarne facere ſit ꝯſuetus ſine aliqua moleſtia ⁊ ſine aliquo grauamine camere vel alterius de dicta arte: Et qlibet tabernarius hoſpitator ſeu vinum vendens in comitatu ⁊ diſtrictu ꝑuſie debeat continue retinere ferra claues ⁊ alia inſtrumēta ad ferramēta equoꝝ pertinētia ⁊ debeat vendere cuilibet petēti ꝓ cōuenięti ꝑ̄cio: Et qui ꝯ̄fecerit ⁊ nō retinuerit vt ſupius dictū eſt/puniat̄ ꝓ vice qualibet in.xl.ſol.deñ. ⁊ qlibet poſſit eſſe accuſator: ⁊ vt predicta ſint omnibus manifeſta poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ dictꝰ maior ſindicus omni die ſabbati in ſcalis palatij cōis ꝑuſie ꝑ ipſius cōis ꝑ̄cones ꝑ̄dicta bāniri facere teneantur.

¶ Preterea volumus ⁊ iubemus ꝙ cuilibet ſit licitum emere vinū in comitatu ⁊ diſtrictu peruſie ⁊ portare ſeu portari facere peruſiā ſine pena: Inſuꝑ volumus ꝙ nullus audeat tenere apud vegeteȝ vel vegetes vbi hȝ vinum qđ vendit ad minutum aliqđ ſcorium vel pānum vel aliud apparamentum: Ita ꝙ qlibet poſſit videre vñ hauriatur vinū: ⁊ ne poſſit miſceri vel alia fraus cōmitti ſub dicta pena a contrafaciente ꝓ vice qualibet auferenda.

¶ Et đ ꝑ̄dictiſ oibus in his duobꝰ vltimis.§.ꝯtētis qlibet ſit accuſator ⁊ hēat medietatē bāni ſeu pene.

¶ Preterea volumus ꝙ qñ familia vel notarios dicti maioris ſindici ibunt ad circādum ⁊ inqrendū cōtra vinum vendentem ſecuȝ deferant petittum ⁊ medium ⁊ fogliectam ⁊ mediam fogliectam: Et ſi inuenerint aliquem hñtem vaſa cū quibus vendent vinuȝ nō ſigillata nec hñtia ſigilla deſtructa debeāt menſurare ⁊ ſcire ſi dicta vaſa ſunt iuſta vel non: ⁊ ſi fuerint iuſta nō debeant condēnarę ob hoc qꝛ nō erāt ſigillata ex eo qꝛ habuerat ſigilla deſtructa: Si aūt inuēta vaſa ꝑ̄dicta nō eſſent iuſta cū vaſis iuſtis cōis Peruſie condēnetur qlibet cui inuenta fuerint talia vaſa no iuſta in.xl.ſol.deñ.ꝓ vice q̈libet ⁊ quolibet vaſe: Et ille vł̄ illi q habuerint dicta vaſa ſigillata ⁊ licentiā vinuȝ vendendi ab aliquo nō poſſint

impediri nec ꝯ eundem ordinaméta aliquā poſſint fieri ꝑ camerarios vel artifices dicte artis nec ꝑ aliquem officialē dicti cōis ad petitionē alicuiuſ camerarij vel alterius ad penam.C.lib.deñ. ꝓ quolibet ꝯfaciente: Et poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ maior ſindicus ⁊ iudex iuſticie ſub pena.C.lib.deñ.teneant̃ facere bāniri ꝑ ciuitatē oīa ꝓdicta aliquo nō obſtante: Item ꝙ nulla ꝑſona vēdens vinū in ciuitate vel comitatu ꝑuſie teneat vel hēat vaſa ad vendendum in loco vbi dictū vinum venditur vel vinū vendat cum aliquo vaſe qđ hēat ſummitatem ipſius vaſis circuz circa ipſam ſummitatē ſeu apturā ipſius vaſis vltra vnum ſemiſſe ſeu ſemipede habita mēſuratione ad tundū ad pedem cōis ꝑuſie: Et q ꝯfecerit puniat̃ in .xx.ſol.deñ.ꝓ q̈libet vice: Et ꝙ qlibet tabernarius ⁊ qlibet alius vinuz vēdens ad minutū/vt dictū eſt/ teneat̃ ⁊ dēat dare vinum ſm mēſuram ſm quā ab emptore petet̃ vz ſi foglecta cuz foglecta ſi medium cum medio: Et ſi petittuz cū petitto ſub dicta pena .xx.ſol.deñ.Et de ꝓdictis qlibet poſſit eſſe accuſator ⁊ credat̃ ſacramēto accuſatoris cū vno teſte de viſu ſine libello ⁊ ſine iuris ordine ſeruato.

¶ Et q nō impleuerit ipſam mēſurā vel iuſtam nō dederit puniat̃ in.v.ſol.deñ. Et de ꝓdictis credatur ſacramēto accuſatoris cuz vno teſte ⁊ quilibet inde poſſit eſſe accuſator ⁊ hēat medietatē bāni ⁊ debeat ꝓcedi ſine libello ⁊ ſine iuris ordine ſuato: ⁊ qcūqz rupit vas aliqđ alicui vēditori puniat̃ in.v.ſol.deñ. ⁊ credatur ſacramēto accuſatoris cum vno teſte.

¶ De ludētibus ad taxillos ⁊ ꝙ malleficia denūcient̃ ꝑ tabernarios Rubrica.45.

NEmo Ludat ī aliq̈ domo vel vbi taberna fiat vel albergaria exerceat̃ vł in aliq̈ domo vel loco vbi vinum vendat̃ vel in alio loco ad aliquem luduz taxilloꝝ: ⁊ q ꝯfecerit ꝓ vice qualibz ſi fuerit ludēs ī.x.lib.deñ.debeat ꝯdēnari ⁊ tabernari⁹ albergator ⁊ receptator pena ſił̃i puniat̃: Salua tā in ludētib⁹ q̄ȝ in receptātibus maiori pena in caſib⁹ in qbus maior pena impoſita ē ꝑ foꝛaz capł̃i poſiti in tertio libro huius voluis ſb Rca.ꝯ ludētes ⁊ ludū tenētes ſeu receptātes.

¶ Saluo ⁊ reſeruato ꝙ ad ludum quēlibet alearū ⁊ calculoꝝ poſſit qlibz in taberna ⁊ ex̃ ⁊ in domo ⁊ ex̃ domū ludē ſine pena tā ludētis q̄ȝ illi⁹ cuius eēt domus vel taberna: Et de predictis ingratur ⁊ credatur relationi familie poteſtatis ⁊ capitanei ⁊ maioris ſindici: Et intelligat̃ ludus fieri ſm formā ſtatuti ſi inuenirent̃ res parate ad ludendum: Et de his credatur familie poteſtatis ⁊ capitanei vel maioris ſindici ſꝫ ꝙ illud eoꝝ firmauerit iuramēto: ⁊ ſi aliqđ malleficiū ſāguinolētuz cōmiſſuz fuerit in aliq̈ taberna vel albergaria tabernarius vel albergator teneat̃ dnūciare cōmittētes malleficiū poteſtati vł capitaneo ea die vel ſeq̄nti q̄ malł̃m fuerit ꝑpetratū: ⁊ q hoc nō fecerit in.x.lib.deñ.ꝓ vice q̈libz puniatur.

¶ Itē ꝙ vēdētes vinū ad minutuz q ſcripti nō ſint in matricula artis tabernarioꝝ teneant̃ denunciare malleficia q̄ cōmitterent̃ in taberna vbi ꝑ eos vinuz venderetur eo mō ⁊ forma q̄ ex forma dicti ſtatuti teneatur ſcripti in dicta matricula aliq̄ nō obſtante.

¶ Et volumus ꝙ facta denūciatione predicta: poteſtas vel capitaneus vel iudex eoꝝ corā q̄ facta erit denūciatio teneat̃ ꝑ viaz inqſitionis ꝓcedere de illo malleficio denūciato ⁊ punire ſm formā ſtatuti: Et poteſtas ⁊ capitaneus tenēātur ſemel omni mēſe ⁊ totiēs quotiēs eis videbit̃ expedire ingrere ⁊ ingri facere ſi predicta ſeruentur ⁊ pena exigi valeat a q̄ fuerit exigēda dūmō ī cameris vbi lectus eſſet nullus intrare valeat nec rimetur niſi ꝓut inferiuſ continetur ſꝫ tm̃ locum vbi vinum venditur ⁊ clauſtruz ſi clauſtrum habuerit vt ludus taxillorum non fiat nec fieri valeat in eiſdem.

¶ Saluo ⁊ reſeruato ꝙ miles ſiue ſocius poteſtatis vel capitanei vel maioris ſindici vel eoꝝ vel alterius eoꝝ iudex ſociuſ cū aliq̄ de eoꝝ notarijs poſſint rimari ⁊ intrare vbicunqꝫ ⁊ in quocunqꝫ loco tam in camera q̄ȝ in alijs locis vbi diceretur vel ſuſpitio haberetur ꝙ fieret vel teneretur ludus taxillorum aliter aūt niſi ſociati/vt dcm̃ eſt/nemo poſſit accedere nec ire in cameras ſupradictaſ vbi lectus eſſet vt in ſtatutis ſuperius continetur.

¶ Q̄ domus poſſint de nocte circari ꝓ ludentibuſ ad taxillos. Rubrica.46.

DIcitum Sit familie poteſtatis ⁊ capitanei ⁊ maioris ſindici ſi fuerit cuz ea iudex vel miles vel notarius de nocte facere aperire domos alterius vbi viderint ſeu ſuſpicant̃ vel ſuſpitio ſubeſſet ꝙ eēnt luxoreſ taxilloꝝ ſeu bibitoreſ ſeu ꝑſone ſuſpecte cā rimandi ⁊ inueniēdi eos: ⁊ qcūqꝫ nō apuerit domū dictis familiarib⁹ ptātis ⁊ capitanei ⁊ maioris ſindici/vt dictū ē/ſoluat pene noīe.x.lib.deñ.Et ſtet̃ de his dicto familie poteſtatis ⁊ capitanei vel maioris ſindici ſiue militis vel iudicis vel notarij ſimiles vel iudex vel notarius poteſtatis vł capitanei vł maioris ſindici fuerit cū eiſdem: Et poteſtas poſſit qn̄cūqꝫ ſibi videbit̃ ⁊ vtile crediderit facere pulſari cāpanā populi tardius q̄ȝ pulſet̃ ad matutinum ad eccleſiaz ſancti Laurētij ⁊ citius ſi ſibi videbit̃ expedire: Et nullus vadat ꝑ ciuitatē ⁊ burgos ⁊ suburgos ꝑuſie poſt tertiū ſonū cāpane q̄ pulſatur de ſero ⁊ añ ſonū cāpane q̄ pulſat̃ de mane in aurora pena

.xx.ſol.deñ.niſi ſteterit ꝓpe domũ ſue habitationis per tres domos contiguas ⁊ niſi portauerit lumen accenſum q̊ caſu ire poſſit cũ lumine vel ſtare prope domũ ſuam ꝑ tres domos contiguas. Dũmõ nõ ſit ꝑſona ſuſpecta de q̊ remaneat in arbitrio poteſtatis vel capitanei vel maioris ſindici cuius familia ipm̃ inuenerit vtrum ſit perſona ſuſpecta vel non.

¶ Et vbi crediderit perſonam inuentaꝫ eſſe ſuſpectam ducat ipſam ad palatium ⁊ teneatur inuentus in palatio vſqꝫ ad ortum ſolis ſequentis diei: ⁊ qui inuentus fuerit ſine lumine accẽſo vltra penam predictam detineatur in palatio nec relaſſetur vſqꝫ ad mane diei ſequentis.

¶ Et officialis q ꝯdẽnauerit tales inuẽtos poſt dictũ tertiũ ſonũ cãpane hẽat.v.ſol.deñ.ꝓ q̈libet libra q̈ꝫtitatis quã occaſione predicta venire fecerit in cõi a maſſarijs cõis ꝑuſie ſine aliq̊ ꝑ́cepto vel mãdato.

¶ Q꞉ non emantur cõmeſtibilia cã reuendendi ꝯ̈ formam ſtatutoꝝ. Rubrica. 47.

NUllus Tabernarius vel tabernaria/vł pizicarellus vel pizicarella / emat aliqua cõmeſtibilia cã reuẽdendi in ciuitate vel burgis nec in comitatu peruſie de die vł de nocte ꝯ̈ formam capłoꝝ ſtatuti vel alicuius eoꝝ de hac materia loquẽtiũ:nec audeat ſtare in aliqua ſtrata in ciuitate nec ex̃ ciuitatẽ ad emẽdũ aliqua victualia nec alia ꝑſona in ciuitate vł burgis cã reuendẽdi in eoꝝ hoſpitijs dũmõ carnes de macello/pullos vero ꝑdices/pipiones ⁊ alia volatilia lepores ⁊ ałs venationeſ emere nõ poſſint añ nonã: Que carnes ꝺ̈ macello ſic emptas coptas reuẽdere teneanꝛ ꝯ̈faciẽti poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ maior ſindicus auferãt ꝓ vice q̈libꝫ.ſ.ſpizicarello ⁊ tabernario.xx.ſol.deñ.cuius bãni medietas ſit cõis ⁊ aliam hẽat accuſator ⁊ credaꝛ iuramẽto accuſatoris:ſaluo ꝙ remaneat in ꝓuidẽtia dñi poteſtatis ⁊ capitanei ⁊ maioris ſindici ꝯſiderata q̈litate ꝑſone accuſantiſ.

¶ Cuilibet vero ꝑſone ſiue ſit ciuis ſiue forenſis/vt maior abũdantia victualiũ hẽatur in ppło/liceat in locis determinatis ſine ꝯ̈dictione alicuius vendere panem/poma ⁊ olera ⁊ oleũ ⁊ ẽt ſal ⁊ oĩa alia cõmeſtibilia:Et ſiqs ꝯ̈diceret alicui vẽdenti vel impediret vẽdentes vel veniẽtes ad vẽdendũ ſub colore gabelle vel exercitij ſue artis vel expẽſaꝝ mortuarũ factaꝝ vel fiẽdaꝝ areſtãdo ſalmã vel beſtiã vł auferẽdo aliqd:ita ꝙ libere venire non poſſit cũ victualibus predictis ad loca ꝑ́dicta ſiue ſit camere ſiue ſit camerarij nuncius ſiue qcũqꝫ alius ẽt qũocũqꝫ q̊ſito vel paleato colore.xxv.lib.deñ.penã ſoluere teneaꝛ: Saluo ꝙ ꝑ́dicta nõ vẽdicẽt ſibi locũ in ſolutionibuſ gabelle ſalmaꝝ groſſaꝝ ⁊ pedagij ⁊ ſaluiſ gabellis cõis peruſie cuius bãni medietas ſit cõis ⁊ alia accuſatoris:Et teneaꝛ poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ maior ſindicus dictam penã exigere a quocũqꝫ ꝯtrafaciẽte audita querela ⁊ ꝓbatione facta ꝑ vnuꝫ teſtem ⁊ ꝑ iuramentum accuſatoris ſine aliquo alio ꝓceſſu vel iuris ordine alio ſeruato ad penam.C.lib.deñ.que ab eis auferri debeat tẽpore eorũ ſindicatus.Nulla inſuꝑ femina que ſteterit ad vendendũ predicta vel aliqꝺ ꝑ́dictoꝝ ſeu alia cõmeſtibilia debeat retinere rocchã/ciroſſam neqꝫ puellã vel puellũ paruuluꝫ ⁊ ſi retinuerit ſoluat ꝓ vice quolibet.xx.ſol.deñ. Et quicũqꝫ accepit vel fregerit ſibi rocchaꝫ vel ciroſſaꝫ ꝓiecerit in terram nõ teneatur ad penam ⁊ quilibet valeat eſſe accuſator:cuius pene medietas ſit cõis ⁊ alia ſit accuſatoris ⁊ ſtetur iuramẽto accuſatoriſ:Et poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ maior ſindicus valeãt executioni mandare/vt ſupra dictum eſt.

¶ Statuimus inſuꝑ ꝙ nullus pizicarellus vł pizicarella vel aliqs alius audeat emere pullos/capones/pipiones vel aliud genus auiuꝫ ꝑdices ſiue venationes nec alia victualia caſeum/poma/oua vel olera vel aliqua alia cõmeſtibilia ligna circulos vel vineas cã reuẽdendi a mane tẽpeſtiue vſqꝫ ad horã nonam in ciuitate burgis ⁊ ſuburgis Peruſie vel ꝓpe ad ſuburgos ꝑ mediũ miliare:Et ſiqs ꝯ̈fecerit puniatur in.xl.ſol.deñ.Et inſuper perdat qꝺ emit ⁊ deueniat in cõe ⁊ eum poſſit qlibet accuſare ⁊ ſtetur ſacramẽto accuſatoris cũ vno teſte:Et executio fieri debeat per dictos officiales/vt ſupra dictũ eſt:pena dictis officialibus ꝓ quolibet eoꝝ.xxv.lib.deñ.tpe eoꝝ ſindicatus auferenda ꝑ eoꝝ ſindicatores ſi non fecerint: Et predicta nõ intelliganꝛ nec vẽdicẽt ſibi locum in artificibus artis pullaioloꝝ/lardaioloꝝ ⁊ ſalarioloꝝ q poſſint ⁊ eis liceat quocũqꝫ tpe ad eoꝝ camera/bancas ⁊ loca predicta omnia emere ſine aliqua pena. Dũmõ tẽporibus vetitis ⁊ ꝓhibitis ꝑ formam ſtatutoꝝ cõis peruſie nõ valeant ad mercata vel alibi q̈ꝫ ad dictas bãcas vel loca ipſoꝝ predicta emere vel cũ predictis aliunde aliquẽ allicere ducere vel vocare ſeu alici/adduci vel vocari facere ꝑ ſe vel aliũ directe vel indirecte: Ita ꝙ ꝑ́dicta eis conceſſa vigore pñtis capituli intelliganꝛ pure ſine aliqua malitia ꝙ interrogare ⁊ vocare ꝓ emendo ⁊ emere poſſint ad eoꝝ camerã/bãchas ⁊ loca predicta libere ⁊ ſimpłr ab illiſ qui añ ipſa tranſeundo deferrẽt vel portarẽt exiſtẽtes in dictis locis vocare poſſint ⁊ emere libere licite ⁊ impune ꝑ́dicta oĩa ⁊ alia que ad eoꝝ arteꝫ pertinerẽt ⁊ ſpectarẽt nec alr vel alio modo ꝑ́dicta intelliganꝛ eſſe cõceſſa aliquo non obſtãte. Cõfirmantes eidem arti ⁊ artificibus exẽptionem circa premiſſiſ eis cõceſſis per cõe ꝑuſie per viã cõtractus: Sub Anno dñi.M.cclxxxj.die viij.menſis Decẽbris manu ſer Maſſarelli pelloli notarij q̃ ꝓ expreſſis ⁊ ſpecificatis in preſenti capitulo habeantur aliquo non obſtante.

recētes in groſſuʒ cā reuēdēdi ab aliq̄ q apportaret dictos piſces foreſes ſub dicta pena ⁊ qlibet poſſit ō hoc eſſe accuſator ⁊ hēat medietatē bāni: ⁊ ꝙ exnūc cōantia locoꝝ cāpi bactalie ⁊ ſupramurū ipſiꝰ cāpi ⁊ platee cōis puſie de hoc loquēs exnūc ſit caſſum ⁊ derogatū ⁊ de ſtatutis ⁊ de capl'aribus cōiſ peruſie eleuari dēat ⁊ ꝑ eleuato hēaṫ aliq̄ gñali vl' ſpāli nō obſtāte in ꝯ̄riū loquēte: Et de p̄dictis oibꝰ ⁊ ſinglꝭ maior ſindicus cōis puſie ſit executor penaꝝ p̄dcāꝝ: Et ēt poteſtas ⁊ capitaneus mō p̄dicto: ⁊ predicta quolibet die ſabbati faciat bāniri publice.

¶ Et ſi aliqua ars vel pars aliquoꝝ artificum vel miniſteriū deputati ſunt vl' exercere ſunt ꝯſueti ligā aliquā facerēt vel iurā ſeu cōfederationē inter ſe qd̄ exercere nō debeāt vel opari dictā artē vel artificiū vel miniſteriū ad qd̄ deputati ſunt vel conſueti ſunt exercere qd̄ redūdare poſſet ad minutionē abundātie cōis Peruſie ⁊ in dānū ⁊ p̄iudiciū cōis predicti de qua liga vel iura ſeu confederatione appareret publicū inſtrumētuʒ vel publica ſcriptura ſeu p̄uata vel poſſet ꝓbari per teſtes puniant ⁊ puniri debeāt tales talia cōmittētes ſiqdeʒ fuerit tota ars in .l. lib. deñ. Alij vero ꝯ̄facientes puniant ꝑ quolibet eoruʒ ⁊ qualibet vice .C. lib. deñ. Et notarius qui tales ligas vel iuras vel ꝯfederationes ſcripſerit ac ēt ille penes quē eſſet priuata ſcriptura cōtinēs ligam vel iurā vel ꝯfederationem cogi poſſit ⁊ debeat ad faciendū fidē de inſtrumēto p poteſtatē ⁊ capitaneū ⁊ cogi poſſit ⁊ cōpelli dēat ad oñdendū ⁊ ꝙ oñdat tales ſcripturas ⁊ inſtrumēta q̄ ſic facta dicerentur ad petitionē cuiuſcūq; petētis ⁊ tales q talem ligaʒ vel iurā vel ꝯfederationeʒ feciſſent ad petitioneʒ cuiuſcūq; petētis artē miniſteriū ſeu artificiū exercere ⁊ opari debeāt qd̄ ſi non facerēt ꝑ vice qualibʒ incidāt in penam .C. lib. deñ. ꝑ qualibet vice requiſiti fuerint ⁊ nō exercuerint: Quā penā ō facto auferre dēant poteſtas ⁊ capitaneus facta fide de dicta reqſitione p teſtes vel inſtrumentū: Et de p̄dictis qlibet valeat eē accuſator ⁊ hēat medietatē bāni ſeu pene.

¶ Qꝫ artifices obediant conſulibus auditoribus ⁊ camerarijs. Rubrica. 50.

SI aliquis Artifex voluerit ad aliquaʒ artē ꝓgredi poſſit illud facere ⁊ illam artē dēat opari bene ⁊ legal'r ⁊ dēat obedire ꝯſulibꝰ ⁊ auditoribus camerario ⁊ rectoribus vt in capl'is ordinamētoꝝ ſue artis plenius ꝯtineṫ. Dūmō nō ſint ꝯ̄ ordinamēta ⁊ ſtatuta i hoc volūie poſita qbus derogari nō poſſit: Et ſiquis nō iurauerit vel iurare voluerit ꝑ qualibet vice teneaṫ ſoluere .v. ſol. deñ. Sed ſiqs fuerit inuētus ſemel iuraſſe iurare amplius non cogatur niſi in alia ſit arte ſcriptus q̄ caſu ſeruari debeat ſtatutū loquēs de iſta materia: Et ſiqs de nouo fecerit aliquam artem vel diſcere voluerit non teneaṫ aliqd̄ dare ꝯſulibus auditoribꝰ vel camerarijs ⁊ rectoribus ſue artis ꝑ intratura nec ēt cā diſcēdi niſi tm̄ magr̄o cum quo ad diſcēdū aliqd moraret: Saluo ſemp caplo p̄cedēte Quod incipit cū cōis vtilitas ſit p̄ferēda priuate. §. cuilibet inſup liceat docere artē ſuā quēlibet volēteʒ diſcere ſine aliqua pena: ⁊ ab hoc nō poſſit docēs p aliqueʒ grauari vel moleſtari ⁊ ſi fuerit ꝯ̄factuʒ puniatur grauās talē docenteʒ de facto in .C. lib. deñ. p poteſtatē vel capitaneū vel maiorē ſindicum ⁊ grauamen tollaṫ incōtinēti: Et teneaṫ qlibet magiſter regſitus a quocūq; diſcipulo q velit in tali arte doceri ipſum talem artē docere cū cōpetēti ſalario: Et qui neglexerit docere dictā artē puniri debeat pena p̄dicta p dcōs officiales nō obſtāte aliq̄ ordinamēto p artifices alicuius artis in ꝯ̄riū loquēte facto ꝙ exnūc auctoritate huius p̄ntis legis ſit ipſo iure nullū ⁊ quecūq; ars in futurū ordinamentū tale fecerit ꝙ ars ipſa doceri non debeat ſit p̄uata omni beneficio artium ⁊ inter artes nō debeat eſſe vlterius nec ad artiū bñficia vel officia admitti ⁊ camerariatꝰ officio in ꝑpetuū ſit p̄uata: Et nihilominuſ faciētes ⁊ ꝯſentiētes in .cc. lib. deñ. dēant p maiorē ſindicū ꝯdēnari.

¶ Et p̄dcā i h̄ vltimo. §. ꝯtēta exnūc ꝑ lege publica ħeaṫ ⁊ bāniri dēat h̄ q̄libʒ mēſe in platea cōiſ puſie.

¶ Volumus ēt ꝙ ſiqs opareṫ p ſe vel ſuos opātes vel oparios opari faceret vere ⁊ publice ꝑ maiori parte tpis ⁊ exercitij aliquā arteʒ in qua deſcriptus non eſſet ſʒ in alia arte deſcriptus ⁊ iuratus appareret ꝙ ſi voluerit poſſit ſe ſcribi facere in illa arte ⁊ inter artifices illius artis quā operareṫ ſeu opari faceret / vt .ſ. dicit / ⁊ caſſari de illa arte in q̄ primituſ apparebat deſcriptus: Et ſi p̄dicta facere recuſaret nihilominuſ teneaṫ ⁊ dēat circa exercitia ⁊ miniſteria artiſ quā / vt ſupius declaraṫ / exercet ſeu exerceri faceret p ſuos laborantes ⁊ oparios parere ⁊ obedire camerarijs dcē artis q i matricula ipſius artis apparerēt dſcripti: Et obſuare oia ſtatuta ⁊ reformationes ipſius artis circa ptinentia ⁊ cōcernentia exercitium dicte artis ⁊ ſi talis exercens ⁊ exerceri faciens predicta facere recuſauerit quoquo mō incidat in penam .x. lib. deñ. ſibi auferenda p camerarios artis ſupradicte: Et nihilominus ad obſeruādum p̄dicta p quēlibet officialē forēſeʒ cōis puſie ad volūtateʒ dicti camerarij real'r ⁊ pſonal'r cōpellaṫ.

¶ Siqs vō opareṫ ſeu exerceret miniſteria ⁊ exercitiū pluriū artiū ꝙ ꝑ illa arte quā ꝑ maiori parte tpis exercitij ⁊ artium quas operareṫ teneatur ⁊ debeat ſoluere anno q̄libet camerario illius artis quā ꝑ maiori parte tpiſ exercitij faciet .xx. ſol. deñ. ⁊ ꝑ alijs exercitijs aliaꝝ artiuʒ minime compellatur.

¶ Additio.

⸢ Ad hoc nec alie arteſ ⁊ ipſoꝝ camerarij eludanṫ: Addimus / declaramus / ſtatuimus ⁊ ordinamus: ꝙ ſiqs aliquā artem in qua nō eſſet iuratuſ nec in ma-

¶ Qꝫ die ſabbati añ nonā certa lignamina nō emā/tur vel vaſa terrea cā reuēdendi. Rca.48.

STatuimus Et ordinamus ꝙ ne/mo emat vł emē dēat vel preſumat in die ſabbati in ciuitate ꝑuſie añ nonā trabes vel aſſides ſeu alia ligna cā reuēdendi: Et q ꝯfecerit puniať ꝓ vice q̈libꝫ in.x.lib.deñ. Et ſi eme/rit vaſa terrea cauſa reuendendi ſoluat penā.xl.ſol. deñ.ꝓ qualibet vice quā contrafaciēs cōi Peruſie ſoluere teneatur: cuius bāni medietas ſit cōmunis ⁊ aliaꝫ hēat accuſator ⁊ accuſatoris iuramēto credať ⁊ fiat executio ꝑ dictos officiales mō ꝑ̄dicto: poſſit tñ quilibet emere vlmeta/ſalceta vel alia arboreta.

¶ Qꝫ ſtatuta/ordinamēta ⁊ reformatiōes ꝯ publi/cā vtilitatē vel ꝯ abundantiā ſint caſſa ⁊ ꝙ nulli ꝓhibeať exercitiū ſue artis. Rubrica.49.

QVm Cōis vtilitas ſit ꝑ̄ferēda priuate: Statuimus ꝙ ꝓ bono ſtatu cōis ⁊ populi ꝑuſini oīa ſtatuta ordinamēta ⁊ reforma/tiones ab hinc retro facta tā ꝑ cōe ⁊ ppłm ꝑuſinū q̈ꝫ ꝑ adunātiaꝫ oīuꝫ artificum rectores artiū vel aliqđ aliud ꝯſiliū auctoritatē hñs vel ꝑ aliquē adunantiaꝫ vel ꝯgregationē aliquā artis vel q̄ fierent in futurū ꝯ publicā vtilitatem vel ꝯ abūdantiā vel indiminu/tionē abundantie rerū neceſſariaꝝ vel vtiliū ad vſuꝫ perſonaꝝ ſint nulla caſſa/irrita ⁊ nullius valoris.

¶ Et ꝙ nulla ꝑſona ſingularis nec aliqua ars ſeu vniūſitas alicuius deinceps poſſit ordinare/tractare facere nec prohibere vel opari q̊minus qlibet poſſit deferre ⁊ deferri facere ad ciuitatē ꝑuſinā oīa victu/alia ⁊ oīa vſui hoīs neceſſaria vel vtilia ⁊ ꝙ ea non vēdat emere volētibus vbi ⁊ in ea q̈ꝫtitate quaꝫ vo/luerit nec poſſit ꝓhibere vł dicere ꝙ certo tꝑe faciāt artē ſuā ⁊ certo tꝑe nō faciāt ſꝫ liceat oīb⁹ artificibus oī tꝑe ꝑ̄terq̈ꝫ in diebus feſtiuis ⁊ oī loco preterq̈ꝫ in locis ꝓhibitis ꝑ formā alicuius ſtatuti ppłi peruſini facere ⁊ exercere ⁊ fieri ⁊ exerceri facere artē ſuam ordinamēto facto vel faciēdo a cōi ꝑuſie vel ab aliq̈ arte ſingulari vel vniuerſitate alicuius artis nō ob/ſtante: Et ꝙ nulla vniuerſitas collegiuꝫ corpus ſiue cōſortiuꝫ nec aliqs de ipſa arte/vniuerſitate/colle/gio/corpore vel ꝯſortio ſeu aliqs q preſit alicui arti ſeu vniūſitatis vel collegio corpori ſeu ꝯſortio poſſit inťdicere artificib⁹ ſeu alicui ſue artis vel vniūſitatis vel collegij ſeu corporis ſeu ꝯſortij vniūſałr vel par/ticułr ciuib⁹ vł forēſib⁹ ꝙ nō vtanť faciāt vł exerceāt artē ſuā artificū vł miniſteriū. Dūmō legałr faciāt i q̊cunqꝫ loco in ciuitate vel comitatu ꝑuſie ⁊ q̊cunqꝫ tꝑe: Et ſi qđ inťdictū vel ꝓhibitio fcā eēt vł fieret nō dēat obſuari ⁊ obſuātes ⁊ ꝓhibētes teneanť pene noīe cōi ꝑuſie ſoluere.l.lib.deñ.ꝓ vice qualibet.

¶ Sed qlibet de dictis artibus vel corporibus li/bere dēat exercere artē officiū ⁊ miniſteriū ſuū ꝓut exercere ꝯſueuit: Et ſi aliqs ꝯfecerit đ ꝑdictis ſoluat pene noīe ꝓ q̈libꝫ vice q̈ fuerit reqſitus.C.lib.deñ.⁊ beneficia artis ꝑdere debeat nec inter artifices talis artis ſcribi poſſit nec iurari ⁊ ſcriptū remoueri dēat cū nō exercere artē ſuā eſt ꝯ abūdātiā ciuitatis ꝑuſie q̄ hři deſiderať nec intelligere qōnē q̄ nō tāgat artē ſuā/niſi de partiū voluntate: nec eligere/vocare vel hře aliquē officialeꝫ q ꝑ̄ſit arti/corpori/collegio vel cōſortio vltra modū vel numerum conſuetum.

¶ Et nō poſſit alicui imponē penā vł mulctā vltra .xx.ſol.deñ.ꝓ intratura alicui⁹ artis vł ſcripture ma/tricule vł inť nūerū artificū ſeu illoꝝ q ſūt đ corpore alicui accipe nō poſſint ⁊ nō ſepe ſꝫ ſemel dūtaxat.

¶ Minores tñ.xv.ānis ad aliqd ſoluēduꝫ minime teneanť nec ad aliqd ſoluēdū cōpelli valeāt vllo mō nec alicui deferēti ꝑ̄dicta ad vēdenduꝫ ad ciuitatem ꝑuſie ⁊ artē eoꝝ exercere ⁊ vēdere/vt ſupius dictuꝫ eſt: Et q ꝯfecerit puniať ꝓ vice q̈libet ſi fuerit ars/vniuerſitas/corpus/collegiū/vel ꝯſortiuꝫ aliquoruꝫ in.l.lib.deñ.⁊ ſi fuerit ſpālis ꝑſona in.C.lib.deñ. Et quicqd factū erit vel fuerit ꝯ predicta vel aliqđ pre/dictoꝝ nō valeat nec teneat vllo mō: Et hoc capłm ꝑpetuo debeat inuiolabiłr obſeruari. Quod qdem capłm nō poſſit tolli nec mutari nec de correctione vel mutatione ipſius ꝓponi in aliq̊ ꝯſilio vel adunā/tia: Et ſiqs de predictis ꝓponeret/ꝓponēs ⁊ ṗores cōſentiētes ſoluāt pene noīe mille lib.deñ.⁊ ꝑpetuo omni officio ciuitatis Peruſie ipſo facto ſit ṗuatus.

¶ Et maior ſindicus ⁊ iudex iuſticie q ꝑ̄erit ad ſin/dicandū ⁊ examināduꝫ ṗores artiū teneanť ⁊ dēant añ oīa videre ⁊ examinare oīa ordinamēta ⁊ refor/mationes fcā ⁊ factas tꝑe ipſius ṗorat⁹: Et ſi reperi/reť aliqđ ordinamētū vel reformationē eſſe factaꝫ ꝯ pñs ordinamētū vel derogationē ipſius qlꝫ ex dictis ṗoribus puniať de facto in dicta pena: Et ſi in pre/dictis erit negligens vel remiſſus tꝑe ſui ſindicatus ꝑ eius ſindicatores puniať in.cc.lib.deñ. Et ēt qlꝫ eē valeat accuſator ꝯ ꝑ̄dictos corā dcō maiori ſindico.

¶ Itē ordinamus ⁊ ſtatuimus ꝙ exnūc in antea vt abūdātia victualiū ſit ⁊ fiat quotidie in ciuitate ⁊ vt platea ⁊ loca ſupramurū campi bactalie ⁊ alia loca libertate fruanť: nulli ciui vel forēſi veniēti ad ciui/tatē ꝑuſie ⁊ portāti victualia ad ipſā ciuitatē vł alia loca ipſius ciuitatis vel comitatus tollať ꝑ aliquem aliq̈ pecunia vel aliqd aliud ſub noīe gabelle vł alio quocūqꝫ q̄ſito colore ꝓ rebus q̈s deferret ſeu vēde/ret vel vēdi faceret in dictis locis in ciuitate vel bur/gis vel comitatus ꝑuſie niſi ipſa gabella exigereť ꝓ cōi vel abūdātia camere a dcō cōi: Et q ꝯfecerit pu/niať ꝑ ꝑtātem vel capitaneū vel maiorē ſindicū ſine aliq̊ ꝓceſſu ſꝫ ſolū ꝓbatiōe fcā de ꝑ̄dictis ⁊ veritate repta de facto ꝓ vice q̈libet.xxv.lib.deñ.⁊ qlibet eē valeat accuſator ⁊ habeat medietatē bāni ſeu pene.

¶ Et ꝙ exnūc nullus poſſit emere piſces forenſes

tricula ipſius d'ſcriptus in futurū exercuerit: ꝙ talis exercēs teneat̄ ⁊ dēat ſoluere camerario illius artis ſol.x.deñ.ꝑ q̄libet ſemeſtre: ⁊ ſic anno q̄libꝫ in totū ſol.xx.deñ.nō obſtāte ꝙ plures artes ⁊ exercitia exerceret: ⁊ nō obſtāte ēt ꝙ ꝓ maiori parte āni dictaꝫ artē nō exerceret: ⁊ talis exercēs ad p̄dicta ſoluēdū per camerarium dicte artis cogi ⁊ compelli poſſit.
Addmi⁹ ēt ordinamentū anno dñi .1474. ⁊ die .xvj.februarij celebratū d' q̄ in cācellaria cōis puſie.

Ꝙ artifices comitatus requirantur ⁊ conſtringantur ſe cū arte ſua. Rubrica.51.

ET nullus Artifex de comitatu cuiuſcūqꝫ artis ſit grauetur nec ab eo aliq̄d exigat̄ de aliq̄bus expenſis q̄s faciēt artifices ciuitatis tā occaſione luminarium q̄ȝ aliaꝝ expenſaꝝ faciēdaꝝ ab artificibus ſupradictis: niſi vſqꝫ in q̄ſtitatem.x.ſol.deñ.ad plus ꝑ quolibet anno exigēdoꝝ a quolibꝫ artifice artē vere ⁊ cōiter exercēte p camerarios artis quā cōiter vere ⁊ ꝓpe exerceret: Et ſiq̄s rector alicuius artis ſiue camerariuſ mitteret p comitatū ad aliquē pignorādū occaſione dcē artis ꝓ maiori q̄ſtitate exigēda vel ꝯ dictā formā ſoluat ⁊ ſoluere teneat̄ pene noie.c.ſol.deñ.⁊ pignuſ acceptū reſtitui faciat ⁊ nouitatē quā faceret tollere ⁊ tolli facere ſub dcā pena penitus teneat̄: q̄ a ꝯfaciētib⁹ auferat̄ de fcō p maiorē ſindicū ciuitatis puſie ad petitionē cuiuſcunqꝫ accuſantis vel denūciantis facta ꝓbatione per vnū teſtem ⁊ ſuuꝫ ſacramentum ſine aliq̄ ꝓceſſu nullo iuris ordine ſeruato.
Et ſi baiulator vel nūcius artis iuerit ad pignorandum preter dictā formā.xl.ſol.deñ.cōi Peruſie ſoluere cōpellat̄: Et q̄libet artifex poſſit facere ſuaꝫ artē in q̄cūqꝫ parte ciuitatiſ ⁊ burgoꝝ ſibi placuerit ⁊ ēt in ſuburgis ⁊ in comitatu exceptis locis ꝓhibitis nō obſtāte aliq̄ capl'o ſtatuti vel alicuius artis que q̄ ad p̄dicta intelligant̄ eē ſublata ⁊ reuocata.
Et ſaluo ꝙ iurare ſub ſuis camerarijs teneatur facere ea que faciunt alij homines ſue artis ⁊ ſuam artem magis veriſimiliter exercentes ⁊ que in ordinamentis ſue artis continentur. Poſtq̄ȝ ſcriptus erit in matricula dicte artis. Dūmō nulli liceat in ciuitate Peruſie: Poſſit tñ fieri ēt in burgis ⁊ ſuburgis Peruſie: concia tñ cartaꝝ non poſſit fieri in ſupramuro ſꝫ debeat fieri in locis conſuetis.

Ꝙ cuilibet liceat ſtare in via ſupramurū ad vēdendū: ⁊ ꝙ pullaioli ⁊ pizzicarelli non emant quedam certo tēpore. Rubrica.52.

STatuimus Et ordinam⁹ ꝙ nulla ſp̄alis pſona cuiuſ eēt aliqua domus vel q̄ hr̄et ius cōductionis vel aliud in aliq̄ domo q̄ eſſet iuxta viaꝫ que eſt ſupramurum cāpi bactalie audeat accipe aliquā pēſionez ab aliq̄ occaſione ſtātie vel more quā faceret in dicta via vel occaſione rerū q̄s ibi teneret ad vendēdū: Et q cōtrafecerit ſoluat vice q̄libet cōi puſie.xx.ſol.deñ. Et q̄libet ſit accuſator ⁊ hēat medietatē bāni ſeu pene dūmō tenere nō dēant occupatā viam p̄dictam: ita ꝙ libere trāſire non poſſint p eam volētes tranſire.
Itē volumus ꝙ comitatēſes ⁊ alij q nō ſunt pizicarelli ⁊ camāgiaioli nec non ⁊ famuli ⁊ familie hominū de puſia ⁊ q̄libet alius poſſit ſtare ſine aliq̄ pecunia ſoluēda alicui ſp̄ali pſone in dicta via a medietate dicte vie verſus domū ſp̄aliuꝫ pſonaꝝ dūmō nō impediāt ingreſſus ⁊ ingreſſurū domoꝝ ad vendendū poma ⁊ olera ⁊ alia vectualia vt eiſ placuerit: Et nullus camerarius pizicarelloꝝ aut rector dicte artis nec aliq̄s de dicta arte: Et nulla alia pſona poſſit ꝓhibere eis ſtare ne aliq̄d eis accipe dēat: Et q ꝯfecerit ſoluat ꝓ vice q̄libet.C.lib.deñ.⁊ q̄libꝫ ſit accuſator ⁊ hēat medietatē bāni ſeu pene: Et ꝙ nullus pullaiolus nec pizicarellus poſſit vel debeat emē i die ſabati añ nonā pullos nec aues nec aliquā aucupationē nec venationē nec emi facere: nec ēt caſeū: nec oua pena.xx.ſol.deñ.ꝑ q̄libꝫ ꝯfaciēte ⁊ q̄libet vice ⁊ poſſit ⁊ dēat p poteſtatē: capitaneū ⁊ maiorez ſindicū cōis puſie de p̄dictis inq̄ri ⁊ eſſe poſſit q̄libꝫ accuſator ⁊ hēat medietatē bāni: Saluo ſemp ꝙ ad eoꝝ camera bācas ⁊ loca artifices artis pullaioloꝝ/lardaioloꝝ ⁊ ſalaioloꝝ poſſint emē oia p̄dcā ⁊ trāſeūtes vocare ⁊ allicē libere licite ⁊ ipune ꝓut ꝑtinet̄.ſ.in capl'o ꝙ nō emant̄ cōmeſtibilia ⁊c̄.

Additio.

Addentes ad pn̄s ⁊ añcedens capitulū dicimus ꝙ ēt officialis cōis puſie de cōtentis in eis poſſit teneat̄ ⁊ dēat inq̄rere ⁊ a ꝯfaciētibus penas exigere.

Ꝙ pizicarelli nō ſtēt in platea ad vēdēduꝫ olus nec poma: ⁊ ꝙ pullaioli nō emāt colūbas capi vetitas ⁊ de q̄buſdam alijs. Rubrica.53.

NUllus Pizicarellus vel pizicarella camāgiaiolus vl' camāgiaiola poſſit nec dēat ſtare ad vēdēdū ol⁹ nec poma in platea cōis Peruſie ad penā.xx.ſol.deñ.ꝑ vice q̄libet.
Preterea volumus firmit̄ ſtatuentes ꝙ nullus pullaiolus vl' pizicarellus poſſit nec dēat emere colūbas que vetant̄ capi p ſtatutū pp̄ri nec retinere in platea vel alibi ad vēdendū: Et ſiq̄s ꝯfecerit puniat̄ ꝓ vice qualibet in.C.ſol.deñ.⁊ quilibet valeat eſſe accuſator ⁊ hēat medietatē bāni ſeu pene: Et p̄dcā locū nō hēant in vendentibus melarācias ⁊ cedros lunuos ⁊ popones q poſſint ſtare i platea impune.
Pizicarelli ⁊ pizicarelle/tabernarij ⁊ tabernarie poſſint emere ficus ⁊ poma quecūqꝫ ⁊ olera in ciuitate vel burgis vel ꝓpe vineas ⁊ ortos hominū de Peruſia aliquo capl'o ſtatuti non obſtante.

¶ Siqs pizicarellus vel pizicarella hũerit vuas amigdolas virides ꝛ nuces virides ad vẽdẽdũ: pizicarelli ꝛ pizicarelle cogant̃ ꝑ poteſtatẽ ꝛ capitaneũ ꝛ maiorẽ ſindicũ dicere vitatẽ a q̃ emerint: Et ſi pizicarellus vl̃ pizicarella nõ aſignauerit ꝛ nõ dixerit veritatẽ de emptione.xx.ſol.deñ.pene noie pro vice q̃libꝫ ſoluere teneat̃: Et hec locũ hẽant in emẽtib[9] a forẽſib[9]: nã a forẽſib[9] oẽs pſone fructus ꝛ vuas emẽ impune valeãt. Dũmõ añ horã t̃tiaꝝ nõ emãt: ꝛ h̃ ſit in ꝓuidentia dñi capitanei vel dñi poteſtatis vel maioris ſindiciꝫita ꝙ ipſi fructus non ſint percepti de bonis ciuiũ ꝛ comitatẽſiũ puſinoꝝ nec ciuitatis.

¶ Qꝫ capita artiũ poſſint interdicere ſuiſ artificib[9] ꝙ non iuuent non ſatiſfacientes ſuo artifici de mercede. Rubrica.54.

QUoniam frequẽter ꝯtingit ꝙ tã non ſubiecti q̃ſ ſubiecti artificib[9] de mercede ꝛ labore ipſoꝝ ſoluere ꝑdicũt nec poſſunt aliq̃n ſine diſpendio habiliter ꝯuenire. ¶ Statuim[9] ꝙ camerarius artiũ ꝛ qlibet q pẽſſet alicui collegio/corpori/ꝯſortio/ſiue vniũſitati poſſit artificib[9] ꝛ oibus ſue artis corpis ꝛ collegij ſeu cõſortij inkdicere ꝙ nõ iuuẽt illuꝫ nec operent̃ ꝓ illo q negligit ſatiſfacere d̃ ſuo labore ꝛ mercede illi artifici ſeu hoi ſue artis corporiſ vel collegij q aliqd deberet recipe ꝓ ſuo labore ꝛ mercede: Et ſi ꝯ̃fecerit ille cui factũ fuerit interdictũ poſſit puniri ꝑ ſuũ camerariũ ꝛ ſuũ ꝑorẽ in.C.lib.deñ.ꝓ vice q̃lꝫ ꝯdẽnet̃: Et nihilominus teneat̃ talis illi cui fuerit fcm̃ interdictuꝫ ſoluere mercedẽ ꝛ q̃titatẽ ꝓ qua dictũ interdictuꝫ factũ fuerit illi q dictũ interdictũ fieri fecerit.

¶ De pedagio nõ ſoluẽdo per peruſinos ꝛ quoſdam alios viros ꝛ perſonas. R̃ca.55.

SIquis Peruſinus vel Romanuſ vel doctor vel ſcolariſ veniens ad ſtudẽdũ vl̃ legẽdũ in ſtudio puſino vel legat[9] ambaſiator vel nũcius dñi pape vel cardinalis vel regis roberti vel ſuoꝝ ſucceſſoꝝ vl̃ aliqꝝ dñoꝝ de ſua domo vl̃ marchie/anconitane rector vel rector ducat[9] vl̃ rector ꝑ̃imonij beati petri cũ pſonal̃r veniret ad ciuitatẽ puſie pedagiũ ordinatũ i ſtatutis cõis puſie ſoluẽduꝫ nec gabellã aliquã ꝓ ſalmis ꝛ eqs vel alijſ beſtijs eoꝝ nõ ſoluãt nec ſoluere debeãt vllo mõ: Et ſiqs acceperit pedagium vel gabellã alicui ꝑdictoꝝ teneatur ſoluere ꝓ vice qualibet.C.lib.deñ.

¶ Qꝫ fiãt cluſe ꝓ porta ſci galgani manutenenda. Rubrica.56.

Iuxta Põtẽ monaſterij ſci galgani q ẽ.ſ̃. riuũ exiſtẽtẽ ꝓpe locũ dñaꝝ dci monaſterij iuxta rẽ oliꝫ berardi magr̃i xpoferi: cũ dcũs põs ſi nõ iuuaret̃ de cluſis ꝛ lignis deleui minaret̃ ruinã ꝛ caderet ꝛ eẽt cõi puſie dãnuꝫ nõ modicuꝫ ꝛ iactura. Statuim[9] ꝙ ex parte ſupiori vſqꝫ ad portã bagni burgi ſci angeli fiãt cluſure bñ murate ad lapides arenã ꝛ calcinã ꝛ cũ lignaie: ꝛ ꝙ in dcõ põte fiãt ꝛ fieri dẽant ab vtroqꝫ latere pectoralia latitudinis.iiij.pedũ: ꝛ ꝙ a cãtone vinee quõdã beuenuti gigli floris.ſ̃.dcm̃ põteꝫ recta linea vſqꝫ ad fontẽ de pilis mittat̃ ꝛ ãpliet̃ via ꝑ rẽ quõdã vecchie magr̃i circuloꝝ ꝛ rẽ quõdã magr̃i blãchi paulucij. Ita ꝙ relictis foſſatis ꝛ via q̃ mõ ẽ ꝑ quã cõmode tranſiri nõ põt via noua ꝛ ãplitudo ipſius vie fiẽde ſit ꝛ remaneat.xxx.pedũ ãplitudinis ad min[9] ad pedẽ cõis puſie: Et ſiqs reſtabit de via veteri vẽdat̃ ꝑ ſupſtiteꝫ ad h̃ dꝑutãdũ bona fide ꝛ pecunia q̃ redigetur exinde ꝯuertat̃ i ope dcẽ vie ꝛ clocana q̃ eſt iuxta dcãꝫ viaꝫ. ¶ Et ꝙ dãnũ qd̃ dabit̃ in freno ꝛ arborib[9] ocaſiõe ꝑdicta cuicũqꝫ pſone extimet̃ emendet̃ ꝛ reficiat̃ ẽm declarationẽ ipſius ſupſtitis dãnũ patiẽti d̃ pecunia q̃cũqꝫ cõis puſie ꝑ maſſarios cõis puſie ſiñ aliq̃ apodiſſa vel mãdato ex ſola declaratiõe ꝛ extimatione dci ſupſtitis apparẽte i publicã formã añq̃ ꝓcedat̃ admiſſionẽ ꝛ ampliationẽ dcẽ vie: Et ꝙ maior ſindicus ꝛ iudex iuſticie cõis puſie teneat̃ ꝛ dẽat pena .C.lib.dñ.fieri facẽ dcãs cluſaſ ꝛ dcm̃ opuſ: ꝛ ꝑores artiũ ſb dcã pena teneant̃ ſupſtiti dci opis dari facẽ de hauere cõiſ puſie de quacũqꝫ moneta q̃ eẽt in cõi ſiue de blado ſiue de alia q̃cũqꝫ moneta ipſius cõis ꝑterq̃ de pecunia ꝓuatoꝝ: nõ obſtãte ꝙ eẽt ordinatũ ꝙ ipſa moneta dẽret expẽdi in certis reb[9]: Et ꝙ maſſarij cõis puſie ꝛ officialeſ ſup blado debeant dare dcãꝫ pecuniã ꝓ ope.ſ̃.dicto ad penã.C.lib.dñ. Et ꝙ ſit ſupſtes ad dcm̃ opus fieri faciẽdũ ille queꝫ dñi ꝑores artiũ elegerint quẽ eligẽ teneant̃.ĩ.mẽſem a die publicationis ſtatuti fiẽdi pena.C.lib.deñ.eis auferẽda ꝑ maiorẽ ſindicũ ꝛ dcõ ſupreſtiti ſi nõ acceptauerit auferenda de facto: Et nihilominus electionem debeat acceptare ſub dcã pena: Et habeat ꝓ ſuo ſalario illud qd̃ dicti dñi priores ordinabunt ꝛ etiam ſuus notarius ꝛ poſſit eligere notariuꝫ/vt dictum eſt/ordinato per ipſos dños priores.

¶ De muris reuidendis ꝛ muris caſtrorum non rumpendis. Rubrica.57.

PRiores Artiũ cũ duob[9] bonis magr̃is ꝛ cũ duob[9] bonis hominib[9] d̃ q̃libꝫ porta oẽs muros ciuitatis ꝛ burgoꝝ dẽant reuidere qbus viſis ſi aliquos inuenerint refectione vel aptatione indigẽteſ vel ruinã minantes faciãt murari ꝛ reaptari: dũmõ prius mittant pro oibus pſonis quaꝝ domus eſſet iuxta ipſos muros ꝛ reficiãt ipſos muros h̃ mõ vꝫ ꝙ ꝓ ipſis reaptãdiſ qlꝫ q hũerit domũ iuxta murũ expẽdat d̃ boniſ ſuiſ i reaptatiõe ipſi[9] muri.xxv.lib.dñ.ſi tot denarij i ope

dicti muri eſſent neceſſarij expédi ⁊ totuȝ ſupfluũ de dicto muro q refectione ſeu reaptatiõe indigeretur ꝑores artiũ coptumari faciãt dictũ murum expenſis cõis puſie: Quo facto ꝑores artiũ deãt hr̃e illũ qui hr̃et iuxta murum q refici ſeu reaptari deberet ⁊ ſcire ab eo ſi vult expẽdere in dicto muro dictã quãtitatem.xxv.lib.de ſuis.deñ.quos ſi expẽdere nollet dictos deñ.non poſſit aliquam vtilitatem nec aliqđ cõmoduȝ de ipſo muro vel in ipſo muro habere: Et priores artium expenſis cõis Peruſie ipſum murũ refici faciant ⁊ etiam reaptari.

Statuimus ẽt ꝙ ꝓ honore/ſtatu ⁊ vtilitate ciuitatis ꝑdicte ⁊ burgoꝝ ipſius mureẽ ⁊ altieẽ murus q ẽ ꝓpe ⁊ iuxta portã nouã burgi ſeu ſuburgi porta ſancti Angeli.ſ.a dicta porta vſq ad turrim que eſt ſubtus ipſaȝ portã ꝓpe ſtratã q̃ itur ad monaſteriuȝ dñaꝝ beati Frãciſci.iiij.vł.v.cãnis muri expẽſis cõis puſie quõ videbiẽ dñis ꝑoribus artiũ: Et ꝙ maſſarij cõiſ puſie pñtes ⁊ futuri teneanẽ ⁊ deãnt dare ⁊ ſoluere coptumatorib⁹ dicti muri q ibi fieri debet illã pecunie q̃titatẽ q̃ ſufficiẽs ſit ad factionem ⁊ cõſtructionẽ dicti muri de denarijs gabelle muroꝝ ciuitatis ⁊ burgoꝝ puſie puẽtis ſeu pueniẽdis ad manus eoꝝ ſine aliqua alia apodiſſa ꝑcepto vel mãdato ⁊ ſine ſolutione gabelle ſub pena.ccccc.lib.deñ.dictis maſſarijs ſi negligẽtes fuerint i ꝑdictis: Et ꝓ expeditione fouei ⁊ vie fiende in foueo a porta ſctẽ margarite vſq ad portã ſancti ſimonis: volumus ꝙ emi debeãt domus ſique ſunt in foueo burgi ſancti Florentij ⁊ q̃ ſunt ex̃ ⁊ iuxta murũ burgi ꝑdicti: Et debeãt extimari per ſupreſtites electos ad opus dicti cãpi faciẽdũ ⁊ ſolui de pecunia ad petitionẽ petẽtis ſub pena.xxv.lib.deñ.q facta dicta extimatione coganẽ realẽ ⁊ pſonalẽ ⁊ de facto vendere dictas domos ſm extimationẽ ꝑdictaȝ aliquo nõ obſtãte: Et facta extimatione ⁊ ſolutione eis pfecta dcẽ domus deſtruanẽ: Et ꝑores artiũ q erũt ꝓ tpe ꝑdicta oia ⁊ ſingula pena.ccccc.lib.deñ.ad petitionẽ petentis teneanẽ mittere executioni: Et ꝙ ad petitionẽ petẽtis dñs capitaneus ⁊ ꝑores artiuȝ ſub pena.C.lib.deñ. teneanẽ eligere ſupreſtites bonos ⁊ idoneos q ſint ſupſtites ad reaptari ⁊ reparari faciẽdũ oẽſ muros tiburtinoꝝ ciuitatis veteris expẽſis cõis puſie q coganẽ dictũ officiũ acceptare ⁊ opari vbicũq neceſſe fuerit: Et ꝙ maſſarij cõis puſie teneanẽ ⁊ debeant dare ⁊ ſoluere dictã monetaȝ dictis ſupreſtibus ſufficiẽtem ꝓ opibus ſupradictiſ ſine aliq̃ alia apodiſſa ⁊ impune nõ obſtãte ꝙ ipſa pecunia in certos vſus expẽdi deberet vel aliq̃ alio: Qui ſupreſtites poſſint ſibi eligere vnũ notariũ ⁊ hẽant ꝓ eoꝝ ſalario illud qđ prioribus artiũ videbiẽ: Et ꝑores artiũ predicta teneanẽ facere preciſe ⁊ ſi ꝑdicta vel aliqđ ꝑdictoꝝ neglexerint qlib3 eoꝝ.C.lib.deñ.cõi peruſie ſoluere teneaẽ: Et de ꝑdictis nõ poſſint petere abſolutioneȝ ſeu termini ꝓrogationem ſȝ penitus ⁊ pciſe ꝑdicta facere fieri ⁊ pfici teneanẽ: Et oẽs alios muros ciuitatis ⁊ burgoruȝ ⁊ pectoralia ⁊ cluſas ⁊ calȝa predicta ⁊ ꝑdictos muros fieri faciant in ea altitudine in qua ſunt muri qbus coniungi debent.

Item dicimus ꝙ fieri faciãt ſubtus ab eccleſiam ſcti dominici tres cluſas vbi cõmodius fieri poterũt expenſis cõis puſie ⁊ ꝓ bono ⁊ cõmodo ⁊ manutẽtione dicte eccleſie ⁊ loci ſancti Dominici: Inſuper voluműſ ꝙ nulli liceat aliquã foueã ſiue cauã facere nec fodere iuxta muros ciuitatis ⁊ burgoꝝ ad.xl. pedes verſus ipſos ex aliqua parte ipſoruȝ ⁊ ſi qua inueniret fouea ſiue caua ipſam poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ qlibet officialis cõis Peruſie reimpleri facere teneantur ⁊ ille cui preceptum factum fuerit ꝙ reimpleat illam foueã ſiue cauã ſi eam non reimpleuerit in termino ſibi dato.x.lib.deñ.nomine pene ꝓ vice qualibet ſoluere teneatur.

Et nulli liceat immittere vel immitti facere i aliquẽ murũ ciuitatis ⁊ burgoꝝ lignũ aliqđ vł berbeconẽ ex parte exteriori muri ſup aliqua domo q̃ eẽt inferiuſ ⁊ ſi poſita eẽnt faciãt eleuari ⁊ ẽt remoueri.

Itẽ ꝙ null⁹ ledat murũ ſiue calȝa ciuitatis burgoꝝ ſiue campi bactalie ſeu fontiũ ſeu aqueductus mõtis pacciani nec aliquẽ murum cõis nec audeat aliqđ de ipſis muris nec đ platea cõis nec de aliquo alio loco vel ope cõis aliquẽ lapidẽ ſeu aliqđ lignũ nec aliqđ aliud tollere vel remouere ſine mandato poteſtatiſ ⁊ capitanei ⁊ precipue dñoꝝ ꝑoꝝ nec audeat tollere vł tolli facere aliq̃ tiburtina vł aliquos lapides ſeu mactones vel aliqđ aliud ꝓ cõi puſie infixuȝ ſeu poſitũ in q̃cũq loco ꝓ cõi puſie: Et ſi aliqs ꝯfecerit ſoluat cõi puſie.l.lib.deñ.vice qualibet qua ꝯfecerit: ⁊ nihilominus lapides ⁊ tiburtina ⁊ qcqđ aliud de dictis locis acceptũ fuerit ſeu remotũ accipiẽs ſeu remouẽs in eis reponere cõpellaẽ: Et ꝙ ſi aliqs rupit murũ alicuius caſtri comitatuſ puſie ſua auctoritate ſine licẽtia ⁊ auctoritate cõis peruſie vel cõis ipſiuſ caſtri cuius fuerint ipſi muri vel ſine licẽtia ⁊ auctoritate cõis ipſius caſtri cuius fuerint ipſi muri vel ſine licẽtia ⁊ auctoritate cõis puſie aliũde intrauerit vel exiuerit q̃ꝫ p portas ipſius caſtri puniaẽ in.xxv.lib.deñ.⁊ in emẽdatione dãni q̃druplűȝ puniaẽ: ⁊ ꝙ ꝯ tales delinquẽtes poſſit ⁊ deãt inqri p ptãteȝ ⁊ capitaneũ ciuitatis puſie: Et ſufficiãt duo teſtes de viſu vel ſaltẽ publica fama.iiij.teſtiuȝ fidedignoꝝ: Et poſſit ꝯ tales ꝓcedi ad tormẽta: Et hec locũ habeãt ⁊ vẽdicẽt ſibi locum ab hodie in antea non obſtãte aliquo ꝙ in cõtrarium dici poſſit.

Itẽ ꝙ null⁹ audeat claudere vel aliq̃ mõ impedire foſſa cõis puſie ſȝ deãnt eſſe libera ⁊ expedita oia ⁊ ſingula circũcirca muros ciuitatis ⁊ burgoꝝ ⁊ maxie circa muros nouos q mõ ꝯſtruunẽ ⁊ edificanẽ: Ita ꝙ ſine impedimẽto aliq̃ qcũq trãſire voluerit ire poſſit ⁊ redire ⁊ ſi aliqđ eẽſet impeditum vel aliqđ detẽtum ſeu occupatum in ipſis p qđ eſſet

impedimẽtuz euntibus inde poteſtas ⁊ capitaneus expediri ⁊ exocupari facere teneanᵗ ⁊ illi q non fecerint in termino eiſ dato id qꝺ ſibi ꝓceptũ fuerit de expeditione ⁊ exocupatione ꝑdicta ſoluãt cõi puſie ꝓ vice q̃libet pene noie.C.ſol.deñ. Et nihilominus pꝛedicta exoccupare ⁊ expedire penitus cõpellanᵗ: Et hoc poteſtas ⁊ capitaneus ꝑciſe fieri facere teneãtur exceptis loco ſancti Frãciſci loco ſancti Auguſtini ⁊ ſancte Marie de oliueto qbus locis dictũ ſtatutum non pꝛeiudicet in aliqua parte ſui.

¶ Itez dicimus ꝙ oẽs hñtes ſup murũ ciuitatis ⁊ burgoꝝ domos ⁊ caſalena ſeu caſalenũ q murus ſit deuaſtat⁹ ſeu minareᵗ ruinã:ſi vellet ipꝫ reficẽ vl̓ realzare vl̓ melioꝛare eoꝝ expẽſiſ poſſint libere facẽ:⁊ ſi voluerint accipe de lapidib⁹ q ceciderint de muro ciuitatis ꝓ ipſo muro reaptãdo poſſint ẽt ſi ſteterint in alieno terreno ⁊ qlibet ꝑdictoꝝ poſſit facere impune ſine ꝯ̃dictione alicuius hñtiſ terrenũ ſub dicto muro reficiẽdo ⁊ reaptãdo ſine ꝯtradictiõe alicuiuſ alterius. Item dicimus ꝙ qcũqꝫ hꝫ domũ vel caſalenũ vel ſuã rẽ iuxta domũ ciuitatis vel burgoꝝ vel fontis exiſtẽtis extra ciuitatem ⁊ burgos puſie non impediẽdo aquã ipſius fontis vel mediãte viã inter domũ vel murũ ciuitatis vel burgoꝝ vel caſalenum poſſit murare ⁊ edificare ⁊ cõmodũ ſuũ facere ſup ipſo muro ſine ꝯ̃dictione alterius nõ obſtãte aliquo ſtatuto alicui volẽti murare vel aliq̃ tenuta ab aliq̃ habita ⁊ recepta longa conſuetudine.

¶ Saluo ⁊ plenius reſeruato ꝙ in muro ciuitatis ſup cãpũ bactalie ab eccleſia ſancti donati de poꝛta ſancti Petri vſqꝫ ad eccl̓iaz ſancti Andree de poꝛta Solis nullus in muro ciuitatis poſſit murare nec aliqꝺ edificiũ facere in eodẽ nullus tñ poſſit nec debeat facere aliqꝺ ꝓuagium vel verſatoꝛiuꝫ ex parte exterioꝛi in dictis muris ciuitatis vel burgoꝛuꝫ:vbi domus vel via eſſet ꝑ ꝑdictos muros fieri valeant: Et q ꝯ̃fecerit ſoluat pene noie cõi puſie.C.ſol.deñ. in alijs v̓o lociſ vbi domus vel via nõ eſt ꝓpe dictoſ muroſ fieri valeãt ⁊ haberi ſine pena q habuerit facere in dictis muris/vt ſuperius dictum eſt/ Itez cũ vbi eſt onus ibi emolumẽtuz eſſe debeat. Volumus ꝙ vnicuiqꝫ ſit licitũ hñti oꝛtũ poſſeſſionẽ ſeu giardinuz iuxta murũ ciuitatis puſie ꝓ q̊ ſoluerit gabella gabellarijs cõis puſie ẜm foꝛmã oꝛdinamẽtoꝝ dicte gabelle in dicto muro edificare ⁊ edificari facere ex parte dicte poſſeſſionis/oꝛti vl̓ giardini edificiũ hr̃e in eo ꝓut ꝑtendit dicta poſſeſſio dũmõ nõ ſit in pꝛeiudiciũ alicuius eccleſie vel in pꝛeiudiciuꝫ vel iuris alicuius ſpecialis ꝑſone aliq̃ non obſtãte. Itẽ ꝙ oẽs ꝑſone habitãtes vel hñtes facere iuxta muros ciuitatis debeant facere pectoꝛalia eoꝝ expẽſis in ipſo muro q̃tum eoꝝ res tẽdit ⁊ capit: Et q neglexerit facere pꝛedicta facto eis a poteſtate vel capitaneo pꝛius ꝓcepto ſoluant cõi puſie ꝓ vice q̃libet qua eis pꝛecipieᵗ.C.ſol.deñ. Et nihilominus ꝑdicta facere cõpellaᵗ. Item pꝛioꝛes artiuꝫ quolibet mẽſe duos notarios vnũ poteſtatis ⁊ alterũ capitanei ad reuidendum muros ciuitatiſ ⁊ cãpi bactal̓ie mittere teneanᵗ: Qui notarij ſiqd ꝯ̃ pꝛedicta factũ fuiſſe inuenerint poteſtati ⁊ capitaneo debeãt aſignare:Et tũc poteſtas ⁊ capitaneus qꝺ ſuperius dictũ eſt fieri facere teneanᵗ. Volumus ⁊ oꝛdinamus ꝙ qcũqꝫ hꝫ tenet ⁊ poſſidet ꝑ ſe vel aliuꝫ ex̃ muros nouos burgoꝝ puſie teneaᵗ ⁊ debeat expedire ⁊ exocupare ex̃ dcõs muros foueã ⁊ carbonarias:ita ꝙ ſint ample ẜm foꝛmaꝫ ſtatuti nec ꝓpe dictos muros qs debeat laboꝛare ſub pena.C.lib.deñ.Et poteſtas ⁊ capitaneus teneanᵗ ⁊ debeãt ad petitionẽ cuiuſcũqꝫ petẽtis ea facere expediri ⁊ exoccupari ſub pena ꝑdicta nõ obſtãte aliqua pꝛeſcriptione tꝑis vel poſſeſſioniſ habita ꝑ aliquẽ de ꝑdictis. Itẽ ꝙ terra nõ debeat ꝓijci nec poꝛtari in foueiſ cõiſ puſie nec iuxta poꝛtaſ ciuitatis ⁊ burgoꝝ ꝑ aliquã ꝑſonam: Et q ꝯ̃fecerit .x.ſol.deñ.ꝓ vice qualibet ſoluere teneaᵗ:Et nihilominus poteſtas ⁊ capitaneus cogãt illuꝫ q ꝯ̃fecerit ipſam terrã inde eleuare ſub dicta pena quã debeãt ſoluere ſi non eleuauerint poſt ꝓceptuꝫ ſibi factum. Itẽ teneanᵗ poteſtas ⁊ capitaneus inqrere ⁊ inqri facere a ſuis officialibus ꝑ quatuoꝛ vicinos cõtrate ꝓximioꝛeſ dictaꝝ poꝛtaꝝ ⁊ foueoꝝ ⁊ aſignẽt ꝓijciẽtem vel ꝓijcientes dictã terrã in dictiſ locis ⁊ ſi non aſignarent qlibet eoꝝ cõi puſie.x.ſol.deñ.ſoluere teneaᵗ:Et ꝙ poteſtas ⁊ capitaneus teneantur videri facere a ſuis officialibus vel aliquo eoꝝ circa muroſ ciuitatis ⁊ burgoꝝ puſie: Et ſi inuenerint aliquam cauã ſiue foueã iuxta muros/vt ſuperius ꝯtinetur/ teneanᵗ ipſa facere reimpleri ⁊ reaptari ab illo qui ipſaꝫ fecerit ſiue in ꝑterito ſiue in pñti tꝑe facta eſſet ſiue que fieret in futurum: Ita ꝙ intelligatur ad tẽpus pꝛeteritũ pñs ⁊ futurum: Ita ꝙ quocũqꝫ tꝑe facta eſſet vel in futuruꝫ fieret reimpleri debeat/vt dictum eſt:Et q ipſam nõ reimpleuerit termino ſibi dato ab officiale poteſtatis.xxv.lib.deñ.cõi peruſie noie pene ſoluere teneaᵗ ꝑ contenta aũt in hoc capitulo non derogetur in aliqua parte capitulis loquentibus de muris nouis fiendis ſiue reaptandis ⁊ augendis ⁊ de officio officialium ſuper eis.

¶ Qꝫ muri ciuitatis ⁊ burgoꝛum reaptentur.
Rubꝛica.58.

AD hoc vt muri Ciuitatis ⁊ burgoꝝ Peruſie melius ⁊ vtilius valeãt in bono ſtatu manuteneri ⁊ ꝯſeruari:pñti capl̓o duximus ſtatuẽduꝫ: ꝙ capitaneus ⁊ pꝛioꝛes artiuꝫ populi ad petitionẽ cuiuſcũqꝫ petentis ad penam.xxv.lib.deñ.ꝓ quolibet teneantur facere reaptari de hauere ⁊ pecunia cõis Peruſie oẽs muros tã ciuitatis q̃ꝫ burgoꝛum vbicũqꝫ fuerit neceſſarium ⁊ oppoꝛtunum.

¶ De pons Tiberis qui eſt iuxta caſtrum Fracte filiorum Uberti reuideatur ⁊ conſeruetur. Rubrica. 59.

CUm Ciuitatibꝰ honor accreſcat ⁊ pſonis ſpālibus vtilitas pueniat ex manutētiōe pōtiū: Ordinamꝰ ꝙ pōs q eſt in fluie Tiberis iuxta caſtrū Fracte filioꝝ vberti q̄ eſt valde vtilis ⁊ multis iuſtis laboribus ſumptibus ⁊ expēſis p poteſtatem ⁊ capitaneum ⁊ per priores artiū ciuitatiſ Peruſie debeat reuidere ſicut alij pontes qui ſunt in ipſo flumine in comitatu Peruſie:ita ꝙ ſi neceſſe fuerit debeat vbi expediēs fuerit quomō neceſſe fuerit reparari:ita ꝙ non valeat in aliqua ſui parte deuaſtari ſeu ēt per aliquem impediri tpe pn̄ti vel futuro: Et ꝙ ipſi poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ priores teneantur ipſum pontem cōſeruari facere in bono ſtatu ⁊ ꝓ conſeruatione dicti pontis oīa fieri facere que viderint conuenire.

¶ Saluo ꝙ expenſe fiēde in dicto ope ⁊ ponte fiēt hoc mō ⁊ non alr̄ ipſas fieri faciant ſibi ꝙ medietaſ dictaꝝ expenſaꝝ que fient in ipſo ⁊ eius cā ſoluāt ⁊ faciant cōe ⁊ hoies caſtri Fracte filioꝝ vberti ⁊ aliā medietatē ſoluāt ⁊ faciāt cōe ⁊ hoies infraſcriptoꝝ locoꝝ.ſ.caſtri Mōtonis caſtri Preggij ⁊ terre ſci Saluatoris ⁊ mōtis Acuti:Et vt celerius fiat opus qđ fieri debebit occaſiōe dicti pōtis vnus bonus ſupreſtes p pores ⁊ camerarios artium ciuitatis ⁊ p maiorē partē ipſoꝝ eligat̄ q fieri faciat dictū opus.

¶ Additio.

Addendo dicimus/ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ dictus pons manuteneri ⁊ conſeruari debeat ſumptibus ⁊ expenſis ⁊ eo mō ⁊ forma prout in dicto capitulo continetur.

¶ Qualiter pontes ⁊ cluſe reuideant̄ ⁊ ſtabiliant̄: ⁊ vie reaptētur ⁊ imbricciari/ſilciari ⁊ meliorari debeant. Rubrica.60.

AD vtilitatem Et commodū cōis peruſie ⁊ comitatenſiū ⁊ diſtrictualiū ipſius cōis:Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ infuturum maior ſindicus ⁊ iudex iuſticie nec aliqs officialis non poſſit ſub pena ⁊ bāno.cc.lib.deñ.ꝓ vice qualibet qua ꝯfecerit aliquem pontem vel cluſam ꝓ acōcimine viarum vel fontiū alicui vel ad bānimentū nec realr̄ vllo mō ſtabilire nec concedere faciendum niſi primo p illos q eſſent poſiti ⁊ electi p priores ⁊ camerarios vel p maiorē ſindicum partem ipſoꝝ cū magr̄is quos ſecū ducere voluerint fieret ꝓuiſio opis ⁊ declaratio pecunie ꝓ quāta fieri poſſet ꝯdecenter opus pontis cuiuſlibet cluſe ſeu fontis fieri ordinari ⁊ ad quos ſpectat vtilitas predictoꝝ vel alicuiuſ eoꝝ ⁊ ꝓ quarta parte ⁊ deliberatione: Et predictis premiſſis ⁊ factis poſt modū ꝓcedatur ad bānimenta: ⁊ q ꝓ minori precio opus ſe facturum obtulerit declarationem conſtructio opis ⁊ perfectio cōcedatur ⁊ alr̄ cōceſſio ⁊ ꝓceſſus non valeat vllo mō:Et nullus baiulus cum litteris vl̄ ſine litteris premiſſoꝝ occaſione niſi pmo dicta forma ſeruata aliquos comitatenſes poſſit nec debeat agrauare vl̄ moleſtare:Et q ꝯfecerit puniat̄ vice q̄libet in.x.lib.deñ.Et inde eſſe poſſit ⁊ de oībꝰ ſupradictis quilibet accuſator ⁊ accuſetur in omni iudicio ⁊ credatur eius iuramēto cū dicto ⁊ declaratione huius teſtis ⁊ habeat ⁊ habere debeat medietatem eius qđ predictoꝝ cā venerit in cōi.

¶ Pontes aūt qui reaptarentur/reaptentur ac ēt manuteneantur in fluminibus publicis p homines ⁊ expenſis hominum comitatus illius porte in qua erit pons reaptandus ſeu etiam reparandus.

¶ Pontes vero viaꝝ fiāt ꝯſeruentur ⁊ reaptent̄ p hoies ⁊ vniuerſitates q ⁊ que tenent̄ ⁊ debēt ad reparationem ⁊ ꝯſeruationē vie in qua ſitus eſt pons.

¶ Et ſi nō reperiret̄ ꝙ aliqua ſpālis pſona teneret̄ ad cōſeruationem ⁊ reparationē ipſius fiat reparet̄ ⁊ conſeruetur p hoies ⁊ vniuerſitates ad quos ſpectaret vtilitas:ita ꝙ q plus cōmodi conſequit̄ plus cōtribuat ſm̄ diſcretionem officialis predicti.Item teneatur ⁊ debeat dictus maior ſindicus ⁊ iudex iuſticie ſub pena.C.lib.deñ.ad petitionē petētis facere reaptari/imbricciari/ſilciari ⁊ meliorari oēs vias comitatuſ Peruſie:ita ꝙ hoies ⁊ perſone cū beſtijſ ⁊ ſine aliq̄ grauamine accedere poſſint: Et hoc fiat expenſis vicinoꝝ q hn̄t facere p locum ⁊ qui pſueti ſunt ire ⁊ redire p ipſam viā:Et ſi in pdictis dictus maior ſindicus ⁊ iudex eſſet negligens puniatur in dictis penis tempore ſui ſindicatus.

¶ Itē volumus ꝙ via que venit de caſtro plagarij de cluſio ad ciuitatem Peruſie aptari debeat ita ꝙ poſſit carrari ⁊ habeatur lignoꝝ abūdantia eo tpe ⁊ qūo placebit dominis prioribus artium ciuitatis Peruſie ⁊ camerarijs ⁊ ad hoc ipſi dn̄i priores ⁊ camerarij poſſint eligere ſupreſtites ⁊ prouidere ⁊ ordinare ꝓut crediderint conuenire.

¶ Additio.

Addētes ad.§.Item teneat̄ ⁊ debeat dictus maior ſindicus ⁊c̄.Dicimus/ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ homines caſtroꝝ de collina viam que de collina dicitur ⁊ ſimilr̄ homines caſtri collis ſtrate ⁊ caſtri ſpedalicchij ⁊ alij homines alioꝝ caſtroꝝ ⁊ villarū comitatuſ Peruſie reſpectiue teneantur ⁊ debeant reaptare/imbricciare ⁊ ſilciare oēs ⁊ ſingulas ſtratas ⁊ vias comitatus Peruſie in locis magis neceſſarijs ⁊ opportunis: Et ad predicta faciendum cogi ⁊ compelli poſſint ac mulctari p quoſcūq; officiales cōmunis Peruſie ⁊ preſertim per officiales ſuper vijs deputatos.

¶ Q in muris ciuitatis puſie nõ retineant neceſſaria aliqua vñ exeat turpitudo. Rca. 61.

AD hoc Ne ciuitas puſina turpitudinib⁹ vel fetoribus ledatur: Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ nulla pſona audeat vel poſſit hr̃e vel retinere in muro ſeu in muris burgorum Peruſie aliqđ neceſſarium ſeu agium vñ exeat turpitudo in foſſis ſeu carbonarijs vel locis alijs exiſtentibus ex̃ muros peruſie ⁊ quicũq ipm habuerit dꝫat ipſuz recludere vel murare ita ⁊ talr̃ ꝙ turpitudo nõ exeat aliqua de predictis ſub pena.C.lib.deñ.⁊ inde p poteſtatẽ ⁊ capitaneuz ⁊ maiorem ſindicum fiat inqſitio publice ⁊ ſecrete aliquo capl'o non obſtãte: Dũmodo cuilibet ſit licitum hr̃e volenti aliqđ agium vel neceſſariũ in dcõ muro ſine pena facẽ ſeu murij pilaſtrã vſq ad terrã vel murum cauare inde immittere neceſſarium vel agiũ ⁊ deriuare in foſſum vel carbonariã vel aliuz locũ vt palam ab oibus videri nõ poſſit turpitudo.

¶ Additio.

Addendo dicimus ⁊ ordinamus ꝙ de predictis etiam p officialem cõmunis Peruſie: nec non per officiales predictorũ domini poteſtatis ⁊ capitanei publice ⁊ ſecrete fiat inqſitio ⁊ ꝯtrafacientes mulctent in premiſſa pena.

¶ Q per priores artium eligat vnus officialis ad quem debeant cõcurrere oẽs mulieres ⁊ famule volentes ſe cum aliquo locare. Rubrica. 62.

ITem quia Concurrẽti tpe nutricum ⁊ aliaꝝ famularũ habet nõ modica caritudo:⁊ ẽt multi ipſij indigentes ⁊ maxime nutricibus ipſas requirunt inuenire qđ pueris vel puellis lactantib⁹ ſepius periculũ infert ⁊ iactura. Preſenti capl'o Statuimuſ ꝙ deputet ⁊ deputari ⁊ eligi debeat de anno in annũ vnus artifex in platea cõis peruſie cõtinuo tenẽs camerã vel apothecaz p dños pores artiũ ciuitatis peruſie ad quẽ ⁊ ad cuius camerã ⁊ apothecã ꝯcurrãt oẽs ⁊ ſingule mulieres ⁊ famule volentes ſe locare vel puerũ vel puellã vel guberneciũ ad nutriendũ accipere:⁊ faciãt p ipm officialẽ ſe ſcribi ita ꝙ indigẽtes ⁊ cõcurrentes ipſas nutrices ⁊ famulas poſſint ſcribere ipſas ⁊ loca vñ ſunt. Et ꝙ dictus officialis ſic deputandus habeat ꝓ ſuo ſalario ꝓ tpe vnius anni a cõi peruſie.x.lib.deñ.Et cuilibꝫ liceat hr̃e ꝓ famulis ſclauos ⁊ ſclauas ⁊ ipſos ⁊ ipſas ⁊ ſuos ⁊ ſuas tenere pro famulis ⁊ famulabus ⁊ eos ⁊ eas vbiq ꝓpria auctoritate reprehẽdere adeo ꝙ nullus pter ſuam voluntatẽ eos vel eas tenere poſſit pena ſecus tenenti.C.lib.deñ.cuius pene executionem de facto poteſtas ⁊ capitaneus vel alter officialij cõis peruſie facere teneant cuius medietatẽ dari faciat hmõi dñe ꝯ cuius voluntatẽ teneret ⁊ aliã medietatem in cõi faciat deuenire: Et de tota ipſa pena lucret ipſe poteſtas vel capitaneus vel alter officialis q executionem faceret duos ſolidos ꝓ q̃libet libra: Et ecõtra cõdẽnet poteſtas ⁊ capitaneus vel alter officialis cõis peruſie q negligens fuerit in predictij in.C. lib.deñ.Et ꝙ ſi aliqs puer ſiue puella exmariret ꝙ debeat recõmẽdari penes cuſtodẽ maeſtatis de volta ⁊ pena dicti cuſtodi nõ recipienti.C.lib.deñ.

¶ Additio.

Addentes ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ tam nutrices q̃ nutricibus indigẽtes cõcurrant ⁊ cõcurrere debeat ad priorẽ hoſpitalis ſancte marie de miſericordia: cui ẽt cõmendent ⁊ cõmendati ſint pueri ⁊ puelle ſmarrite/de generes/noti ⁊ baſtardi. Quos interim alere ⁊ retinere debeat in dicto hoſpitali donec eoꝝ parentes ⁊ cõſanguinei reperiantur.

Addẽtes ẽt ibi dum loqtur de ſclauis: extẽdimus ⁊ ampliamus ꝙ idem intelligat ⁊ ſit de alijs gentibus nationibus de quocũq loco oriundis.

¶ De veneratione ⁊ indulgẽtia ſancti Dominici. Rubrica. 63.

AD honorez Et reuerentiam oipotẽtis dei ⁊ glorioſe virginis matris eius ⁊ ad reuerentiam trãſlationis beati Stephani martyris ſanctiſſimi cuius feſtũ ſit tertia die auguſti ⁊ ſequẽti die poſt veniam q̃ eſt apud eccleſiã ſancte Marie de Angelis de Aſſiſio: pñti decreto duximus ſtatuẽdũ ꝙ poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ qlibet eoꝝ necnõ priores artiũ q ꝓ tpe fuerint teneant ⁊ debeãt vinculo iuramẽti ⁊ ad penã.C.lib.deñ.reqrere ⁊ ꝓ parte cõis rogamina facere venerbili patri dño epo peruſino vt ob reuerentiã pdictoꝝ ſanctoꝝ ⁊ ad honorem ⁊ ſtatũ cõis peruſie cuz oĩ reuerentia accedere debeat cum clero ciuitatis ⁊ burgoꝝ peruſie apud eccleſiam ſancti Dominici dicta die qñ eſt venia: Et ꝙ poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ priores artiũ cuz artificibus ciuitatij ⁊ burgoꝝ puſie teneantur ⁊ debeant ad dictam ꝓceſſionem accedere apud dictã eccleſiaz ſub dicta pena: Et ꝙ dies qua fuerit dicta venia ſit ⁊ eſſe debeat dies feriata: Et ꝙ camere artificum dicto tpe debeant claudi ⁊ clauſe eſſe debeãt: Et ꝙ artifices nõ debeãt ad dictam penã eoꝝ artem exercere tpe ⁊ die qua erit venia ⁊ feſtum ſupradictum: Et ꝙ fratres predicti ſeu ꝯuẽtus fratrũ predicatoꝝ de Peruſia hẽant ⁊ recipiãt ⁊ hr̃e ⁊ recipere a cõi peruſie ꝓ auxilio ⁊ ſubuẽtione expenſaꝝ quas dicti fratres ſubſtinent vltra ſolitum pp fratres ⁊ alios

forenſes

forenſes venientes ⁊ cōſ̃uentes mō quolibet ad indulgentiã gñalem q̃ eſt annuatī peruſie apud eoꝝ eccleſiã ſcõa ⁊ tertia die mẽſis auguſti in feſto ſancti Stephani ꝓthomartiris.l.lib.deñ.anno quolibet.

¶ Et ꝙ maſſarij dicti cōis teneant̃ ⁊ debeant dare ⁊ ſoluere dictas.l.lib.deñ.dictis fratribus ſeu cōuẽtui fratrū ſancti Dominici anno quolibꝫ.xv.diebus añ dictã indulgentiã ſeu añ kleñ. Auguſti ſine alia apodiſſa ꝑcepto vel mãdato: Et ꝙ dicta elemoſina ponatur ⁊ poni dẽat ⁊ ſcribi in libro elemoſine cōiſ puſie: ⁊ exnūc ꝓ appoſita in libro elemoſine hẽatur nō obſtante ordinamento ⁊ ſtatuto quo cauetur ꝙ nihil poſſit vel dẽat dari alicui vł̃ donari de hauere ⁊ de bonis cōis Peruſie: Et nō obſtãte ꝙ pecunia precij bladi vel grani ſeu alia cōis eſſet deputata in aliquo alio vſu ope vel facto: ⁊ nō obſtante aliquo alio gñali vel ſpeciali in contrarium loquente.

¶ Inſup regratur per priores artium guardianuſ fratrum minoꝝ de Peruſia ⁊ prior ordinis ſancti Auguſtini de peruſia ⁊ ſubſequens oẽs alij prelati religioſoꝝ ciuitatiſ peruſie ⁊ rogentur ꝓ parte cōiſ puſie octo diebus añ feſtū ⁊ indulgẽtiã q̃ eſt apud eccleſiã ſancti Dominici de Peruſia in inuentione ſancti Stephani ſcõo ⁊ tertio die auguſti vt accedãt cū ſuis religioſis ad ꝓceſſionem q̃ fieri conſueuit ad dictã eccleſiam ſancti Dominici ꝓceſſionalr̃ eundo ab eccleſia ſancti Laurẽtij vſqꝫ ad eccleſiã ſancti dominici ⁊ cōuẽtus illoꝝ religioſoꝝ: q non acceſſerint ad dictã ꝓceſſionem die q̃ vadunt alie religioneſ ad dictã eccleſiã ſancti Dominici tpe indulgẽtie pro eo anno quo nō acceſſerint/vt dictuꝫ eſt/perdant ipſo facto ipſi fratres ⁊ qlibet frater dicti ordinis ⁊ conuentus elemoſinã que eis dari ꝯſueuit vel eiſ danda veniret ſi irent/vt dictum eſt/Et taliſ elemoſina per nullū officialẽ cōis peruſie eis ſolui poſſit vł̃ debeat: Et priores artiū vel alius officialis cōis Peruſie ꝯ̃ ꝑdicta nō poſſint aliqd ꝓponere vel refirmare: Et nullus notarius ꝯ̃ ꝑdicta ſcribere poſſit: Et ſi ꝯ̃ preꝑdicta fieret puniat̃ in.cc.lib.deñ.ꝯ̃faciẽs p ſindicuꝫ cōis peruſie ꝓ vice qualibet: Et ſi aliqs cōis peruſie dictam elemoſinã talibus cōuentibus vel fratribus ad dictã ꝓceſſionẽ nō euntibus/vt dictū eſt/ꝓ dicto anno ⁊ nō acceſſerit ſoluat ⁊ ſolueret vel daret puniatur ⁊ cōdẽnet̃ cōi puſie in.C.lib.deñ. ⁊ in dupluꝫ ei⁹ qđ ſoluerit ꝓ elemoſina ꝑdicta: ⁊ tpe indulgẽtie ceſſent capture ⁊ pignorationes ⁊ ſequeſtrationes: Et ꝙ ſex diebus ꝓxime añ dcm̄ feſtū ⁊ in die indulgẽtie ⁊ ſex ꝓxime ſequẽtib⁹ nullus repſalia aliq̃ vti poſſit nec aliqs poſſit rephendi pretextu ſeu vigore alicuius repreſalie nec ẽt aliq̃ ſeq̃ſtratio fieri poſſit de alijs rebus quorūcunqꝫ venientium ad dictam indulgentiã dictis diebus p aliquem officialeꝫ cōis peruſie vel artis alicuius ⁊ ꝯ̃faciẽs cadat a iure ſuo ꝯ̃ tale reprehẽſuꝫ: Et captus nihilominus reſtituat̃ priſtine libertati: Et res q̃ regiſtrate eſſent debeant de facto p quẽlibet officialem cōis puſie audita querela reddi ⁊ reſtitui facere ⁊ ſine aliquo interuallo tpis: Et quicqd fecerit ꝓ reſtitutione fieri facienda dictaꝝ ⁊ eaꝝ nō poſſit in aliq̃ ſindicari: ⁊ ſi negligẽs fuerit officialis corã q̃ erit facta querela puniatur in .cc.lib.deñ.tpe ſui ſindicatus per ſuuꝫ ſindicatorem.

¶ Additio.

Quia vt experiẽtia docuit tpe indulgentie ſancte Marie angeloꝝ de Aſſiſio: ⁊ poſtea ẽt indulgentie exiſtẽtis in eccleſia ſancti Dominici de peruſia: ⁊ ẽt cã videndi ſacratiſſimū anuluꝫ beatiſſime Virginis repoſitū in edę ſancti Laurẽtij eccleſia Cathedrali peruſina.S. capellã ſancti Joſeph: multe gẽtes nationes ⁊ aduene peruſiaꝫ confluentes in hoſpitijs ⁊ tabernis fieri ſolitis ⁊ ꝯſuetis hoſpitari ⁊ recipi nō poſſunt ⁊ ea pp multa patiūtur incōmoda ⁊ detrimenta. Idcirco addẽtes ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ primo ſecūdo ⁊ tertio die mẽſis Auguſti cuilibet licituꝫ ſit libere ⁊ impune ⁊ ſine aliqua ſolutione gabelle in eoꝝ domibus vinū/panẽ/carnes/piſces/⁊ alia cibaria forenſibus vẽdere ⁊ eoſdẽ hoſpitari ⁊ recipere: prout cuilibet videbitur ⁊ placebit: cōtrarijs non obſtantibus quibuſcūqꝫ.

¶ De examplatione vie extra burgū porte Eburnee. Rubrica.64.

STatuimus Et ordinamus ꝙ officialeſ ſup vijs ad penã.xxv.lib.deñ.de ſuo ſalario teneantur ⁊ dẽant viã que eſt in foueo cōiſ peruſie ex̃ burgum porte Eburnee a porta de Paſtinis vſqꝫ ad viam maiorẽ qua itur ad ſanctaꝫ Julianam facere examplari ⁊ aptari ab illis perſonis que videbunt̃ ipſis officialibus ⁊ in dicta via nullus poſſit nec debeat ꝓjcere aliquã turpitudinẽ terrã vł̃ litamen vel aliud imponimẽtū ad penã.x.lib.deñ. ⁊ qlibꝫ poſſit eſſe accuſator ⁊ habeat medietatem bãni ſeu pene.

¶ Qꝫ in quibuſdam locis in flumine Caine ⁊ Neſtoris non fiat molendinum vel cluſa vel aliud edificium. Rubrica.65.

FIrmamus Statuim⁹ ⁊ ordinamus ꝙ a pōte mōtiſ Vbiani vſqꝫ ad molẽdinum eccleſie ſancti Renzani poſitum in flumine Neſtoris: ⁊ ẽt a ponte montis Vbiani vſqꝫ ad molẽdinuꝫ qđ fuit oliꝫ dñi ſaraceni poſitum in flumine Caine ⁊ in ipſis fluminibus ſeu circa ipſa fluia iuxta ipſos cōfines nō poſſit fieri nec edificari aliqđ molendinum cluſa imponimentū ſeu aliqđ aliud edificiuꝫ: Et ſi aliqs in dictis fluibus ⁊ locis faceret ſupradicta vel aliqđ predictoꝝ dñs ca-

pitaneus cõis Perusie q eſt ꝛ ꝓ tpe fuerit ad petitionem cuiuſcũqꝫ petẽtis ſub pena.ccccc.lib.deñ.de ſuo ſalario faciat talis molendina imponimenta ſeu edificia .ĩ. vnũ mẽſem a tpe petitionis tolli deſtrui ꝛ radicitus eleuari:Et ſi aliqđ factum eſſet ꝙ nõ eſſet inceptũ debeat eũ p illos ad quos ſpectabit vtilitas ꝛ preciũ ſolui p eoſdẽ illis quoꝝ eſſet edificiũ:Et ad pdicta tã illi quoꝝ eſſet edificiũ q̃ʒ illi ad quos ſpectabit vtilitas cõpellanť ꝛ cõpelli poſſint p ptãtem ꝛ capitaneũ ꝛ eoꝝ ꝛ cuiuſlibet eoꝝ officiales ad petitionẽ cuiuſcũqꝫ petẽtis de facto realr ꝛ pſonalr ad penã.l.lib.deñ.ita ꝙ oino emptio ꝛ vẽditio fiat: Et ad extimationem faciẽdaꝫ eligi debeat vnus bonus officialis p priores artiũ ad petitioneꝫ cuiuſcũqꝫ petẽtis ſub dicta pena : Et ſi dñs molendini eſſet talis pſona que p dictos dños cõpelli nõ poſſit tũc nihilominus cõtinuatio fiat per illũ q fuerit electus per priores ꝛ facta dicta extimatione ꝛ depoſitione de precio dicte extimationis notificatione facta dño ꝙ preciũ recipiat ſʒ dictã extimationẽ tũc tale edificiũ ꝛ molẽdinũ in vtroqꝫ dictoꝝ caſuũ diruať : Et poteſtas ꝛ capitaneus teneať ad dictã penam mittere familiares ſuos ad dictã deuaſtationẽ faciendaꝫ:Et mãdamus ꝙ in futurũ ꝛ in eternũ .ĩ. dictos cõfines ſupra in principio preſentis capituli contẽtos iuxta dicta flumina p aliquã perſonã nõ valeat nec poſſit fieri cſtrui nec edificari nec retineri aliqđ molẽdinũ vel edificiũ qđ fuiſſet emptũ in preteritũ ꝛ nõ pciuʒ ꝓ eo ſolutum penitus diruať ꝛ dirui poſſit p dictos officiales ꝛ quãlibet aliam pſonã impune:ꝛ ꝯ tales diruẽtes nullus poſſit ꝓceſſus vł ſnĩa ferri p aliquẽ officialẽ ciuitatis peruſie ad penã.ccccc.lib.deñ.Et ſi eẽt emptũ ꝛ nõ ſolutũ dicti officiales pciũ ſolui facẽ teneanť ab emptoribus ꝛ poſtea dirui/vt.ſ.dcm̃ eſt.

¶ Qꝫ forma loggij mundetur ꝛ cauetur ad certaꝫ menſuraꝫ ꝛ alie forme ꝛ clocane manuteneantur ꝛ mundentur. Rubrica. 66.

STatuimus Et ordinam⁹ ꝙ quedaꝫ forma facta ꝛ immiſſa p planũ bagnarie ſiue mõtis frondoſi : q̃ vocať forma loggij que incipit:a via põtis marmoꝛij ſiue põticelli ꝛ ꝓtẽditur vſqꝫ ad poſſeſſionem mõtis ſancti petri ſit repleta : ꝛ aqua que fluere cõſueuit p dictã formã dãnuꝫ afferat immẽſuꝫ poſſeſſionib⁹ adiacẽtibus:ꝙ maioꝛ ſindicus ꝛ iudex iuſticie cõis peruſie teneať ꝛ debeat dictam formaꝫ facẽ mũdari ꝛ cauari largã.xij.ꝛ ꝓfundã.vj.pedib⁹ ad pedem cõis peruſie:Et pdicta fieri faciat expẽſis hñtiuꝫ poſſeſſiones iuxta dictã formaꝫ ꝛ ꝯfines dicte forme : Et ſi dictus iudex fuerit negligẽs in pdictis cũ fuerit reqſitus ꝯdẽnetur cõi peruſie in.C.lib.deñ. de ſuo ſalario tpe ſindicatus ſui:Et idem fiat ꝛ fieri debeat in omnibus ꝛ p oĩa de formis q̃ ſunt vel eſſe conſueuerũt in ſtrata q̃ eſt iuxta caſtrũ mõtis melini qua itur ad villã ancbaelle ex vtraqꝫ parte dcẽ ſtrate vʒ a põte magno qui eſt in dicta ſtrata .ſ. vſqꝫ ad plagiaꝫ: Et oẽs ꝛ ſingule forme ꝛ clocane manuteneanť ꝛ emũdenť vbicũqꝫ ſunt vtiles ꝛ neceſſarie:ꝛ maioꝛ ſindicus ꝛ iudex iuſticie pdcã executioni mãdare teneať ad petitionem petentis ſub dicta pena.

¶ Additio.

Addẽdo dicimuſ ſtatuimus ꝛ ordinamus ꝙ pro manutentione ꝛ ꝯſeruatione dicte forme ſindici caſtroꝝ ꝛ villaꝝ p quoꝝ territoꝛiuꝫ dicta forma labiť teneantur ꝛ debeãt cũ viderint dictã formaꝫ eſſe repletam ꝛ indigere mũdatione denũciare dñis prioꝛib⁹ artiũ ciuitatis pŭſie q teneanť ꝛ dẽant mũdari facere ſm formam ſtatuti durãte eoꝝ officio.

Addẽtes ẽt ꝙ idem intelligatur ſit ꝛ fieri debeat circa alias formas ꝛ clocanas pro ipſoꝝ manutentione ꝛ conſeruatione : ne dãnum aliqđ poſſeſſionibus adiacentibus vnqꝫ inferre poſſit.

¶ Qꝫ forme comitatuſ iuxta vias mittanť ꝛ manuteneanť p adiacẽtes. Rubrica. 67.

AD cõſeruationẽ Strataꝝ ꝛ viaruꝫ cõis pŭſie : Statuimus ꝙ laboratores ꝛ coptumatores poſſeſſionum/terrarum ꝛ vineaꝝ que ſunt in comitatu Perusie que habent confines iuxta vias ꝛ ſtratas publicas teneanť ꝛ debeant quantum tenent res q hñt ad coptumũ vel laboꝛicium mittere formas cupas ꝛ amplas ꝛ eas manutenere ꝛ cõſeruare : ꝛ nullã cluſaꝫ vel apparatã in ipſa foꝛa facere ꝛ fieri facẽ vel tenere quin poſſit libere currere vel curſuꝫ hẽre p ipſaꝫ formã vel ꝙ impedimẽto alicuiuſ cluſe vł apparate aqua exeat in aliquã viã ſeu ſtratã publicã: Et ſi tales poſſeſſiones ꝛ terras ꝛ vineas hñtes nõ hẽant laboratores vel coptumatores iſto caſu dñi ipſaꝝ reꝝ pdicta facere teneanť pena.x.lib. deñ.ꝓ quolibet ꝯfaciente ꝛ qualibet vicẽ:Et pdicta fieri dẽant.ĩ.xv.dies poſt bãnimẽtum factũ:qđ bannimentum fieri debeat oĩ die ſabbati exparte poteſtatis vel dñi capitanei vel maioꝛis ſindici cõis peruſie in ſcbalis palatij poteſtatis cõis Perusie ꝛ in tribus locis platee dicti cõis: Et qlibet ſindicus cuiuſlibet caſtri vel ville comitatus peruſie oĩ mẽſe teneatur ꝛ debeat denũciare ꝛ aſſignare vʒ qlibꝫ ſindicus teneatur denũciare ꝛ aſſignare corã dño poteſtate vel dño capitaneo vel dño maioꝛi ſindico laboratores coptumatores vel dños taliuꝫ reruꝫ : vbi nõ eẽnt laboratores ꝛ coptumatores vel dños taliũ rerũ q non incupaſſent formas cupas ꝛ amplas nõ cõſeruaſſent ſub pena.xxv.lib.deñ.ꝓ qlibet ſindico ꝛ qlibet vice:pena vero taliuꝫ laboratoꝝ/coptuma

toꝝ ⁊ dñoꝝ ſi fecerint ꝯ̈ predicta ſit ⁊ eſſe debeat.l.
lib.deñ.ꝓ vice qualibet qua fuerit ꝯ̈factũ: Et ꝙ de
p̄dictis maior ſindicus cõis puſie ⁊ iudex iuſticie ⁊
ꝗlibet officialis cõis puſie q eſſet ſup vijs poſſint ⁊
debeãt de p̄dictis cognoſcere ⁊ ꝺ̄ p̄dictis inqrere ⁊
inqſitioné facë cũ ꝓmotore ⁊ ſine ꝓmotore ad peti/
tionem cuiuſcũqꝫ petẽtis ⁊ repta veritate ꝯ̈faciẽtes
punire ⁊ cõdẽnare in dcã pena ⁊ hẽat officialis ꝺ̄ ijs
q̃ venire fecerit in cõe occaſione dictaꝝ cõdẽnationũ
.xij.deñ.ꝓ qualibet lib.Et ꝙ ꝗlibet dictoꝝ officialiũ
teneat̃ ⁊ debeat ſingulis ſex mẽſibus in p̃ncipio eoꝝ
officij ire ⁊ mittere vnũ ex ſuis notarijs ad videndũ
vbi predicta ſeruata non fuerint: Et vbi inuenerit
p̄dicta ſuata nõ eſſe punire ⁊ cõdẽnare teneatur ⁊
debeat in dictã penã: Et ſi dictus officialis predicta
nõ fecerit vel nõ obſeruauerit puniat̃ in.C.lib.deñ.
per ſuũ ſindicatorem tp̄e ſui ſindicatus.

¶ Additio.

¶ Addentes ꝓ maiori cõſeruatione ⁊ manutẽtione
dictaꝝ viaꝝ ⁊ ſtrataꝝ: Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ
ꝗlibet magr̃atus.D.P.ſaltẽ bis durãte eoꝝ officio
teneat̃ ⁊ debeat bãniri facere cõtenta in pñti capl̃o
in diebus ſabbati per plateas cõis peruſie in locis
ſolitis ⁊ cõſuetis: ne de predictis caſtroꝝ ⁊ villarũ
ſindici aliquã pretendere poſſint ignorantiam.

¶ Addimus ẽt ꝙ capitanei comitatus ⁊ eoꝝ vicarij
de p̄dictis circa p̄dicta ⁊ predictoꝝ ꝗlibet poſſint ⁊
dẽant cognoſcere inqrere ⁊ inqſitionez facere ⁊ ve/
ritate repta ꝯ̈facientes cõdẽnare ⁊ punire in dicta
pena/vt ſupra reſpectiue applicanda.

¶ Qꝫ ꝓmiſſiones ⁊ ſummiſſiones cõis Peruſie ⁊
quedaz alia ſcribant̃ ⁊ regiſtrent̃ ⁊ in armario
ponantur. Rubrica.68.

QUm multis Sint occulta pacta
⁊ conuẽtiones facte
cõi puſie a comitatẽſibus ⁊ vniuerſitatibus ciuitatis
⁊ caſtroꝝ q̃ cõi puſie taz cẽſuak̃r q̃ꝫ alio mõ teneant̃
⁊ ſubiacent q̃ oibus debẽt patefieri ⁊ ẽt priuilegia/
gr̃e cõceſſa cõi puſie a ſummo põtifice de nõ trahẽ/
do aliqué peruſinuz ex̃ ciuitatem peruſie pñti capl̃o
duximus ſtatuẽdũ. Quod dñi priores artiũ ciuita/
tis puſie qñ eis videbit̃ expedire ⁊ q̃ꝫ citius poterit
faciãt ſcribi ⁊ regiſtrari in quodã libro vel pluribus
ponẽdo in armario cõis peruſie ſeu capſa ipſius ar/
marij vel in alio loco vbi videbit̃ dictis dñis p̃orib⁹
ꝑ notarios ad hec eligẽdos ꝑ ipſos p̃ores oẽs ⁊ ſin/
gulas ꝓmiſſiones ⁊ ſummiſſiones factas ⁊ fiendas
cõi peruſie ab vniuerſitatibus ſupradictis vel altera
ipſaꝝ dicto cõi peruſie ſubiacẽtibus vel cẽſum dare
debẽtibus quocũqꝫ mõ ſeu forma vel ab aliqua alia
vniuerſitate ⁊ ẽt priuilegia ſtudij: Et ẽt p̃uilegia gr̃e
cõceſſa ⁊ cõcedenda cõi puſie ꝑ ſummũ pontificẽ: ⁊
ẽt ꝑ dñm Imperatorem ꝑ notarios poſitos ad ſcri/
bendũ ſtatutã populi nõ obſtãte ꝙ añ clauſuram ⁊
publicationem dictoꝝ ſtatutoꝝ non eſſent ⁊ fuiſſent
ſcripte ⁊ appoſite: Et ꝙ de predictis ſaltẽ fieri de/
beat vnus liber ꝺ̄ cartis mẽbraneis cũ tabulis: Qui
liber ſemꝑ ſtare debeat in armario cõis Peruſie ⁊
vnuſqſqꝫ poſſit videre ⁊ inſpicire ⁊ copiã accipere:
Qui liber ex̃ dictum armariuz extrahi non poſſit ꝑ
aliquem nec officiales armarij trahi permittãt ſub
pena.C.lib.deñ.ſi contrafecerint.

¶ Et maſſarij cõis peruſie vinculo iuramenti ad
penã.C.lib.deñ.ꝓ quolibꝫ dare teneãt̃ ⁊ dent dictis
notarijs ⁊ ſcriptoribus dicti opis cartas attramẽtũ
⁊ vernicem ⁊ ſalariũ ꝑ ipſos priores ordinandum
ad mandatũ dictoꝝ prioꝝ de quacũqꝫ pecunia cõis
Peruſie nõ obſtãte ꝙ eſſet ad aliuz vſum opas vel
miniſteriũ deputata ſm ſolutionem ⁊ cõdẽnationez
alicuius gabelle aliquo non obſtante.

¶ Et ꝙ oẽs ⁊ ſinguli officiales dati ꝑ cõe peruſie
dictis officialib⁹ vel alicui eoꝝ debeãt ⁊ teneant̃ ad
penã.ccccc.lib.deñ.ꝓ quolibet ⁊ q̈libet vice tenere
⁊ obſuare ⁊ obſeruari facere dicta pacta ⁊ cõuen/
tiones ⁊ ſubiectiones ⁊ iuriſditiones cõis ⁊ populi
Peruſini augumentare ⁊ acreſcere: Et oia ſtatuta
loquẽtia de officio ipſoꝝ vel alicuius eoꝝ obſeruari
⁊ obſuari facere: Et ꝙ maior ſindicus cõis ⁊ ppl̃i
puſini poſſit ⁊ teneat̃ inqrere ꝯ̈ oẽs dictos officiales
cum ꝓmotore vel ſine ꝓmotore ⁊ repertos culpa/
biles punire ⁊ condẽnare in pena predicta.

¶ De operibus cõis datis ad coptumum complẽ/
dis. Rubrica.69.

QUm opera Cõis Peruſie ⁊ cu/
iuſlꝫ porte ⁊ cuiuſlibꝫ
ciuitatis vel terre ſubiecte cõi peruſie alicui vel ali/
quibus ad coptumũ ad faciendũ data vel dãda vel
faciẽda de qbus facta ſolutio eſt vel erit ſꝫ ꝓmiſſio/
nem factã vel fiendã a q̊cũqꝫ maiori ſindico acoptu/
matoribus predictis ſine diminutione aliqua faciãt
ꝑcõpleri ab illis pſonis q̃ dicta opa pceperunt vel
recipiẽt ad faciendum ſm formã ꝓmiſſionis vel ce/
dule facte vel fiende de predictis operibus: Et hoc
fieri faciãt expenſis illoꝝ ⁊ cõpleri q ad faciendum
opam receperũt: Et oia alia coptuma dictus maior
ſindicus ꝑcõpleri facere teneat̃ ſm ꝓmiſſioné factã
vel fiẽdã ꝓ ea quãtitate q̃ ſoluta fuerit vel erit: Et ſi
predicta cõpleri nõ fecerit vel ſi fuerit negligẽs de
ſuo ſalario cõi peruſie.C.lib.deñ.ſoluere teneatur.

¶ Itez poſtq̃ꝫ dictus maior ſindicus p̄cipiet alicui
coptumatori vt expleat ⁊ cõpleat ſeu ꝑficiat op⁹ qꝺ̄
facere tenet̃ ⁊ nõ fecerit in termino ſibi dato: dictus
maior ſindicus poſſit illi cui preceptuz fuerit ꝓ vice
qualibet qua ꝯ̈ preceptum factuz ſeu ventum fuerit
pene noie ꝓ cõi Peruſie tollere.x.lib.deñ.

¶ Dicimus inſuꝑ ꝙ qcũqꝫ accepit aliqꝺ̄ coptumũ

a cōi perusie vel eius officialibus vel qbuscūq3 aliis terris subiectis dicto cōi perusie de quo ei vel alij ꝓ eo facta esset solutio ⁊ nō fecerit dictū coptumū ad terminū sibi datum teneat soluere cōi perusie pene noīe dupli q̄titatis pecunie eidē ꝓmisse ꝓ coptumo fiendo: ⁊ dictus maior sindicus teneat ⁊ debeat facere fieri executionem ex suo officio ad petitionē ⁊ denūciationē cuiuscūq3 petentis vel denūciantis sub pena .ccccc. lib. deñ. ꝓ q̄libet vice q̄ fuerit negligens in predictis: Et ne a talibus coptumatoribus possit fraus cōmitti ⁊ opa p̄dcā fraudent ⁊ p fraudē fieri imponimus: Q3 dñi p̄ores artiū ad petitionē ⁊ requisitionem dicti maioris sindici qñ diceret opus fore pfectū teneant eligere vnū bonū ⁊ idoneū virum ⁊ vnū notariū ad videndū dictum opus ⁊ vbi inuenerint bene ⁊ legalr factū ⁊ ſm formā cedule approbet ⁊ si nō teneant dicti coptumatores ⁊ cogant in hauere ⁊ psona destruē malefactū ⁊ de nouo reficē oib⁹ eoꝝ sūptibus ⁊ expēsis in qbus si negligēs erit dcūs maior sindic⁹ pena .cc. lib. deñ. tpe sui sinditat⁹ dēat ꝯdēnari p suos sindicatores: q si nō fecerit sili pena puniat: ⁊ d ijs oib⁹ stare dēat dcūs sindicus relatiōi dcoꝝ viri ⁊ notarij ⁊ hēat ꝓ plena ꝓbatiōe.

¶ Additio.

Quia ad rēpublicā regētes reruꝫ publicaꝝ curaꝫ hēre potissime spectat. Ideo addimus ⁊ ordinamus q̄ D. P. teneant ⁊ dēant de dictis opibus nō cōpletis fieri facere notulā in mēbranis scriptā p eoꝝ notariū seu cācellarium: ⁊ eam demū affigi ⁊ poni faciant in eoꝝ audientia: ne de predictis ab aliquo ignorantia pretendi possit.

¶ Q3 ad veniētibus ad habitandū in castro mōtis Alti liceat capere casalena ⁊ domos construere. Rubrica. 70.

QVm Castrū mōtis alti fuerit ⁊ sit cōis ⁊ multi venerint ⁊ venire intēdāt ad hitādū in dcō castro eiusq3 territorio ⁊ districtu ꝓ amplatiōe ⁊ augumēto dicti castri ⁊ vt cōi pusie hēat plures obligatos ad soluēdū datas ⁊ collectas ⁊ al's factiones faciendū: Statuimus ⁊ ordinamus q̄ liceat oibus q venerint seu venirēt ad hitādū in dicto castro q nō essent alibi alibrati ꝓ focularibus diuitibus i aliquo loco comitatus Perusie domos edificia in territorio ⁊ districtu dicti castri intra foueā ⁊ circuitū foueoꝝ in cortinis dci castri ⁊ terreno qđ est ibidē cōis pusie facere ⁊ construere ⁊ capere casalena ⁊ tenere ⁊ possidere ⁊ hitare impune: dūmodo semp ꝓprietas casalenoꝝ remaneat ⁊ sit cōis Perusie/vt nūc est/⁊ q̄ soluāt datas ⁊ collectas vt alij comitatēses comitatus pusie soluūt cōis perusie.

¶ Q3 domus/castroꝝ ⁊ villaꝝ comitatus perusie non possint destrui nec discooperiri occasione alicuius debiti. Rubrica. 71.

QVia Cōtingit ad dānum magnū ⁊ dedecus cōis perusie ⁊ ēt ad remouenduꝫ ornatū castroꝝ ⁊ villaꝝ comitatus perusie destruere domos existētes i castris vel villis ⁊ tectū remouere ⁊ copturā ipsius: Statuimus ⁊ ordinam⁹ q̄ deinceps nullus sindicus vel officialis cuiuscūq3 castri vl' ville occasione debiti dicti castri vel ville vl' occasione collecte date vel pstantie vel alicuius alterius imposite quocūq3 noīe nuncuparet audeat vel presumat domum vel domos existētes in castro vel villa comitatus perusie destruere tegulas vel tectuꝫ existēs vel existētes sup aliqua domo tollere vel remouere in totū vel in partem ad penaꝫ ⁊ sub pena .ccccc. lib. deñ. ꝓ q̄libet ꝯfaciēte: s3 licituꝫ sit talibus officialibus vel sindicis ꝓ dbito siue parte debiti qđ vel q̄ solui deberet domū ipsius debitoris vēdere ad bānimēta ⁊ plus offerēti dare dato sibi termino cōpetēti ad soluendum ⁊ dicta vēditio habeat ꝓ vera vēditione ac si facta esset a vero dño ⁊ ꝯ dictaꝫ venditionem aliqđ dici obici vel opponi non possit.

¶ Nullus iudex cōis perusie audiat talem opponentem vel opponere volētem ⁊ verum dominium consequatur auctoritate p̄ntis legis: Et simili mō predicta locuꝫ habeant cum creditore dictoꝝ comitatensium q̄ domus comitatensis destrui non possit occasione alicuius debiti s3 in tenutam accipi possit ex secūdo decreto facere sibi in solutuꝫ dari ſm formam statutoꝝ ⁊ ordinamentoꝝ cōis perusie ⁊ qui ꝯfecerit incidat dictus creditor supradictam penaꝫ.

¶ Q3 omnes habitantes castri Marsciani sint sub vno sindico ⁊ venditio facta per cōmunitates obseruetur. Rubrica. 72.

AD iura Cōis ⁊ hoiuꝫ ⁊ vniuersitatis castri Marsciani ad honorē ⁊ statuꝫ cōis perusie manutenendū ac ēt ꝯseruāduꝫ: Statuimus ⁊ ordinamus cū Bernardinus quōdaꝫ dñi Rainerij bulgarelli/dñs Ugulinus/Nardus ⁊ Nere filij ⁊ hēdes quōdaꝫ bulgarutij dñi Rainerij supradicti vēdiderint vniuersaꝫ iurisdictionē quam habebant in vniuersitate castri marsciani ⁊ singulis hoibus ipsius castri eiusq3 curie ⁊ districtus sindico cōis pusie ⁊ ꝓ ipso cōi recipiēti ⁊ pedagiū maius ⁊ terreni ⁊ siluaticū ⁊ electionē prioris sindici vel alterius officialis eligēdi ⁊ ius qđ hēbāt in mēsurā ibi tenēdā ⁊ oēꝫ aliā iurisdictionē quā hēbāt in vniuersitate dicti castri ⁊ in singulis hoib⁹ eiusdē intelligēdo ⁊ in reddendo iura tā ciuilia q̄3 criminalia inter eoꝝ ꝑ.v. milib⁹ lib. bonoꝝ deñ. vt de dicta vēditione cōstat instrō scripto manu ser Michaellis. ioannis notarij de qbus deñ. est eis plenarie satisfactū ⁊ oliꝫ predicti Bernardinus/dñs Ugolinus Nardus ⁊ Nere ordinauerint ⁊ ordinari fecerint a qbuscūq3 de dicta vniuersitate eoꝝ sindicū ⁊ priorē nec pmit/

tebát quoſdá de dicta vniúſitate eſſe ſub priore ꝛ ſin/
dico caſtri Marſciani nec collectas ꝛ datas ꝛ alias
factiones facere cũ aliјs hoib⁹ dicti caſtri marſciani
ꝛ ſindico eorúdé lité/qóné ꝛ cótrouerſiá de pdictis
ꝛ ſic faciédo venerunt ꝯ formam pactoꝝ initoꝝ per
eoſdé inſtrō venditionis facte ſindico nó immodicá
iniuriam ꝛ leſioné cóis peruſie ꝛ hoiuꝫ dicti caſtri:
pñti caplo ſanctione ppetua duraturo: Duximus
ſtatuédũ ꝙ oés hoies habitátes in caſtro marſciani
eiuſqꝫ curia ꝛ diſtrictu exceptis pdictis dñis ꝛ aliјs
q ꝓhibentur p capl'm ſtatuti populi peruſini ſtét ꝛ
reſpódeát ſub vno ſindico ꝛ priore qui eligetur per
maiorem parté ipſoꝝ hoium vniuerſitatis caſtri ſu/
perius nominati vel p cóe peruſie:aut ét eſt electus
oés alias electiones faciant cum eiſdem tá͛ꝫ faciunt
aliј hoies alicuius vniuerſitatis puſini diſtrictus.

¶ Et ꝙ oés veniétes ꝯ formam pactoꝝ poſitoꝝ in
inſtrō venditionis facte ſindico ſupradicto per cóe
peruſie vel ꝯ aliqd predictoꝝ:teneanᷓ ad penaꝫ q̄ in
dicto inſtrō manu dicti ſer michaellis notariј ſcripto
plenarie cótinetur:Et ꝙ nullus intret vel dánuꝫ det
in ſilua q̄ vocatur ſilua baſſa nec ét intret in dictum
terrenuꝫ ſine expreſſa licétia emptoris dicte ſilue vel
illoꝝ qbus a dicto emptore iura fuerint reddita ꝛ
ꝯceſſa ad pená q̄ in ſtatutis ꝛ capitulis ppl'i ꝯtineᷓ.

¶ Et ꝙ poteſtas ꝛ capitaneus q nũc ſunt ꝛ erũt ꝓ
tpe ꝛ eoꝝ iudices ꝛ officiales cóis peruſie teneantur
predicta oia q̄ in hoc caplo continétur ac ét dictam
véditioné ꝛ oia q̄ in dicta emptione ꝛ inſtrō ſcripto
manu dicti ſer michaellis notariј cótinenᷓ obſuare
ꝛ obſeruari facere ꝛ rata ꝛ firma habere perpetuo
firmiter ꝛ pciſe ꝛ nó ꝯuenire nec facere mó aliquo
ſiue cá vel exceptione q̄ poſſet p aliqué in ꝯriũ obici:
nó obſtáte caplo qd loqtur ꝙ poteſtas ꝛ capitane⁹
ꝛ iudex ꝛ officialis cóis peruſie parti vel partibus
ſuis expéſis dare déant ſapienteꝫ ꝛ aliq̄ alio ſtatuto
populi peruſini nó obſtáte: Et ſi ptás ꝛ capitaneus
ad pdicta fuerint negligétes qlꝫ eoꝝ de ſuo ſalario
pene noie cói Peruſie.C.lib.deñ.ſoluere teneatur.

¶ Qꝫ contra ſindicos fratrum minoruꝫ nihil poſſit
obici vel opponi. Rubrica.73.

AD euitandas contentiones ꝛ oppoſitiones
que ſepiſſime fiũt ꝛ volentes religioſis fauere: Sta/
tuimus ꝛ ordinamus ꝙ oés illi q ſunt vel erũt no/
minati ꝛ conſtituti in ſindicos fratrum minorum p
cuſtodes vel cuſtodem dictoꝝ fratrum eſſe poſſint ꝛ
intelligantur veri ꝛ legitimi ſindici ꝛ cótra pſonas
ipſoꝝ qui nominati ꝛ conſtituti ſunt vel erũt p ipſuꝫ
cuſtodem ꝛ ꝯ ipſoꝝ nominationé quominus ſint ꝛ
eſſe poſſint ſindici nihil p aliqué poſſit obici vel op/
poni ꝛ obiciés vel opponés per aliquem officialem
cóis Peruſie nullatenus audiatur.

¶ De qbuſdam fontibus reaptandis in contrata
Prepi. Rubrica.74.

STatuimus Et ordinamus ꝙ pò/
res teneanᷓ facẽ re/
aptari ꝛ augumétari vnũ fonté q eſt poſitus in per/
tinétiјs ſci Andree de ppo in via publica ꝛ vnũ aliũ
fonté q eſt in via ſub q̄ itur ad eccleſiaꝫ ſci Ioánis de
ppo de bonis lapidibus ꝛ arena ꝛ calcina quotiés
opus erit:ad h̄ vt hoies poſſint hr̄e abũdátiá aquaꝝ
expenſis hoium ꝯte: Et ſup hoc debeat eligi vnus
officialis ad dicta opa pficienda p priores artiuꝫ ad
petitioné cuiuſcũqꝫ petétis: Qꝫ capl'm dicti priores
déant executioni mádare ſub pena.C.lib.deñ.p.qlꝫ.

¶ De molédinariјs ꝛ tractoribus. Rca.75.

PRecepimus Inſup firmiᷓ ſta/
tuétes ꝙ oés tra/
ctores bladi vel molédinariј déant cóparere coram
maiori ſindico ꝛ iudice iuſticie in pncipio ſui officiј
ꝛ idonee cauere ꝛ ſatiſdare de eoꝝ arte ꝛ eoꝝ exer/
citio ꝛ opibus bene ꝛ legal'r exercédis ꝛ de reſpó/
dendo oibus volentibus cóqueri de eis:que ſatiſda/
tio debeat eſſe ad minus.C.lib.deñ.

¶ Et ſiqs traberet bladũ vel opareᷓ arté nó pſtita
dicta ſatiſdatione puniaᷓ q̄libet vice in.xxv.lib.deñ.
ꝛ qlꝫ poſſit accuſare ꝛ héat medietaté báni ꝛ dictus
iudex in pncipio ſui officiј mittat ꝓ oibus molédina/
riјs ꝛ tractoribus:ita ꝙ veniát coraꝫ eo ꝛ faciát iu/
rare facere bonafide ſine fraude oia ꝛ ſingula infra
ſcripta vꝫ ꝙ qñ molédinariј portauerint bladuꝫ ad
molédina recipiát ipꝫ bladũ ad méſurá ꝛ fariná ad
eandé méſurá reddát bene méſuratá.ſ.vná méſuraꝫ
peſolé ꝛ menſurét farinam corá eo quo menſurauit
bladum vel certo ſuo nũcio:Et q ꝯtrafecerit teneaᷓ
cómuni Peruſie nomine báni.x.lib.deñ.

¶ Et emédare dánũ:ꝛ ſi molédinariј ſeu tractores
noluerint bladũ portare:ille q voluerit bladũ mittẽ
ei ſomariuꝫ accipe ſine pena valeat: Et molédinariј
ſeu tractores ipm ſomariũ defendere nó valeát vllo
mó:Et ſi defenderét:teneanᷓ ſoluere dictaꝫ penam:
Poſſint ét dicti molédinariј ꝛ tractores ꝛ liceat eis
accipe ꝓ multura ꝛ tractura a klen.méſis maiј vſqꝫ
ad klen.méſis nouébris ꝓ qlꝫ emina bladi qd maci/
nabiᷓ vná cuppá quaꝝ emina ſit capax.xv.ad min⁹.

¶ Et a klen.nouébris vſqꝫ ad klen.maiј vná cuppá
ꝓ q̄libꝫ emina quaꝝ emina ſit capax.xxvj.ad minus:
Et hec locũ héant i molédinis ſitis in fluie Tiberis:
in aliјs vero molédinis accipiaᷓ ſemp de.xviј cup/
pis ꝓ q̄libet emina vná cuppá:de qbus.xviј.cuppis
emina ſit capax ad minus:que cuppe ſint de ligno ꝛ
de vno pezzo ligni:que cuppe ſint variate ſigniſ vno
ſigno in ſtate ꝛ i hyeme alio ſigno:ꝛ ꝙ dicte cuppe
ſignentur ſigno noto: ita ꝙ cognoſcantur extiue ab

byemalibus: Et teneatur vna cuppa tm̄ ad molendinum ꝛ non plus vllo modo.

¶ Et p̄dicta intelligant̄ ꝙ molēdinarij ꝓ multura poſſint accipere vnā cuppaꝫ bladi macinādi ꝛ aliaꝫ cuppā poſſit accipere tractoꝛ mō ſupradicto: Et qui ↄ̄fecerit ſoluat vice qualibet.x.lib.deñ. Et de p̄dictiſ credatur ſacramēto accuſatoris vel conquerentis ꝛ mēſurēt multurā i terra ex̄ tremoggiā ꝛ nō alibi: ꝛ bēant ꝛ hr̄e dbeāt ipſas.ſ.cuppas integras ligneas ꝛ de vno ligno ad tornum factas iuſtas ad eandem menſuram ꝛ dimidiam ꝛ tertiam ad pedem molēdini ꝛ fixam cuꝫ vna catena: Ita ꝙ de facili diſſolui ꝛ ſeparari non poſſit.

¶ Et quelibet menſura debeat ſigillari ſigno cōis in ſigno griffonis: Et maſſarius cōis habeat ex illis menſuriſ ꝓ cōi ad iuſtatam vnam/vt fraus committi non poſſit/ꝛ hr̄e debeat cum dictis menſuris vnum corbicellum qui raſus retineat vnam eminā: ꝛ quatuor raſi faciāt vnum corbem iuſtū ad iuſtum corbeꝫ cōis: ꝛ debeāt ſignari armis griffonis: quaꝝ menſuraꝝ ſigillationi notarius dicti iudicis debeat intereſſe ꝛ aliṫ ſigillari non debeat: Et qui ↄ̄fecerit ſoluat vice qualibet cōi Peruſie.C.ſol.deñ.

¶ Itē tractores dē bladū eiſ datū dēant portare ꝛ nō debeant aliqđ refutare ſeu remouere: Et molendinarij debeāt ipſuꝫ molere ꝛ q ↄ̄fecerit.C.ſol.deñ. ꝓ vice qualibet cōi Peruſie ſoluere teneatur.

¶ Et exq̄ apportauerint alicuiuſ bladū vel apportaret̄ tale bladum ſit eoꝝ riſchio ꝛ fortuna quouſq3 integre reportauerint ꝛ reſtituerint farinā dāti eis bladū vel portāti: Et ſi aliqs inuētus fuerit ↄ̄ p̄dicta facere vel non ſeruare p̄dicta vel aliqđ p̄dictoꝝ vel aliquem fraudē portando reducēdo ꝛ in molēdino ſtādo vel accipiēdo vltra q̄ꝫ deberet vel furfurē immittēdo vel farinam burfando vel farinā cābiando vel interogādo aliquē portantē bladū ad molēdinū cuius bladū bēat: teneat̄ ſoluere qlibet contrafaciēs cōi peruſie ꝓ vice qualibet.xx.ſol.deñ. ꝛ dānum patienti teneatur in quadruplū emendare facta declaratione ab eo q dānum paſſus eſt ꝑ iuramentum.

¶ Si aūt aliqs cōmiſerit ↄ̄ dictam formā cuſtodiā alicuius molendini.iij.lib.deñ.ſoluere teneatur.

¶ Item nullus molendinarius debeat retinere in molendino porchos/ſcrofas/pullos/anſeres nec ēt iuxta molēdinū p.xx.paſſus aliquo mō: ꝛ q ↄ̄fecerit ſoluat noīe pene.xx.ſol.deñ.pro vice qualibet cuius bāni medietas ſit cōis ꝛ aliam habeat accuſator: Et ſufficiat in predictis ꝓbatio vnius teſtis de veritate.

¶ Inſuper dictus maior ſindicus teneatur mittere vnum de ſuis notarijs quolibꝫ mēſe ſemel ad minus ꝛ pluries ꝓut ſibi videbitur ꝛ placebit ad vidēduꝫ oīa molēdina ꝛ mēſuras ꝛ molēdinarios ſi hn̄t mēſuras ſigillataſ: Et ſi acceperint vel accipiūt multuram ſm̄ formā p̄ntis capl̄i: Et ſi queꝫ inuenerit non ſeruare p̄dicta condēnet eū in.C.ſol.deñ ſine aliquo ꝓceſſu habita ſola relatione dicti notarij miſſi quā debeat ſcribi facere in ſuis libris: Et qlibet cui dānū datum fuerit nō reſignata farina ſm̄ dictū modum poſſit ſua auctoritate accipe ꝛ accipi facere ſomariū ꝛ tenere vſq3 ad ſatiſfactionē cōdignam: ꝛ de dāno recepto credat̄ ſacramēto illius q dānum receperit.

¶ Preterea volumus ſtatuētes ꝙ tractores pre dicti teneantur dare fideiuſſores de portādo farinā illi vel illiſ a quo vel a qbus bladuꝫ accepint ꝛ portauerint ad molendinū ꝛ obſeruando ꝛ attendēdo oīa que in p̄nti capl̄o continētur: Et ad hoc p maiorem ſindicum compellātur qđ facere fieri debeat quilibet maior ſindicus in principio ſui officij.

¶ Et q2 molēdinarij ꝛ tractores bladi ad molēdina comitatus puſie fraudē circa eoꝝ artē cōmittunt vꝫ exhibēdo bladū ex mēſura eis data ab hoībus ciuitatis puſie: Et mittēdo aquā in dictaꝫ mēſuram ſiue bladū: ex q̄ ſeqtur maximū dānuꝫ hoībus ꝛ perſonis mādātibus bladum eoꝝ ad molēdina ꝛ ſimiliṫ dn̄is molēdinoꝝ ꝛ ꝙ macine molēdinoꝝ deſtruunt̄ ꝛ nō durāt pp bladū balneatuꝫ q2 difficulter molitur/vt dicta fraus ꝛ falſitas nō cōmittat̄ nec cōmitti poſſit.

¶ Ordinamus ꝙ ſi aliqs p̄dictoꝝ aliqđ ex p̄dictis cōmiſerit.xxv.lib.deñ.qlibet ↄ̄faciēs ꝓ vice qualibꝫ ꝛ in emēdatione dāni patiēti puniatur ꝛ cōdēnetur p maiorē ſindicū ciuitatis puſie: ꝛ credat̄ ſacramēto dānū paſſi ꝛ cuilibet liceat ꝛ poſſit eos accuſare: Et nihilominus teneant̄ ꝛ debeāt oēs molendinarij ꝛ tractores bladi ad molēdina dn̄os molendinoꝝ pro fideiuſſoribus dare/ne dcā fraus ꝛ falſitas cōmittat̄ ꝛ teneat̄ ꝓ p̄dictis molendinarijs ꝛ tractoribus ad dictam penam: Et nihilominus poſſit p ſupradictū ſindicum maiorem ſuper predictis inqri nullo obſtante capitulo nec aliquo alio.

¶ Et ad tollendū ſuſpictiones q̄ de molendinarijs veriſimiliṫ hr̄i poſſint: Volumus ꝛ mandamus Q2 maſſarij cōis peruſie de ſex mēſibus in ſex mēſes teneantur ꝛ debeant eligere ꝛ deputare vnū fidum ꝛ legalem ꝛ ↄ̄ſcientiatū hoīem cū ſalario ſex florenoꝝ auri in ſex menſibus ſibi p dictos maſſarios ꝓ rata tpis ꝑſoluēdorū: Qui eligēdus in loco congruo p dictos maſſarioſ deputādos horis ꝛ tpibus debitiſ debeat ibideꝫ facere reſidentiā: Et oēs molēdinarij ꝛ tractores q portant bladum ad macinandum ad molendina ſemp añq̄ꝫ ipſa blada ad macinandum portent debeāt corem dicto eligendo officiale dicta blada macināda ↄ̄ducere q̄ blada officialis eligendus ſupradictus debeat cū iuſta ſtatera per dictos maſſarios emenda ponderare vꝫ quēlibet ſaccbum bladi de per ſe ꝛ ipſos ſaccboſ tam cū blado q̄ꝫ cuꝫ farina videre ꝛ taſtare: ad h̄ vt nulla fallacia poſſit quoquo mō cōmitti: ꝛ ipſa pondera in ſcriptis reducē: ꝛ ēt ſcribere noīa ꝛ ꝓnoīa ꝛ loca illoꝝ quoꝝ eſſent dicta blada: Et ſimiliṫ qñ farinā reportarent ex dictiſ bladis iterū faciant per dictū officialē pon-

derari añq̃ ipſam farinã domibus illoꝝ quoꝝ eſſet reportent ⁊ facta ponderatione dicte farine dictus officialis teneaṫ ⁊ debeat dictos ſaccbos ſigillare ⁊ ſigillatos ad domũ dñoꝝ grani ſeu farine remittere recta via: Qui officialis reſidentiã facere debeat in domibꝰ vbi nũc colligiṫ gabella macinatus vel alibi vbi p dños priores fuerit determinatum: Poſſint tñ dicti molendinarij ⁊ tractores ꝓ eoꝝ labore ⁊ multura dicti grani retinere ⁊ recipe ad rõnem.viij.lib. ꝓ quolibꝫ centinario in tpe hyemali.ſ.a.klen.mẽſis Nouẽbris vſq̃ ad klen.menſis maij ⁊ tpe eſtiuo ad rõnem.x.lib.ꝓ quolibet centinario: necnõ volumus ⁊ mãdamus ꝙ nullus molẽdinarius vel alia pſona cuiuſcũq̃ ſtatus ⁊ cõditionis exiſtat poſſit nec dẽat ſtare vel morari in aliqua ſtrata/via treſtu vel alio loco ad rengandum/inuitandum ⁊ ſubtrahendum aliquem vel aliquos euntes vel portantes blada ad macinandum ꝙ vadant ad macinandum ad eorũ molendina eo ꝙ ꝓ minori multura q̃ꝫ conſuetus ſit poterit macinare nec impedire debeat verbis vel factis aliquem vel aliquos euntes ad macinandum quin non vadant ad macinandum ad molendinum prout de ipſorum proceſſerit voluntate: Et ſiquis contrafecerit incidat in penam.x.lib.deñ.ſibi auferendã per quẽlibet officialem forenſeꝫ cõmunis peruſie recepta fide de predictis ⁊ hẽat dictus officialis quartam partem dicte pene.

¶ Et ſi dictus officialis vt.ſ. deputandus p dictum cõe inuenerit per dictos molendinarios ⁊ tractores aliquam fallaciã fore cõmiſſaꝫ illam ſtatim officiali ſuper dictis molẽdinarijs ⁊ tractoribus deputato debeat denunciare ⁊ aſignare vt delinquentes puniat ẜm formam ſtatutorum dicti cõmunis pena dicto ponderatori ſi in predictis terdus vel remiſſus extiterit.C.lib.deñ.ſibi auferẽdaꝝ de facto p dictuꝫ officialem ſuper molẽdinarijs ⁊ tractoribus ſupradictis ad inſtantiam cuiuſcũq̃ petentis aliquibus contrarijs non obſtantibus quoquo modo.

¶ Additio.

Iam diu in deſuetudinem abijt.

¶ Q fornarij teneantur coquere panem ⁊ obſeruare que continẽtur in preſenti capitulo. Rubrica.76.

FUrnarij ⁊ furnarie Teneãtur ⁊ debeant bene ſtudere coquere panem/⁊ coqui facere volentibus ad eorum furnum viginti panes pro vno pane ⁊ pro coctura panum de vigintiquinq̃ panibus vnum habeant ⁊ accipiãt ⁊ non vltra: poſſint tñ volẽtes panẽ coquere vel coqui facere dare ad rationẽ duodecim ſoł.ꝓ quolibet corbe ſi panẽ dare noluerit modo pdicto: Et ad predicta cogaṫ furnarij ⁊ cogi debeant ad obſeruandũ ita ꝙ plus accipere nõ poſſint: Et intelligatur corbis panis q ſit põderis quadragintaꝝ libraꝝ ⁊ nõ de minori q̃titate cõtra vero faciẽs pro vice qualibet.x.lib.deñ.ſoluere teneatur cuius bãni medietas ſit cõis ⁊ aliã habeat accuſator: Et ille vel illa cuius fuerit panis accuſare teneaṫ ⁊ debeat furnariũ vel furnariã qui vel que fecerit cõtra predicta vel aliq̃d predictorũ: ⁊ credatur ſacramẽto illius cuius fuerit panis ⁊ cuiuſlibet eius familiaris.

¶ Et ſi dicti furnarij refutauerint hoc facere ⁊ nollent pdicta ſeruare vel alia ordinamẽta ⁊ reformationes inter ſe facerẽt vel inhibitionẽ ꝯtra vel pter pdicta: ꝙ incõtinenti ipſo facto incidãt ⁊ incurrant in penã.C.lib.deñ.pro quolibet eoꝝ que pena eis ⁊ cuilibet eoꝝ per poteſtatẽ ⁊ capitaneũ ⁊ maiorem ſindicũ ⁊ iudicẽ iuſtitie tollatur ⁊ tolli debeat cum effectu: teneanṫ etiaꝫ ⁊ debeãt ptãs ⁊ capitaneus ⁊ quilibet eoꝝ ⁊ maior ſindicus ex eorũ officio ⁊ ad petitionẽ cuiuſcũq̃ petẽtis inquirere ⁊ inueſtigare ⁊ inquiſitionẽ de pdictis facere in burgis ⁊ ſuburgis ciuitatis puſie ⁊ in parrochijs ⁊ cõuicinijs/ vbi poſiti ſunt dicti furni quolibet menſe duabus vicibus ⁊ cõtrafaciẽtes ⁊ reptos culpabiles punire ⁊ cõdẽnare in dictã penã: ⁊ vt dictũ eſt/eã exigere pro cõi: Et ſi ptãs ⁊ capitaneus ⁊ maior ſindicus in pdictis eſſent negligentes incidant in penã ꝓ qualibet vice.xxv.lib.deñ.in quã penã p ſuũ ſindicatorẽ examinatorẽ debeant cõdẽnari aliquo non obſtante.

¶ Itẽ quilibet furnarius vel furnaria poſſit retinere in ſuis domibus ⁊ alienis ligna ſine pena: Et ꝙ nõ mittat ſalmã oliuaꝝ in clibanũ: Et ꝙ nõ renuncient coquere panẽ alicui poſtq̃ aliqs inceperit coquere panẽ ſuũ ad ſuũ furnũ.ſ.eo tpe quo coquerit panẽ per gẽtium oppreſſionẽ ſeu multitudinẽ quaꝫ habuerint ſine fraude: Et ſiqs ꝯfecerit ptãs ⁊ capitaneus ⁊ maior ſindicus auferãt ei pene noie.xx.ſoł. deñ. Et credaṫ ſacramẽto accuſatoris: Et ptãs ⁊ capitaneus ⁊ maior ſindicus faciãt iurare furnarios a.xiiij.annis.ſ.vt predicta oĩa debeant obſeruare.

¶ Furnarij quoq̃ nulli debeant renũciare panem coquere ad penam.xl.ſoł.deñ. Et quicunq̃ fuerit a quinq̃ annis citra ⁊ panẽ coxerit ⁊ furnũ tenuerit: cogatur per poteſtatẽ ⁊ capitaneũ furnũ tenere ⁊ panẽ coquere cuilibet: Et quicũq̃ cõtrafecerit ſoluat pene noie cõi puſie.xl.ſoł.deñ. Et nihilominus furnum tenere ⁊ panem coquere teneatur.

¶ De panicoculis ⁊ que ⁊ qui panem faciunt ad vendendum. Rubrica.77.

PAnicoculi Et panicocule q vel que panem fecerint ad vendẽdũ in ciuitate ⁊ comitatu puſie faciant panem ad põdus ita ꝙ lucrari poſſit de quolibet corbe.xl.ſoł.deñ. ⁊ non vltra ⁊ cum ipſum retinuerint

ad vendendum coopertum debeat retinere.

¶ Valor aũt panis venalis.ſ.vtrũ vnus panis ſit vẽdẽdũ ꝓ vno denario vel duobus vel tribus remaneat in prouidẽtia notarij maioris ſindici deputandi p ipſum maiorẽ ſindicũ ſup ijs panicoculis qui notarius debeat pciũ panis vẽdẽdi taxare ⁊ declarare quolibet die lune per totã hebdomadã. Si qs ↄtrafecerit in aliquo pdictoꝝ puniaꝛ in.xx.ſol.deñ. ⁊ iurent predicta omnia obſeruare.

¶ Item panicoculi ⁊ panicocule ſeu aliqui alij q faciũt panẽ ad vẽdẽdũ nõ poſſint nec debeãt hr̃e de grano cõis p eos vel p aliũ cã vendẽdi: Et qui ↄfecerit ſoluat ꝓ vice q̃libet pro corbe quolibet cõi puſie.xx.ſol.deñ. Et qlibet eſſe valeat accuſator ⁊ hẽat medietatẽ bãni: ⁊ accuſatoris dẽat credi iuramẽto.

¶ Volumus inſup ſtatuentes ꝙ ſi aliqs panicoculus vel panicocula inuẽtus vel inuẽta fuerit ad vendendũ panẽ minoris q̃titatis q̃ eſſe debebit teneaꝛ ſoluere cõi puſie pene nomine.xx.ſol.deñ.

¶ Saluo ꝙ pdicta nõ habeãt locũ in fornarijs occaſione panis quẽ vẽdũt/niſi ipſi fornarij eſſent panicoculi ⁊ panicocule faciẽtes ⁊ vẽdentes panẽ per ſe vel aliũ: ⁊ nõ coquẽtes tm̃/coquẽtes aũt licet faciẽtes ⁊ vẽdẽtes intelligaꝛ fornarij ⁊ fornarie.

¶ Et predicta intelligantur in habitãtibus in ciuitate ⁊ burgis ⁊ ſuburgis puſie ⁊ nõ in alijs.

¶ Panicoculi aũt ⁊ fornarij comitatus puſie non cogaꝛ nec cogi poſſint p aliquẽ camerariũ vel aliũ occaſione factionis ⁊ cocture ⁊ delationis ⁊ vẽditionis panis/maxime pro eo ꝙ diceret de arte fornariorum vel de arte tabernariorum ⁊ arbergatoꝝ ad aliquam conturbationem faciendam.

¶ Si aũt aliq̃ fraus cõmittereꝛ puniaꝛ cõmittẽtes p maiorẽ ſindicũ cõis puſie vice q̃libet in.x.lib.deñ.

¶ Itẽ panicoculi ⁊ panicocule ciuitatis ⁊ comitatus puſie ⁊ panẽ faciẽtes ⁊ ſoliti facere panẽ ad vẽdẽdũ in ciuitate ⁊ comitatu puſie faciãt ⁊ facere teneaꝛ ⁊ debeãt deinceps panẽ abũdãter ⁊ apportare in platea cõis puſie ad vẽdẽdũ pena.v.lib.deñ. ꝓ quolibet: Et nihilominus ad pdicta cogaꝛ ⁊ cõpellaꝛ ⁊ ꝓ pdictis grauẽꝛ realiter ⁊ pſonaꝛ per dictũ maiorẽ ſindicũ ⁊ p quoſcũq; officiales cõis puſie ſi ad pdicta fuerint negligẽtes: Et exnũc ſint ⁊ eẽ intelligaꝛ liberati ⁊ abſoluti a camerario artis tabernarioꝝ q̃tũ ad impoſitionẽ expẽſaꝝ infraſcripta ruz: Qui camerarius artis tabernarioꝝ pena.l.lib. deñ. non audeat vel pſumat ipſos modo aliquo vel ingenio vel quocũq; colore queſito grauare vel moleſtare nec eis aliquã impoſitionẽ pro expẽſis mortuis vel alia cauſa facere modo aliquo ſine cã non obſtãtibus aliqbus loquẽtibꝰ in cõtrariũ ad pdicta.

¶ Additio.

Addẽtes ꝙ oia in pñti capitulo cõtẽta loquẽtia de maiore ſindico intelligãtur habeãt locũ ⁊ ſortiãtur effectũ in officiale cõis puſie qui ſimilẽ ⁊ eãdẽ in predictis habeat auctoritatẽ ⁊ iuriſdictionẽ: Et ad predicta teneatur: ⁊ obſeruari faciat.

¶ De tegularijs ⁊ matonarijs ⁊ de vẽdẽtibus calcem ⁊ arenam. Rubrica. 78.

Homines Et vniuerſitas artis tegularioꝝ ⁊ mactonariorum teneantur facere eoꝝ artẽ bene ⁊ legaliter: Et oẽs ⁊ ſinguli de dicta arte debeãt ⁊ teneaꝛ facere mactones/tũbolos/tegulas ⁊ planellas ad ſcedas ⁊ formas hr̃e cuius capacitatis lõgitudinis ⁊ mẽſure ꝓut ſunt mẽſure ⁊ forme q̃ fuerint approbate p priores artiũ q̃ deponaꝛ in armario cõis puſie q̃s ſcedas ⁊ formas qlibet ferratas hr̃e ⁊ cũ eis tegulas ⁊ tũbolos mactones ⁊ planellas facere teneatur ⁊ debeat ⁊ non cum alijs.

¶ Et oẽs ſcede ⁊ forme p poteſtatẽ ⁊ capitaneũ ⁊ maiorẽ ſindicũ ⁊ eoꝝ ⁊ cuiuſlibet eoꝝ officiales accipiantur ⁊ mutẽtur ⁊ inueſtigeꝛ ⁊ pquiraꝛ ſi ſunt vt.s̃.dictũ eſt: Et qui de dicta arte cõtrafecerit tenẽdo alias ſcedas ⁊ formas minores puniaꝛ ꝓ qualibet vice in.xxv.lib.deñ.quas ptãs ⁊ capitaneus ⁊ maior ſindicus a ↄtrafaciẽtibus de facto ꝓ cõi puſie tã ipſi q̃ officialis quilibet eoꝝ auferat.

¶ Et ẽt de pdictis camerarius dicte artis q ꝓ tpe fuerit poſſit inquirere ⁊ culpabilẽ cõdẽnare in pena pdicta ꝓ qualibet vice quaꝝ cõdẽnationũ quas faciet camerarius medietas ſit camerarij ⁊ rectoꝝ: ⁊ alia ſit dicte artis: Et nihilominus de pdictis qlibet valeat eſſe accuſator ⁊ hẽat medietatẽ bãni ſeu pene aliquo alio non obſtante.

¶ Preterea qlibet de arte pdicta teneat ⁊ debeat facere quolibet anno vel fieri facere tres fornaces tegulaꝝ ⁊ lateꝝ ſeu mactonũ ⁊ tũboloꝝ: ⁊ plures ſicut eis placuerit ad ſcedas pdictas: nec mactões ⁊ tegulas poſſit cauare nec fraudẽ cõmittere in pdictis.

¶ Et ſi aliquis contrafecerit ſoluat cõi puſie noĩe pene.xxv.lib.deñ. ⁊ quilibet poſſit eſſe accuſator ⁊ habeat medietatem bãni ⁊ alia medietas deueniat in cõi nõ obſtante aliquo ordinamẽto facto vel fiendo tam per dictam vniuerſitatem dicte artis q̃ per cõe Peruſie: ⁊ non obſtantibus aliquibus verbis derogatorijs ⁊ per quẽcunq; verba in contrarium loqueretur de predictis: que quãtũ ad predicta ipſo iure decernimus non valere: Et etiã cuilibet de arte liceat facere omne artificium ⁊ magiſterium dicte artis quod voluerit ⁊ maxime canales ſiue canellos mactones plicatos pro puteo ⁊ alia opera groſſa: Et ſi quis ꝓhiberet pdicta puniaꝛ qualibet vice in.xxv.lib.deñ. ⁊ prohibitio ipſo iure ſit nulla dũmodo artẽ eoꝝ ſemper legaliter operentur.

¶ Et pdicta locũ habeãt in matonarijs ⁊ tegularijs qui artem eoꝝ ſunt ſoliti opari ⁊ facere ab vno miliari intus verſus ciuitatẽ: Et ſimiliter teneaꝛ

facere oēs tegularij ⁊ mactonarij de comitatu ſtantes longe a ciuitate plus vno miliari mactones ⁊ tegulas ⁊ tūbulos ad ſcedā ⁊ formā ſupius noiatā: Et ſiquis cōtrafecerit in p̄dictis vel aliquo p̄dictorum puniat̄ pro qualibet vice in.xxv.lib.deñ.⁊ quilibet poſſit accuſare ⁊ habeat medietatē bāni ſeu pene:⁊ credat̄ ſacramento accuſatoris cum vno teſte.

¶ Preterea teneant̄ poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ eoꝝ officiales ⁊ maior ſindicus cōis puſie cogere hoīes qui olim cōſueuerūt facere artē calcine ⁊ q ꝯſueuerūt trahere arenā ad ciuitatē ad faciēdū eoꝝ artē ſicut hactenus facere ſunt cōſueti: Et ſiquis eis vel alteri eoꝝ nō obediuerit puniat̄ qlibet inobediens pro vice qualibet in.xxv.lib.deñ.

¶ Preterea nullus debeat emere calcinā cā reuendendi:⁊ ſiquiſ ꝯtrafecerit ſoluat pene noīe.xxv.lib.deñ.⁊ nemo debeat facere aliquā adouanā de calcina vel de mactonibus ſeu tegulis: Et ſiquis cōtrafecerit ſoluat.xxv.lib.deñ.Et de p̄dictiſ ⁊ quolibet p̄dictarū quilibet eſſe valeat accuſator ⁊ habeat medietatē bāni:Et poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ maior ſindicus cōis puſie ⁊ eoꝝ officiales teneant̄ facere inqſitionē de oībus que in capitulo cōtinent̄: Et ſi aliquē inuenerint delinquētē eū in q̄ntitate p̄dicta debeāt cōdēnare:Et ſi ptās ⁊ capitaneus ⁊ ſui officiales ⁊ maior ſindicus ad predicta negligētes facere fuerint:debeāt ſoluere cōi puſie illā penā quā delinquentes ſoluere tenerentur.

¶ Si vero denūciatū fuerit ptāti vel capitaneo vel eoꝝ vel alicuius eoꝝ iudici vel maiori ſindico dicti cōis aliquē facere ꝯ̈ ea vel aliqḋ eoꝝ que in hoc capitulo cōtinētur: ptās ⁊ capitaneus ſui officiales ⁊ maior ſindicus dicti cōis ꝯ̈ denūciatū teneant̄ facere inqſitionē: Et ſi aliquē inuenerint delinquētē eū ꝯdēnare debeāt in pena ſupius noīata: Et ſi ptās ⁊ capitaneus ⁊ maior ſindicus fuerint negligētes ad dictā penā auferēdā cōi puſie debeāt ſoluere penaꝫ quam delinquens ſoluere teneretur.

¶ De turrib⁹ nō diruēdis vel ſcaricādis. Rca.79.

Qum ciuitates Caſtra oppida ex turrib⁹ hn̄diſ maximā ꝯſequāt̄ pulchritudinē ⁊ qñqꝫ vtilitatē ⁊ ipſas diſcaricare ſit quēadmodū deformatio ciuitatiſ.

¶ Dicimus ⁊ ordinamus p̄ñti caplo ꝑpetuo valituro. Q̄ nullus de ciuitate comitatu vel diſtrictu puſie nec aliunde poſſit alicui pſone collegio ⁊ vniuerſitati vendere donare vel relinquere legare vel quouis alio titulo dare aliquā turrim in ciuitate vel burgis diruēdā vel deſtruēdā aut deuaſtādā:⁊ ſi fieret nō valeat nec teneat vllo modo: Et ſi contrafecerit puniatur in ducētis lib.deñ.

¶ Et ex nūc in antea nullus audeat vel preſumat diſcaricare ſeu deſtruere nec diſcaricari vel deſtrui facere aliquā turrim vel turrionē in ciuitate vel burgis puſie pena mille lib.deñ.pro quolibet cōtrafaciente ⁊ pro qualibet turri vel turrione in qua pena per poteſtatē vel capitaneū ꝯtrafaciētes debeāt cōdēnari ſummarie ⁊ de facto ⁊ ex officio ⁊ ad petitionē cuiuſcūqꝫ:Et de p̄dictis inquirat̄ ⁊ inqri debeat per ptātem ⁊ capiteaneū ciuitatis puſie pena poteſtati ⁊ capitaneo.ccccc.lib.deñ.ꝑ quolibet eoꝝ ſi negligētes fuerint in p̄dictiſ:in q̄ pena p eoꝝ ſindicoſ ⁊ ſindicatoreſ ex officio eoꝝ ⁊ ad petitionē cuiuſcūqꝫ debeāt ꝯdēnari nō obſtāte aliq̄ ſnīa vel declaratiōe magr̄oꝝ ⁊ nō obſtāte aliq̄ ſtatuto ordinamēto vel reformatione gn̄ali vel ſpāli in ꝯ̈riū loquētib⁹.

¶ Si tn̄ aliqua turris vel turrio deincepſ ruinaret vel ruinari diceret̄ caſum vel ruinam vel eſſet clinata vel inclinatus det̄ petitio dn̄is prioribus artiuꝫ.

¶ Quam petitionem ipſi dn̄i priores proponāt ⁊ proponere teneant̄ in cōſilio camerariorū artiuꝫ in quo interſint ad minus triginta camerarij: Et ſicut placuerit ipſi cōſilio dn̄oꝝ priorū ⁊ camerarioꝝ artium de qbus cauſaꝫ ad minus due partes eſſe debeant in concordia ita ꝓcedat̄ ⁊ fiat ſup ipſa petitione nō obſtātibus ſupra dictis nec aliquo alio in cōtrario loquēte ⁊ aliter ⁊ alio modo fieri vel ꝓcedi nō debeat: Et vtrum turriſ vel turrio minaretur ruinā vel ſit clinata vel clinatus ſtet̄ dicto vel declarationi magiſtroꝝ per priores eligēdoꝝ prius per ipſos magr̄os p̄ſtito iuramēto: Et ꝙ deinceps nullus audeat vel p̄ſumat ſcalzare ſubgroctare affeneſtrare vel feneſtrā vel aliquā nouitatē facere nec p̄dicta vel aliqḋ predictorū facere fieri in aliqua turri vel turrione pp qḋ turris vel turrio caderet vel caſum vel ruinā minaretur pena mille lib. deñ.pro quolibet cōtrafaciēte pro qualibet turri ⁊ turrione in qua pena cōi puſie ⁊ etiā emendatione dāni qḋ aliquis pateret̄ ex caſu vel ruina taliſ turris vel turrionis vel dāno paſſo per poteſtatē vel capitaneuꝫ ſummarie ⁊ de facto debeant cōdēnari ex eorū officio vel ad petitionem cuiuſcūqꝫ de p̄dictis inquirat̄ ⁊ inquiri debeat: ⁊ ſufficiat ꝓbatio duorū teſtiū de publica fama pena poteſtati ⁊ capitaneo.ccccc.lib.deñ.ſi negligentes fuerint in p̄dictis in quā penam per eorū ſindicos ⁊ ſindicatores ex officio eorū vel ad petitionem cuiuſcunqꝫ debeant cōdēnari.

¶ Et turres que ſcḋm formaꝫ relationis facte p bonos homines ⁊ magiſtros ad hec olim deputatos: de qua relatione patet manu Raynaldi iacobi notarij ⁊ manu franciſci orlandinelli notarij vel alterius notarij/eoꝝ reparatione vel aptatione indigēt ⁊ que declarate fuerint indigere p magr̄os adhoc deputandos: debeāt per dn̄os eorū ⁊ illorū quorū ſunt reparari reaptari ⁊ recōciliari vbicūqꝫ ⁊ ꝓut opus fuerit.ī.duos mēſes ꝓxime vēturoſ ita ꝙ dicti defectus tollant̄ ⁊ remedient̄ oīo.ī.terminū.ſ.dictū.

¶ Et ſi aliqua vel alique ex dictis turribus fuerint

declarate fore firme ⁊ ſtabiles ⁊ etiã reaptãde ⁊ reparãde/vt dictũ eſt/deinceps caderet vel caderẽt ꝙ oẽs ⁊ ſinguli lapides talium turriũ cadẽtium ſint ⁊ eſſe debeãt cõis pusie ⁊ ex nũc prout ex tunc intelligant ipſi cõi applicati ⁊ confiſcati: Et nihilominus dñi taliũ cadentiũ in.l.lib.deñ.pro quolibet p poteſtatem ⁊ capitaneũ ⁊ maiorẽ ſindicũ cõis pusie ſummarie ⁊ de facto ex eorꝫ officio vel ad petitionez cuiuſcunqꝫ debeant condemnari.

¶ Et de pdictis debeat ⁊ poſſit inquiri ⁊ eſſe poſſit quilibet accuſator ⁊ denũciator: Et ſi aliqua ex talibus turribus cadẽtibus eſſet cõſortiũ ſeu pluriũ perſonarũ qd ille tm̃ cõdẽnet in cuius pte defectus vel cauſa fuerit caſus talis turris ⁊ nõ alius: Et ille turres que reparationẽ indigẽt reparentur tamen expenſis illius vel illorꝫ cuius vel quorũ pars defectus hr̃et pdictos ſub dicta pena aliq̃ nõ obſtante:

¶ Saluo ordinamento ſcripto manu franciſci orlandinelli notarij ſub. M.cccxlij.die.xvj.aprilis qd loquitur de tribus turribus.

¶ Additio.

Addimus ad.§.dicimus ⁊ ordinamus ⁊c̃.in fine ibi puniat in ducẽtis libris ⁊c̃.ꝙ dicta turris ſic vẽdita/donata/vel quouis alio titulo data ſtatim ſit ⁊ eſſe intelligat cõis pusie: Et ꝙ tã emptor q̃ vẽditor vl̃ alienãs puniat ⁊ puniri dẽat dcã pena.cc.lib.deñ.

Addentes ẽt ad.§.⁊ ex nũc in antea ⁊c̃.ibi pena mille librarꝫ pro quolibet ꝯtrafaciẽte ⁊ ꝓ qualibet turri vel turrione ⁊c̃.dicimus ⁊ ordinamus ꝙ vltra dictã penã oẽs lapides inde euulſi ⁊ remoti ſint ⁊ eſſe intelligant cõis Peruſie ipſo facto de qbus dictum cõe ad ſui libitum diſponere poſſit.

Addẽtes ẽt ad.§.⁊ vtrũ turris ⁊c̃.ꝙ cũ dicti magiſtris accedant ⁊ accedere debeant dñi priores ad videndum vtrum turris vel turrio minetur ruinam.

Addimus ẽt in fine ſtatuti ordinamẽtuz manu ſer Franciſci orlandini de q̃ in cancellaria cõis pusie.

¶ De mercatis ⁊ nũdinis fiẽdis in ciuitate peruſie ſingulis annis in feſto ominiũ ſanctorꝫ vꝫ p octo dies ante dictũ feſtum ⁊ p octo dies proxime ſequentes dictum feſtum ⁊ mercato equorũ fiẽdo quolibet die ſabbati. Rubrica.80.

CUm Ratione nũdinarum ſeu mercati multa lucra ⁊ bona pueniãt ciuitatibus in quibus nundine exercentur.

¶ Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ in ciuitate pusie ſint ⁊ eſſe intelligant ⁊ ſemp fiant nũdine per octo dies ante feſtũ oium ſanctorꝫ ⁊ in ipſo feſto ⁊ p octo dies ꝓxime ſequentes dictuz feſtũ ſingulis annis in platea ſancti dñici ⁊ in burgo porte ſancti petri in locis cõſuetis ad quas nũdinas oẽs ⁊ ſinguli infraſcripti modi ⁊ ordines requirant: vꝫ ꝙ p.xv.dies ante initiũ dictarꝫ nũdinarꝫ fiãt bãnimẽta per publicos p̃cones cõis pusie in platea dicti cõis ⁊ in locis publicis ⁊ cõſuetis publice ⁊ palaꝫ ⁊ dicti tubatores vel alter ex eis alta voce ſonis p̃miſſis tubarꝫ bãniat ⁊ dicat ꝙ nũdine fiũt ⁊ fieri debẽt tpe ſupradicto: Quare oẽs ⁊ ſinguli mercatores ⁊ alij ad dcãs nũdines volẽtes accedẽ veniãt ⁊ venire poſſint ⁊ debeãt ſalui liberi ⁊ ſecuri manere cuꝫ mercãtijs ⁊ pſonis toto tpe ſupradicto eũdo ſtãdo ⁊ redeũdo in ciuitate vel per ciuitatẽ ⁊ comitatuz pusie ⁊ licẽtijs repreſẽdendis ſequeſtrãdi ⁊ areſtãdi non obſtãtibus vel repreſalijs quibuſcũqꝫ nec aliquo delicto per quẽcũqꝫ extra dictas nũdinas ꝯtracto exceptis dũtaxat exbãnitis cõis pusie furibus/robbatoribus/homicidis/falſarijs/accuniatoribus ⁊ ceteris hoibus ⁊ pſonis male ꝯditionis ⁊ fame q ab hoc p̃uilegio penitus ſint excluſi: Et ꝙ veniẽtes ad dictas nũdinas toto tpe ſupradicto ſint liberi ⁊ ſecuri/vt ſupius dictũ eſt/nõ obſtãtibus ſupradictis: Et ad ipſas nũdinas poſſint deferre ⁊ ꝯducere equos ⁊ oĩa alia aĩalia q̃drupeda ⁊ oẽs ⁊ ſinglas merces ⁊ mercãtias ⁊ q̃ſlibet alias res: ita ꝙ nũdine ſint gñales: ita ꝙ in eis poſſit vẽdi ⁊ emi vniuerſe mercãtie ⁊ res ꝓut emptoribus ⁊ venditoribus placuerit.

¶ Et ꝙ de aĩalibus q̃drupedibus q̃ vẽdent ⁊ emẽtur in dictis nũdinis tpe ſupradicto nulla ſoluat gabella: Et ꝙ miles dñi ꝓtãtis ⁊ miles dñi capitanei cũ aliqb⁹ officialib⁹ ⁊ familiarib⁹ nũero octo adminus ꝓut de nũero dictorꝫ militũ videbit dñis p̃orib⁹ artiũ ꝯtinue in dictis nũdinis ſtare ⁊ morari teneãtur tpe ſupradicto ⁊ ad obuiãdũ malleficijs exceſſibus ⁊ delictis que in locis hmõi cõmittuntur.

¶ Et qñ aliqua queſtio ſeu ꝯtẽtio inter vẽdẽtes ⁊ emẽtes ⁊ ciuiliter oriret poſſint ipſi milites vna cũ duobus ydoneis ⁊ legalibus ⁊ prudẽtibus ciuib⁹ ad id p dictos dños p̃ores deputãdis ac ẽt teneant ⁊ debeãt incõtinẽti ſe informare de veritate q̃ veritate repta ipſam litẽ vel q̃ſtionẽ ſummarie decidere ⁊ dterminare teneant vna cũ dictis ciuib⁹ vel altero eorꝫ: Et ptes cogere ad parẽdũ ⁊ ſtandũ deciſioni ⁊ determinationi talis militis aliq̃ caplo nõ obſtãte.

¶ Mercatũ bãnitũ fiat equorꝫ in platea ſancti dñici ⁊ ꝙ p̃conizet p ciuitatẽ ⁊ burgos pusie ꝙ mercatũ equorꝫ fiat q̃libet die ſabbati: Et ꝙ ad poſtulationẽ pdictorꝫ mercatorꝫ q vẽdũt equos in ciuitate pusie dent nũcij ſpãles cõis pusie expẽſis cõis pusie q deferãt p oẽs ciuitates vicinas ciuitatis pusie litteras ꝯtinẽtes ꝙ mercatũ ſit equorꝫ quolibet die ſabbati i ciuitate pusie ⁊ ꝙ volẽtes venire ad ipſuz mercatũ veniãt cũ eqs ſeu equo ad vẽdẽdũ vel emendũ ⁊ poſſint tenẽ ſtare ⁊ redire ſecuri i pſona vl̃ reb⁹.

¶ Et ꝙ in ciuitate ⁊ comitatu ire ⁊ ſtare poſſint die mercati p̃cedẽti ⁊ ẽt die ſequẽti ipſum mercatũ nõ obſtãte aliq̃ repſalia vel debito ꝯcto ex̃ mercatũ except‸ ex bãnitis cõis pusie ꝓ malleficio vl̃ debit‸ q ab hoc p̃uilegio ſint excluſi: Et durãtib⁹ dictis nũ/

dinis nullus tráſeat cum aliqua ſalma per ſtratam poꝛte ſancti petri: Sed teneant ſeu tranſeát volẽtes deferre ſalmas per poꝛtam riuipopuli extra muros vel aliunde extra muros burgoꝛum ad penam que dicto militi videbitur imponendam.

¶ Additio.

[Addentes ad.§.Statuimus ⁊ oꝛdinamus ⁊c̃.ibi quare oẽs ⁊ ſinguli mercatoꝛes ⁊ alij ⁊c̃. Dicimus ⁊ ampliamus ꝙ ẽt oẽs hoies ⁊ pſone tam ciues ꝙ̃ comitatiui ⁊ diſtrictuales dicte ciuitatis Peruſie ꝙ̃ ẽt alij foꝛenſes ⁊ aduene cuiuſcũq; ſtatus/dignitatis ⁊ conditionis exiſtãt ⁊ quocũq; noie cenſeant͛: tam veniẽtes ad vendẽdum ꝙ̃ ad emendu; ſeu vendere vel emere:ſeu aliqd aliud facere ⁊ agere volẽtes in dictis nũdinis circa ſpectãtia ⁊ pertinẽtia ad dictas nũdinas ſeu eaꝝ occaſione: Et ad dictas nundinas accedẽtes ſeu accedere volentes poſſint ⁊ eis liceat durante tpe nũdinaꝝ cũ eoꝝ rebus ⁊ mercãtijs ad dictas nũdinas venire accedere ſtare ⁊ ire ⁊ redire libere ſecure ⁊ impune ac ſine ſolutiõe alicuius ga/belle: tam in ciuitate ⁊ per ciuitatem pꝛedictam ꝙ̃ etiam in comitatu ⁊ per comitatum peruſinum:non obſtantibus aliquibus in contrarium loquentibus.

[Addentes ẽt ibi exceptis exbannitis ⁊c̃.ꝙ idem intelligatur ⁊ locu; habeat de illis ⁊ in illis contra: quos eſſet lata ſententia condẽnatoꝛia.

[Addimus ẽt ꝙ dictarũ nũdinarũ tpe durãte nul/lum mercatu; aut nũdine in territoꝛio peruſino q̃q̃ mõ fieri poſſint: ſ; ſint ⁊ eſſe intelligant͛ per dictum tempus penitus ſuſpenſe ⁊ ſublate: Et contrafa/cientes pena lib.mille.deñ.cõi Peruſie applican/darum ipſo facto incurrat.

¶ De nundinis in contrata Conche fiendis. Rubꝛica.81.

Statuimus Et oꝛdinamus ꝓ vtilitate publica ꝙ annuati; a medio mẽſe Maij vſq; ad medium mẽſis Junij excepto anno pñti:⁊ durãte emptione gabel/le q̃drupedũ ⁊.ſ.dcm̃ tps ⁊ p totũ dcm̃ tps annuati; fiãt ⁊ fieri ⁊ celebꝛari dẽant nũdine ſeu fiera equoꝝ ⁊ alioꝝ aialiu; ⁊ quaruncũq; mercãtiarum ⁊ mer/cium. Que fiera ⁊ nũdine fieri debeant in ſtrata de cõcha poꝛte ſancti Angeli ⁊ in partibus ⁊ locis cir/cũſtantibus ⁊ adiacẽtibus:Et dicta ſtrata ⁊ cõtrata ⁊ loca neceſſaria ⁊ adiacẽtia ꝓ pꝛedictis aptẽtur ⁊ reparentur ⁊ oꝛdinent͛ ⁊ fiãt oia opa neceſſaria mi/niſteria ⁊ edificia vel vtilia ad pdicta expenſis cõis peruſie de quacũq; pecunia dicti cõis: Et ꝙ fiant ⁊ extimẽtur melioꝛamẽta ⁊ ẽt dãna ⁊ peioꝛamenta ⁊ melioꝛamẽta veniãt in cõi vel in dcõ ope ⁊ exercitio ⁊ dãna emẽdentur ⁊ ſoluant͛ ⁊ ſatiſfiãt de quacũq; pecunia cõis puſie: Et ꝙ oẽs ⁊ ſinguli venientes ⁊ venire volẽtes ad pdictam fierã ⁊ nũdinas. hẽant ⁊ hẽe intelligant͛ auctoꝛitate pñtis capl'i plena; ⁊ ple/niſſimã licentiã ⁊ ſecuritatẽ in pſonis oibus ⁊ rebus in veniẽdo ad dictã fierã ⁊ nũdinas ſtãdo ⁊ redeũdo p ciuitatem comitatum ⁊ diſtrictũ ⁊ foꝛtiam puſie.

¶ Et ꝙ nulla perſona audeat vel pſumat tales ve/niẽtes/ſtãtes ⁊ recedentes offendere vel offendi fa/cere p ſe vel aliũ nec moleſtare nec q̃q̃ mõ inqetare impedire vel turbare in pſona vel reb⁹ nõ obſtãtib⁹ aliqbus repſalijs vel licẽtijs repꝛehendẽdi vel ſeque/ſtrandi iã cõceſſis vel deinceps cõcedendis alicui ⁊ non obſtãtibus aliqbus debitis ſeu creditis ⁊ non obſtãte aliquo gñali vel ſpãli in ꝯ̃rium loquente ex/ceptis dũtaxat exbãnitis ⁊ condẽnatis cõis peruſie furibus/latronibus ⁊ alijs male cõditionis ⁊ fame.

¶ Et q; pdicta executionẽ reqrũt ⁊ oia nõ poſſunt a pncipio ꝓuideri: Volumus ⁊ oꝛdinamus ꝙ duo boni hoies ad hoc eligendi p dños pꝛioꝛes artium ſtati; poſt publicationẽ pñtis ſtatuti hẽant ⁊ hẽe in/telligant͛ ſup pdictis oibus ⁊ ſingulis ⁊ executione ⁊ obſuatione plenã ⁊ pleniſſimã auctoꝛitatẽ bailia; ⁊ arbitriu; v; circa emptiones domoꝝ ⁊ aliaꝝ reꝝ neceſſariaꝝ ꝓ dcis locis aptãdi/ꝓuidẽdi/oꝛdinãdi/faciẽdi ⁊ executioni mãdãdi qcqd voluerint: ⁊ ꝓut ⁊ ſicut placebit eiſdem: Et qcqd ꝓuiderint fecerint ſemel ⁊ pluries ⁊ q̃tiẽs voluerit i pdictis ⁊ pdictoꝝ occaſione ⁊ obſuatione valeat ⁊ teneat ⁊ plena; ⁊ pleniſſimã recipiat firmitatẽ:nõ obſtãtibus aliqbus ſtatutis nec aliq̃ alio gñali vel ſpãli in ꝯ̃riũ loquẽte.

¶ Additio.

[Jam diu indeſuetudinem abijt.

¶ De quibuſda; diffinitionibus reuidendis. Rubꝛica.82.

Dicimus Oꝛdinamus ⁊ ſtatuimus ꝙ dñs capitaneus puſie debeat poſſit ⁊ penitus teneat͛ in pꝛincipio ſui officij pꝛeciſe reuidere ⁊ examinare in cõi ⁊ ꝓ cõi remit/tere ⁊ adiudicare oẽs ⁊ ſingulas diffinitiones olim factas ⁊ reinuẽtas p dñm Ubertinu; de meguarda oli; poteſtatẽ peruſinũ vel dñm Jacobũ eius iudicẽ ⁊ cõis puſie poſitas/⁊ oꝛdinatas a pfato cõi puſie per quãlibet parocchiã ciuitatis pdicte inter ſpãles perſonas ⁊ cõi puſie de ſcalis ⁊ muris ⁊ alijs rebus ⁊ ea oia q̃ in libꝛo pdictaꝝ diffinitionu; ſcripto ma/nu notarij pꝛefati poteſtatis apparent:poſſint ⁊ de/beant ⁊ pꝛeciſe teneantur executioni mandare.

¶ Et quicquid reinuẽtum fuerit.ſ. appꝛehenſum ab aliqua ſpãli pſona incõtinẽti in cõi ⁊ ꝓ cõi ſicut in dictis ſcripturis diffinitionũ cõtinet͛ remittere te/neant͛:Et ꝙ ſupbẽſu; fuerit mactonari facere ꝓ cõi expẽſis cõis puſie cũ mactonatũ ſit terminus ⁊ cõis peruſie ꝙ ſi nõ fecerit ſoluat cõi peruſie.cc.lib.deñ.

¶ Teneat͛ ẽt capitaneus bãniri facẽ publice q̃libet die ſabbati vt qcũq; tenet aliqd ꝯ̃ foꝛmã pñtis capl'i de rebus cõis dẽat ipſi cõi reddere ⁊ ẽt relaxare.

¶ Additio.

Addimus extẽdimus ⁊ ampliamus ꝙ oĩa in p̃nti capl'o loquentia de capitaneo: intelligantur etiam locum habeant ⁊ ſortiantur effectū in officiale cõis peruſie: Qui ſimilem ⁊ eandem circa p̃dicta iuriſdictionem ⁊ auctoritatē habeat ⁊ predicta executioni debite demandari facere teneatur ⁊ debeat.

¶ Q2 in quolibet caſtro ⁊ villa fiat vnus fons ſiue puteus vel ciſterna. Rubrica.83.

Cum per caſtra ⁊ villas comitatus Peruſie tpe extiuo ſit magnus defectus aquaꝝ: ita ꝙ hoĩes habitatores ipſoꝝ caſtroꝝ ⁊ villaꝝ ⁊ ẽt ciues peruſini qui hñt facere in dictis caſtris ⁊ villis ac trãſeuntes p viam nõ poſſunt ſibi de aqua ſatiſfacere.

¶ Statuimus ꝙ in q̃libet caſtro ⁊ qualibet villa comitatus puſie in quo caſtro ⁊ villa nõ eſt puteus vl' fons ex quo cõmode hoĩes ⁊ pſone ipſoꝝ caſtroꝝ ⁊ villaꝝ ꝓ ſe ⁊ ſuis familijs ⁊ habitatoribus ⁊ aialibus nõ hñt vſum ⁊ abũdantiam aque ⁊ ſatiſfaciẽtem ⁊ cõmodã: fiat ⁊ fieri debeat expenſis hominū dicte vniũſitatis vnus bonus ⁊ cõpetẽs fons ſi fons poſſet fieri ſufficiẽs ⁊ vbi fieri non poſſet fiat puteus vel ciſterna competens ꝓ vſu aque hominum dicte vniuerſitatis ⁊ ciuiũ puſinoꝝ hñtiũ ibi poſſeſſiones.

¶ Et p̃dicta fiãt ⁊ executioni mandent̃ p poteſtatẽ ⁊ capitaneū ⁊ eoꝝ officiales ⁊ maiorẽ ſindicũ cõis peruſie ⁊ p quẽlibet officialē ciuitatis ⁊ comitatus puſie ad petitionẽ cuiuſcũq; petẽtis ſũmarie ⁊ ſine libelli oblatione ⁊ ſtrepitu ⁊ figura iudicij ſub pena.ccccc.lib.deñ.ꝓ quolibet contrafaciente ⁊ vice qualibet extiterit ꝯ̃factū. Et ꝓ executione dicti ſtatuti hoĩes ⁊ pſone dictaꝝ vniũſitatū poſſint p dcõs officiales pſonal'r ⁊ real'r cõpelli aliquo nõ obſtãte.

¶ Additio.

Addẽtes dicimus ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ ẽt ciues in dictis caſtris ⁊ villis ſeu eoꝝ ptinẽtijs bona ſtabilia poſſidẽtes teneant̃ ⁊ dẽant ꝯtribuere expẽſas ⁊ alia neceſſaria ꝓ faciẽdo dcm̃ fontẽ puteũ ſeu ciſternã in dictis caſtris: ⁊ ad p̃dcã faciẽdũ p officiales predictos real'r ⁊ perſonal'r cõpelli poſſint.

¶ Q2 nemo ꝓijciat vel ponat litamen/lapides vel terrã de foſſa ꝓpe portas ciuitatis ⁊ burgoꝝ. Rubrica.84.

Nulla perſona audeat ꝓijcere vel ꝓijci vel poni facere terrã de foſſa vel lapides litamen vl' aliud imponimẽtum ꝓpe aliquã portaꝫ ciuitatis vel burgoꝝ vel ꝓpe aliquã eccleſiã vel ꝓpe aliqđ hoſpitale ad.xv.paſſus ad paſſus cõis puſie nec i aliquo loco in quo tale imponimẽtū factũ pſtaret impedimẽtū alicui clocane vel aqueductui: Et q ꝯ̃fecerit ſoluat ⁊ ſoluere cogat̃ đ facto ſine aliquo ꝓceſſu p maiorẽ ſindicũ ciuitatis peruſie ꝓ vice qualibet.C.ſol.deñ. Et q̃libet ſit inde accuſator ⁊ hẽat medietatẽ pene: Et nihilominus dictus maior ſindicus teneatur oĩ hedomada mittere vnũ de ſuis notarijs ad inq̃rẽdũ ⁊ ſcruptãdũ ꝓpe portas ciuitatis ⁊ burgoꝝ ſi inuenerit aliqđ p̃dictoꝝ poſitum vel ꝓiectum ꝯ̃ formam huius capituli: Et ſi inuenerit aliqđ p̃dictoꝝ poſitũ vl' ꝓiectũ tũc faciat iurare.6.vicinos ꝓpinquores dcẽ porte q aſſignare illũ q predicta ibi ꝓicerit teneant̃: Et ſi aſſignauerit bene qdem ⁊ aſſignatus p eos puniat̃ de facto p dictū maiorẽ ſindicū in dicta pena ⁊ in remotione illius terre vl' alterius reꝝ p̃dictaꝝ.

¶ Si aũt dicti vicini nõ aſſignarẽt illũ vel illos qui ꝓieciſſet: tũc dictus notarius p̃cipiat dictis vicinis ſex ꝓximioribus dicte porte ꝙ predicta ꝓiecta ĩ. terminum dicto notario dãdū debeãt remouere: Et ſi remouerint beneqđẽ al's aũt maior ſindicus debeat eos cõdẽnare in dicta pena: Et nihilominus ab eis faciat predicta imponimenta vt proiecta remouere aliquo capitulo non obſtante.

¶ Additio.

Addẽtes ꝙ oĩa p̃dicta loquẽtia in maiore ſindico loquant̃ ⁊ locũ hẽant in officiale cõis Peruſie qui teneat̃ ⁊ dbeat ſaltẽ ſemel oĩ edomada ire ad rimandum/inq̃rendũ ⁊ pſcruptãdum ꝓpe dicta loca ſi inuenerit aliqđ p̃dictoꝝ poſitũ ſeu ꝓiectum ꝯ̃ formam p̃ntis capl'i: ⁊ ꝯ̃faciẽtes ⁊ culpabiles reptos puniat̃ de facto in dicta pena ⁊ nihilominus p̃dicta imponimẽta ab eis tolli ⁊ remoueri faciat ĩ. terminum eiſdẽ p ipſū aſſignãdũ: Quo termino elapſo ⁊ predictis nõ remotis: officialis p̃dictus poſſit teneat̃ ⁊ debeat ad reqſitionẽ cuiuſcũq; ⁊ ẽt ex mero officio: eadẽ imponimẽta remoueri facere expẽſis ꝓijciẽtis ⁊ expẽſas factas ab eo de fcõ auferri abſq; aliq̃ licẽtia vl' ꝓceſſu: Qui officialis ſi in p̃dictis ⁊ circa predicta negligens vel remiſſus fuerit ipſo facto.x.lib. deñ.penam incurrat de ſuo ſalario retinẽdaꝝ ⁊ cõi peruſie applicãdaꝝ: De quibus expreſſe ſindicari debeat per dños priores ſeu per alium vel alios p ipſos ad hoc deputandum vel deputandos.

¶ De formis remoliendis ⁊ manutenendis. Rubrica.85.

Cum in Capl'o ſtatuti populi puſini cõtineat̃ ꝙ quedã forma fiat in plano miertis in ptinẽtijs caſtri ſancti mariani de comitatu porte ſancte ſubſanne ⁊ dicta forma fuerit facta ⁊ nec dicta forma debeat effodi ⁊ bene aptari ⁊ manuteneri i bono ſtatu ita ꝙ aqua poſſit decurrere libẽ: ⁊ terre q̃ ſunt iuxta ipſaꝫ formã nõ poſſint inũdari

inūdari ⁊ ingoꝛgari pp defectum dicte foꝛme.

¶ Et p̄dicta poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ eoꝝ iudices ⁊ officiales ad petitionē cuiuſlibet q haberet poſſeſ ſiōes i dicto plano fieri facere teneant̄ expēſis illoꝛū ad quos ſpectat vtilitas dicte foꝛme.

¶ Idez intelligat̄ ⁊ volumus obſuari in foꝛma ⁊ de foꝛma gēne veteris: Et ſi alicui fuerit p̄ceptuz ꝙ dictā foꝛmam q̄ztū ꝓtendat ſuū terrenū vſqꝫ ad me dietatem dicte foꝛme ⁊ alteri parti q hēat facere ab aliqua parte dicte foꝛme vſqꝫ ad aliā medietatē dcē foꝛme debeat remolire ⁊ mittere ⁊ impedimentuz eleuare teneat̄ ille cui preceptū fuerit vſqꝫ ad mēſez poſt preceptū ſibi factū predicta facere ⁊ aptare ⁊ remolire dictā foꝛmā/vt dcm̄ eſt / Et q ꝯfecerit pu niatur in.xxv.lib.deñ.illud idem volumus obſuari in dicta ⁊ de dicta foꝛma genne veteris a molēdino oliz Andree guarnerij:iubētes ꝙ dicta foꝛma a dcō molendino Andree inferius eſſe debeat expedita ⁊ diſgōboꝛata ⁊ in ea nullū impedimētuz eſſe debeat: ita ꝙ aqua hēat curſum ſuū liberū q̄ currit ꝑ dictaz foꝛmā:Et ſi in dicta foꝛma a dicto molēdino andree inferiꝰ eēt aliqꝺ molēdinū ꝙ fuiſſet factū a.v.annis citra ꝙ faceret dānū terris hoīuz hn̄tiuz ibi facere: emat̄ ꝑ illos precio ⁊ expēſis illoꝝ ad quos ſpectat vtilitas de remotione dicti molēdini ⁊ illoꝝ qui dā num recipiunt de dicto molendino.

¶ Et capitaneus cogat illū vel illos cuiꝰ vel quoꝝ eſſet dictū molēdinum vendere dictum molendinuz illis q recipiūt dānum de dicto molēdino ꝓ p̄cio qꝺ extimauerint ⁊ dixerint duo boni hoīes q eligantur ad predicta ꝑ prioꝛes artiū:Et ipſo empto ⁊ ſoluto precio ille cuius eſſet molēdinuz ipſum remoueat ⁊ omne nocuū ⁊ impedimentuz qꝺ impediret curſum dicte foꝛme ita ꝙ aqua habeat liberuz curſum ſuuz ⁊ terre de contrata non valeant deuaſtari.

¶ Idez fiat ⁊ obſeruet̄ in oībus alijs foꝛmis factis ⁊ miſſis ꝑ cōe peruſie repletis vel ſpāles perſonas iubentes ꝙ debeāt remoliri ⁊ qlibet q̄ztū capit ſuuz terrenū vſqꝫ ad medietatē dicte foꝛme debeat remo lire ⁊ remittere dictā foꝛmā.j.mēſem poſtq̄z p̄ceptuz ſibi fuerit ꝑ poteſtatē vel capitaneū vel eoꝝ iudices ⁊ ꝑ officiales dñi poteſtatis qlibꝫ laboꝛatoꝛ ⁊ coptu matoꝛ rerū exiſtētiū iuxta ipſas foꝛmas ⁊ etiaz dñs rei cogat̄ de facto ad mittēdū ⁊ remoliēdū dcās foꝛ mas ⁊ qlꝫ teneat̄ ipſi officiali obedire: Et q ꝯfecerit ſoluat ꝓ vice qualibet cōi peruſie.xxv.lib.deñ. Quā penā ſibi de facto auferatur ⁊ nihilominus/vt dictū eſt/foꝛma remittatur ⁊ debeat remoliri.

¶ Et ſi in foꝛma Caine noue eſſet aliqua cluſa vel aliud impedimentuz quod impediret curſum aque currentis per dictam foꝛmam.

¶ Volumus ꝙ cuilibet ſit licitum impune dictam cluſam ⁊ oē impedimentum qꝺ ingoꝛgaret vel im pediret curſuz aque dicte foꝛme deſtructe remouere ⁊ leuare ſine pena:ad hoc vt aqua dicte foꝛme hēat liberum curſum ſuum ⁊ nō poſſit reſtagnare in re bus hominum de contrata.

¶ Et inſuꝑ volumus ꝙ fiat vna foꝛma in plano oꝛ bani ⁊ incipiat a via q̄ vadit ad villam petrefitte ⁊ exit ad vadū accarigi ⁊ ꝓtendit vſqꝫ ad ſiluā mona ſterij ſācte Marie mōtis lucidi ⁊ in fluie Neſtoꝛis: Et eligat̄ vnus bonus homo ⁊ vnus notarius ſuper dicto oꝑe fieri faciēdo q bonus homo habeat ꝓ ſuo ſalario ⁊ ſui notarij illud qꝺ dñi prioꝛes dare volēt ⁊ conſtituere: qꝺ ſalarium ⁊ omnes expenſe fiende occaſione predicta ſoluantur expenſis illoꝝ quibus ſpectat vtilitas ⁊ cōmodum dicte foꝛme.

¶ Qui bonus hō ⁊ notarius pōſſint ⁊ debeāt eligi a dictis ꝑſonis ad quos vtilitas dicte foꝛme ſpectat.

¶ Additio.

Addētes dicimus vltra contēta in p̄nti caplo de bere ſeruari ſtatuta ſeu capl̄a de materia loquentia de qbus .s̄. in p̄nti voluie Rca.66.⁊.67.cuz additio nibus .s̄. factis in fine eoꝛundē ſtatutoꝝ ſeu caploꝝ: quas additiones ibidē factas hic ꝓ repetitis ⁊ po ſitis haberi volumus ⁊ mandamus.

¶ De cuſtodia fienda in nocte Natiuitatis domi ni/veneris ſancti / carniſpriuij ⁊ quibuſdā alijs noctibus. Rubrica.86.

CUm in Nocte natiuitatis dñi: ⁊ in hebdo mada ſancta / ⁊ in nocte carniſ priuij cōſuetū ſit magnuz dānum fieri. Volumus ſtatuētes ꝙ fa milie ptātis ⁊ capitanei teneant̄ diligenter cuſtodire in nocte na tiuitatis dñi/in nocte die iouis ſancti ⁊ die veneris ſancti ⁊ ſabbati ſancti/⁊ in nocte carniſpriuij/ita ⁊ tal̄r ꝙ in aliqua dictaꝝ noctiū nō fiat aliqꝺ dānū in platea cōis ꝑuſie vel i alijs locis ciuitatis vl̄ burgoꝝ in bācbis cāpſoꝝ ⁊ mercatoꝝ vel alioꝝ artificuz vel in alijs rebus:⁊ ſi fierēt debeāt capere dānū dātes ⁊ eos aſſignari ptāti vel capitaneo ⁊ illos q̊s retule rint dānū dare in aliq̈ dictaꝝ noctiuz dcōꝝ dierū .s̄. noiatoꝝ poteſtas ⁊ capitaneus debeant condēnare ⁊ relationi aliquoꝝ de familijs eoꝝ credatur.

¶ Et qlibet denūciatus ꝑ alteruz ex dictis familijs dānū dare in altera dictaꝝ noctiū puniatur in.x.lib. deñ.⁊ in emēdatione dāni dānuz paſſo ſuo iuramē to credenda conſiderata qualitate dāni.

¶ Additio.

Cū redēptio hūani gn̄is incepit nocte natiuitatis dñi nr̄i Jeſu xp̄i qua nocte ſūma cū veneratione vi gilare ⁊ deuz nr̄m colere ⁊ venerari debemus ⁊ ſic imitari ſolēnitatē maximā que i tali nocte ꝑ eccleſiā ſolēniter celebrari ſolet: Ideo addimus dicimus ⁊ oꝛdinamus ꝙ nullus hoſpes ciuitatis ⁊ burgoꝝ nec nō comitatus ꝑuſie in nocte natiuitatis dñi q̄q̊ mō

Ubiani ſit deſtructus: Dicimus ⁊ ordinamus ꝙ
dictus pōs debeat refici aptari ⁊ ēt remurari ꝑ co/
munātias infraſcriptas ⁊ officiales ſuper vijs ipſum
pontez refici reparari reaptari facere teneantur ad
petitionez cuiuſlibet ſub pena.cc.lib.deñ.Et ad pre/
dicta cōpellanť ⁊ cōpellere poſſint cōantias mōtis
vbiani/ville ſpine/ciboctole ville ſcī Blaſij de valle
caſtri compignani/ville petre fitte/ville fontane de
galchis/collis petroſi/ville ſcī petri in ſigillo/ville
ſancte helene ⁊ caſtri murcelle qbus faciēdis eligať
vnus homo eligendus per dominos priores artiuz.

¶ Et electus oīno cōpellatur q habeat ſecum vnuz
notariuz quē eligere voluerit ⁊ habeat illud ſalariū
dictus officialis qđ prioribus videbiť cōuenire: Et
qcqd in ꝑdictis fiet ꝑ dcm̄ bonū hoīez ⁊ notariū va/
leat ac ſi factum eſſet ꝑ cōe puſie: Et diſtributio fiat
inť dicta caſtra ⁊ villas ſm ꝙ magis ⁊ minus vtili/
tas tetigerit iuxta diſtributionē dci ſupſtitis faciēdi.

¶ Item dicimus ordinātes ꝙ ꝑfecto dicto pōte ad
vnū annū poſt ꝑfectionē dicti pōtis fiat vnus bonus
pōs lapideus in flumine neſtoris in contrata ſtrate
qua itur ad vrbem veterem vbi ſtabilius poterit ⁊
cōmodius ꝓ tranſeuntibus ꝑ ipſam ſtratam ꝑ illas
vniuerſitates quas dñi priores ⁊ camerarij artium
duxerint declarādas. Itē fiat ſeu repareť vnus pōs
inter villam ſpine ⁊ ſancte elene expenſis hominum
ville ſancte elene/compignani ⁊ ville morzolani.

¶ Item dicimus ⁊ ordinamus ꝙ ville ſancte ap/
pollinaris ⁊ plebis caine ⁊ vniuerſitates ipſaꝝ vil/
larum teneantur ⁊ debeant facere vnuz pontem la/
pideum in flumine neſtoris ⁊ pertinentijs dicte ville
ſancti appollinaris vbi melius fieri poterit ad quez
pōtē fieri faciēdū officiales ſuꝑ vijs ad petitionē cu
iuſlz hois dcāꝝ cōantiaꝝ ⁊ villaꝝ cōpellē teneanť.

¶ Item reficiať ⁊ reaptetur pons neſtoris q eſt in
pede caſtri plagarij quē pōtem officialis q eſt ſuper
vijs teneať ⁊ debeat fieri facere de bonis lapidibus
ad calcē ⁊ arenā bñ muratū expēſis hoīuz dcī caſtri
⁊ hoīuz villaꝝ plebis ⁊ hoſpitalis fontignani ⁊ vil/
le collis ſancti pauli ad petitionē cuiuſlibet petētis.

¶ Qui officialis poſſit ⁊ debeat ꝑdictos cōpellere
oībus modis qbus voluerit ad penā.C.lib.deñ. Itē
reficiatur ſiue pons fiat caſtri marſciani in flumine
Neſtoris in loco ſolito ꝓpe ac ēt circa ipſum caſtrū
marſciani de lignamine ad ſenſum ⁊ voluntatez ſu/
perſtitis eligēdi ꝑ dños priores artium expēſis ho
minum illaꝝ portaꝝ q̄ conſuete ſunt reficere dictum
pontem.ſ.porte ſancti Petri ⁊ porte Eburnee ſm
diſtributionē dictaꝝ expēſaꝝ fiendā ꝑ dictū ſuperſti
tem inter hoīes dictaꝝ portaꝝ: Qui ſuperſtes eligē/
dus poſſit ſibi eligere ⁊ deputare ad ſcribenduz oīa
⁊ ſingula neceſſaria ꝓ dicto oꝑe vnum notariū quē
vellet: Et ꝙ ipſe ſuperſtes poſſit per ſe ⁊ baiulos ⁊
berruarios quos ſecū hr̄e voluerit grauare predare
⁊ pignorare realr̄ ⁊ perſonalr̄ cogere hoīes dictaꝝ
portarū ꝓ dicto opere ⁊ expenſis ꝑdictis ſoluēdis.

¶ Et ꝙ dñi poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ iudex iuſticie
⁊ priores artiū eidem ſuperſtiti ad eius petitionem
teneanť ⁊ dēant ꝓ ꝑdictis ꝑſtare ⁊ dare auxilium ⁊
fauorem ⁊ eidē dare baiulos ⁊ berruarios ſicut ad
eius ſuperſtitis ꝓceſſerit voluntatē aliq̊ nō obſtāte.

¶ Item fiat ⁊ fieri debeat in ſtrata publica q̄ itur
ad anchaellam inter forcellas ſancti ruffini ⁊ foſſa/
tum vallis malenoctis diſtrictus caſtri agelli vnus
pons lapideus cum arena ⁊ calcina.

¶ Item fiat in dicta ſtrata in loco de fontanellis đ
ſchornabeccho inter domos oliz bruni ⁊ berardutij
maſſioli vnus pons bonus ⁊ ſufficiēs ⁊ fiāt ꝑdicta
expēſis illoꝝ ad quos ſpectat vtilitas de predictis.

¶ Et ad predicta oīa fieri faciēda eligatur ꝑ dños
priores artiū vnus bonus ſuperſtes: Qui ſuperſtes
poſſit oēs illos ad quos ſpectat vtilitas de predictis
ſm diſtributionez ⁊ ꝓmiſſionē faciendam ꝑ dictum
ſuperſtitem ꝑ ſe baiulos ⁊ berruarios quos ſecum
tenere ⁊ mittere volet cogere ⁊ cōpellere grauare
⁊ ꝑdare ⁊ pignorare realr̄ ⁊ ꝑſonalr̄ detinere ꝓ fa
ciendis oībus ſupradictis ⁊ ꝓ ſoluēdis expenſis im/
ponendis ꝓpterea ⁊ diſtribuēdis ꝑ dictuz ſupſtitē.

¶ Et ꝙ dñi poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ iudex iuſticie
⁊ quilibz alius officialis cōis Peruſie teneantur ⁊
debeant ſub pena.C.lib.deñ.eidez ſuperſtiti ad eius
petitionem berruarios ⁊ famulos predictos dare.

¶ Et fiant dicta laboreria ⁊ opera ad ſenſuz ⁊ vo/
luntatem dicti ſuperſtitis.

¶ Additio.

¶ Quia pontes ꝓ itenerantibus tā peruſinis q̄z etiā
forēſibus ꝑ maxime ſunt neceſſarij: Ideo addentes
dicimus ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ ſi dicti pōtes in
predictis locis ſunt facti ⁊ ꝑfecti manuteneantur ⁊
cōſeruenť ⁊ manuteneri ⁊ cōſeruari debeant: ⁊ ꝙ đ
nouo faciēdi ⁊ reficiēdi fiant ⁊ reficianť ꝑ hoīes ca/
ſtroꝝ ⁊ villaꝝ ꝓut.ſ.in pñti capl̄o ſeu ſtatuto expſſū
repitur .ſ. tp̄s ꝑ dños priores artiū eiſdē aſſignādū.

¶ Addimus etiā ꝙ ꝓ reparatione ⁊ conſtructione
dictoꝝ pontiū contribuant ⁊ contribuere teneanť ⁊
debeant homines ⁊ perſone caſtrorum ⁊ villarum
reſpectiue de quibus ſupra in preſenti capitulo.

¶ Addentes ēt ꝙ ſindici caſtroꝝ ⁊ villaꝝ in quoruz
ꝑtinentijs ⁊ diſtrictu ꝑdicti pōtes fiendi ſeu reparā/
di forēt teneanť ⁊ debeāt denūciare.D.P.pontes
indigētes refectiōe/reparatiōe ſeu noua ꝯſtructiōe
qui facta eis denūciatione .ſ. octo dies vt .ſ. teneanť
⁊ debeat eligere vnū bonū ⁊ idoneū ſuperſtitem ad
predicta oīa exeq faciēdum ꝑ hoīes ⁊ vniuerſitates
dictis pontibus vti cōſuetos ſm formam ⁊ modum
pñtis capituli: Qui hoīes ⁊ vniuerſitates debeāt .ſ.
tp̄s eiſdem ꝑ dictū ſuperſtitem aſſignandū predicta
facere ⁊ exeq: ⁊ in predictis obedire ⁊ parere mā/
datis.D.P.⁊ dicti ſuperſtitis ſub pena.l.lib.deñ.
ꝓ qualibet vniuerſitate ⁊.l.ſol.ꝓ qualibet familia:

ingenio aut q̄ſito colore poſſit valeat vel preſumat añ diem clarū aliqd vendere aut recipe aliquem ad bibendū cōmedendū ſiue ludenduz in ſuo hoſpitio: Cōtrafaciens vero incidat in penā.x.lib.deñ.q̄libet vice applicandaꝝ ꝓ dimidia cōi Peruſie ꝓ quarta accuſactori ⁊ pro alia quarta officiali executionem faciēti ⁊ quilibet poſſit eſſe accuſator: ⁊ de predictis ſtetur iuramento accuſatoris cum vno teſte.

¶ Addentes ēt ꝙ ꝓ huiuſmodi obſeruatione ⁊ executione faciēda ptās ⁊ capitaneus teneanť ⁊ dbeāt in tali nocte mittere eoꝝ familiā ad rimanduz ꝑquirendū ⁊ inueſtigandū ꝑ dicta hoſpicia ꝓ ꝯfaciētib⁹ ⁊ tam hoſpites q̄ȝ luſores ⁊ crapulatores ꝯfacere reptos puniāt ⁊ mulctent ac punire ⁊ mulctare in ꝓmiſſa pena teneanť ⁊ debeāt: Qui dñi poteſtas ⁊ capitaneus ſi in ꝓmiſſis negligētes fuerint incidant in penā.l.lib.deñ. ꝓ q̄libet de eoꝝ ſalario retinēdaꝝ tēpore ſindicatus ⁊ cōi Peruſie applicandaruz de quibus debeant expreſſe ſindicari.

¶ Qꝫ nulla via de nouo mittatur ꝑ comitatuz niſi certa forma ſeruata: ⁊ qbus cōpetat officiuz ⁊ iuriſdictio ſuper queſtionibus occupationum omnium viarum. Rubrica.87.

QUia cōe Peruſie ⁊ ſpāles pſone ipſius cōis ac ēt vniuerſitates caſtroꝝ ⁊ villaꝝ comitatus Peruſie ex factu nouaꝝ viaꝝ nimiuz agrauanť: ordinatione preſenti capituli inuiolabiliter duraturi.

¶ Statuimus ꝙ nulla via de nouo fieri valeat per comitatuz ⁊ diſtrictuz ꝑuſie nec poſſit aliq̄ via noua mitti ꝑ officiales ſuꝑ vijs vel ptātem vel capitaneuz cōis peruſie vel ꝑ aliquē eoꝝ vel aliquē ex eoꝝ officialibus vel aliquē aliū officialē cōis ꝑuſie quocūq̄ȝ noīe cēſeanť vñ vel ex qua graueť vel grauari poſſit cōe peruſie vel aliqua perſona vniuerſitas alicuius caſtri vel ville vel altera vniuerſitas comitatus ⁊ diſtrictus peruſie nec ſuꝑ predictis ⁊ in ꝓdictis nulla nouitas fieri valeat aliter preter q̄ȝ dictum eſt.

¶ Et volumus ꝙ poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ eorum officiales vel alter eoꝝ vel alicuius officialis ꝯ ea q̄ in hoc capl'o cōtinenť facere non debeāt nec poſſint nec ēt fieri facere nec aliquē ſupreſtitez mēſurationē vel extimationē ſeu officialē aliquē occaſione ꝓdicta facere nec eligere ꝑ eoſ vl' alterū eoꝝ vel aliquā inꝑpoſitā perſonaz vñ poſſit eis vel altero eoꝝ ſolui vel dari ſalarium aliqꝺ ſiue munus vel ſine ſalario.

¶ Et ſi eligereť vel facerent: electio non valeat nec teneat ſed pro non electo habeatur auctoritate preſentis capituli ⁊ pretextu talis electionis nullum ſalarium habere valeat nec munus.

¶ Nec ēt predicti poteſtas/capitaneus/officiales ſuꝑ vijs ⁊ priores artiū vel alter eoꝝ vel eoꝝ vel alterius eoꝝ officiales ꝯ ea q̄ in hoc capl'o continētur poſſint aliqd ꝓponere nec etiā reformare in aliquo cōſilio cōis vl' populi vel ꝯgregationis rectoꝝ artiū nec de ijs abſolutionem petere: Et ſi ꝓponerēt vel reformarent exnūc ꝓ non ꝓpoſito ⁊ reformato habeantur ⁊ quicquid inde ꝯfactum fuerit valere non debeat nec ēt obſeruari: Et poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ officiales ſuꝑ vijs ⁊ priores artium oīa que in hoc capl'o cōtinenť teneanť hr̄e rata ⁊ firma ⁊ ea obſeruare ⁊ executioni mandare nec ꝯ aliquid opponē vel allegare vel facere poſſit ſub pena.cc.lib.deñ.ꝓ quolibet eoꝝ qui cōtrafecerit in predictis ⁊ de predictis quilibet poſſit ⁊ valeat eſſe accuſator.

¶ Preterea qꝛ multa ſunt de occupatione ⁊ executione viaꝝ loquentia capitula ad tollendum ambiguitatem cui competat officium ſupradictum.

Ordinamus ꝙ iudex poteſtatis ⁊ capitanei q nunc ſunt ⁊ erūt ꝓ tꝑe ⁊ qlibꝫ eoꝝ ſint ſuꝑ qōnibus occupationū ⁊ occupationū oīuz viaꝝ tā publicaꝝ q̄ȝ vicinalium ciuitatis comitatus ⁊ diſtrictus ꝑuſie: Et poſſint teneanť ⁊ debeāt facere ⁊ fieri facere ⁊ eorū officiuz exercere in oībus ⁊ ſingulis cauſis ⁊ modis ⁊ capitulis loquētibus de occupationibus ⁊ ex occupationibus viaꝝ ſm̄ formā capl'oꝝ ſtatutoꝝ ppl'i ꝑuſini ⁊ ordinamētoꝝ ꝺ h̄ loquētiū ⁊ facientiuz mētionē tam circa penas imponēdas q̄ȝ circa alia ſicut in ipſis capitulis ⁊ eoꝝ quolibꝫ contineť: nō obſtāte ꝙ illud capituluz ſeu capitula ſeu pars eius vel eoꝝ ſolummodo de poteſtate ⁊ capitaneo ⁊ ſuis officialibus ⁊ iudicibus ſuper vijs faciant mentionem.

¶ Qꝫ nulla vniūſitas faciat aliqꝺ ordinamētuz de nō retinēdis beſtijs in ſuo diſtrictu. R̄ca.88.

PReſenti Capitulo ordinamus ꝙ nulla pſona vniuerſitas nullūq̄ȝ caſtruz vel nulla cōitas Peruſie poſſit vel debeat facere nec faciat aliqꝺ ordinamentuz in ſcriptis vel ſine ſcriptis de beſtijs nō retinēdis in pertinentijs eoꝝ vel deſtrictu vel locis ſpecialiter ꝺ pecudibus/bobus ⁊ porcis ⁊ ſi ꝙ fecerint vel facerent in futurū ſit caſſuz irritum ⁊ nullius valoris auctoritate pn̄tis capituli: cum fiat ⁊ redundet in dānuz ⁊ periculū Peruſinoꝝ habentium poderia eorū ⁊ poſſeſſiones i comitatu q nō poſſent ex eis cōmodū ⁊ vtilitatem percipere ꝓut debent de capris vero non retinendis poſſint facere ordinamenta que voluerint non obſtante dicto capitulo.

¶ De quibuſdam pontibus reficiendis ⁊ qbuſdaz de nouo faciendis. Rubrica.89.

QUm pons Neſtoris exiſtens in ꝑtinētijs caſtri mōtis

Quam penam ꝯfacientes ⁊ inobediētes ipſo facto incurrāt ⁊ ad cā ſoluendā cōi Peruſie per dictum ſuperſtitem realiter ⁊ perſonaliter de facto cogi ⁊ compelli poſſint ⁊ valeant.

Addētes ēt dicimus ꝙ vltra dn̄m ptātem/capitaneum ⁊ alios officiales/capitanei comitatus ⁊ eoꝝ vicarij teneantur ⁊ debeant ꝓ predictis exequendis eidem ſuperſtiti ad eius petitionem dare auxilium ⁊ fauorem ſub pena vt ſupra.C.lib.deñ.

¶ Q: liceat habere berbecones ⁊ profellū in muris ciuitatis. Rubrica.90.

ORdinamus Et volumus firmiter obſeruari aliquo ſtatuto cōis vel populi vel ordinamēto aliq̄ precedēte vel ſequēte hoc capl'm nō obſtante: ꝙ qlꝫ hn̄s domuꝫ ſiue murum ſue domus in muro ⁊ ſuper muro ciuitatis ⁊ eſt ſiue fuerit cōſuetus in muro ſue domus exiſtēte in muro ⁊ ſupmuro ciuitatis p̄dicte hr̄e ꝑaulum ſiue ꝓfellū ſeu berbecones vel ligna: Et predicta vel aliqđ predictoꝝ habuit ⁊ tenuit per tēpus.xx.⁊.xxx.annoꝝ poſſit ⁊ ei licitū ſit predictuꝫ ꝑaulū ſeu ꝓfellum ſiue berbecones vel ligna hr̄e retinere ⁊ reficere ⁊ reaptare ⁊ reparare ⁊ reponere ſiue reaptari/reparari vel reponi facere ſi opporte⸗bit eos ⁊ ſine ꝯdictione cuiuſcūqꝫ nō obſtāte ſi terrenum vel alia res qđ vel que eſſet in pede dicti muri ⁊ ſubtus dictū ꝑaulum vel ꝓfelluꝫ vel berbecones vel ligna nō eſſet illius q̄ domum vel muruꝫ domus habeat in dicto muro ciuitatis ⁊ ꝑaulū ſiue ꝓfelluꝫ vel berbecones vel ligna/vt dictum eſt/⁊ etiaꝫ non obſtāte cōtradictione vel ꝓhibitione illius vel illoꝝ quoꝝ vel cuius eſſet terrenuꝫ vel res q̄ eſſet in pede dicti muri ⁊ ſubtus ꝑauluꝫ ⁊ berbecones vel ligna exiſtentia in muro domus ſuperius declarate.

¶ Additio.

Addentes dicimus/limitamus ⁊ declaramus ꝙ hn̄ti ꝓfellum ſiue berbecones ſup terreno alterius liceat retinere: dūmō non imittat vl' ꝓijciat aliqđ in dicto terreno ſine dn̄i expreſſo cōſenſu ⁊ licentia niſi eſſet qđ minimū ⁊ nō extimanduꝫ: Q: ſi ꝯfecerit tūc dn̄s dicti terreni ꝯ talem hn̄teꝫ ꝓfellū ſeu berbecones agere poſſit ⁊ debeat ꝓiecta ⁊ imiſſa remouere ſeu remoueri facere: qui ſi circa p̄dicta negligēs eēt facta eidem p dn̄m terreni corā teſtibus ꝓteſtatione ꝙ predita vlteriꝰ nō ꝓijciat nec ſimilia facere preſumat: Qua nō obſtante ſi dn̄s ꝓfelli ſeu berbeconum in ꝓijciēdo imūditias ⁊ turpitudinis non deſiſteret tūc dn̄s terreni poſſit ⁊ ſibi liceat agere ſi voluerit ꝯ hn̄teꝫ ꝓfellū ſeu berbecones ſup eius terreno ꝙ debeat inde dictos ꝓfellū ⁊ berbecones in totuꝫ tollere ⁊ remouere: ⁊ ad p̄dicta tollendū ⁊ remouēduꝫ cogatur ⁊ cōpellatur ⁊ cogi ⁊ cōpelli poſſit p dn̄m poteſtatē ⁊ eiꝰ iudices: aliqbus nō obſtātibꝰ.

¶ Q: pons ⁊ vie in villa bagnarie ⁊ pons pactoli reaptentur. Rubrica.91.

CUm Pōtes ⁊ vie p q̄s ⁊ q̄s itur ad caſtrū plebis in ptinentijs bagnarie ſint deſtructi ⁊ deſtructe: ita ꝙ tranſeuntes cōmode ire nō poſſūt. Volumꝰ ꝙ iudex ſup vijs vl' maior ſindicus teneant' expēſis hoiuꝫ ꝯte ꝓut ſibi videbit' reſici ⁊ reaptari facē pōtes ⁊ vias p̄dcās ſicut expedit.

¶ Et p̄dicta fieri facere teneat': ad q̄ faciēda ⁊ fieri faciēda ſi fuerit negligēs ſoluere cōpellat' ⁊ debeat de ſuo ſalario cōi peruſie.ccccc.lib.deñ. Que vie aptari debeāt p hoies caſtroꝝ ⁊ villaꝝ q̄ ſunt a caſtro plebiſ citra ⁊ afforment' ⁊ bene imbricciet' ⁊ aptētur: Et ſi eſt aliqua cluſa vel pōs qui vel que impediant dictas vias: dictus iudex faciat ipſuꝫ vel ipſaꝫ remoueri ⁊ tolli ſub dicta pena. Dicimus ēt ꝙ pōſ pactoli de flumine tiberis aptetur ⁊ aptari debeat.

¶ Additio.

Addētes ad p̄cedēs ⁊ ſubſequēs capl'm dicimus ⁊ ordinamus ꝙ vltra deputatos in dictis capitulis ꝓ executione ptētoꝝ in eis officiales ſup vijs pōtibꝰ ⁊ fontibus comitatus peruſie deputati vꝫ qlibet ꝓ ſua porta teneantur ⁊ debeāt predictas vias/pōtes ⁊ loca reaptari ⁊ reparari facere prout neceſſitas ⁊ indigentia exegerit ⁊ poſtulabit.

¶ De aptatione fontis montis de cornu ⁊ quarūdam viarum. Rubrica.92.

ORdinamus Q: fons q̄ ē ſubtuſ villā mōtis de cornu iuxta viam q̄ itur ad pōteꝫ nouū aptetur ⁊ reparetur expenſis hoium comitatus porte ſancti petri ⁊ ēt via qua itur ad pontem nouum ⁊ maxime ꝓpe dictū fontem ⁊ ēt aptetur via p quā itur ad caſtrum marſciani iuxta ⁊ ꝓpe fontem arboris ſacri: Et ad predicta facienda dicti comitatēſes real'r ⁊ pſonal'r cogantur p iudicem iuſticie ⁊ maiorem ſindicum.

¶ De pontibus fiendis in flumine tiberis in loco dicto Riuoltela ⁊ iuxta caſtrum Caſtiglionis Ugolini. Rubrica.93.

FIat Quidam pōs ſup flumine Tiberis in loco q̄ dicitur riuoltola ex vtraqꝫ parte res monaſterij ſācte marie mōtis lucidi iuxta buſcbum bachi. Qui pōs fiat ⁊ fieri debeat expēſiſ cōis pu̾ſie ⁊ ēt expēſiſ illaꝝ vniuerſitatū, declarādaꝝ per priores artiū: Et ꝙ priores artiū ad petitioneꝫ petentis teneant' ⁊ debeāt eligere ſuperſtitē ⁊ notariū eidē ⁊ ſuperſtiti ⁊ notario ſalariū ordinare: Et ordinare qual'r ⁊ qūo ⁊ cuius expēſiſ fiat ⁊ fieri debeat dictus pōs aliquo caplo vel ordinamēto facto vel faciendo precedente vel ſequente in ꝯrium non

obſtante ſub pena.C.lib.deñ.ꝓ quolibet eoꝝ prioꝝ. Qui priores poſſint ꝓ predictis ꝓuidere/ordinare facere ⁊ executioni mādare qcqd eis videbiť ⁊ placebit:cū inť pōtē pactoli ⁊ pōtē caſtri fracte in fluie tiberis nō ſit aliqs pōs q pontes diſtāt ad inuicez ꝑ octo miliaria: ⁊ inter dicta loca ſit maior pars comitatus porte ſci angeli ⁊ q̄ſi vtilior ciuibus ad hñdaz abundantiā victualiū ⁊ dicti comitatēſes pp viaruz diſcrimina venire non poſſint ⁊ maxie tpe hyemali.

Ordinam⁹ ēt ꝙ fiat vnus pōs a caſtro caſtilionis vgolini iuxta in dicto fluie tiberis qñ placebit dñis ꝑoribus artiuz ciuitatis ꝑuſie ⁊ in illo loco aptiori i q̊ videbiť ⁊ placebit dñis ꝑoribus ⁊ cū illis magr̄is q̊s ſecū eligere voluerint ad quē faciendū ꝯtribuere tūc tpis debeant oēs comitatēſes porte ſci Angeli.

Additio.

Ne cōe peruſie ⁊ eiuſ comitatēſes ⁊ diſtrictuales ſūptibus ⁊ impēſis ⁊ ꝑ̄ſertim non neceſſarijs nimis grauenť. Jccirco addēdo dicimus ⁊ ordinamus ꝙ dicti pontes poſtq̄ȝ in dictis lociſ ad huc ꝯſtructi nō fuere amplius fieri ⁊ conſtrui nō debeāt ⁊ preſertiȝ pōs fiēdus in loco dicto la riuoltola fieri nō debeat ex q̊ fieri nō eſt neceſſe:cū ſit locus nimis ꝓpinquus ponti felcino ⁊ ponti de pactolo:per quos ſuper tiberiȝ trāſire volētes faciliť trāſire poſſunt ⁊ valent.

Q̄ coptumatores viaꝝ facto ope abſoluantur. Rubrica.94.

QUm Graue ſit fidē fallere:Dicimuſ ſtatuenteſ ꝙ ſi aliqs accepit ſeu receperit aliquā viā ad faciēdū vel reparāduȝ in coptumū ab aliq̄ vniuerſitate caſtri vel ville ⁊ ēt fecerit vľ fieri fecerit ita ꝙ ꝓbari fecerit teſtibus vel inſtr̄o: ⁊ officialis cōis peruſie poſitus ſuꝑ vijs contētus approbauerit ſeu approbauit ipȝ opus bene factū ꝙ a ſindico dicte vniūſitatis incōtinēti debeat ſolui coptumator ꝑ̄dictus. Et ſuper ijs cogatur per poteſtatem ⁊ capitaneum ad penam.C.lib.deñ.

Additio.

Addimus ꝙ dicta approbatione facta de dicto oꝑe ꝙ fuerit bene factū:ſtatiȝ ⁊ iure qdē dicti coptumatores liberenť ⁊ abſoluanť ⁊ liberati ⁊ abſoluti ſint ⁊ eſſe intelliganť ab oī eoꝝ obligatione per eos cōtracta occaſione dicti coptumi : ⁊ ꝙ ꝑfecto dicto oꝑe approbatio ipſius facta intelligať eo ipſo ꝙ ſteterit ꝑ cōitateȝ ⁊ homines dicti caſtri vel ville:quo minus fieret dicta approbatio infra menſem poſt dicti operis perfectionem.

Q̄ ꝓmittētes in bonis cōiſ peruſie ⁊ exbānitoꝝ ꝓmiſſiones obſeruēt. Rubrica.95.

QUicūqȝ Deinceps ꝓmitteret vel ſe obligabit cōi peruſie vľ alteri ꝓ ipſo cōi recipienti ꝓ aliqbus vel de aliqbus fructibus cōantiaꝝ cōis peruſie vel in bonis exbānitoꝝ vel in alijs rebus vel bonis cōis ꝑuſie teneať ⁊ debeat ipſaȝ ꝓmiſſioneȝ ⁊ obligationē attendere ⁊ obſuare ⁊ ad id ꝑ poteſtatē ⁊ capitaneū ⁊ alios officiales cōis peruſie ꝑſonaľr vel realr cogať ⁊ cōpellať: Et valeat ⁊ teneat ipſa ꝓmiſſio ⁊ obligatio ⁊ obſerueť ⁊ executioni mādeť nō obſtāte ꝙ eēt vel eſſe diceret filiuſfamilias vel eo ꝙ eēt vel diceret ſe minorē.xx.annis nec poſſit vľ debeat ꝯ̈ ꝑ̄dicta aliqđ bñficiuȝ vel aliqd aliud peti/excipi/dici vel opponi.

Et ꝙ dñi poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ alij officiales nullū ꝯ̈ ꝑ̄dicta dicētē/petētē excipiētē vel allegantē dēant audire vel intelligē: ⁊ ſi ſecus fieret nō valeat nec teneat ⁊ ſecus audiēs vľ faciēs in.ccccc.lib.deñ. debeat ꝯdēnari nō obſtante ſtatuto vel ordinamēto aliquo gñali vel ſpeciali in contrariuȝ loquente.

Additio.

Addim⁹ ibi dū dicit ſe minorē.xx.annis ⁊c.dūmō fuerit maior.xviij.annis ⁊ nō minoris etatis.

Addimus ēt ibi peti/excipi/vľ opponi ⁊c.ꝑ̄terq̄ȝ exceptionē cōpenſationis debiti liqdi ad debitū dcē ꝓmiſſionis ⁊ obligationis fructuū dictoꝝ bonoꝝ.

De piſcibus lacus deferendis peruſie tpe quatrageſime ⁊ alijs tpibus ⁊ đ anguillis in dicto lacu imittēdis: ⁊ reinfraſchatione fienda. Rubrica.96.

STatuimus Et ordinamus ꝙ emptores fructuū cōantie aq̄ lacus q ꝓ tpe fuerint:teneanť ⁊ dēant tpe quadrageſimali ⁊ alijs diebus feriatis facere ⁊ fieri facere copiā ⁊ abūdantiaȝ in ciuitate ꝑuſie oium gñuȝ piſciū i dcō lacu exiſtētiū ⁊ ſb̄ cōpetēti foro vēdere.

Et ꝙ cuilibet ſit licitū emere piſces iuxta lacum ꝑuſie libere licite ⁊ impune nec ꝑ aliquā venditionē in futuruȝ fiendā intelligať vel poſſit aliq̄ iure vel cā huic ſtatuto in aliq̊ derogari:ſȝ oīs vēditio in futuꝝ fienda ſit ⁊ intelligať eſſe facta h̄ ſtatuto ſemꝑ ſaluo ⁊ alr facta non teneat ipſo iure ⁊ tam emptores q̄ȝ venditores incidant in penā/ſi ſecus predicta facere attentauerint : Saluo ꝙ predicta nō vendicent ſibi locum in venditionibus iam factis de redditibus ⁊ fructibus cōmunantie aque predicti lacus.

Jtem ordinamus ⁊ volumus obſeruari ꝙ q̊libȝ anno emptores fructuuȝ aque lacus cōis Peruſie teneanť mittere i ipſo lacu.v.milia anguillaꝝ viuaꝝ ⁊ cōitates ſiue vniuerſitates exiſtentes inter ⁊ circa lacum.x.milia anguillaruȝ viuaꝝ mittere teneantur in dictū lacū ſm diſtributionē fiendā ꝑ officiales ad hoc de anno in annū deputandoſ ꝑ viā ſacchetti vel alio mō:Que anguille mitti debeāt de mēſe aprilis vel maij vel ſetēbris vel octobris cuiuſlibet anni ad mādatū ⁊ reqſitionē dci officialiſ pena.ccccc.lib.đñ. auferenda a dictis emptoribus ꝓ qualibet.S.quolibet anno que predicta nō impleuerint.

Et eadē pena cuilibȝ ex dictis cōitatibus ꝑ̄dicta nō adimplēt q̊lȝ anno ſȝ diſtributionē ꝑ̄dictā ad q̈s

penas p ptáté ꝛ capitaneũ cópellat̃ ſi ipſas anguillas nó imiſerint/vt dcm̃ eſt/pñte officiale p̄dicto: Et capitane⁹ teneat̃ ſub pena.ccccc.lib.deñ.de dcis menſibus fieri facere p̄dicta cũ effectu in q̄ pena puniatur ipe ſindicatus ſi nó fecerit obſeruari.Et inde expreſſe ſindicetur ꝛ teneatur reddere rationeȝ.

¶ Et nihilomin⁹ poteſtas ꝛ capitaneus tá ꝯ dcós ẽptores q̄ȝ ẽt ꝯ vniũſitates p̄dictas inqrere teneant̃ ad regſitioné dci officialiſ ꝛ ẽt ex officio ſb dcá pena. Jté ꝙ officialis q eliget̃ in officialé ad videnduȝ anguillas in dcm̃ lacũ cóis puſie imitti p ẽptores fructuũ aq̄ lacuſ ſeu parrocchianos ꝛ ẽt lacogianos ƀȝ formá ſtatuti cóis puſie p poteſtaté ꝛ capitaneũ cogatur ꝛ cópellatur real̃r ꝛ perſonal̃r dictum officiũ recipe ꝛ exercere aliq̄ nó obſtáte. ¶ Jteȝ ſtatuimuſ ꝛ reformamuſ ꝙ oés piſcatoreſ lacus puſie teneant̃ ꝛ déant reinfraſchare q̄ȝ meli⁹ fieri poterit lacũ cóiſ puſie ſemp in capite vel in medio duoꝝ annoruȝ ad pená.ccccc.lib.deñ. Et ꝙ nullus piſcator audeat vl̃ p̄ſumat capere vl̃ capi facere aliquá brulgliá laſcaꝝ ſiue tincbaꝝ vl̃ anguillaꝝ ſub pena.ccccc.lib.deñ.ꝓ q̄libet vice ꝛ q̄libet poſſit talé ꝯfaciẽtem accuſare ꝛ héat medietaté báni ſeu pene. Et qcũqȝ fuerit rept⁹ portare brulglias ad vendédũ ſoluat ꝓ q̄libȝ vice ꝛ q̄lȝ ſalma.x.lib.deñ.ꝛ nihilomin⁹ pdat ipſá ſomariá ꝛ ſalmá ꝛ dueniát i cói.Et null⁹ in groſſuȝ ipſá brulgliá emẽ poſſit ſub dicta pena.x.lib. deñ.ꝛ q̄lȝ poſſit talé ꝯfaciẽtẽ accuſare ꝛ héat medietaté báni ꝛ ptás ꝛ capitane⁹ poſſint ꝛ déant de p̄dictis inqrere ꝛ inq̄ſitioné facere cũ ꝓmotore ꝛ ſine ꝓmotoreꝫ reptoſ culpabiles in dictis penis punire ꝛ ꝯdénare aliquo nó obſtáte. ¶ Preterea ſtatuimus ꝛ ordinam⁹ ꝙ aliq̄ vniũſitas vel cóantia exiſtés intra lacũ vl̃ ex̃ lacuȝ cóis puſie nec ẽt aliq̄ alia ſpális pſona audeat vl̃ p̄ſumat deuaſtare nec deuaſtari facere mó aliq̄ vl̃ ingenio tuoros/bacbaria vl̃ retia nec aliq̄d gen⁹ aptũ ad piſcádũ ꝛ piſces capiédũ nec fraſchas exiſtétes i lacu vl̃ ex̃ lacũ puſie apportare nec apportari facere nec incidere nec incidi facere ſeu comburi alicuius vniuerſitatis vel cóantie vel ſpáliũ pſonaꝝ ad penaȝ mille lib.deñ.ꝓ qualibet vniuerſitate ꝯfaciéte ꝛ ad penam.C.lib.deñ ꝓ qualibet ſpáli perſona.

¶ Et nihilominus ad emédatioẽ báni p ptáteȝ ꝛ capitaneũ ꝛ eoꝝ officiales vel alicuius eoꝝ penitus cópellat̃ ꝛ ipſoꝝ q̄lȝ poſſit ꝛ déat de p̄dictiſ inqrere ꝛ inq̄ſitioné facere publice ꝛ ſecrete cuȝ ꝓmotore ꝛ ſine ꝓmotore:Et culpabiles reptos punire ꝛ ꝯdénare in dictis penis: Et ꝙ nũcius ppl̃i vel familia dñoꝝ ptátis ꝛ capitanei cóis puſie ꝛ familia dñoꝝ ꝓoꝝ artiũ ꝛ tubatores vel cápanarij vel aliq̄s alius quis vel cuſtodeſ ſeu aliq̄s eoꝝ q eligeret̃ nó poſſint nec déant vel p̄ſumát aliq̄s piſceſ ab aliq̄ lacoſciano vl̃ véditore parrocbianoꝝ ꝛ a parrocchianiſ accipe vel accipi facere vel h̃re publice vel ſecrete ad pená .x.lib.deñ.ꝓ vice q̄lȝ ꝛ q̄lȝ poſſit eẽ accuſator ꝛ héat medietaté báni. Et ad h̃ vt oia.ſ.dcá melius obſeruent̃ ꝛ executiói mádent̃:Ordinam⁹ ꝙ dñs capitaneus ꝛ eius officiales ab oib⁹ ſupradictis ſi in aliq̄ ꝯfacerét in p̄dictis vel aliq̄ p̄dictoꝝ poſſint ꝛ déant ſupradictas penas auferre ꝺ fcó ꝛ ſolui facẽ maſſarijs cóis puſie ꝓ cói. ¶ Et ſi dñſ capitane⁹ ꝛ ei⁹ officiales i p̄dictis fuerint negligẽteſ puniant̃ i.ccccc. lib.deñ.p eoꝝ ſindicatoré:Et ꝙ cuſtodeſ piſciũ decetero nó eligát̃:Sȝ de p̄dictis oib⁹ ꝛ ſingl̃is q̄b⁹ poſſit ꝛ valeat accuſare ꝛ héat medietaté báni ꝛ ſũmarie ꝛ ſine libelli oblatióe ꝛ litis ꝯteſtatióe ꝓcedat̃.

¶ Oia alia ordinaméta ſeu reformatióes fcá ꝛ fcẽ hucuſqȝ ſup apportatióe piſciũ ſeu q̄ loquerent̃ ꝺ mã in pñti capl̃o ꝯtéta ſint caſſa ꝛ reuocata in totum.

¶ Et cũ fiet véditio ipſoꝝ fructuũ nó excipiat̃ ꝙ lacogiani nó debeát deferre granũ de cluſio: Et cũ vẽdent̃ fructus aque lacus védant̃ ſub pactis ꝛ ꝯdónibus ſupradictiſ ꝛ intelligant̃ eſſe appoſita etiá ſi nó apponant̃: Et oia que cótinẽtur in p̄ſenti capitulo locũ habeát in véditionibus in futurum fiendis.

¶ Saluo oi iure cópetẽti pñtib⁹ emptorib⁹ fructuũ aque lacus ex forma eoꝝ inſtr̃i emptióiſ ꝛ ſaluis oibus alijs pactis ꝛ ꝯuẽtionib⁹ q̄ fcá ſũt ꝛ fiẽt in futuꝝ ꝛ ꝯtinebunt̃ in inſtr̃is celebrádis in véditionibus q̄ fierẽt de fructibuſ ꝛ ꝯuẽtibus ſupradictis q̄ debeát inuiolabiliter obſeruari nó obſtátibus ſupradictis.

¶ Additio.

Addẽtes ꝛ ampliáteſ dicimuſ ꝛ ordinamuſ ꝙ p̄fati emptores teneant̃ ꝛ debeát q̄libet die veneriſ ꝛ ſabbati ꝛ in ſingl̃is vigilijs ab eccl̃ia p̄ceptis ꝛ q̄libȝ die q̄trageſime ad peruſiá mittere ꝛ apportari facẽ tot miliaria libraꝝ piſciũ:ad quot mittere ꝛ aportari facẽ hmói emptores tenent̃ ꝛ obligati ſũt ꝛ erũt taȝ vigore cedule cóantie dci lac⁹:q̄ȝ ẽt regulationũ camere ꝓuatoꝝ cóis puſie vȝ tot de laſcbis/tincbis albis/ſeu anguillis vel luccis ƀm q̄litatem tpoꝝ.

Addimus ẽt ꝙ tá pñteſ emptores cóantie dci lac⁹ q̄ȝ futuri teneant̃ ꝛ debeát dictá cedulá/regulatióes dicte camere/pñſ capl̃ȝ ꝛ alia ſtatuta ordinaméta ꝛ capl̃a cóis puſie de hac ꝛ ſil̃i mã loquẽtia i oib⁹ ꝛ p oia inuiolabil̃r obſuare ꝛ i nullo ꝯfacẽ vl̃ venire ſb pena.l.lib.deñ. ꝓ q̄lȝ emptore ꝛ vice q̄lȝ q̄ ꝯuentuȝ ſeu fcm̃ fuerit:ipſo facto cói peruſie applicandaꝝ.

Addimus ẽt ꝓ p̄dictoꝝ oiuȝ obſeruatióe fiẽda:ꝙ ꝯſeruatores ꝛ officialis cóis puſie teneant̃ ꝛ debeát p̄dicta oia a dictis emptorib⁹ inuiolabil̃r obſeruari facere:Qui ẽt habeát p̄cipuá ꝛ peculiaré curá vidẽdi verũ piſces ſint boni vel nó.i.ꝙ nó ſint fetidi vel marcidi:quos ſi nó bonos repierint facultaté/poteſtaté ꝛ arbitriũ habeát ꝓijciẽdi eos: Et inſup dicti ꝯſeruatoreſ ꝛ officialis teneant̃ ꝛ debeát tpe q̄trageſimali q̄libet die ire ad piſcbariá ad videndũ ſi dicti emptores miſerint ꝛ aportari fecerint quátitaté piſciũ ad quá teneant̃ tá ſecũdũ cedulá q̄ȝ ẽt ſecũdũ regulationes dicte camere:ꝛ p eoꝝ notariũ in notulá deſcribi facere ꝛ in fine cuiuſlibet hebdomade dictá notulá ad dños pores artiũ apportare ꝛ alia oia ꝛ

ſingl'a facē ⁊ exeq circa ꝑdicta ad q̄ tenenť dicti cō-
ſeruatores ſꝫ regulatiōes dicte camere de mā loquē
teſ: ⁊ ꝑſertiꝫ videre facē ⁊ curare ita ⁊ tal'r ꝙ piſceſ
per eoſdē vēdētes bene ⁊ equal'r ⁊ nō ꝓ eoꝝ libito
volūtatis: inter ciueſ recepto cōpetēti ꝑcio diſtribuā
tur: ⁊ ꝙ de laſchis ⁊ alijs piſcibus capa fieri nō de-
beat: pena faciēti dictā capā ꝑſertiꝫ de laſchis ſit.x.
ſol'.deñ.ꝓ q̄libet laſcha ⁊ q̄lꝫ alio piſce ab ipo ꝺ ſcō
auferēdoꝝ ꝑ dcm̄ officialē: Et de ꝑdictis oib⁹ ⁊ ſin-
gulis qlꝫ poſſit eē accuſatoꝛ ⁊ hēat medietatē pene.
¶ Addētes ēt ꝙ officialis ꝑdictus teneať ⁊ debeat
ad reqſitionē emētis piſces repōderare piſces em-
ptos: ⁊ ꝓ q̄libet vncia repta minoꝛis pōderis q̄ꝫ di-
xerit emptoꝛi vēditoꝛ a vēditoꝛe de facto auferat ⁊
auferre poſſit ſol'.x.deñ. Qui ꝯſeruatoreſ ⁊ officialiſ
ſi in ꝑmiſſis negligētes ſeu remiſſi fuerint incidāt in
penā.xxv.lib.deñ.ꝓ q̄lꝫ ipſoꝝ cōi puſie applicādaꝝ:
De qbus oib⁹ taꝫ dicti emptoꝛis q̄ꝫ dicti ꝯſeruato-
res ⁊ officialis expſſe debeāt ſindicari ꝑ dños prio-
res ſeu alios per eos ad hoc ſpecialiter deputādos.

¶ Q̄ ꝓmiſſiōes ⁊ vēditiōes piſciū ꝓ ꝯfeſſiōib⁹ ha-beanť ⁊ de qbuſdā alijs factis lacuſ. Rubrica. 97.

STatuimus Et oꝛdinam⁹ ꝙ oēſ ꝓ
miſſiōeſ ⁊ vēditiōeſ q̄
fiēt in aq̄ lac⁹ de piſcib⁹ vēdēdis q̄ apparebūt in li-
bꝛis ꝓchianoꝝ ꝑ eoꝝ notariū ſcripte ꝓ ꝯfeſſiōib⁹
habeāť.ſ.i duab⁹ ptib⁹ hoīuꝫ lac⁹ i tertia pte: Et nul-
lus lacogianus vel aliq̄ pſona poſſit vel debeat hr̄e
vel tenē piſces viuoſ i aq̄ lac⁹ ſine expſſa licētia par-
rochianoꝝ/exceptis piſcatoꝛib⁹ ⁊ illis pſonis q̄ eme
rint piſces lac⁹ q poſſint eos tenē i aq̄ ꝑdicta ſine pe
na: Et ſi qſ ꝯfecerit ſoluat noie pene cōi puſie.C.ſol'.
deñ.ꝓ vice q̄lꝫ ⁊ dicto camerarioꝝ parrochianoꝛū
emptoꝝ cū iuramēto ſtari debeat de pꝛedictis.
¶ Et nullus burgēſis nec aliq̄ alia pſona poſſit vel
dēat emere piſces aliq̄s in aqua lac⁹ ſine pn̄tia par-
rochianoꝝ vel eoꝝ nūcioꝝ de die vel de nocte: Et q
ꝯfecerit puniať in.xxv.lib.deñ. ⁊ piſces retinere te-
neať ⁊ lacogianus q vēderet piſces pena ſimili pu-
niať ⁊ credať camerarijs ꝓchianoꝝ cū iuramēto.

¶ Additio.

¶ Addētes dicimuſ ⁊ oꝛdinamus ꝙ hmōi ꝓmiſſio
nes ⁊ vēditiones piſciū habeanť ꝓ ꝯfeſſionibuſ legi
time factiſ in iudicio ita ⁊ tal'r ꝙ habeāt executionē
paratā ſecūdū foꝛmā ſtatuti de executiōe inſtr̄oꝝ lo
quētis de q̄ i ſcōo volumīe ſtatutoꝝ cōiſ puſie.

¶ De cuſtodia lacus ⁊ de piſcantibus ꝯ devetum ⁊ qui ſint parrochiani. Rubrica. 98.

VOlumus Pro ſtatu cōis puſie
ꝙ hoies poſte iſule ma
ioꝛis ⁊ hoies poſtaꝝ mōtiſ gete fontigiani/anchael
le/inſule puluēſis/ ⁊ ēt hoies quoꝛūlibet caſtroꝝ ⁊
villaꝝ a die paſchatis reſurrectionis dñi noſtri ie-
ſu chꝛi vſqꝫ ad octauū diē ante feſtū ſancti michae-
lis qꝺ eſt de mēſe ſeptēbꝛis debeāt cuſtodire aquā
lacus ꝑdicti: Ita ꝙ nō poſſit in ea tpe ꝑdicto ⁊ in-
fra ipſuꝫ tpſ vel debeat aliqs piſcari nec in ipſa poſ-
ſit piſcatio fieri ad tinchā aliquā vel ceruaria nec ali
qua retia ad que tinche capianť vel capi poſſint vel
alio quocūqꝫ modo: Et ſi in dicta aqua repirenť ali
qua retia ſeu tinche capte ꝓ q̄libet vice debeāt ſol-
uere hoies circa lacū ipſius poſte in q̄ talia inueni-
rētur.l.lib.deñ.noie pene: cuius pene medietas ſit
cōis ⁊ aliā habeat accuſatoꝛ ⁊ retia deueniāt in cōe
⁊ alia inſtr̄a cū qb⁹ caperenť: Et de h̄ credať ſacr̄o
accuſatoꝛis cū vno teſte ad minuſ ſi accuſatoꝛ fuerit
de parrochianiſ: Saluo ⁊ reſuato hoib⁹ dictaꝝ po
ſtaꝝ ꝙ ſi caperēt ſeu capere poſſent malefactoꝛes ⁊
infoꝛtiā cōis mittere hoies illius poſte vbi talia cō-
mitterenť ⁊ fcā fuiſſent ad penā nullaten⁹ teneanť.
¶ Et ipſe malefactoꝛ penam.l.lib.deñ.ſoluat ſi ca-
pi potuerit ⁊ ſtet infoꝛtiam cōis donec ſoluerit di
ctum bānum ſeu penam.
¶ Et quicūqꝫ habuerit rete vel retaculū vel aliqꝺ
aliud rete vel inſtr̄ꝫ aliqꝺ ad capiēdū tinchā ⁊ repi-
reť ipſe vel ei⁹ famulus vel familiaris vn⁹ vl' pl'es fa
cere ꝯ ꝑdicta: pdat noie pene.l.lib.deñ. Et de h̄ cre
dať ſacramēto camerarioꝝ ⁊ parrochianoꝝ: Et ꝑdi
cta retia ⁊ alia inſtr̄a ad ꝓchianoſ ꝺbeāt ꝺuenire.
¶ Et qcūqꝫ fuerit inuētus dicto tpe tā burgēſis q̄ꝫ
alia pſona cū aliq̄ tincha ex̄ aquā lacus: ſi habuerit
beſtiā pdat ſalmā ⁊ beſtiā ⁊ intelligať eē ſalma vſqꝫ
ad.x.tinchas incluſiue: cuius tā ſalme q̄ꝫ beſtie me-
dietas ſit cōis Peruſie ⁊ alia medietas ſit accuſa-
toꝛis ſeu inuentoꝛis: Et ſi fuerit ſine beſtia inuen-
tus poꝛtare tinchas ſoluat noie pene.xxxx.ſol'.deñ.
pꝛo qualibet tincha ⁊ piſces inuētos cuius medie-
tas ſit cōis ⁊ aliā habeat accuſatoꝛ ſiue inuentoꝛ ⁊
de hoc credať ſacramēto camerarioꝝ ⁊ parrochia-
noꝝ ſiue vnus cū vno alio teſte aut vnus ex familia-
ribus dictoꝝ parrochianoꝝ cū vno teſte aut cuſto-
de q ꝑ cōe puſie vel parrochianos ponereť: Teneať
ēt maioꝛ ſindicus accipe fideiuſſoꝛes ⁊ cautiōes ab
oib⁹ ⁊ ſingl'is ſindicis caſtroꝝ ⁊ villaꝝ exiſtētiū cir-
ca lacū ⁊ intra lacū ꝑdictū ꝺ ꝑdicta cuſtodia fiēda.
¶ Et ꝑdicti ſindici ꝑdictaſ ſatiſdatiōes dare cōpel
lanť: ꝓut de ipſi⁹ maioꝛis ſindici ꝓceſſerit volūtate.
¶ Volumus inſuper ꝙ nulla pſona de terra coꝛ-
tonij nec diſtrictu ſeu de iuriſdictiōe ipſius terre au-
deat vel ꝑſumat piſcare vel aſcēdere ad piſcādū in
aquā ꝑdictā lacus cōis puſie ſine expſſa licētia em-
ptoꝛū fructuū aque dicti lacus qñ eſſent emptoꝛes
al'r ſine expꝛeſſa licentia dominoꝛum pꝛioꝛū artium
dicte ciuitatiſ ⁊ qui ꝯtrafecerit poſſit offendi a quo
cunqꝫ realiter ⁊ pſonaliter ſine pena nō obſtāte ali-
quo capitulo ſtatuti populi puſini ꝓ vtilitate lacus
cōis maioꝛ ſindic⁹ teneať facere fieri ⁊ eē circa lacū
ꝑ cōi ſex poꝛtus vꝫ vnus in inſula maioꝛi: ⁊ aliuſ in

inſula pulueſi:alius in caſtro paſſignani: ꝛ alius in caſtro mōtis fontigiani:ꝛ aliuſ in caſtilione cluſino: ꝛ alius in anchaella:Et ꝙ nulluſ lacogianus vel piſcatoꝛ vel alia pſona poſſit deſcēdere cū piſcibus ꝛ cū nauibus ad vēdendū ꝛ ꝓ vēdendo dictos piſces niſi ad dictos poꝛtus vel altero eoꝝ: Et qui ꝯtrafecerit deſcendēdo cū piſcibus ad vēdēdū vel ad poꝛtum faciendū in aliquo loco vel ad aliquē aliū locū ꝗ in ṗdictis puniatur noīe pene qualibet vice ꝛ ꝓ quolibet contrafaciente in.C.lib.deñ.

¶ Et etiā nullus poſſit emere in alio loco piſces ꝗ in ṗdictis poꝛtubuſ ſub dicta pena:Et qlibet valeat eſſe accuſatoꝛ ꝛ denūciatoꝛ/vt dictū eſt/nec per cōcoꝛdiā tollaꝰ quarta dicte pene quo minus ſoluere teneaꝰ cōi puſie nō obſtāte cōcoꝛdia que fieret p accuſatoꝛē vel denūciatoꝛem ꝛ in pecunia numerata: Et quilibet de ꝑdictis eſſe valeat accuſatoꝛ ꝛ habeat medietatē bāni a cōi puſie ſiue a maſſariꝫ ipſius cōis: Qui hoīes ꝛ poſte vbi fiet aliquis dictoꝝ poꝛtuum faciant poꝛtū qui fiet in ſua poſta:Et ſi terrenum vel lacus vbi deberet fieri acciperetꝰ alicui ſpāli perſone occaſione ṗdicta ematur iuxta extimationem ꝛ pro iuſto ṗcio qḋ ſoluant hoīes illius poſte vbi talis poꝛtus vel terrenū accipietur alicui.Et ꝑdictos poꝛtus capitaneus fieri facere teneaꝰ ad petitionem dictoꝛum parrochianoꝛum.

¶ Et ne reuoceꝰ in dubiū q ſint parrochiani pn̄ti capl'o declaramus parrochianos eſſe ꝛ ꝓ parrochianis haberi ſe ſemper qui erūt emptoꝛes ꝛ ſunt dictoꝝ fructuū aque lacus a ſindico cōis puſie.

¶ Additio.

Addētes dicimus ꝛ oꝛdinamus ꝙ loquētia ī maioꝛe ſindico loquanꝰ intelliganꝰ ꝛ locū habeāt in capitaneo ppl'i puſini q teneaꝰ ꝛ debeat accipe fideiuſſoꝛes ꝛ cautiones ab oībus ꝛ ſingulis ſindiciſ caſtroꝝ ꝛ villaꝝ exiſtētiū circa ꝛ intra lacū ṗdicū de ṗdicta cuſtodia fiēda ꝛ ṗdictos ſindicos ad ṗdictas ſatiſdationes dādū cogat ꝛ cōpellat ꝓut de ipſius capitanei proceſſerit volūtate.

Addētes ēt ad.§.Volumuſ inſup ꝙ nulla pſona ꝛ c̄.ꝙ idē intelligat ꝛ ſit ꝓhibitū oībꝰ aliꝭ hoībus ꝛ pſonis iuriſdictioni cōis puſie nō ſubiectis.

¶ De tinchis ꝛ bꝛulglis ꝛ anguillis lacus certo tēpoꝛe nō capiendis. Rubꝛica.99.

A Feſto Paſchatis reſurrectionis dñi noſtri ieſu chꝛi in antea retia magna nec reticula nec aliquod inſtrumētū vel ingenium ad que tinche capi poſſint: nō debeāt mitti in aqua lacus nec aliquis ipſis inſtrumētis vel retibus vti debeat in eadē vſqꝫ ad octo dies ante feſtuꝫ ſancti angeli de mēſe ſeptēbꝛis: Et qui cōtrafecerit perdat ipſa retia ꝛ inſtrumēta: Et ſoluat cōi puſie vice qualibet ꝛ perdat noīe pene ꝛ bāni.xxv.lib. deñ.Et ſi piſces cū ipſis ceperit perdat noīe pene ꝛ bāni.C.lib.deñ.Et quilibet poſſit accipere talia retia ꝛ inſtrumēta in aqua lacus poſita ꝛ permanentia ſine pena ad ſuā volūtatē:cuius bāni ꝛ pene tres ptes veniāt in cōi ꝛ quarta pars parrochianoꝝ ſit.

¶ Et quilibet accuſare poſſit ꝛ accuſatoꝛ habeat/ſi non fuerit de parrochianis/quartam partem bāni ꝛ pene quā habere deberent parrochiani:ꝛ credatur duobus ex parrochianis ſi depoſuerint querimoniam de ꝑdictis vel aliquo ꝑdictoꝝ ꝛ ꝓbauerint ꝛ ſi fuerit aliqua alia perſona ſteꝰ ſuo ſacramento cū ꝓbatione teſtiū fidedignoꝝ vel vnius teſtis fidedigni de viſu ſeu veritate deponentis.

¶ Et per cōcoꝛdiā nō remittaꝰ quarta quā ſoluere debeāt delinquētes in pecunia numerata:Et quicunqꝫ fuerit inuētus infra dictū tēpus pꝛohibitum ad tinchas piſcari ꝛ ad vendēdū dictas tinchas de dicto lacu ſine licētia parrochianoꝝ ſoluat ꝛ ſoluere compellatur per poteſtatē ꝛ capitaneū de facto ſine aliquo pꝛoceſſu ex ſola inuētione.x.lib.deñ.Et nullus capiat vel capi faciat anguillas miſſas in lacu eo anno per cōe puſie vſqꝫ ad duos annos ꝓxime venturos nec bꝛulglia vnius anni capi debeant per aliquē in lacu puſino nec in groſſum emi: Et q cōtrafecerit ſoluat noīe pene ꝛ bāni.x.lib.deñ.cuius bāni ꝛ pene medietas ſit cōis ꝛ alia accuſatoꝛiſ: Et quilibet poſſit accuſare.

¶ Et ſi parrochiani concoꝛdia fecerint cuꝫ aliquo de ṗdictis teneantur ſoluere.C.lib.deñ.cōi peruſie.

¶ Q lacoſciani cogātur ad vias fontes ꝛ alia laboꝛeria faciēda ſicut aliꝭ comitatēſeſ.Rca.100.

CUm non Sit cōueniēs ꝙ lacogiani piſcatoꝛeſ lacus puſini ſint exemptioꝛes aliꝭ comitatēſibus Peruſie pro vtilitate cōmunis Peruſie.

¶ Duximus ſtatuendū ꝙ lacogiani piſcatoꝛes cogantur ꝛ debeant facere partē ſuaꝫ per ſe vel alios vt aliꝭ comitatenſes de viꝭs fontibus ꝛ aliꝭs laboꝛeriꝭs ꝛ factionibus faciendis ꝛ appoꝛtari facere partem de blado cluſino ad ciuitatem puſie vt aliꝭ comitatenſes nō obſtāte aliquo capl'o vel ꝯſuetudine vel ꝯſilio vel ſn̄ia vel aliquo alio in ꝯrium loquētibus.

¶ Et ad hoc vt piſcatio lacus nō capiat pp hoc leſionē vel dānū non faciat cōi vel emptoꝛibus lacus: Volumus ꝙ dicti lacogiani teneantur ꝛ debeant coptumare partē ſuam viarū ꝛ alioꝛum operū ꝛ factionum ꝑdictarū ꝛ appoꝛtationū bladi de cluſio ꝛ ad dictā coptumationē faciendam per officialem cōis puſie cogantur: Et ꝑdicta dūtaxat intelligātur de viꝭs fontibus ꝛ aliꝭs operibus ꝛ factionibus fiendis ꝛ de blado appoꝛtando exnūc ꝛ ꝓ tempoꝛe futuro dūtaxat: Preterea volumus ꝙ ꝑdicta dicti lacogiani non faciant perſonaliter ꝛ in ꝓpꝛiꝭs eoꝝ perſonis adhoc vt non dimittant piſcationē lacus:Sed/vt dictū eſt/cogantur coptumare partem

ſuã de oībus ſupradictis ꝛ ſoluere denarios' illis q bus coptumata fuerint p̃dicta: Et ipſi piſcatores te neantur ꝛ debeāt tpibus debitis ꝛ opportunis ꝛ cõ ſuetis piſcari ad penã.C.lib.den̄.pro quolibet q eq ſitus fuerit ꝛ noluerit piſcare/vt dictum eſt.

¶ Prouiſio contra ꝓhibētes portari p eoꝝ diſtrictum piſces lacus. Rubrica.101.

Cum venditio Piſciũ lacus peruſini ſit cõi puſie nimiũ fructuoſa: ꝛ ſi venditio piſciũ impediretur in futurũ in dānum cõi puſie redundaret.
¶ Dicimus ꝛ ordinamus ꝙ ſi aliqua ciuitas vel terra faceret aliqđ ordinamẽtũ pp qđ piſces puſini lacus nõ poſſent libere portari ꝛ trãſire per terraꝫ fortiã ꝛ diſtrictũ illius ciuitatis ꝛ terre vel dñi qui vel que tale ordinamẽtũ faceret: nulla mercãtia cuiuſcũqꝫ cõditionis ſit illius ciuitatis terre vel dñi alteriꝰ que tale ordinamẽtũ faceret tacite vel expreſſe per ciuitatẽ vel comitatũ vel diſtrictũ puſie trãſire poſſit: ꝛ ſi trãſiret/poſſit p poteſtatẽ ꝛ capitaneuꝫ vel maiorẽ ſindicũ ſequeſtrari ꝛ detineri ad petitionẽ petẽtis vſqꝫ quo cognitũ fuerit de p̃dictis ꝛ veritate reperta mitti debeant in cõe Peruſie ꝛ maſſarijs cõis Peruſie aſſignari.
¶ Et ad hoc faciẽdũ poteſtas ꝛ capitaneus ꝛ maior ſindicus ciuitatis puſie p̃ciſe teneant̄ dũmodo illa ciuitas ꝛ terra que tale ordinamẽtũ faceret p̃mitus requirat̄ ꝙ illud ordinamẽtũ tollere ꝛ caſſare debeat: Qđ ſi nõ fecerit requiſita qđ dcm̄ eſt ſupius de mercãtia illiꝰ terre plene debeat obſeruari.
¶ Et ſi in aliqua terra vel diſtrictu alicuius terre illi qui portarent piſces aque lacus cõis puſie ad vẽdẽdũ moleſtarent̄ aut grauarent̄ aut eis piſces be ſtie vel res alie ꝯ volũtatem acciperent̄ vel tollerentur ꝙ facta de hoc q̃rimonia corã poteſtate vel capitaneo vel maiori ſindico: poteſtas vel capitaneus vel maior ſindicus faciat ſequeſtrari de bonis ꝛ rebus hoiuꝫ illius terre vſqꝫ ad quãtitatẽ que ſufficiat ad ſatiſfactionem ꝛ cõſeruationẽ indẽnitatis ipſius agrauati vel offenſi in predictis: ꝛ tale ſequeſtrum nõ reſtituat̄ donec illi ꝓ quo factũ fuerit ſequeſtruꝫ de predictis integre ſatiſfactum erit.
¶ Dato tñ tpe cõpetẽti ad ſatiſfaciẽdũ quo elapſo debeāt dicte res ſequeſtrate dari ꝛ cõcedi dictis dānuꝫ paſſis: de qua datione appareat publicũ inſtrm̄ ita ꝙ plus petere non poſſit.

¶ De diuiſione ꝛ terminatione aque lacus iaꝫ facta obſeruanda. Rubrica.102.

Cum inter Homines ville inſule maioris: ꝛ hoies ville inſule puluẽſiꝫ ꝛ quorũdã alioꝝ locoꝝ villaꝝ ꝛ vniuerſitatũ circa lacũ ꝛ de cõtrata lacus cõis puſie ꝛ p ſindicos illaꝝ villaꝝ ꝛ locoꝝ extiterit hactenuꝫ legitime cõpromiſſum in raynutiũ ioãnis petri codoli ſup diffinitione petitionis ac terminationis aque lacus cõis puſie per quẽ Raynutiũ facta fuit legitima diffinitio/partitio ꝛ terminatio dicte aque ſicut ꝯſtat publicis documẽtis: ꝛ poſtmodũ/diſcretuꝫ vir Andreoctus legerij tũc camerarius parrochianoꝝ aque lacus fuerit electus a cõſilio populi puſini ad declarãdũ ꝛ faciẽdũ dictã diffinitionẽ ꝛ partitioneꝫ ꝛ terminationẽ ꝛ p imiſſionẽ terminoꝝ inter ipſas vniuerſitateꝫ hoiuꝫ ipſaꝝ villaꝝ ꝛ locoꝝ piſcãtiũ in dcã aqua lacꝰ ſꝫ formã laudi lati p raynutiũ.ſ.dictũ.
¶ Et dictus andreoctuꝫ ſup p̃dictis ſuã diffinitionẽ terminationẽ ꝛ declarationẽ fecerit/vt ꝯſtat publicis inſtr̄is: Et aliq dictaꝝ villarũ ꝛ vniuerſitatũ nitant̄ ꝯ p̃dictã diffinitionẽ/ptitionẽꝫdetermiationẽ ꝛ declarationẽ venire ꝛ veniāt ꝓ libito volũtatis piſcãdo in partẽ alteriuꝫ ꝯ volũtatẽ ipſius: ad oẽs materiã ſcãdali ꝛ piculi vitãdã: Statuimus ꝙ dicte diffinitiones ptitiones terminationes ꝛ declarationes facte per dictũ raynutiũ: Et poſtmodũ per dictũ andreoctũ ſint rate ꝛ firme ꝛ debeāt inuiolabilr̄ obſeruari ab hoibus aque lacus ꝛ oibus piſcatoribuꝫ aque lacuꝫ ad penã que incõpromiſſo facto in dictũ Raynutiũ ꝯtinet̄: Et oiꝫ declaratio/ſpecificatio/ſupplectio/deſignatio/terminatio ꝛ additio facta p ipſum andreoctũ ſiue in terreno ſiue in aqua ſint rata ꝛ firma ꝛ iuiolabilr̄ obſeruent̄ ab oibꝰ ꝛ ſinglĩs exiſtẽtibꝰ circa lacũ: ꝛ i lacũ piſcãtibꝰ ſub pena p̃dicta.
¶ Preterea volumus ꝙ nulla pſona alicuius vniuerſitatis piſcantis ꝛ piſcari faciẽtis in aqua lacus audeat intrare ꝛ piſcare in aqua lacus in parte alicuius ꝯ ſuã volũtatẽ ꝯ formã p̃dictaꝝ diffinitionuꝫ/ptitionũ/termiationũ ꝛ declarationũ factaꝝ p dictũ raynutiũ ꝛ andreoctũ/vt cõſtat publicis inſtr̄is ad penã ꝛ bãnũ que in dictis inſtr̄is plenarie continẽtur: Quam penã poteſtas ꝛ capitaneus ꝛ maior ſindicus ꝛ quilibet eorũ pro cõi Peruſie a contrafaciente exigere teneātur: Et de p̃dictiꝫ oibus ꝛ ſingulis quilibet eſſe valeat accuſator cuius bãni ꝛ pene medietas ſit cõis ꝛ aliã habeat accuſator.

¶ De pedatis lacus laborãdis ꝛ p ſe vẽdendis ꝛ pilis cuſtodiendis. Rubrica.103

Vendere Pedatas lacus abſqꝫ lacu cõſeruatores monete cõi peruſie teneant̄ ꝛ dicta vẽditio fiat per tempus quinqꝫ annoꝝ ꝛ plus ſi conſilio videbitur ꝛ caſtra ꝛ ville circunſtantia dictis pedatis debeant dictas pedatas laborare ꝛ facere laborari ꝛ ſi facere neglexerint debeant reddere partem fructuuꝫ de ſodo qđ nõ laborarent ſicut de laborato: Et ad ſimilitudinem laborati qđ exiſteret prope ſodum.

¶ Et laboratores medietatem fructuum reddere teneantur ſicut eſt hactenus conſuetum.

¶ Et caſtra ꝛ ville debeāt cuſtodire pilas in quoꝝ territorio ſunt ne deſtruanꝫ: Et ſi nō cuſtodirēt puniatur caſtrū ꝛ villa in cuius territorio deſtruerenꝫ pro pila qualibet deſtructa in.C.lib.deñ.qđ dānum ſit totaliter cōe ꝛ quilibet eſſe valeat accuſator: Et hoc capitulū ſit pciſum: Et poteſtas ꝛ capitaneus ꝛ maior ſindicus ꝛ eoꝝ familie ipſuꝫ capl̄ꝫ debeāt obſeruare ꝛ facē obſeruari ſub pena.C.lib.deñ.de eorū ſalario ꝛ nulla defenſio in cōtrariuꝫ admittatur.

¶ Et adhoc vt arbores q ſunt in ipſis pedatis penitus incidanꝫ ꝛ forme mittanꝫ inter pedatas ꝛ terrenū ſpecialiū perſonaꝝ vt ſuperius in alio capitulo continetur: Capitaneus ſiue maior ſindicus vnuꝫ de ſuis militibus ꝛ vnū ſuoꝝ notarioꝝ prorſus mittere teneantur ꝛ arbores que ſunt in pedatis lacus oēs incidi facere ꝛ euelli a radicibus ꝛ formas mitti: ꝛ tam diu ſtent ibi ꝙ͂ diu fuerint oia percōpleta ꝛ poſſint imponere ꝛ accipere penā nō obedientibus ꝑ vice qualibet.C.ſol.deñ. Et ſi capitaneus poteſtas vel maior ſindicuſ reqſiti fuerint negligentes ad p̄dicta.l.lib.deñ.de ſuo ſalario ſoluere teneātur.

¶ De fructibus comunantiarum inſularum lacus vendendis. Rubrica. 104.

Dicimus Et ordinamus ꝙ vendātur fructus comunantiarum oium inſularū lacus cōis pusie ſicut vendentur fructus aliarū comunantiarū cōis pusie non obſtāte aliquo ordinamento vel ſtatuto al'r facto ꝛ cōceſſione alicui vel aliqbus facta ſub q̄cūq; forma vboꝝ ꝛ ois ꝯceſſio ſub annuū cēſum vel alio modo fcā cuiuſcūq; de ipſis comunātijs vniuerſitatibus inſulaꝝ vel alie perſone ſint caſſa ꝛ irrita ꝛ nullius valoris: Et allegās vel ꝓponēs cōtrariū nullatenus audiatur: Et proponēs vel audiēs in.ccccc.lib.deñ.cōdēnetur: Et cōſeruatores monete cōis pusie teneātur ſub pena.C.lib.deñ.pro quolibet fructus dictaꝝ inſularum vēdere ad bānimentum ꝛ plus offerēti dētur ꝛ illi qui emerint ipſos fructus libere ꝛ pacifice percipere ꝛ habere: Et hoies dictarū inſulaꝝ teneantur ꝛ debeāt ꝛ cogātur de facto ad petitioneꝫ emptorū ipſas comunātias laborare ꝛ colere ꝛ fructus recolligere ꝛ ipſis emptoribus reſpondere de medietate ipſorum fructuum.

¶ Et ſi hoies dictarū inſularū eſſent negligentes compellanꝫ per dñm poteſtatē ꝛ capitaneuꝫ ꝛ maiorem ſindicum ſoluere.ccccc.lib.deñ.de facto: Et nihilominus ſi hoies predictarū inſularū recuſarent laborare ꝛ colere ſeu non laborarent ꝛ colerent dictas comunantias ad petitionē dictoꝝ emptoruꝫ ꝛ ipſoꝝ emptorū voluntatē: ꝙ per duos bonos homines eligendos ꝑ dños priores artiū ad petitionem dictorū emptorū extimentur fructus qui pcipi potuiſſent a dictis emptoribus de dictis comunantijs ſi bene ꝛ legaliter laborate ꝛ culte fuiſſent ꝛ tātum quātum caperet dicta extimatio dicti hoies dictarū inſularū dictis emptoribus dare ꝛ ſoluere ad ipſoꝝ emptorum petitionem teneantur.

¶ Et etiā per poteſtatē ꝛ capitaneū ꝛ maiorē ſindicū cōpellanꝫ ſūmarie ꝛ de facto ſine libelli oblatione ꝛ figura ꝛ ſtrepitu iudicij ꝛ iuris ordine non ſeruato: Sed ſoluꝫ facta ꝓbatione ꝛ relatione a dictis duobus bonis hominibus.

¶ Saluis pactis ꝛ iuribus cōpetentibus preſentibus emptoribus dictaruꝫ comunantiarū vel alicuius earū ex eorum inſtr̄is emptionum.

¶ Et predicta non intelliganꝫ in rebus exiſtētibuſ in dictis comunātijs iā venditis ꝛ alteri cōceſſis.

¶ Qꝫ caſtrum ꝛ poſſeſſiones valliani ꝛ portus clanarum manuteneantur. Rubrica. 105.

Poteſtas Et capitaneus ꝛ maior ſindicuſ teneanꝫ ꝛ debeāt mittere in bono ſtatu ꝛ obſeruare ad opus ꝛ vtilitateꝫ cōis pusie oēs ꝛ ſingulas poſſeſſiones ꝛ terras caſtri valliani ꝛ totū portū clanarū ꝛ totū caſtrū valliani ꝛ oia ea que cōtinenꝫ ꝛ apparēt in inſtr̄is emptionū quas fecit cōe pusie de p̄dictis ſcriptis manu angeli ioānis ꝛ michaelis ioannis ꝛ saluutij de cerqueto notarioruꝫ vel alterius cuiuſcūq; notarij: Et ipſas poſſeſſiones ꝛ terras ꝛ caſtrū teneaꝫ capitaneus ꝛ maior ſindicus manutenere in bono ſtatu ꝛ terminationes ꝛ pilaſtrationes factas de p̄dictis manutenere ꝛ cōſeruare ad opus ꝛ vtilitatem cōis pusie: Et teneaꝫ capitaneus fieri facere nauigationem portus clanarū ſm̄ ꝙ videbiꝫ ꝯſilio populi faciēdo: Et capitaneus nō pmittat ꝙ aliqs alius vtatur in portu cū naui vel circa euꝫ ſine licētia capitanei ꝛ cōſilij populi: ꝯtrafaciēti capitaneus auferat pro vice q̄libet pene noie.C.lib.deñ. Et capitaneus p̄dictus recipiat bonaꝫ cautionem ꝛ ydoneā ab vniuerſitate ꝛ cōi valliani: ꝙ dictum terrenum emptū ꝛ poſſeſſiones pro cōi Peruſie laborabunt ꝛ dicto cōi ſeu ſufficiēti perſone pro cōi tertiam partem dabunt: Et nullus aduocatus aduocare debeat ſuper premiſſis ꝯtra cōe Peruſie ſeu ſpecialem perſonā cui dicte terre ꝛ res empte ꝑ cōe pusie locarenꝫ ſeu locate eſſent ſeu quocūq; titulo ꝯceſſio fieret ex eiſdem: Et ſi cōtrafecerit ſoluat ꝛ ſoluere teneatur cōi pusie pro vice qualibet.x.lib.deñ. Quam penā capitaneus exigere teneatur: Saluis donationibus ꝛ conceſſionibus factis per cōe Peruſie de cōmunātijs ſupradictis nobilibus de domo pecore de mōte politiano: Quibus per p̄ſens ſtatutum nullū preiudicium generetur ſed remaneant in ſui roboris firmitate prout facte fuerunt.

¶ Q molendina oliuarum in ciuitate vel burgis non habeantur ex quibus turpitudo deueniat. Rubrica. 106.

CUm Inter omnia que consideranter ad salutem et pulchritudinem ciuitatis viarum pulchritudo et munditie sepius attendantur: Et inter alia que ciuitatis reddunt vias sordidas et immundas est aqua mora que egreditur de oliuis et de tincturis. Dicimus et ordinamus quod nulli liceat ab hodie in antea cuiuscunque conditionis existat inter muros ciuitatis et burgorum vel intra suburgos Perusie habere molendina oliuarum seu tentoria: Ex quibus molendinis et tentorijs aqua mora seu turpitudo que egreditur de predictis molendinis et tentorijs decurrat vel veniat in aliquam viam ciuitatis vel burgorum vel suburgorum: Et qui contrafecerit puniatur per potestatem et capitaneum et maiorem sindicum in.x.lib.den. Et inde sit quilibet accusator et habeat medietatem banni: Preterea nullus possit scarnare pelles nec facere molsam pellium in ciuitate: possit tamen in burgis vel suburgis Perusie: Et qui contrafecerit puniatur in.x.lib.den. pro quolibet vice: Et quilibet possit esse accusator et habeat medietatem banni seu pene. Dummodo predicta non preiudicent cartolarijs existentibus ad scalellam de viridario.

¶ Additio.

Quoniam presenti capitulo non obstante multa ad oleum molendina et tentoria in burgis et suburgis Perusie constructa iam diu fuere et hactenus habentur/sunt/existunt et permanent: Que si vigore presentis capituli remouerentur et tollerentur: ipsorum dominis et patronis non modicum damnum et iacturam euidenter/inferreretur: Iccirco conciuium comodis et reipublice intendentes. Addimus et presenti capitulo derogando dicimus et ordinamus quod molendina et tentoria predicta hactenus facta et constructa et in futurum fienda et construenda in dictis locis dummodo non sint nec fieri possint intra ciuitatem veterem manuteneantur et conseruentur et vigore presentis capituli seu statuti non tollantur nec remoueantur: et tolli et remoueri non possint nec valeant: Volumus tamen et ordinamus quod domini ipsorum teneantur et debeat aquas moras/tinctas/putridas et fetentes seu alias turpitudines et immundicias ex dictis molendinis et tentorijs egredientes emittere et emitti facere extra ciuitatis menia per clocanas et subterraneos meatus: et ita et taliter facere et curare quod dicte aque et putredines per aliquam stratam/viam seu rebuccum ciuitatis et burgorum Perusie non decurrant nec deueniant: et qui contrafecerit puniatur per officialem communis Perusie in.x.lib.den. pro quolibet vice: Et nihilominus possit cogi ad tollendum et remouendum dictum molendinum seu tentorium: Et de predictis quilibet possit esse accusator et habeat medietatem dicte pene: et alia medietas sit communis Perusie.

¶ Q pelles et coria in quibusdam locis non teneantur. Rubrica. 107.

CUm Pelles et coria que extenduntur et ponuntur ad siccandum immensum fetorem tribuant in ciuitate Perusie pro presenti capitulo pertinentibus obseruandum: Ordinamus quod nulla persona audeat vel presumat a muris burgorum ciuitatis Perusie intus nec in ipsis muris nec supra murum/nec in ipsis muris ponere ad siccandum Saluo quod predicta non intelligantur in campo bactalie ab omnibus communis Perusie existentibus in dicto campo subtus videlicet in campo bactalie antiquo extendere habere vel ponere vel tenere ad siccandum pelles siue coria bestiarum recentia siue sicca pelosa siue recentes siue siccas pilosas: Et qui contrafecerit soluat et soluere teneatur nomine pene communi Perusie pro qualibet pelle seu corio de predictis.C.sol.den. et pro quolibet vice: Et de predictis quilibet possit esse et sit accusator et habeat medietatem banni seu pene: Et etiam sit licitum et teneantur et debeant familie potestatis et capitanei et maioris sindici perquirere/et rimari in dictis locis vetitis: Et si inuenerint dictas pelles auferant et auferri faciant et sic ablatas massarijs communis Perusie assignare et vendantur per communi per dictos massarios: Et de omni eo quod venerit in communi occasione predicta habeat talis officialis qui inuenerit et auferri fecerit duos solidos pro quolibet libra: Et si potestas et capitaneus et maior sindicus ad predicta fuerint negligentes quilibet eorum negligens debeat condenari tempore sindicatus per iudicem qui eum vel eos sindicabit in.l.lib.den. communi Perusie: Dum tamen predicta non intelligantur in pellibus et corijs calzolariorum concijs et non crudis nec putridis.

¶ Q nulli liceat ponere vel proijcere aliquod terratium fimum vel aliam rem prope portas. Rubrica. 108.

STatuimus Q nulli persone liceat nec audeat vel presumat ponere vel proijcere aliquod terratium fimum vel aliam immunditiam ad vel per.xxv.pedes prope portas burgorum Perusie nec aliquam turpitudinem facere intus vel extra portas pena cuilibet contrafacienti quolibet vice.c.sol. den. In qua pena per dominum maiorem sindicum et iudicem iustitie quilibet contrafaciens debeat summarie et de facto condenari et puniri pena eidem iudici.c.lib.den. si negligens fuerit in predictis.

¶ Additio.

Addentes dicimus et ordinamus vt supra additum fuit capitulo.84.quas additiones ibidem per nos factas hic pro repetitis in omnibus et per omnia haberi et obseruari volumus et mandamus.

¶ Q meretrix et lauatrix capitum non stent in certis locis. Rubrica. 109.

PRope Nouam ecclesiam beati herculani de porta santi petri vel aliam ecclesiam ciuitatis vel burgorum Perusie nulla meretrix vel pectana vel lauatrix capitum debeat stare vel morari ad decem domos ad dictas ecclesias: Et nulla persona debeat eis dare vel locare domum vel receptare ad

habitādū in dictis locis: Et qui ꝯfecerit tā meretrix ꝙ̄ lauatrix capitū ꝙ̄ dans eis domū vel receptū ad habitādū puniaꝛ in .l. lib. deñ. Et de p̄dictis oībus ⁊ ſingulis p poteſtatē ⁊ capitaneū ⁊ maiorē ſindicū ⁊ quēlꝫ eoꝝ officialē inqraꝛ: Et qlꝫ poſſit eē accuſator.

¶ Additio.

Addētes ⁊ ampliātes dicimus ⁊ ordinamus ꝙ p̄fati dñi ptās ⁊ capitaneus ⁊ eoꝝ officiales necnō officialis cōis puſie ⁊ eoꝝ qlibet ad petitionē maioris ptis vicinoꝝ: ſeu rectoris illius eccleſie cui per decē domos meretrices vel alie mulieres male ꝯditionis ⁊ fame ac inboneſte vite eſſent propinque ⁊ habitationē haberēt: teneātur ⁊ debeant eā vel eas vnā ſeu plures expellere ⁊ remouere ſeu expelli ⁊ remoueri facere de dictis locis p eas habitari ſolitis: ⁊ ita ⁊ taliter facere ⁊ curare ꝙ ibidē hmōi mulierū genus amplius nō ſtet nec moreꝛ ſꝫ inde oīno diſcedat ne morbida facta pecus totū corrūpat ouile: ⁊ p tali diſceſſu eiſdē ſeu eaꝝ alteri vnius diei terminus aſſigneꝛ ⁊ aſſignari debeat: infra quē ſi non diſceſſerit eaꝝ q̄libet incidat ipſo facto in penā de q̄ ſupra in p̄nti capitulo: ab eis vel eaꝝ dominis / lenonibus ſeu ruffianis de facto auferēda p dictos officiales: Qui ſi in p̄miſſis negligētes fuerint pro vice qualibet q̄ reqſiti fuerint a dictis vicinis ſeu a rectore alicuius eccleſie cui vt ſupra dicte mulieres ad habitādū ꝓpinque ſtarēt / incidāt in penā .l. lib. deñ. ꝓ quolibet: de eoꝝ ſalario retinēdaꝝ ⁊ cōi puſie applicandaꝝ: ⁊ de dicta reqſitione ſteꝛ ⁊ ſtari debeat iuramēto maioris partis vicinoꝝ ſeu dicti rectoris: De quibus oībus ⁊ ſingulis officiales predicti debeant expreſſe ſindicari.

¶ De vendēte oleū in certis locis. Rca. IIO.

Nulli Perſone liceat ſtare ad vēdēdum oleū in volta vel gradibuſ volte ſancti laurētij nec ante gradus ipſos ⁊ voltā ſub pena ꝓ vice q̄libet .xl. ſol. deñ. ⁊ qlibet poſſit eſſe accuſator ⁊ habeat medietatē pene ⁊ credaꝛ ſacramento accuſatoris: Sꝫ ſtare poſſint dicti vēditores in platea de ſupramuro noua ⁊ vbiqꝫ extra plateaꝫ cōis puſie vbi eis placuerit: Et ſindicus maior cōis puſie quolibet die ſabbati teneaꝛ inqrere de p̄dictis ⁊ familiam ad predicta mittere ad dictū capl'm execucutioni mandandum ſub pena .l. lib. deñ.

¶ Qꝫ nō liceat occupare clocanā ſitā in parrochia ſancte marie de viridario. Rubrica. III.

Cum Magna multitudo aque defluat ⁊ decurrat a platea cōis puſie p viā q̄ itur ad ſanctā mariā de viridario ⁊ mittat in viam que eſt inter domos criminati petri ⁊ domoſ filioꝝ angeli ſimonis ita ꝙ pluries reſtagnaꝛ in domib⁹ eorūdē ad materiā ſcādali ⁊ diſcordie tollēdā: Dicimuſ ⁊ ordinamuſ ꝙ nemini liceat occupare vel impedire nec occupatū nec impeditū detinere alueꝫ ſeu clocanā per quē ſeu p quā dicta aqua cōſueuerit fluere vſqꝫ ad murū ciuitatis. Ita ꝙ libere defluere ⁊ decurrere poſſit: Et qlibet poſſit ire per dictū alueū ſeu clocanā ad diſgōborādū impedimētū ciuitatis: Et qui ꝯtrafecerit debeat cōdēnari in .xxv. lib. deñ. per poteſtatē ⁊ capitaneū. J. octo dies poſt p̄ceptū ſibi factū de remouēdo dictū impedimētū: Et nihilominus dictū impedimētū debeat remouere.

¶ Additio.

Addim⁹ ꝙ loco maioriſ ſindici officialis cōiſ puſie de predictis inquirere teneatur: ſub pena de qua ſupra in preſenti capitulo:

¶ De comunātijs cōis puſie manutenēdis p dños priores ⁊ camerarios artiū necnō per dñm poteſtatē ⁊ capitaneū populi puſini. Rca. II2.

Eneatur Capitaneus manutenere in bono ſtatu comunātias cōis puſie: Et ipſas ſine fraude reinuenire ⁊ reinueniri facere terminos ⁊ pilaſtras comunantiarū cōis puſie: Et ſcire ſi q̄ remote vel deuaſtate eſſent: Et ſiquis de ipſis comunātijs detinet occupatū vel ſupprehēſuꝫ teneaꝛ auferre cuilibet quē inuenerit deuaſtaſſe vel occupatū detinere pene noīe .C. lib. deñ. ⁊ reſtitui ⁊ relinqui qđ detineꝛ apphenſum vel occupatū de bonis cōis puſie: Et ſi fuerit vniuerſitas alicuius caſtri vel ville puniaꝛ in .cc. lib. deñ. ⁊ in reſtitutione rei detēte: Et ſi capitaneus p̄dicta nō fecerit intra tp̄s ſui regiminis debeat de ſuo ſalario ſoluere .C. lib. deñ. Et teneaꝛ manutenere comunantiaſ caſtri foſſati ƀm laudum latū inter cōe puſie ⁊ cōe eugubij per cōe ciuitatis caſtelli: Et ēt comunātias caſtri caſecaſtalde: Et ſiquē inuenerint tenētē vel occupātē de terriſ vel comunātijs foſſati ƀm laudū latū / ipſas recipiat ⁊ ipſas remittat in ipſas comunantias.

¶ Et gn̄aliter inquirat ſi per aliquē detinereꝛ aliquid de comunātijs cōis puſie a terminis intus: Et ſi inuenerit ipſas recipiat ⁊ auferat a tenente ⁊ remittat in cōi puſie. Saluo capl'o qđ loquiꝛ de terreno cluſij: Nā illud obſerueꝛ qđ in illo capl'o ꝯtineꝛ: Et hoc capl'm p tp̄s p̄dictū p̄ciſe facere teneaꝛ: qđ ſi nō fecerit perdat de ſuo ſalario .C. lib. deñ.

¶ Teneaꝛ ēt capitaneus cogere oēs hoies curie ⁊ diſtrictus foſſati venire ſeu ire cū eoꝝ rebus ⁊ blado ⁊ vino ad caſtrū foſſati ⁊ facere fieri ibi domus ab illis qui eas nō fecerūt ſi facte nō eſſent: Et ſimiliter capitaneus cogat oēs hoies villaꝝ caſtri caſecaſtalde collis mēcie ⁊ ſigilli ꝙ faciāt domos in dictis caſtris

etis caſtris vel aliquo eorūdē.ſ.dictaꝝ vniuerſitatū in ſuo caſtro: Et qlibet de dictis villis veniat ad habitandū ꝛ ſtandū cū pane ꝛ vino ꝛ ſuis neceſſarijs in ſuo caſtro: Et ſi nō venerint tā hoies predicti ꝙ hoies villaꝝ ꝛ diſtrictuſ foſſati ad habitādū/vt dictum eſt/ſoluāt illi qui non venerint tres ptes oium dataꝝ ꝛ collectaꝝ quas ſoluere deberēt ꝛ tenerētur ſi venirēt ad habitādū in dictis caſtris. Jta ꝙ de oibus collectis ꝛ datis ſoluāt tres ptes ꝛ habitatores caſtroꝝ pdictoꝝ quartā ptem ſm eoꝝ librā vel impoſitā que fieret inter eos: Et ſilue ꝛ comunātie ſiluarū cōis ꝛ vniuerſitatis caſtri corciani quas habet cōe in mōte malbe ꝛ circa ipſum mōtē mittātur inter alias comunātias cōis puſie: Et cū ipſis comunātijs debeāt pmanere: Et capitaneus ad penaꝫ .cc.lib.deñ.ipſas comunātias cōis de monte malbe mittere debeat: Et interdicaꝛ p dictū capitaneū. Q: nemo in ipſis ſiluis ſeu comunātijs mittat donec cuſtodireꝛ mōs malbe: Et nemo audeat de ſiluis cōis extirpare vel rancare: Et q ꝯtrafecerit ſoluat ꝛ ſoluere teneaꝛ cōi puſie ꝓ vice qualibet.x.lib.deñ. Et capitaneus de pdictis inqrere teneaꝛ ꝛ inqſitionem facere diligēter ꝛ ꝯtrafaciētē punire in pena ſupiuſ noiata: Et ſi ad faciēdū pdicta capitaneus negligēs fuerit perdat de ſuo ſalario.C.lib.deñ.

¶ Preterea volumus ꝙ qcūqꝫ acceperit ſeu emerit comunātias foſſati/illas accipiat cū cuſtodia arcis foſſati quaꝫ cuſtodire teneaꝛ ꝛ ſic fiat inſtr̄m dicte vēditionis: Et ſi aliter fieret inſtr̄m non valeat: Et nihilominus emptores dictaꝝ comunātiarū cuſtodire teneanꝛ dictā arcē / nō obſtāte ſi in dicto inſtrumēto de cuſtodia t.ō fieret mētio ſpecialis.

¶ Pro cōſeruatione etiam iuris ꝛ territorij cōis puſie ad tollēdas cōtētiones ꝛ rixas que ſepius inſurgere cōſueuerūt inter cōe ꝛ hoies ꝛ vniuerſitatē terre gualdi: Et etiā inter cōe hoies ꝛ vniuerſitateꝫ terre fabriani: Et etiā inter cōe hoies ꝛ vniuerſitatē ciuitatis eugubij ex altera pte occaſiōe diffinitionis ꝛ terminationis facte per officiales cōis puſie inter territoriū dicti caſtri ꝛ territoria dictarum terrarū eugubij fabriani ꝛ gualdi.

¶ Statuimus ꝛ ordinamus ꝙ ſingulis ſex menſibus vnus ex militibus poteſtatis vel capitanei teneatur ꝛ debeat ad requiſitionē ſindici dicti caſtri foſſati accedere ad vidēdū terminationes ꝛ diffinitiones olim factas in territoria dictoꝝ locoꝝ: Et ad faciēdū ſi inuenerit terminoſ deſtructoſ vel cōtrafactum in diffinitione predicta illos terminos refici ꝛ diffinitionē ad debitū modū reduci ꝓut eſſe dꝫ ſm determinationē factā expēſis illius comunitatiſ que cōtrafecerit in pdictis: Et ꝙ poſſit dictus miles ad pdicta deſtinādus ꝯtra vniuerſitatē que ꝯtrafecerit vel cōtrafaceret in pdictis ad petitionē cuiuſcūqꝫ ꝛ etiā ex ſuo officio ꝓcedere ꝛ punire ꝛ cōdēnare aliquo ſtatuto ordinamēto vel reformatione gñali vel ſpāli in cōtrariū loquētibuſ nō obſtātibuſ: Et ꝙ cogantur gualdenſes ꝛ reqrantur fabrianēſes ad cōpromittēduꝫ in pſonis eligendis p cōe peruſie ſeu p pores artiū dicte ciuitatis ſup ꝺterminatiōe ꝛ declaratione ꝯfiniū dictoꝝ cōiuꝫ ſeu terraꝝ: ꝛ ꝙ p dictos arbitros eligēdos dcā terminatio ꝛ ꝯfiniū declaratio fiat ita ꝙ vlterius inꝛ eos qō ꝯfiniū nō reſurgat.

¶ Preterea nulla pſona poſſit nec dēat laborare nec laborari facere de terris ꝛ poſſeſſionibus cōantiarum cōis peruſie a terminis ſeu pilaſtris imiſſis inter dictas cōantias ꝛ res ſpecialiū perſonaꝝ intuſ vllo mō ſine expreſſa licentia ꝛ volūtate emptoris ſeu ēptoꝝ dictaꝝ cōantiaꝝ vel alicuius eaꝝ: Et ſiqs ꝯfecerit ſoluat ꝛ ſoluere teneaꝛ ꝓ vice qualibꝫ noie pene.xxv.lib.deñ. Et ſtetur ſacramēto emptoris ſeu emptoꝝ dictaꝝ cōantiaꝝ vel alicuiuſ eaꝝ vel alicuiꝰ ſocioꝝ: ꝛ nullus debeat nec poſſit ꝯ voluntatē dicti cōis ꝛ emptoꝝ ipſaꝝ cōantiaꝝ bona res ꝛ poſſeſſiones ipſius cōis detinere nec ſupphēdere: Et q ipſas poſſeſſiones res ꝛ bona detinuerint occupatas teneanꝛ ꝛ dēant.J.xv.dies a die facti bānimēti relaxare ꝛ dimittere ꝛ dicto cōi integre reſtituere libere ꝛ expedite pena.cccc.lib.deñ. Et q ꝯfecerit ꝛ .J. dcm̄ terminū nō reſtituerit/vt dictum eſt/poteſtas ꝛ capitaneus teneanꝛ ꝛ debeāt ꝯ talē delinquenteꝫ procedere ꝛ condēnare: Et ꝙ nemo ipſas poſſeſſiones reſ ꝛ bona occupata ꝛ ſupprehēſa poſſit nec ſibi liceat laborare/ſeminare/cultiuare: ꝛ in ipſis eligna re ſine licētia cōis peruſie pena.xxv.lib.deñ. Et qlꝫ poſſit eſſe accuſator ꝛ habeat medietatem pene.

¶ Item ſi aliqua pſona imiſerit ſeu immitti fecerit aliquas beſtias in dictis cōantijs vel aliqua eaꝝ ad paſturandū ſine expreſſa licētia dictoꝝ emptoꝝ vel alterius eoꝝ vel alicuius eoruꝫ ſocioꝝ ſoluat dictis emptoribꝰ quadruplū ipſius ꝗtitatis pecunie quā deberet ꝓ paſtura vel que ſolueretur p illas pſonaſ que licentiam recepiſſent ab emptoribus predictis: Et nihilominus emptores vel alter ſocioꝝ poſſint dictas beſtias eoꝝ auctoritate accipere ꝛ tenere donec eis fuerit ſatiſfactuꝫ/vt ſuperius eſt expreſſum.

¶ Iteꝫ ꝙ ſi aliq̄ pſona q̄ nō eſſet pncipalꝛ ſubiecta iuriſdictiōi poteſtatis vel capitanei cōis vel populi peruſini ꝛ ſuoꝝ iudicū in ciuilibus ſeu collegiuꝫ ſeu familiaris vel nūcij vl̄ coloni illius collegij ſeu nūcij vl̄ familiaris vl̄ coloni ſupradicte pſone nō ſubiecte laborarēt ſeu colerēt vl̄ coli facerēt in cōantijs cōis puſie ſeu aliq̄ eaꝝ a terminis ſeu pilaſtris intus ſine expreſſa licētia emptoꝝ ſeu emptoris fructuuꝫ dcaꝝ cōantiaꝝ ſeu alicuius eaꝝ ſeu ſocioꝝ pdcōꝝ ēptorū.

¶ Et pdicte pſone vel aliqua expdictiſ vel collegiū talia faciētes offēderenꝛ realꝛ a pdictis emptoribus vel ſocio vel ſocijs dictoꝝ emptoꝝ ſeu a nūcio ipſoꝝ emptoꝝ ſeu nūcijs vel aliq̄ eoꝝ ad penā aliquā nullatenus teneanꝛ: Et intelligaꝛ eſſe de cōantijs cōis peruſie ſꝫ ꝙ mittit ſeu mitti poſſet recta linea a ter

mino ſeu pilaſtra ad aliū terminum vel pilaſtrā: ita ꝙ nulla pſcriptio poſſit obijci vł opponi vel in ɔ̃riū allegari q̄ minus oia ꝛ ſingula locū habeant: Et ſi cōtigerit ꝙ aliq̄ pſona ex ſupradictiſ accipet ſeu auferret ſeu auferri faceret de blado ſeu fructibus cōmunantiaꝝ a terminis intus ꝙ licitum ſit predictis emptoꝛib⁹ ſocijs vel nūcijs eoꝝ impune illud bladuz vel fructus auferre ſi inuenerint vbicūqꝫ: Et ſi cōtigerit ꝙ illud bladū vel fructuſ nō poſſent reinuenire ꝙ de blado ꝛ fructib⁹ dictaꝝ pſonaꝝ ſeu collegij poſſint auferre eoꝝ auctoritate ꝛ impune aliq̄ capitulo ſpāli vel gn̄ali nō obſtāte. ¶ Volum⁹ inſup ſtatuētes ꝙ nullus iudex vel aduocatus nec alqs alius faciat nec det aliqđ ɔſilium/auxiliū vel iuuamen in curia puſina alicui vniuerſitati vł ſindico alicuiuſ caſtri vel ville qđ vel q̄ ſuas cōantias redimē noluerit ab emptoꝛibus cōantiaꝝ ad ipſas cōantias defendēdas vel aliq̄ iure eoꝝ đ ipſis cōantijs vel ꝙ vniuerſitates vel aliq̄ eaꝝ nō đbeant: Et teneanť oia ꝛ ſingula emptoꝛibus cōantiaꝝ facere q̄ in inſtrīs ipſoꝝ emptoꝝ continenť de dictis cōantijs: Et illud idem intelligať ꝛ fiat de illis q emerint aliqd a cōe puſie: Et ꝙ iudex vel aduocatus nec aliqs alius nō faciat nec det ɔſiliū/auxiliū vel iuuamen in curia peruſina alicui q hēet cām vel ɔ̄nem cuz aliq̄ q emiſſet a cōi vel ſindico ipſius cōis puſie: Et q ɔ̄fecerit in pdictis vel aliquo predictoꝝ ſoluat ꝛ ſoluere teneať cōi peruſie pene noīe ꝑ vice qualibet. C. lib. deñ. Quaz penam a ɔ̄faciente capitaneus auferat ꝑ cōi. Saluis pactis ꝛ iuribus competētibus preſentibus emptoribus ipſaꝝ cōantiaꝝ ex inſtrumēto emptionis.

¶ Additio.

¶ Addētes extēdentes ꝛ amplintes pn̄s capl'm dicimus volum⁹ ꝛ ordinamus ꝙ oia ꝛ ſingula in pn̄ti capl'o loquētia i capitaneo loquanť ēt ꝛ locū hēant ꝛ effectū ſortiri debeāt in dn̄o poteſtate: necnō dn̄is ꝑoribus ꝛ camerarijs artiuz ciuitatiſ puſie: Qui dn̄i prioꝛes ꝛ camerarij q̄libet anno d'mēſe iulij teneanť ꝛ debeāt eligere. v. camerarios vz vnum ꝑ qualibet poꝛta: Qui vadāt ꝛ ire debeāt loca ꝛ ɔ̄finia dictaꝝ cōantiaꝝ ad vidēdū perq̄rēdū ꝛ inueſtigādū ſi eoꝝ terreni ꝛ pilaſtre fuerint q̄q̄ mō mutate aut duaſtate: ꝛ ſi aliqd đ eis fuerit occupatū ab aliq̄ pſona cōi/coꝛpoꝛe/collegio vł vniūſitate ſeu ab aliq̄ tenēte al's cōantias vł aliqd ꝑuatuz facere dcōs t'minos ꝛ pilaſtraſ refici ꝛ ad ſuū locū imitti ꝛ reponi ꝛ occupatū reſtitui vna cū fructib⁹ p occupatoꝛes ſeu hn̄tē i⁹ ab eo pceptis imponēdo ꝛ exigēdo penaſ ſupius i pn̄ti capl'o noiataſ: Declarātes tn̄ ꝙ p pn̄tez additionem pn̄s capl'm in nullo cenſeať iminutum nec imutatū.

¶ De cōantijs ꝛ poſſeſſionibus cōis puſie manutenēdis/terminādis/reinueniēdis ꝛ apilaſtrādis p dn̄os poꝛes ꝛ camerarios artiū necnō p dn̄os poteſtatē ꝛ capitaneū ppł'i puſini Rca. 113.

AD tollenduz Materiā cuilibꝫ tenēdi ꝛ occupādi poſſeſſiones ſeu cōmunātias q̄ ſunt vel hactenus fuerunt caſtroꝝ ꝛ villaꝝ comitatus Peruſie. Dicimus ꝛ oꝛdinamus ꝙ oēs ꝛ ſingule poſſeſſiones ꝛ cōantie tā cōiſ ꝑuſie q̄ȝ villaꝝ ꝛ caſtroꝝ q̄ terminate nō ſūt a bonis ſpāliū pſonaꝝ terminenť ꝛ apilaſtrēť ꝛ ꝑ cōi reinueniantᵣ: Et ptās ꝛ capitane⁹ ꝛ qlꝫ eoꝝ teneanť pciſe ingrere ꝛ reinuenire cōantias ꝛ poſſeſſiōes pdcās ꝑ cōi: Et ipſas in cōi facere deuenire ꝛ terminari facere p ſindicos ꝛ maſſarios caſtroꝝ ꝛ villaꝝ in quoꝝ t'ritoꝛio ſunt: Et ſup pdictis ptās ꝛ capitaneus ꝛ eoꝝ officiales recipe in teſtes hoies ipſaꝝ vniuerſitatum nō obſtāte aliquo capl'o vel ſtatuto qđ in ɔ̄rium loqueretur: Et ad ea q̄ in capitulo continentur ꝑcedant ad penaz. C. lib. deñ. ꝑ q̄libet: Et ſuper ijs teneantur ꝑcedere ex eoꝝ officio ꝛ etiam ad petitionem cuiuſcūqꝫ petentis.

¶ Additio.

¶ Addimus vt. ſ. in ꝑma precedente additione.

¶ De iuribus illoꝝ qbus aliqd eſt conceſſum a cōi peruſie videndis p capitaneuz. Rca. 114.

CApitaneus Et eius iudex q eſt ſindicus cōis puſie ꝛ maioꝛ ſindicus dicti cōis puſie debeāt videre iura cartaſ/inſtrā ꝛ refoꝛmatiōes ɔſilioꝝ illoꝝ qb⁹ aliqd eſt ꝑceſſuz vel in futuꝝ cōcederet a cōi puſie de territoꝛio q̄runcūqꝫ cōantiaꝝ cōis puſie ꝛ de qbuſcūqꝫ bonis imobilib⁹ dicti cōis vel ad ipꝫ cōe ptinētibus vł q̄q̄ mō ſpectātib⁹ ex cā donationis vel alia q̄cūqꝫ de cā: Et eaz diligēter examinare ꝛ reuidere ſi ea q̄ hn̄t vel tenēt ꝑceſſa ſūt iuſta đ cā vel ſi meruerūt vel ſuitiū fecerint pp qđ donatio merito fcā fuiſſet vł ſi poſſeſſionē vel cēſuz đberēt: Et ſi iuſtā cām nō hn̄t vel cēſuz ſeu pēſio ſoluta nō fuerit: Capitane⁹ vel iudex ꝛ maioꝛ ſindicuſ dictas cōceſſiones ꝛ donatiōeſ debeāt caſſare: Et res/ꝑceſſioneſ vel donationes q̄s retinuiſſent ij qbus eſt vel fuerit facta cōceſſio vel ſi ꝑ eis cēſus ſeu pēſio ſoluta nō fuerit deuenire faciāt in cōi pena capitaneo ꝛ eiuſ iudici ꝛ maioꝛi ſindico .cc. lib. deñ. ꝑ quolibet eoꝝ ſi in predictis vel aliquo predictoꝝ fuerint negligētes vel remiſſi: Et ad predicta etiam ꝑcedere debeant ex officio ꝛ etiā ad petitionem cuiuſcūqꝫ petentis ſub dicta pena.

¶ Additio.

¶ Addentes dicimus ꝛ oꝛdinamus ꝙ cancellarius cōis peruſie penes quē ſunt libri cōis puſie in cācellaria poſiti in qbuſ ſunt ꝛ eſſe debent dicte donationes ſeu cōceſſiones vel ſaltem mētiones ꝛ memoꝛie ipſarū eaſdez diligenter pquirere ꝛ inuenire teneať ꝛ debeat .ꝭ. ſex mēſes incboādos a die publicatiōis pn̄tiū ſtatutoꝝ: Que ſi i aliq̄ nō fuiſſent obſuate ab ipſiſ donatarijs vel ipſi aliqd ɔ̄ cōe puſie cōmiſſiſſēt:

vel céſum/canoné/penſiones/ſeu impoſitas nó ſol/uiſſent:vel alia feciſſent pp que eiſdem priuandi ſeu de iure priuati eſſent:p̃dicta notificet ⁊ notificare teneatur ⁊ debeat.D.P.q̃primũ de predictis noti/tiam habuerit:Qui.D.P.predictis cognitis viſis ⁊ bene pſpectis:ita ⁊ tal'r curét ⁊ faciát ⁊ curare ⁊ facere teneant̃ q̃ dcá res ⁊ bona vt .S. p cóe puſie cuicũq; ꝯceſſa dicto cói reincorporent̃ ⁊ reintegrent̃ vna cũ fructibus poſt ꝯuentioné ſeu inobſeruantiaʒ vel aliud eoꝝ demeritũ pceptis: Qui.D.P.ſi du/rante eoꝝ officio predicta cuʒ effectu executioni de/bite nó mãdauerint/incidát in penam.x.lib.deñ.pro quolibet de eoꝝ ſalario retinédaꝝ: Et dictus cácel/larius ſi .ſ. dictũ tp̃s dicta inſtruméta diligéter per/quirédo ⁊ inueniendo contenta in eis prefatis dñis prioribus nó manifeſtauerit.xx.lib.deñ.penã incur/rat de eiuſ ſalario pariter retinédaꝝ ⁊ cói Peruſie aplicádaꝝ:Et ſtet̃ iuraméto ipſius cácellarij ſi infra dictum tépus poſuerit ⁊ fecerit diligétiaʒ ſuã in per quirédo ⁊ inueſtigádo dicta inſtruméta ⁊ contenta in eis.D.P.manifeſtauerit: De quibus omnibus ⁊ ſingulis tam prefaci.D.P.q̃ cancellarius p ca/merarios artium expreſſe debeant ſindicari.

¶ De habitatione fienda iuxta turriʒ ſupra ponté clanarum. Rubrica.115.

AD honoré Et vtilitaté cóiſ puſie Statuimus ⁊ ordinamus/vt fiat locus habitabilis ⁊ tráſeuntibus tutus ⁊ ſecurus:Et vt terrenũ cluſij melius laboret̃ ⁊ fiat fertile ⁊ abundás:Q̃ iuxta turriʒ q̃ eſt .S. ponté clanaꝝ ⁊ in circuitu eius ⁊ in caſtellari poſſent omnes exceptis illiſ de ciuitate ⁊ diſtrictu cluſino venire ad habitandũ ⁊ domos faciédũ ⁊ ꝯſtruendũ ⁊ hẽant a cói caſalenũ i q̃ domũ edificare teneant̃ lógaʒ.xxv. pedibus ⁊ amplá.xviij.pedibus gratis: Et qlibet q venerit ⁊ venire voluerit ad cótinuã moraʒ trahere habeat a cói peruſie de terreno cóis peruſie in dicta ꝯta tm̃ qd̃ ſi capax vnius corbiſ grani ad menſurã ⁊ reſpondeat de fructibus cluſij emptoribus annuatiʒ noie cenſus ⁊ dominij.xx.ſol.deñ.p dicto terreno ⁊ domo:⁊ ſit abſens a ſolutione dataꝝ ⁊ collectarũ ⁊ aliaꝝ factionũ deinde ad.x.annos cóputádos a die qua ſe tráſtulerit ad habitandũ ad locuʒ p̃dictum ⁊ domũ edificauerit dũmó in dicto loco fieri faciat domuʒ muratã ⁊ coopertaʒ de tegulis ſiue laſtris: Et ſuper cóceſſione dictoꝝ caſalenoꝝ ⁊ terreni vnus officialis noiandus ⁊ eligendus per p̃ores artiũ ciui/tatis puſie ſit ſindicus cóis peruſie q poſſit ipſas có/ceſſiones facere ⁊ ab oibus venire volétibus ꝓmiſſiones recipere de edificádo domũ ⁊ de ſtádo ⁊ permanédo in dicto loco ⁊ habitádo cũ ſua familia ⁊ de ſoluendo cenſuʒ predictum ⁊ ad cócedendũ ſibi exéptionem p̃dictã:Et poteſtas ⁊ capitaneus pena .C.lib.deñ.teneátur in platea cóis peruſie bániri fa/cere:Etq̃ fiat quedam alia turris inter podiũ pre/dictũ ⁊ claná cuʒ vna porta ita q̃ nulluſ inde tráſire poſſit niſi per ipſaʒ portá: Et q̃ fiat méſuratio circa ipſaʒ turriʒ:ita q̃ capiant̃ cétũ caſalina ꝓ cétũ pſo/nis volétib⁹ire ad habitádũ:⁊ in fine ipſius méſurationis fiat foueuʒ expéſis illoꝝ oium hoiuʒ in cluſio habitantium ita q̃ nó habeant niſi vnũ ingreſſum.

¶ Preterea p̃ores ⁊ camerarij artiũ expéſis cóis peruſie ꝓſus fieri facere teneant̃ vná turriʒ bonam muratá ⁊ pulchrá i póte clanaꝝ exparte vl' in parte ipſius pótis cóis peruſie: Que ſit groſſa ⁊ alta ꝓut videbit̃ illi q ad ipſaʒ alá ⁊ turriʒ fieri faciédá ꝓ cói peruſie p dños p̃ores ⁊ camerarios artiũ eliget̃: Et facta turri ⁊ ala p̃dicta fiat vnus pons p dictũ offi/cialem aſſidũ leuatorius iuxta ipſam turriʒ ex parte ciuitatis puſie ſicut ex parte ciuitatis cluſij:Et ad p̃/dicta fieri facienda dictus officialis ꝑ priores ⁊ ca/merarios eligéduſ poſſit eligere vnũ bonũ notariũ: Qui officialiſ ⁊ notarius habeát ⁊ habere debeant ꝓ quolibet eoꝝ ⁊ ꝓ qualibet die qua occaſione pre/dicta vacauerint ſeu opam dederint.xx.ſol.deñ.Et dictũ ſalariũ eis detur ⁊ dicte expéſe fiát ⁊ fieri de/beát ⁊ poſſint de quacũq; pecunia cóis peruſie de q̃ dictis dñis prioribus ⁊ camerarijs placuerit ꝓui/dere:preterq̃ de pecunia que eſt vel eſſet in camera cóſeruatoꝝ: Et ſi p̃dicta priores ⁊ camerarij fieri facere neglexerit vl' ſuſpéſioné ſeu abſolutioné p̃dcóꝝ p ſe vel p alium poſtulauerint.l.lib.deñ.ꝓ quolibet eoꝝ noie pene ſoluere teneantur cói Peruſie.

¶ Q̃ terminationes ⁊ pilaſtrationes cóantiarum cóis peruſie fiant: Et de ſindico cóis Peruſie eligendo ad locandum ad laboritium terrena ⁊ poſſeſſiones cluſij peruſini ⁊ de eius cultura necnon villis ⁊ caſtris per laboratores habitá/dis ⁊ multis alijs ad dictum cluſiũ ſpectátibus ⁊ pertinentibus. Rubrica.116.

STatuimus Et ordinamus q̃ nouitates inuencte/diuiſiones/t̃minatióes/diffinitióes/tabulatióes/ménſurationes ⁊ pilaſtratióes facte ⁊ ordinate ⁊ geſte ⁊ terminate de iuribus terreno/rebus poſſeſſionibus ⁊ cóantijs cóis puſie in cluſio peruſino vel alibi valere d̃beát ꝑpetuo ⁊ tenere ⁊ ſint rate ⁊ firme ẽʒ q̃ dñis poteſtati ⁊ capitaneo ⁊ officialibus cóis puſie vide/bit̃ vtilius ꝓ cói:Et pñs capl'ʒ ⁊ oia alia .ſ.ſcripta ꝓ ſtatutis ⁊ ordinaméntis artiũ ⁊ populi debeát obſer/uari ꝑpetuo ⁊ rata ⁊ illeſa abſq; diminutione aliq̃: Et q auſu temerario vel ꝓprio ſuo motu attétauerit dicto vel facto facere vl' fieri facere aliqd in derogationé p̃dictoꝝ ſeu alicuius eoꝝ remouédo/deſtruédo ſcaricádo vel remoueri/ſcarcari vel deſtrui faciédo vel al'r vel aliqd in p̃iudiciũ cóis peruſie vel rerum

locare de boniſ ⁊ conueniẽtibus laboratoribus qui ſint ex̃ oẽs ſuſpictionez nobilitatis ⁊ potẽtie nec ſit d̃ familijs eoꝝ nec alicuius eoꝝ terras ⁊ poſſeſſiones cõis Peruſie de cluſio ⁊ ẽt de nouo ſupprehẽſas ⁊ in cõe reductas ⁊ ille que apprehẽſe erant ⁊ detine bantur ⁊ occupate erãt in debite tam p eccleſias ⁊ eccleſiaſticas pſonas nobiles ꝗ̃ per alias perſonas cuiuſcũqȝ cõditioniſ exiſterẽt vltra vel alr̃ ꝗ̃ de iure debuerit in cluſio cõiſ peruſie dũmodo nõ poſſit nec debeat locare niſi vnã bubulcariam terreni ⁊ poſſeſ ſionum de cluſio p perſonam que proprijs manibuſ laboratoris vel coptumatoris laborareť. Teneatur etiã ſindicus memoratus ꝑ cõi ꝗ̃ citius fieri poterit ſiluas ⁊ nemora totius cluſij t̃minare ⁊ apilaſtrari facere. Jta ⁊ talr̃ ꝙ diffiniantur a rebus ſingulariũ pſonaruȝ q̃ terminate nõ eſſent vel pilaſtrate: Et ꝙ intra terminos ⁊ pilaſtras cõſtituendas p ſindicum memoratũ/nullus audeat vel pſumat laborare inci dere vel lignare/rãcbiare vel aliqđ aliud facere la boritiũ vł fieri facere ⁊ maxime Cortonẽſes aliquo modo cũ licẽtia vel ſine parrochianoꝝ vel alterius: Et qui ꝯfecerit puniať ꝑ vice qualibet in.C.lib.deñ. cõi Peruſie perſoluendoꝝ: Et qui nõ ſoluerit infra terminũ conſtituẽdum per dictũ capitaneuȝ condẽ nationem de eo factã ſtet ⁊ ſtare debeat dictus con dẽnatus in carcere cõis Peruſie per tempus deceȝ annoꝝ de quibus terre cõtrate certiorẽtur ⁊ certifi centur p litteras dñi capitanei ne perſone earum in penis predictis incidãt vel incurrãt ⁊ locũ habeant predicta dũtaxat certificatione facta de predictis de qua certificatione pateat publicum inſtrumentum.

¶ Et ꝙ ſindicus cõis Peruſie qui ordinabitur ꝑ cõi ad locandũ laboritia cluſij Peruſini poſſit dare concedere ⁊ locare cuilibet laboratori tres ſtarios terre de terreno cõiſ Peruſie ſi tantũ terrenũ volu erit laborator vel minus ꝑ vineis plãtandiſ ⁊ faciẽ dis alleuare facere ⁊ plantare debeat laborator de quibus nil reſpondere cõi Peruſie nec alteri pſone teneatur vſqȝ ad tres annos cõpletos a die locatio niſ ⁊ a dicto termino inantea reſpõdere cõmuni vel ſindico ordinãdo ad hoc pro cõmuni quolibet anno qlȝ ꝑ dicta ꝯceſſione ⁊ locatione.xx.ſol.deñ.teneať ꝑ quolibet ſtariolo vinearũ p̃dictaꝝ: Et dictus ſin dicus ſibi caueri faciat idonee de dictis vineis plan tãdis ⁊ ponendis a laboratoribus .ſ. terminuȝ: Et ſi laborator nõ poſuerit ⁊ plãtauerit in termino or dinãdo qlibet puniatur ⁊ cõdẽnetur ꝑ vice qualibȝ in.xxv.lib.deñ.cõi pꝰſie pſoluendorum.

¶ Volumus ꝙ vlterius nõ poſſit locari ad laborã dum terrenuȝ ꝙ eſt a ſtrata verſus lacũ que vadit a caſtilione cluſino vſqȝ ad terrenuȝ peſcie: Sed ſtare debeat ſodũ ꝑ paſtura beſtiarũ: Et qui laborauerit in dictos cõfines vel laboritiũ alr̃ fecerit ꝗ̃ ſit dictũ puniatur ⁊ condẽneť ꝑ vice qualibet in.C.lib.deñ. cõi Paruſie pſoluendoꝝ: Et ꝙ poteſtas caſtilionis cluſini ⁊ cluſij teneať ⁊ debeat pciſe expẽſis cõitatis caſtilionis ⁊ ſpedalicchij ⁊ ſancti fattucchij aptari ⁊ bene refici ⁊ reparari facere portã Peruſinã caſti lionis ⁊ ponteȝ arcis caſtilionis predicti ⁊ mercatũ fiat ⁊ fieri debeat in cluſio in die ⁊ loco ordinatis. Et ꝙ ſtrata regalis q̃ venit a Cortonio reducať ⁊ ducať ⁊ fiat ꝑpe caſtilionẽ cluſinũ ꝑ cõmodo cluſij peruſini: Et quolibet anno in caſtilione fiãt ⁊ fieri debeãt p homines cluſij ditiores ⁊ potẽtiores vigin tiquinqȝ domus bone ⁊ idonee ſi facte nõ ſunt: Et capitaneus peruſie q ꝓ tẽpore fuerit p̃dicta fieri fa cere teneať: Et ſi dicte domus facte ſunt debeãt ipſe domus manuteneri ⁊ conſeruari in bono ſtatu: Et quicũqȝ ꝯdiceret vel impedimẽtum preſtabit in ali quo laboritio alicui pſone hñti coptumũ laboritiuȝ vel locationeȝ de terreno cluſino locato coptumato vel ad laboritiũ conceſſo p ſindicum cõis Peruſie puniatur ⁊ condẽnetur in.C.lib.deñ.cõmuni peruſie pſoluendoꝝ ꝑ qualibet vice: De quibus ꝯditioni bus vel impedimẽto qđ fieret alicui in laboritio ſibi conceſſo vel coptumato ſeu locatione in cluſio cõis Peruſie p ſindicum cõis credatur ⁊ ſtetur dicto ⁊ relationi coptumatoris ⁊ perſone impedite vel gra uate in laboritio ⁊ locatione vel duoꝝ ex parrochia nis cluſij pro tempore exiſtẽtibus.

¶ Volumus inſup ꝑ vtilitate cluſij peruſini ꝙ tre ſa vetuſ debeat manuteneri in bono ſtatu ⁊ vbicũqȝ eſt ſtricta ſeu repleta debeat ampliari ⁊ remũdari: Et capitaneus faciat fieri p̃dicta expẽſis hominum de contrata ⁊ p homines ſupradictos.

¶ Volumus ꝙ pciſe capitaneus cõis ⁊ populi pe ruſini inter cetera q̃ facere teneatur tẽpore ſue capi tanarie ꝑficiſci aſſociatus ab illis pſonis de populo peruſino ⁊ illo notario quos p̃ores artiũ duxerint eligẽdos in cluſio teneať ad reuidendũ/recuperãdũ ⁊ examinãdum terrenũ totius cluſij poſſeſſiones bu bulcarias ſiluas ⁊ nemora ⁊ res cõis peruſie quas habet in toto cluſio: Et cõfines ⁊ diffinitiones ⁊ pi laſtrationes factas ⁊ que fieri ⁊ eſſe debent pro cõi Peruſie circũ circa dictũ terrenum ⁊ res cõis pe ruſie ſi ſunt ⁊ manẽt incorructe ⁊ in eo ſtatu ⁊ cõdi tione in quo poſite ⁊ ordinate fuerunt ⁊ facte: Et ẽt debeant vbicũqȝ preceptum factum fuit fieri ⁊ facte fuerunt mãdato dñi Juliani de vgonibus olim capi tanei ⁊ volũtate alioꝝ ſapientũ hoium qui fuerint cum eo in cluſio ⁊ alie facte quocũqȝ modo: Et que eſſe debẽt in dicto cluſio ſcripte p bonicellum vitelli notariuȝ vel alios quoſcũqȝ notarios vel ꝙ nõ ap pareant ſcripture de eis: Et ſi capitaneus aliqd in nouatum vel actũ inueniet in derogationẽ/remotio nem/deſtructionẽ vel diminutionem/terminationuȝ diffinitionum/pilaſtrationũ ſeu cõfinium predictarũ rerum innouatum vel cõſtructũ debeat capitaneus reduci facere ⁊ reducere in ſtatũ priſtinuȝ in conti nenti ⁊ procedere ꝯ culpabiles innouatores rerum

pꝛedictoꝛum terrenoꝝ ⁊ poſſeſſionum ꝓ cõi appꝛe‑henſarũ tenutaꝝ vel apilaſtrataꝝ aut in contẽptum pꝛedictoꝝ vel alicuius eoꝝ ſeu cõis peruſie puniat̃ ⁊ mulcteť ꝑ poteſtatez ⁊ capitaneũ ⁊ quẽlibet eoꝝ ⁊ per maioꝛem ſindicum ꝯfaciens ꝓ qualibet vice in.ccccc.lib.deñ.cõi Peruſie perſoluendoꝝ: Et in emendatione ſeu ſatiſfactione dãni vel rei: Et ne in ijs iura cõis Peruſie depereant poteſtas ⁊ capita‑neus cõis peruſie ⁊ quilibet eoꝝ ⁊ maioꝛ ſindicus qui ꝓ tpe fuerit poſſit ⁊ debeat ad ſuũ libituz inqui‑ſitionem facere ⁊ fieri facere de ſupꝛadictis oĩbus ⁊ ſingulis publice ⁊ ſecrete: Et ꝓcedere ex ſuo officio per quãcũqꝫ viaz vbi videbitur ⁊ per viã toꝛmẽtoꝝ ꝓ veritate excutiẽda a ꝯfaciente effectualr̃ ⁊ condẽ‑nationes ſi quas faciet exigere abſqꝫ ꝯdictione ali‑cuius ſtatuti vel oꝛdinamẽti vel refoꝛmationis con‑ſilioꝝ populi cõis vel rectoꝝ artiuz non obſtãte que in hac parte ſint in omnibuꝫ abſoluta ⁊ ſuſpẽſa: Et quilibet valeat eſſe accuſatoꝛ ⁊ habeat medietatem pecunie condẽnationis ⁊ pene: Saluo ⁊ reſeruato ⁊ addito ꝙ iura ſingularium perſonaꝝ q̃ haberent inter confines ſeu terminationes conſilioꝛuz obſer‑uentur nec eis obſit pñs capitulum: Et ꝙ vnus ſin‑dicus conſtituat̃ ⁊ fiat ꝓ cõi qui teneatur ⁊ debeat ꝓ cõi ⁊ vice ⁊ nomine camere cõis Peruſie termi‑nationes/diffinitiones ⁊ pilaſtratiões factas aſigna‑re ⁊ recomẽdare ſindicis vel alijs perſonis ꝓpinqs caſtroꝝ/locoꝝ ⁊ villaruz vt videbitur expedire nec in ipſis ſeu aliquo ipſoꝛum fiat nouitas deſtructio remotio vel occupatio in dãnum cõis Peruſie vt eas debeant ipſi ſindici ⁊ officiales ⁊ vniũerſitates caſtri vel ville hoĩes ⁊ habitatoꝛes eaꝝ conſeruare manutenere/cuſtodire ⁊ defendere qlibet ꝑ omnia ⁊ ſingula: vt per ſindicum cõis peruſie recomẽdatio conſignatio ⁊ cuſtodia imponetur ⁊ ꝑcipietur in eo ſtatu ⁊ foꝛma in quo fiet cõſignatio ⁊ apte ⁊ geſte ⁊ oꝛdinate ſunt: Et quicũqꝫ ſindicus/officialis vni‑uerſitas vel locus permiſerit aliqd atentari vel fieri in derogationem diminutionem vel occupationem terminationẽ vl̃ pilaſtrationẽ alicuius rei cõmunis dande ⁊ cõſignãde vel recomendande eiꝫ vel alicui eoꝝ per ſindicuz cõis Peruſie ꝓ cõmuni: aut ſi ali‑quid nouitatis inouaretur vel fieret per aliquem in dãnum periculuz/grauationem/vel occupationem pꝛedictaꝝ reruz terminationũ/pilaſtrationum ⁊ dif‑finitionuz terreni cluſij vel cõis Peruſie puniat̃ vel mulctetur ſindicus vel perſona vel vniuerſitas cui rerum facta erit vel fuiſſet conſignatio ſupꝛadicto modo in.ccccc.lib.deñ.cõi Peruſie perſoluendoꝛũ ⁊ in reſtitutiõe rei deſtructe vel occupate ſeu remo‑te de ſtatu ꝓpꝛio ⁊ quilibet valeat eſſe accuſatoꝛ ⁊ habeat medietatem pene.

¶ Preterea ſi ſindicus vel perſona vel aliqs pꝛo aliqua vniuerſitate vel loco denũciauerit vel accuſa‑uerit aliquem q deſtruxiſſet vel ſcarcaſſet pilaſtras vel terminos cõſignatos vel recomendatos ſeu da‑tos ei in cuſtodia ſeu loco aut vniuerſitati ꝓ quo vel qua ſe opponeret vel accuſaz vel denũciationem fa‑ceret vel q ẽt eis aliquã nouitatez faceret vel feciſſet ſeu intuliſſet deſtruẽdo/anihilando/mutando in pꝛe‑iudiciũ cõmunis Peruſie laboꝛãdo vel occupando vel aliqd aliud faciẽdo vel fieri deſtrui vel innouari aliquid faciendo in pꝛedictis in pꝛeiudicicum cõis de tali cauſa ⁊ denuncia audiantur ⁊ admittantur denunciationes eoꝛum puniantur culpabiles quili‑bet in penis ſuperius denotatis.

¶ Et volumus ꝙ ſindici ⁊ vniuerſitates q vel que grauarent̃ cauſis ꝑdictis euadãt a penis ⁊ mulctis pꝛedictis ſi denũciauerint cõmittẽtes ⁊ perpetrãtes ⁊ cõmitti faciẽtes ſcelera ſupꝛadicta vel aliqđ pꝛe‑dictoꝝ ⁊ fecerint plenã fidẽ abſqꝫ fraude ⁊ malitia notũ fuiſſet ꝑ denũciantez cõmiſſuz malleficium ſeu ſcelus: Et ꝙ ꝑ cõe Peruſie ſindicus oꝛdinet̃ ⁊ con‑ſtituatur q habeat in ſcriptis ſpãle mãdatũ: Et qui debeat ⁊ teneat̃ locare ⁊ coptumare cuicũqꝫ volue‑rit noĩe cõis Peruſie exceptis exbãnitis ⁊ exulibuꝫ ad laboꝛandũ terrenũ poſſeſſiones ⁊ res cõis ꝑuſie in cluſio: Et nulla alia ꝑſona đ laboꝛerijs ſeu terris cõis Peruſie audeat vel poſſit laboꝛare vel hr̃e in cluſio peruſino vel in alijs rebus cõis Peruſie niſi de mãdato ⁊ locatione dicti ſindici cõis nec de aliq̃ terreno ſeu laboꝛicio cõiꝫ ſe valeat imiſcere vllo mõ Et ꝙ intra cõfines terminationes/pilaſtrationes vl̃ difinitiones factas ꝑ dictũ capitaneuz ⁊ ſapiẽtes vt patet manu cuiuſcũqꝫ notarij: Quicunqꝫ laboꝛaret vel laboꝛari faceret in aliq̃ terreno culto vel inculto ꝓ ſe vel ꝓ aliqua alia ꝑſona niſi ꝓ cõi peruſie in clu‑ſio ꝑuſino vel ꝯdiceret aliqđ laboꝛitiũ alicui poſito vel ſubſtituto ꝑ dictũ ſindicũ cõis puniat̃ ⁊ cõdẽnet̃ in.C.lib.deñ.cõi peruſie perſoluẽdoꝝ: Et de ijs cre‑datur relationi ſindici ꝑdicti vel duoꝝ ex parrochia‑nis cluſij ꝓ tpe exiſtẽtibus abſqꝫ alia ꝓbatione.

¶ Volumus etiaz ꝙ ſindicus cõis debeat ⁊ poſſit recipere ꝑſonas foꝛenſes ad habitãduz in cluſio ꝓut ſibi videbit̃ ⁊ eis locare de terris cõis ad laboꝛãduz ⁊ inſuper dare ⁊ conſignare cuilibꝫ venienti ad ſtã‑dum cauſa laboꝛandi de terreno ⁊ laboꝛitijs cõmu‑nis in cluſio ꝓ domo area caſalino ⁊ oꝛto in q̃ztitate vnius emine terre de terreno cõis libere licite de q̊ nil cõi ſeu alteri ꝑſone teneat̃ ſeu debeat reſpõdere.

¶ Nulli pꝛoꝛſus nobili ꝑ ſindicum cõis peruſie de terreno ſeu poſſeſſionibus in cluſio laboꝛitiuz aliqđ concedatur vel alicui comitatẽſi: Et ſi concederetur vel locaretur cõceſſio ſeu locatio nõ teneat vllo mõ: Et q ex dictis perſonis laboꝛitiũ aliqđ de pꝛedictis acciperet vel in fraudẽ accipi faceret puniat̃ de tali fraude in.C.lib.deñ.cõi peruſie perſoluendoꝝ.

¶ Preterea ſindicus cõiꝫ Peruſie q oꝛdinabitur ꝓ cõi ad locanduz laboꝛitia ⁊ terrenũ cõis peruſie teneatur ꝑciſe inter cetera pertinẽtia ad ſuũ officiuz

predictaꝝ vel alicuius earum ſm legem ſibi datam per capl'a pñtia vel ſequentia: Et inſuper de ſuprascriptis ⁊ infraſcriptis in pñti ſtatuto poſſit ⁊ dbeat capitaneus inqſitionem facere publice ⁊ ſecrete ⁊ ſi ſibi liquebit ⁊ ſibi cõſtabit de veritate negocioꝝ predictoꝝ poſſit punire ⁊ mulctare ſm formã ſtatutoꝝ pñtium vel alioꝝ loquentiuꝫ de materia pene ⁊ delicti cõmiſſi ſupraſcriptis de cauſis vel infraſcriptis in pñti ſtatuto: Et teneatur capitaneus ꝓ ſuo poſſe omni exceptione remota p̃ciſe obſeruare tpe ſue capitanarie terminationes ⁊ cõfines in bono ſtatu vt facte ſunt ⁊ fieri debẽt ita eſſe ⁊ ꝑmanere debeant: Et maxime terreni ⁊ rerũ ꝓuẽti ⁊ peruentaꝝ in cõi peruſie ꝑ ſñias arbitroꝝ: Et ſi fuerit negligẽs capitaneus in p̃dictis vel aliȷs q̃ cauentur in ſtatuto pñti vel que dicũtur in eo exequi facere ⁊ fieri facere .C. lib. deñ. de ſuo ſalario cõi peruſie ſoluere teneatur ꝓ q̃libet vice in quolibet capl'o nõ obſeruato: Et habeat capitaneus ꝓ ſuo ſalario de hauere cõis pꝰſie quolibet die quando ibit in cluſium tres lib. deñ. ⁊ quelibet alia perſona que ibit cum eo in cluſium ad pedatas lacus ꝓ die qualibet .xv. ſol. deñ.

¶ Volumus ⁊ iubemus ꝙ nulla pſona cuiuſcũqꝫ cõditioniſ exiſtat audeat poſſit vel p̃ſumat tollere vł accipere vel tolli vel accipi facere aliqđ pedagium ſeu paſſamentũ tollẽdũ vel aliqd aliud quouis noĩe nũcupetur noĩe paſſaggȷ̃ datȷ̃ vel gabelle vel tollonei ab aliq̃ pſona ſtãte vel morãti in cluſio ⁊ in pertinentȷ̃s cluſij laborãdi de terris vel laboritȷ̃s cõis Peruſie nec ẽt ab aliqua pſona trãſeunti ꝑ cluſium cum ſalmis vel ſine ſalmis ſeu alio modo.

¶ Saluis ſemꝑ paſſagȷ̃s ⁊ pedagȷ̃s ordinatis ꝑ cõe Peruſie ⁊ iuribus ipſoꝝ: Et qui ꝯfecerit puniatur ⁊ cõdẽnetur ꝓ qualibet vice in .C. lib deñ. cõi peruſie applicãdoꝝ: Et credatur ⁊ ſtetur dicto ⁊ relationi cuiuſcũqꝫ cũ ꝓbatione publice vocis ⁊ fame tm̃: Et ꝙ quolibꝫ anno emptores fructuũ terreni ⁊ poſſeſſionuꝫ cluſij teneantur p̃ciſe expẽſis eoꝝ facere fieri vnã domum in cluſio q̃ ſit cõis de bonis lapidibus vel matonibus coopertaꝫ de tegulis ⁊ de bona arena ⁊ calce muratã longã quindecim pedibus ad pedem cõis Peruſie ⁊ altã quindecim pedibus ⁊ totidem amplã: Et hoc capitaneus q fuerit cõis peruſie fieri facere teneaꝛ ⁊ eoſdem cõpellere ad predicta: Et ſi fuerit negligẽs .cc. lib. deñ. cõi Peruſie ſoluere teneaꝛ: in quibus dñs capitaneus eoſdeꝫ debeat abſqꝫ ſolẽnitate aliqua condẽnare: Et ꝙ pro vtilitate bladi qđ recolligeꝛ in cluſio ꝓ cõi peruſie in villa caſemaioris fiat vna domus expenſis hoĩum dicte ville ⁊ ville portus Phylippi ⁊ ville gioielle ꝑ homines dictarum villarum ſi facta nõ eſt in qua reponi debeat bladuꝫ cõmunis: Quam domũ predicti homines faciãt ⁊ fieri faciant compleri de lapidibus mactonibus ⁊ calcina longitudinis .xl. peduꝫ amplitudinis vigintiquinqꝫ pedum ⁊ altitudinis in cantonibus viginti peduꝫ ad pedẽ cõiſ Peruſie: Et fiat vna domus ſi facta nõ eſt de eodem mõ ⁊ forma ꝓ dicta cauſa eiuſdẽ altitudinis / latitudinis ⁊ longitudinis in villa curgnoli ꝑ homines dicte ville ⁊ ꝑ homines ⁊ laboratores cluſij de caſtro panicalis ⁊ expenſis eorum: Et fiat vna domus ſi facta non eſt de eodem modo ⁊ forma in villa lainani: Et predicta domus ſit longitudiniſ triginta pedum ⁊ latitudinis quindecim pedũ ⁊ totidem altitudinis per homines dicte ville ex eoꝝ expenſis: Et capitaneus preciſe oẽs ⁊ ſingulas domos p̃dictaſ in dictis lociſ ⁊ villis fieri facere teneaꝛ ſi facte nõ ſunt infra tẽpuſ per dictum dñm capitaneuꝫ ſtatuẽdum: ⁊ ordinandum: Et ſi capitaneus fuerit negligẽs ad predictas domos fieri faciẽdas ſupra ordinatas i pñti ſtatuto ſoluere teneaꝛ maſſarȷ̃s cõis peruſie de ſuo ſalario .C. lib. deñ. Et ꝙ dicte domuſ tã facte q̃ꝫ faciende debeant ꝑ cõe Peruſie ⁊ parrochianos ⁊ emptores fructuũ dicti cluſij manuteneri ⁊ cõſeruari in bono ſtatu: Et ꝙ nullus habitator ſeu laborator terreni cluſij cõiſ peruſie poſſit nec debeat hr̃e nec poſſidere de terreno cõis ꝓ feno hñdo vltra tres ſtariolos: ⁊ ad hoc teneaꝛ ſindicus cõis Peruſie ſcrutari ⁊ intueri veritateꝫ ſi inuenerit aliquem ꝯfacientem vel aliquam pſonã habere vltra vel aliter poſſit / debeat ⁊ teneatur ei auferre laboritiuꝫ ⁊ alȷ̃ vt ſibi videbitur cõcedere perſone: Et inſuper in .x. lib. deñ. condẽnetur cõi peruſie ſoluẽdis: Nec etiã poſſit aliqua perſona laborare in cluſio Peruſino vltra vnã bubulcariam terre ad penam .C. lib. deñ. Et ꝙ parrochiani ⁊ emptores fructuũ cluſi accipiunt ab habitãtibus cluſij ⁊ laboratoribus poſſeſſionum in cluſio plus .xv. ſol. de curru feni nõ obſeruãtibuſ capl'm ſtatuti populi qđ dicat ipſos non debere plus accipere q̃ꝫ .v. ſol. deñ. ꝓ curru ad penã .x. lib. deñ. ꝓ q̊lꝫ curru dicẽtes ꝙ i inſtr̃o vẽditionis nõ ſunt appoſita p̃dcã: Sed gñal'r cõe ꝑuſie eis vẽdidiſſe tertiã partẽ oium fructuũ. Statuimuſ ꝙ q hr̃et ſcribere inſtr̃ꝫ vẽditionis fructuũ cluſij teneaꝛ exp̃ſſe ponere in eo ꝙ dicti emptores ⁊ eoꝝ ſocȷ̃ nõ accipiãt a laboratoribꝰ terreni cluſij vltra .v. ſol'. deñ. ꝓ q̊lꝫ curru feni: Et ſi apponereꝛ intelligaꝛ eſſe appoſitũ ita ꝙ nulle exceptiones vł allegatiõeſ q̃ fieri poſſent poſſint dicti emptores ⁊ eoꝝ ſocȷ̃ nec hr̃e plus .v. ſol. deñ. ꝓ q̊libꝫ curru feni a p̃dictis laboratoribꝰ cluſij ſub pena .x. lib. dñ. ꝓ q̊lꝫ curru poſſint tñ ꝓ q̊lꝫ curru feni acipe .v. ſol. deñ. tm̃: ⁊ credaꝛ đ p̃dictis iuramẽto triũ maſſarioꝝ de melioribus maſſarȷ̃s loci vbi accepint maiorem ſũmã q̃ꝫ dcm̃ ſit ſupius: Et quãta q̃ꝫtitas vnius currus ſit extimeꝛ ⁊ debeat extimari ꝑ .v. maſſarios de melioribus illius loci vbi fuerit dcm̃ fenũ eoꝝ ſacramẽto q̃ q̃ꝫtitaſ extimata credaꝛ: Et ꝓ dicta quãtitate quã extimauerint ⁊ fecerint eorum ſacramẽto dicti maſſarȷ̃ ⁊ hoies cluſȷ̃ illiꝰ loci vbi fuerit extimatio fcã p̃dcã dicti feni ſoluere dẽat ad rõnẽ .v. ſol'. deñ. ꝓ

quolibet curru: Et nō ꝓ maiori quātitate cogāt eos ſoluē dicti parrochiani ſub dicta pena: Jtē ſindicus cōis ꝑuſie fiendus ad ꝑdicta teneaᷣ ⁊ debeat ꝑ cōi ꝯſignationē facere de pilaſtriſ ⁊ terminationibuſ ⁊ ꝯfinibuſ terraꝝ ⁊ iuriū reꝝ ⁊ poſſeſſionū cōis ꝑuſie cuiuſcūqȝ ꝑſone videbiᷣ cōuenire ⁊ fore vtile ꝓ cōi vȝ villis caſtris locis ⁊ vniuerſitatibus hoīuȝ ⁊ aliꝗ cuilibet ſpāli populari ꝑſone pro cuſtodiēdo cōſeruando manutenēdo pilaſtras ipſas ⁊ terminos ⁊ ꝯfines ſm ꝙ deſignate ⁊ recōmēdate fuerint: Et ꝙ teneanᷣ ille perſone vel illa cui vel qbus talis deſignatio vel recomēdatio fcā fuerit obſeruare ⁊ manutenere in eo ſtatu in quo deſignabunᷣ ꝑ dictū ſindicum ad penā.C.lib.deñ. Et ſi cōtigerit aliquo caſu dirui deuaſtari vel impediri ad penā ſupradictaȝ teneaᷣ qlibet pro q̈libet vice cui talis recōmendatio vel cōſignatio facta fuerit: Et diminutio deuaſtata vel remota reꝝ predictaꝝ pro q̈libet vice in.C.lib. deñ.cōdēnetur cōi peruſie ꝑſoluendoꝝ: Et illud diminutū deuaſtatū vel remotū reducere ⁊ reſtituere in ipſo ſtatu teneatur: Et hec ſilr locū habeāt in aliꝗs comunātiꝗs cōis: Et ꝙ capitaneus ⁊ ſui officiales ꝓ cauſis q̄ eēnt q̈litercūqȝ ⁊ q̈cūqȝ de cā de fructib⁹ terminationib⁹ ⁊ pilaſtris poſſeſſionib⁹ cluſiꝗ ⁊ occupationib⁹ eoꝝ rōne ⁊ cā ⁊ occaſiōe ꝓceſſuū ꝯ̈ quācūqȝ ꝑſonā ⁊ ꝓ q̈cūqȝ ꝑſona rōe ⁊ occaſiōe ꝑſonaꝝ q̄ aliqd facerēt vel cōmitterēt ꝯ̈ honorē libertatē ⁊ ſtatū pplı̄ ꝑuſini ⁊ cōiſ ꝑuſie ⁊ ꝯ̈ ꝑſonaſ ſubiectaſ iuriſdictioni cōiſ ꝑuſie poſſint ꝓcedere ⁊ ꝓceſſuſ facere: Et ꝓ honore cōis ꝑuſie ⁊ vtilitate ſi videbiᷣ capitaneo ꝓ qōnibus cōis ⁊ articl̄is ꝑdictis rōne ⁊ occaſione ipſaꝝ ⁊ cuiuſlibet eaꝝ ꝯ̈ amicos parētes ⁊ ꝓpinquoſ ꝑſonaꝝ ſubiectaꝝ cōi ꝑuſie ꝓut eis videbiᷣ ſūmarie ſine ſtrepitu ⁊ iudicioꝝ ſeruata ⁊ nō ſeruata ſollēnitate iuriſ ⁊ q̊cūqȝ tpe aliqb⁹ feriꝗſ nō obſtātib⁹ in ꝑcipiēdo ⁊ penā imponēdo ⁊ finiēdo i q̊cūqȝ euētu: Et qcqd factū fuerit pp ea ꝑpetuā firmitatē obtineat ⁊ ꝑ cōi d̾beat obſ̾uare d̾fēdē ⁊ manutenē.

¶ Preterea res cōis ꝑuſie q̄ occupanᷣ ne pereāt: Statuimus ꝙ oēs poſſeſſiōes ⁊ terrenū de qb⁹ cōceſſiones facte apparēt ꝑ cōe ꝑuſie vel ꝑ aliq̄s ſapiētes de ipſo cōi qbuſcūqȝ ꝑſoniſ de terreno ⁊ poſſeſſionibus cōiſ ꝑuſie cuiuſcūqȝ ꝯditiōiſ ⁊ ſtat⁹ exiſtāt: Quaſ poſſeſſiōeſ ⁊ terrenū ꝯceſſū cōe ꝑuſie ppea nō d̾ſinat poſſidē remaneat ipi cōi ⁊ redeat i dcm̄ cōe. Nō obſtāte q̈cūqȝ ꝯceſſiōe vl̄ ordiamēto d̾ ipſis fcīſ.

¶ Additio.

¶ Addendo dicimus ⁊ ordinamus ꝙ oīa ⁊ ſingula in pn̄ti capitulo ſeu ſtatuto loquētia in capitaneo loquantur intelliganᷣ ⁊ locū habeāt in dn̄is prioribus qui vna cū camerariꝗs artiū ad buſſolā ⁊ fabas more ſolito alioꝝ partitoꝝ teneanᷣ ⁊ debeāt eligere ⁊ deputare vnū bonū ⁊ idoneū cōciuē in ſindicū ⁊ pro ſindico cōis ꝑuſie ad faciēdū ⁊ exequēdū oīa ⁊ ſingula in pn̄ti capitulo ſeu ſtatuto ſuperius cōtēta ⁊ ad dictū ſindicū ſpectantia ⁊ pertinentia.

¶ Addētes etiā dicimus ⁊ ordinamus ꝙ habētes poteria ſeu poſtas in dicto cluſio cuiuſcūqȝ dignitatis/cōditionis/ſtatus/gradus/nobilitatis ⁊ ordinis etiā ſi eccleſiaſtice ꝑſone exiſtāt teneanᷣ ⁊ debeāt reponere ⁊ reponi facere in diſtrictu dci cluſiꝗ oēſ ⁊ ſinguloſ fructuſ grani/vini/olei/ordei/bladi/⁊ aliarū reꝝ in eis recolligēdos ⁊ ꝑcipiēdos: quos inde extra territoriū peruſinū nō extrahāt nec extrahere poſſint audeāt vel preſumāt quoquo modo ſine expreſſa licētia dn̄oꝝ prioꝝ ⁊ camerarioꝝ artiū ciuitatis ꝑuſie ſub pena mille lib.deñ.perditionis grani/bladi/aliaꝝ rerū ⁊ beſtiarū ⁊ perditionis dictarum poſtaꝝ ⁊ poteriū ipſo facto ⁊ iure cōi peruſie applicādarū ⁊ applicādoꝝ per prefatoſ.D.prioreſ qui ēt teneanᷣ ⁊ debeāt cogere ⁊ cōpellere poſſeſſores dictoꝝ bonoꝝ ſeu eorū legitimos procuratores hn̄tes ad hoc ſpeciale mādatū ad iuramētū preſtādum/cauēdū ⁊ ſatiſdādum de obſeruādo faciēdo ⁊ adimplēdo oīa ⁊ ſingula ſuperius cōtenta.

¶ De arboribus ſilue cluſiꝗ non expedandis cultura terreni cluſiꝗ ⁊ qbuſdaȝ aliꝗs negociꝗs cluſiꝗ. Rubrica.117.

Nullus debeat expedare aliquam arborē de ſiluis cluſiꝗ infra fines cōis peruſie niſi ꝓ edificio lacus cōis ꝑuſie vel pro domib⁹ lacoſcianoꝝ ⁊ alioꝝ hoīuȝ hītantiū in cluſio dūtaxat: dūtm̄ eis licitū nō ſit aliquā arborē mūdare vel ſcorzare nec aliqd facere quo pedalia arborū deſtruanᷣ: Et ſiqs ꝯ̈fecerit ſoluat noīe pene.C.lib. deñ.cōi ꝑuſie ⁊ dānū debeat emēdare: Et de h̄ ſit ⁊ eē poſſit qlȝ accuſator ⁊ habeat medietatē bāni ſeu pene ⁊ credaᷣ dicto accuſatoriſ cū dicto duoꝝ teſtiū ſciētium veritatē: Et ſi dānū datū fuerit in ꝑtinētiꝗs alicuius caſtri vel ville cōi peruſie pena ſit.xxv.lib. deñ.pro quolibet caſtro ⁊.x.pro qualibet villa: Et nihilominus caſtrū ⁊ villa dānum debeat emendare in cuius parte fuerit dānum datum: Et capitaneus pro cōi dictam penā exigere debeat: Et ſi capitaneus negligens fuerit circa premiſſa ſimilē penam de ſuo ſalario ſoluere teneatur: Et ſi accuſator pactū fecerit cum aliquo cōtrafaciente de nō accuſando eū dictā penā ſoluere teneaᷣ: Et nullus audeat nec poſſit ligna dicte ſilue portare vltra clanas a ſtrata oliuelle vltra verſus clanaſ nec alibi extra diſtrictus ꝑuſie nec verſuſ cortonā: Et q ꝯ̈fecerit ꝑdat beſtiā quā duceret cū lignis ipſis ⁊ qlibet ſit accuſator ⁊ habeat medietatē ꝑciꝗ vel valoris beſtie accepte ⁊ aliam medietatē cōe Peruſie.

¶ Volumus inſuper ſtatuentes ꝙ nulla perſona audeat laborare intra ſiluas cluſiꝗ a terminis ſeu pilaſtris intus vllo modo nec ēt in ſiluis ⁊ intra ſiluas mōtſaleri emptaſ ꝑ cōe ꝑuſie a dn̄o andrea dn̄i

Guidutij Nigri: Et qui ꝯfecerit in aliq̃ dictaꝝ ſiluarũ ſoluat cõi ꝑuſie ꝓ vice qualibet pene noīe .l. lib. deñ. Et capitaneus de p̄dictis inquirere teneat̃ ⁊ punire cõtrafaciẽtes in pena p̄dicta: Et inſup capitaneus teneat̃ quolibet menſe mittere in cluſium ⁊ ad mõtẽ aleri vnũ ex ſuis notarijs q debeat inquirere ⁊ ſcire ſi aliqs dederit dãnũ in dictis ſiluiʒ cluſij aut ſi aliquis laboraret aut laborauerit inter ſiluas predictas cluſij aut inter ſiluas mõtis aleri: Et illos quos inuenerit facere ꝯtra p̄dicta capitaneuʒ cõdẽnet in penis .s̃. noīatis: Et ſi capitaneus negligẽs fuerit ad p̄dicta ſoluat de ſuo ſalario cõi peruſie .C. lib. deñ. Et capitaneus ſolui faciat p̄ciũ dicti terreni ⁊ reddituum ipſius cluſij ⁊ ipſius terreni empti: Et pro eius poſſe hoc capl̃m teneatur obſeruare.

¶ Saluis in oibus ſupradictis ⁊ infraſcriptis taʒ de lignamine q̃ʒ de oibus alijs pactis factis inter cõe peruſie ⁊ capl̃m canonicorũ ſancte muſtiole de cluſio ⁊ in ſuis inſtr̃is noſcit̃ cõtinere: Et qcũqʒ laborauerit cũ tota ſua familia inter lacũ ⁊ clanaʒ debeat ⁊ teneatur reddere tertiã partẽ fructuũ oium cõi ꝑuſie de fructibus ⁊ prouentibus p̄dictis.

¶ Dũtamẽ quilibet de familia poſſit ibi retinere vnũ bouẽ ⁊ vnũ iumẽtum ⁊ vnam aſinã ⁊ pro ipſis debeat hr̃e paſturã ſine p̄cio: Et pro p̄dictis beſtijs ⁊ lignatico ꝓ ſuis familijs ⁊ pro lignamine ſuaruʒ domoꝝ faciendarũ de aliquo predictoꝝ aliquid minime ſoluere teneatur: Sed oia alia ſeruitia teneat̃ facere qlibet ſicut debet: Et quicũqʒ laborauerit de terra cluſij cõis Peruſie ⁊ reſponderet alicui alij q̃ʒ cõi ſeu parrochianis habẽtibus ius a cõi de aliqua parte fructuũ .C. lib. deñ. pro qualibet vice ſoluere teneat̃: Et ille q aliqd ⁊ cui de p̄dictis reſponſum fuerit .C. lib. deñ. ſoluere teneat̃: Et ille qui non erit de iuriſdictione cõis Peruſie .C. lib. deñ. Quaʒ ſi ſoluere noluerit vel nõ poterit in ipſa q̃ʒtitate de ciuitate ⁊ comitatu Peruſie ⁊ diſtrictu eiuſdẽ debeat exbãniri: Et ſi qđ inſtr̃m fuerit vel erit celebratum per aliquẽ habitatorem cluſij vel alia perſona quacũqʒ quod inſtr̃m ſit ⁊ eſſe poſſit in preiudicium cõis Peruſie tale inſtr̃m exnũc ſit caſſum ⁊ vanuʒ: Et de p̄dictis capitaneus ⁊ eiuʒ familia teneat̃ facere inqſitionẽ ⁊ ipſa inſtr̃a caſſare. Nõ obſtãte q̄ in ipſis inſtr̃is appeat de ꝯfeſſiõe faciẽda: Et ſiqs ꝯfecerit .x. lib. deñ. cõi ꝑuſie ſoluẽ teneat̃ ⁊ laboritiũ deueniat in cõe: Et oẽs q poſſidẽt de terris cluſij laborẽt ⁊ laborare debeãt ⁊ teneant̃ oẽs terras q̃s poſſiderẽt q̃cũqʒ mõ: Et ſi laborare neglexerit capitaneꝰ poſſit ⁊ teneat̃ noīe cõiʒ auferre laboritiũ ⁊ alteri locare ꝓ cõi: Et nihilominꝰ ꝯfaciẽʒ ſoluat ⁊ ſoluere teneat̃ cõi ꝑuſie .C. lib. deñ. ⁊ laboritiũ đueniat in cõe.

¶ Quilibet aũt peruſinus de ciuitate ⁊ burgis volens ire ad laborãdũ ĩ cluſio de terreno cõis peruſie poſſit ⁊ valeat ire ĩpuniʒ dũmõ nullus poſſit laborare ex eo vltra vnã bubulcariã: q ꝯfecerit ſoluat cõi .C. lib. deñ. Et de predictis capitaneus inquirat ⁊ inquirere teneatur ⁊ delinquẽtes punire ⁊ penam eis auferre ⁊ euntes ad laborandũ partẽ ſuam cõi vel alteri ꝓ cõi de laboritio ſicut alij laboratores de cluſio reddẽ teneant̃ .ſ. tertiã partẽ fructuũ frumẽti ⁊ bladi cõi ꝑuſie vel emptoribꝰ cluſij ꝯtingentẽ: Et ptãs ⁊ capitaneus teneant̃ de p̄dictiʒ inqrere ⁊ inquiſitionẽ facẽ aliq̃ caplo nõ obſtãte: Et teneat̃ capitaneus hr̃e colloquiũ cũ dño epo cluſino: Et cũ dño abbate de farneto ſup poſſeſſionibus q̃s hñt in cluſio ꝑuſino: Et ipſas poſſeſſiones ꝓcuret hr̃e ꝓ cõi ꝓ iuſto p̄cio vel ꝓ cãbio ſm q̄ melius ꝓ cõi viderit expedire: ⁊ qcũqʒ hʒ aliqd đ terreno cluſij iter lacũ ⁊ clanaʒ ⁊ nõ fuerit ſibi ꝯceſſũ ꝑ legitimũ ſindicũ cõiʒ ꝑuſie ⁊ ad illud ſpal̃r ꝯſtitutũ illud deueniat in cõe.

¶ Fiant etiã quinqʒ domus ⁊ plures ſi neceſſe fuerit pro conſeruatione bladi cõi debiti in cluſio cum parietibus ⁊ de matonibus ⁊ coopiant̃ de tegulis expenſis hoium de cluſio ſi facte non ſunt: Et ſi facte ſunt manuteneant̃ in bono ſtatu in quibuʒ domibus bladũ cõis Peruſie de cluſio parrochiani deponere poſſint ⁊ habere: Que domus fiant ⁊ ſint in poſtis de cluſio: Quarum quelibet ſit longa quadraginta pedibus ⁊ ampla vigintiquinqʒ pedibus ⁊ viginti pedibꝰ in cantone ⁊ in altitudine: Et ipſe domus debeãt eſſe matonate: Et vna domus fiat ſil̃is alijs in villa ſancti factucchi ſi facta nõ eſt expenſis hoium de cõtrata pro cõſeruatione bladi de cluſio noīati: Et fiat vna domus in colle de oliuella vel alio loco vbi de forma ⁊ cõditione ſicut de capitanei ⁊ priorũ artium proceſſerit volũtate: Fiat etiaʒ in villa panicaiole cluſij expenſis hoium dicte ville admodũ aliaꝝ domoꝝ factaꝝ in cluſio ꝓ cõi ꝑuſie: Et poteſtas cluſij fieri facere teneat̃ dictã domũ: qđ ſi nõ fecerit .xxv. lib. deñ. noīe pene cõi ꝑuſie ſoluere teneatur: Teneatur ẽt capitaneus per totũ mẽſem maij ponere vnũ bonũ hoiem ⁊ vnum notariũ qui debeãt videre quinqʒ domos prefatas ſi facte ſunt ſm modũ ⁊ formã ſupradictã vel nõ: Et ſi facte nõ ſunt eas fieri faciãt expẽſis hoiuʒ de cluſio in oibus ⁊ per oia vt ſuperius continetur.

¶ Nulluſqʒ cortonenſis vel aretinus vel ciuis cluſinus habitare debeat vel poſſit in caſtro caſtilionis cluſini: Et extra caſtrũ habitare poſſit ⁊ ſi aliqs p̄dictorum laboraret in cluſio ꝓprietatẽ emat ⁊ emere debeat a cõi ꝑuſie de eo qđ in cluſio lucrabunt̃: Et nulla perſona que aliquo tpe emerit bubulcarias cõis ꝑuſie poſſit eaſdẽ bubulcarias laborare vel laborari facere ſub pena .cc. lib. deñ. ⁊ qlibet ſit ⁊ eſſe poſſit accuſator: Et nihilominus inqrat: Et nullus laborator q laboraret in cluſio ꝑuſino poſſit hr̃e vltra tres ſtariolos ꝓ orto ⁊ clauſtro ⁊ curia domuʒ.

¶ Itẽ ſiqs nõ ſubiectus occupauerit vel ſupprehẽderit de terreno cõis ꝑuſie: Qꝛ capitaneus ſtatim illud qđ eſſet occupatũ vel ſupprehẽſum recipiat pro

cõi:Et cogat ⁊ cogere poſſit ꝯſanguineos talis occupantis nõ ſubiecti realiter ⁊ pſonaliter:Et omni modo ⁊ via qua voluerit ꝙ talis nõ ſubiectuſ poſſeſſioné quã occupauit relinquat: Et pro aconcimine cluſij volumus ꝙ ſi aliquis aliquod terrenum in dicto cluſio habet: ⁊ ipſuʒ nõ laborauerit.ĩ.vnũ annum ꝙ liceat vnicuiqʒ perſone ipſum terrenum laborare: Et qcũqʒ laborare nõ pmiſerit ſeu laborãti ⁊ laborare volenti impedimẽtum pſtiterit ꝑ vice qlibet.C.lib.deñ.cõi Peruſie pene noie ſoluere teneať dũmodo pſens.§.nõ vẽdicet ſibi locũ in bubulcarijs vẽditis vel vendendis per cõe Peruſie:nec vendicet ſibi locũ in nobilibus de qbus in qbuſdaʒ capitulis ordinamentoꝝ loquẽtibus de facto cluſij fit mẽtio ꝓditiſ ſub.M.ccc.xxviij.die.xxvij.decẽb. ſcriptſ manu ſer ioãniſ mgři andree notarij.Quib⁹ nobilib⁹nõ ſit licitũ laborare in cluſio cõis.ſ.dicto.

¶ De menſuris cõis Peruſie ⁊ alijs mẽſuris cõputato floreno in ſolutionibus. Rubrica.118.

POteſtas Et capitane⁹ ⁊ maior ſindicus ⁊ iudex iuſtitie teneãtur oẽs mẽſuraſ cõis puſie facere teneri obſeruari eiuſdẽ capacitatis ſicut debẽt eẽ facta mẽſuratiõe cũ cãpionib⁹ ⁊ mẽſuris lapideis vel ereis ipſi⁹cõis. ¶ Ille ãt q mẽſuras emerit a cõi eas d̃beat retinẽ ĩ camera cõiſ ĩ q̃ ſtaľ ſũt ſolite:Et oẽſ mẽſure ſint eq̃les cũ mẽſuris pdictis: Et emine debeãt eẽ ferrate. ¶ Itẽ qcũqʒ emit ſeu emerit mẽſuras a cõi ſeu fructus ⁊ redditus earũdẽ preciſe debeat hr̃e omni die ſabbati vigintiq̃tuor eminas/qnqʒ medias eminaſ/ qnqʒ q̃rtos ⁊ qnqʒ medios quartos ⁊ mẽſuras aptas ad mẽſurãdũ oleũ.ſ.quinqʒ mẽſuras q̃libet ſpecie mẽſure:Et ducẽta paria bariliũ tpe vindemiaꝝ: Alio aũt tpe q̃draginta paria: Que menſure ſint ⁊ eſſe debeãt iuſte ⁊ ſignate ſigno cõis puſie: Et ipſaſ menſuras mittere debeat ad mercata cũ qbus menſurari debeat ⁊ non cũ alijs:cõtrafaciẽs.xx.ſoľ.deñ. pro vice qualibet ſoluere teneatur: Cuius bãni ſeu pene medietas ſit cõis ⁊ alia accuſatoris. ¶ Si vero aliqs dictoꝝ emptorũ inuẽtus fuerit habere vel retinere aliquã mẽſurã maiorẽ vel minoreʒ quã eſſent menſure cõis puſie.xxv.lib.deñ.noie pene ſoluere teneaľ:Et eligantur per dños priores artium duo boni hoies qui debeant adiuſtare menſuras tenendas per dictos emptores. ¶ Itẽ Statuimus ꝙ ſalma vini diſtribuatur in tribus barilibus: Quoꝝ q̃libet ſit capax.xx.pittitoꝝ que tria barilia pro vna ſalma iuſta habeanľ tã in venditionibus q̃ in emptionibus vini. ¶ Volumus inſuper ꝙ ptãs ⁊ capitaneus de hauere cõis faciant fieri vnã eminã/dimidiã eminã:Et mediũ q̃rtũ:⁊ vnũ barile:dimidiũ ⁊ tertiũ ⁊ quartum ⁊ ſint de ramo:Que mẽſure ſint ⁊ eſſe debeant cãpiones ⁊ pro cãpionibus habeanľ ad quas mẽſuras oẽs alie mẽſure ſemp adiuſtenľ: Ita ꝙ oẽs mẽſure ſint equales cũ cãpionibus plibatis:Et dicti cãpiones debeãt optime cuſtodiri ⁊ poni in tuto penes illũ quẽ priores artiũ duxerint eligendũ: Qui dictas mẽſuras cuſtodire ⁊ bene obſeruare debeãt pro cõi:Et de ipſis mẽſuris copiã facere dictis emptoribus pro adiuſtatione aliarũ mẽſuraꝝ: Iubemus inſup ſtatuẽdo ꝙ emptores mẽſurarũ ſolutiones accipere debeãt pro ipſis mẽſuris in hũc modũ ⁊ vltra accipe nõ attentent modo aliquo ſiue cã vʒ accipe poſſint pro q̃libet mẽſura duos deñ.de rebus vẽdẽdis in platea burgis ⁊ ſuburgiſ ciuitatiſ puſie. ¶ De rebus aũt mẽſurabilibus vẽdendis ſeu alienandis ſeu que alicui deberẽtur ad mẽſurã que nõ menſurarenľ in platea cõis Peruſie accipe debeãt pro qualibet emina bladi cum qua mẽſurareľ vnuʒ deñ.Et pro quolibet quarto olei cũ quo mẽſurareľ vnũ denariũ:Et pro qualibet emina cũ qua mẽſuraretur vnũ denariũ: Et pro quolibet medio quarto ſaliſ cũ quo mẽſuraľ vnũ:⁊ pro quolibet pari barilium pro quolibet die quattuor deñ.Pro ſalſa aũt ⁊ eius mẽſuratione nihil ſolui debeat:cõe vero peruſie pro mẽſuratione faciẽda de blado ipſius tam in accipiẽdo ipſum bladũ q̃ etiã vendẽdo emptoribus mẽſurarũ prefatis nihil debeat ſoluere:Et ipſi emptores accipe pluſ nõ d̃beat nec poſſint niſi vt ſuperius eſt expreſſum/Et ſi plus acceperint ꝑ qualibet vice.xx.ſoľ.deñ.cõi Peruſie ſoluere cogãľ per poteſtatẽ ⁊ capitaneũ ⁊ maiorẽ ſindicũ ſine aliquo ordine iuris in procẽdo:Sed facta probatione per iuramẽtũ illius cui acceperit cũ vno teſte: Et poteſtas ⁊ capitaneus dictos mẽſurarũ emptores cogãt ipſas mẽſuras dare totiẽs quotiẽs fuerit opportunum tã cõi Peruſie q̃ ſpãlibus pſonis pro ſalario ⁊ pcio ſupradicto de die tm̃ ⁊ vſqʒ ad tertiũ ſonum cãpane:Et nõ poſtea de nocte: Et ſi nõ dederint ꝑ qualibet vice qua negauerint dare puniãtur in.xx. ſoľ.deñ.Et quotiẽs ⁊ qñ cõe Peruſie vẽdiderit in futurũ alicui vel aliqbus fructus redditus ⁊ prouẽctus mẽſuraꝝ cõis puſie maſſarij cõis puſie qui pro tpe fuerint vendãt ipſos redditus cũ pactis ⁊ cõditionibus ſupradictis ⁊ alijs magis vtilibus ꝑ cõi: Et ꝙ nulli alij liceat dictas menſuras retinere nec alij preſtare ſub pena.C.ſoľ.deñ.Et etiã nemini liceat vendere/emere/alienare res mẽſurabiles ſeu rem alicui debitã ad mẽſuram dare niſi cum dictis mẽſuris nec ad aliquem locũ nec de aliquo loco deferre transferre vel transmittere quin menſurentur ⁊ menſurari debeant menſuris predictis ſub pena pdicta per poteſtatẽ ⁊ capitaneũ ꝯfaciẽti auferẽda de facto:Et qlibet poſſit eſſe accuſator ⁊ habeat medietatẽ bãni ſeupene:Saluo ꝙ pdica nõ intelliganľ in ſcotano/pelglia ⁊ annona quã darent hoſpitatores in hoſpitijs ⁊ hoſpitibus eorũ: Quas res poſ

ſint mēſurare ꝓut eiſ placuerit:Et ꝙ licitū ſit dictiſ
emptorib⁹ ꝓcedi facere ꝯ̄ nō ſoluētes ⁊ ꝯ̄facientes in
p̄dictis p officiales cōiſ puſie:Et debeāt mēſurare ſi
recipiēs voluerit ad eminas cōis puſie : Et q̄lʒ ſac-
cheta in q̄ deferr̄ arena ſit ⁊ eē d̄beat capacitatis ad
minus vnius emine:Cōtrafacieti ptās ⁊ capitane⁹
⁊ eoꝝ officialeſ auferāt noie pene.xx.ſol̄.den̄.Et cre
dar̄ ⁊ ſter̄ ſacramēto emptoris : Sʒ q̄litercūqʒ fient
vēditiones ſiue in groſſuʒ ſiue in minutū emptores
mēſuraꝝ de cētinario hr̄e debeāt duos ſol̄.den̄.Et ſi
minor quātitas cētinario fuerit ſolutio debeat fieri
ꝓ rata quātitatiſ:Q ia vero q̄ dicta ſunt de arenaio-
lis tā de vēditione faciēda ad mēſurā cōiſ puſie ſigil
latā q̄ʒ de ſoluēdo emptoribus mēſuraꝝ cōis duos
ſol̄.den̄.p cētinario intelligant̄ in vēdētibus calci-
nā:Ita ꝙ intelligant̄ p ſingula:Saluo ꝙ nō intelli-
gant̄ ꝙ p̄dicti vēdētes calcinā teneant̄ dare cētina-
rium calcine ꝓ ſeptē lib.den̄.Sʒ poſſint dictā calci-
nā vēdere ꝓ eo p̄cio quo fuerit p dictos ꝯ̄betes cō-
uētū:Et teneant̄ dicti renaioli ⁊ ēt calcinaioli ad pe
titionē petētis mēſurare arenā ⁊ calcinā ementi im-
plēdo eminā cū pala fortiter ſine malitia:Si āt rena
ioli ſiue vēdētes calcinā ad aliā menſurā vēdiderint
q̄ʒ ad mēſurā cōis p̄dictā quā accipe debeāt a dictis
emptoribuſ.C.ſol̄.den̄.p vice q̄libet pene noie ſolue
re teneant̄ cuius medietas ſit cōis ⁊ aliā habeat ac-
cuſator:Et ꝙ qn̄ mēſure cōis puſie vendent̄ empto-
res veteres cogant̄ ⁊ cōpellant̄ p poteſtatē ⁊ capi-
taneū nouis emptoribus vendere ⁊ dare eminas ⁊
legenas ⁊ alias mēſuras oēſ quas habebūt ⁊ ſoliti
ſunt hr̄e ꝓ p̄cio declarando p duos magr̄os ſeu bo-
nos hoies eligēdos p dn̄os p̄ores artiū : Et ꝙ em-
ptores dictaꝝ mēſuraꝝ teneant̄ ⁊ cogant̄ p poteſta-
tē ⁊ capitaneū p̄ſtare ⁊ accōmodare legenas ⁊ mē
ſuras oēs in oī facto ⁊ neceſſitate cōis puſie ad pe-
tionez cuiuſcūqʒ officialis cōis puſie ad penā.l.lib.
den̄.ſi ꝯ̄fecerit : Saluis ſemp p̄ntibus emptoribus
dictaꝝ mēſuraꝝ oibus eoꝝ iuribuſ cōpetentibus ex
inſtr̄o eoꝝ emptionis:Et qꝛ ſepius in modo mēſurā
di cū mēſuris in ꝓximo capl̄o denotatiſ oritur inter
emētes ⁊ vēdētes ꝯtētio ad tollēdū oēʒ materiā cō-
tētioniſ:Ordinauerūt ⁊ ſtatuerūt ꝙ vēdēteſ q̄dcūqʒ
bladū vel legumina teneant̄ ⁊ debeāt vēdere ⁊ mē-
ſurare cū mēſuris vel aliqua eaꝝ ad raſam.ſ.radē-
do ſine fraude mēſurā cū raſoria equali ⁊ plana ſi-
ne aliqua iūcta:Et emēteſ ad dictā mēſurā recipe ⁊
ſibi mēſurari facere teneant̄:Et nō ꝯ̄ p̄ter vel aliter
vllo modo : Et ꝙ emptores gabelle mēſuraꝝ q ac-
cōmodāt dictas mēſuras teneant̄ dare raſoriā vna
cū dicta emina vel alia mēſura ligatā cū quadā ca-
tenella de ferro iuxta dictā mēſuram ſub pena dicto
emptori cōmodāti ſine dicta raſoria ꝓ q̄libet vice ⁊
q̄libet mēſura.v.lib.den̄. Et ꝙ expēſa q̄ fieret p di-
ctos emptores occaſione dicte raſorie faciēde debe-
at excōputari de eo q̄d ſoluere tenerent̄ cōi puſie ꝓ
dictā gabella vſqʒ ad quātitatē dicte expēſe:Que ex
pēſa debeat extimari per ꝯſeruatores vel maſſarioſ
ad quos ptinēt introytuſ dicte gabelle pena tā ven-
dētibus quā emētibus ſecus mēſuratib⁹ vel recipiē-
tibus.v.lib.den̄.ꝓ q̄libet mēſura ⁊ q̄libet vice : Et
ꝙ maior ſindicuſ vel aliuſ officialiſ cōiſ puſie tenea-
tur ⁊ debeat ad penā.C.lib.den̄.ꝓ quolibet die ſab-
bati mittere vnū ex ſuis officialibus ad vidēdū inq-
rendū ⁊ examinādū ſi dicte mēſure fierēt ꝯ̄ formā ſu
perius denotatā ⁊ ſi aliquē inuenerint delinquētem
punire ⁊ cōdēnare debeāt de facto ſine aliquo ꝓ-
ceſſu in pena ſupius declarata : Et dictus ſindicus
vel alius officialis cōis puſie q̄tuor ſol̄.den̄.hr̄e dēat
ꝓ q̄libet lib.den̄.⁊ pecunie q̄ occaſione p̄dicta deue
nire fecerit in cōi:Et ſter̄ relationi dicti officialis ſin
dici vel alterius officialis:Et ēt qlibet valeat eſſe ac
cuſator ⁊ habeat medietatē bāni: Et ꝙ ꝓ dictis oi-
bus ⁊ ſingulis in p̄nti ſtatuto cōtētis qlibet valeat
eſſe accuſator ⁊ habeat medietatē bāni ſeu pene:Et
nihilominus dictus maior ſindicus vel alius officia-
liſ ingrere teneat̄ ⁊ reptū culpabilē ꝯdēnare:Et ꝙ
p̄ns ſtatutū bāniri faciat ſemel in mēſe in locis ꝯſue
tiſ pena dicto maiori ſindico vel alio officiali predi-
ctis ſi in p̄dictis negligens fuerit.C.lib.den̄.ſibi tpe
ſui ſindicatus ꝓ cōi auferēdaꝝ nō obſtātibus predi-
ctis aliqbus ꝯſuetudinibus in cōtrariuʒ/nec aliquo
alio q̄d in contrariū loqueret̄ facientibus.

¶ Et qꝛ in ſolutionibus ⁊ pagamētis q̄ fiunt rerū
que vēdunt̄ ⁊ emūtur mobiliū ⁊ imobiliū florenus
expendit̄ q̄d redūdat ad magnū dānū ciuiū puſino-
rum:Q̄ꝛ ex nūc in oibus ſolutionibus ⁊ pagamētis
quarūcūqʒ reꝝ ⁊ q̄uocūqʒ fiendis ⁊ in oibus ꝓmiſ-
ſionibus que fierēt vt ſoluat̄ ad librā pecunie debe-
at recipe ⁊ ſoluere tā ſoluēs q̄ʒ recipiēs florenuʒ ad
illā rationē ⁊ ſummā que determinata erit ⁊ deter-
minabitur ꝓ quāto accipi debeat in camera vbi te-
net̄ pōdus cōis p dictos bonos hoies eligēdos/vt
dictū eſt : Et oēs officiales cōis puſie pro eo tm̄ q̄d
accipient pro eo tm̄ dare debeant ſub dictis penis
⁊ non pro pluri vel maiori ad penam.xxv.lib.den̄.
auferendarum vt ſupradictum eſt.

¶ Additio.

Addētes dicimus ⁊ ordinamus ꝙ emptores di-
cte gabelle teneant̄ ⁊ debeāt hr̄e ⁊ retinere in loco
in quo morā trahere ſoliti ſunt vʒ in platea magna
ſb̄ ſcalis palatij ſolite reſidētie dn̄i gubernatoriſ oēſ
⁊ ſingulaſ mēſuras cū qbuſ tā granū/bladū/ordeū/
ſpelta/fabe miliū/panicū ⁊ alia legumina q̄ ad mē
ſurā vēdunt̄ q̄ʒ ēt vinū/oleū/calcina ⁊ arena ꝓut ſu
pra in p̄nti capl̄o diſtincte expreſſuʒ repit̄ : Qui nō
poſſint nec valeāt accipe ⁊ exigere a quoquā aliqua
gabella mēſuraꝝ ꝓ vēditionibus factis ad mēſurā:
ſi dictas menſuras in dicta gabella predicti empto-
res non haberent nec retinerent.

Addimus ēt ꝙ nullus in ciuitate vl̄ comitatu pu

ſino habitãs ⁊ aliqd vẽdere volẽs poſſit nec ſibi liceat mẽſurare cũ aliq̃ ꝓpria mẽſura niſi dicta mẽſura fuerit p emptores dicte gabelle cũ menſura cõis puſie adiuſtata ⁊ ſignata ſigno griffonis: ⁊ gabellã ſoluerit: ſub pena.xxv.lib.deñ.ꝓ quolibet vẽdẽte vel mẽſurãte/ alr̃q̃ ſupradictũ eſt/ ipſo facto applicãda rũ ꝓ tertia pte cõi puſie/ ꝓ alia tertia dictis emptoribꝰ ⁊ ꝓ alia tertia pte accuſatori: Et de p̃dictis ql3 poſſit eẽ accuſator ⁊ ſtet eius iuramẽto cũ vno teſte.

¶ Addẽtes ẽt q̃ mẽſure que ad mercata comitatus puſie mittũtur ↄſignent ⁊ ↄſignari debeãt p dictos emptores alicui p̃ſbytero ſeu alio fido ↄſciẽtiato ⁊ deũ timẽti viro in dicto mercato ſeu ꝓpe dictũ mercatũ cõmorãti ⁊ morã trahenti: nequa fraus in dictis mẽſuris quoquo modo fiat ſeu fieri poſſit.

¶ Addẽtes ẽt declaramus q̃ q̃libet ſalma grani/ ordei/ ſpelte ⁊ aliaꝝ reꝝ mẽſurabiliũ ſit ⁊ eſſe intelligatur triũ eminaꝝ: ⁊ corbes q̃tuor eminaꝝ ⁊ q̃libet emina ſit illiꝰ mẽſure/ cuius eſt mẽſura magna lapidea murata exiſtẽs in parietibus ⁊ muris camere maſſarioꝝ ſeu ↄſeruatoꝝ cõis puſie: Et q̃libet ſalma vini ſit ⁊ eſſe intelligat̃ triũ bariliũ vini iuſtoꝝ: Et barile iuſtũ ſit capacitatꝫ vigiti pettitoꝝ vini: Emina terreni ſit ⁊ eſſe intelligat̃ cẽtũ ⁊ qnquaginta tabulaꝝ ⁊ ql3 tabula ſit.xv.pedũ: ⁊ pes ql3 ſit.xv.digitoꝝ

¶ Ad.§. Et qr in ſolutionibꝰ ⁊c̃.addimus attẽto q̃ ex antiqua ⁊ inueterata ↄſuetudine ⁊ ex cõi vſu loquẽdi in ciuitate puſie florenus intelligit̃ de.xl.bolonenis monete veteris puſine: Que moneta hodie vlterius nõ repit̃: ſ3 ſolũ expẽdit̃ moneta de marchia q̃ dr̃ moneta noua: cuius monete noue qnquaginta boloneni ſunt valoris dictoꝝ.xl.bolonenoꝝ monete veteris peruſine: ⁊ ſic vnius floreni: Et ſilr̃ duodeci3 groſſoni de argento cum dimidio alterius groſſoni ſũmãt ⁊ faciũt valorẽ vnius floreni: Idcirco ad tollẽdũ oẽ dubiũ/ ne decetero florenus ſimpl̃r noiatus accipiat̃ ꝓ floreno ſeu ducato auri: ꝓut de iure intelligeret: Statuimus ⁊ ordinamus q̃ in q̃cũq3 inſtr̃o ⁊ ſcriptura tã publica q̃3 p̃uata: tã i libris mercatoꝝ cãpſoꝝ ⁊ alioꝝ artificũ: q̃3 ẽt aliaꝝ q̃rũcũq3 pſonaꝝ in ciuitate ⁊ comitatu puſie exiſtẽtiũ floreni mentio ſimpl̃r facta fuerit: florenus ſit ⁊ eſſe intelligat̃ valoris.xl.bolonenoꝝ monete veteris puſine: ſeu.l.bolonenoꝝ monete noue: vel duodeci3 groſſonũ cũ dimidio ſiue cẽtũ ſolidoꝝ: Et p̃dicta nõ intelligãtur nec locũ habeãt quo ad camerã apoſtolicã peruſinã: nec quo ad cõe puſie: neq3 in eoꝝ ſalariatoꝝ officiales ⁊ alios a dicta camera ⁊ cõi perſoluendos: Quominus per dictã camerã ⁊ cõe ſolutiões ⁊ pagamẽta florenoꝝ fiant ⁊ fieri poſſint ⁊ valeant iuxta ⁊ ſm ↄſuetudinẽ in dicta camera ⁊ cõe hactenus ↄſuetã ⁊ obſeruatã: Et minus locũ habeãt qñ expreſſum fuiſſet d̃ florenis auri ſeu de florenis ad põdus cõis peruſie: vl̃ mercatoꝝ dicte ciuitatis cũ per dicta verba videantur partes intellexiſſe de ducatis auri.

¶ De menſura olei. Rubrica.119.

Caldarellus Olei ſit ⁊ eſſe debeat eiuſdẽ capacitatis ⁊ magnitudinis ꝓut fuit ⁊ eſſe ↄſueuit: ⁊ mẽſura medij caldarelli qui dr̃ mezolino diſtribuat̃ in octo ptibus ita q̃ ſit vna mẽſura: q̃ ſit octaua pars mezolini ⁊ ſexdecima ps caldarelli: Et cõpẽſent̃ ita ⁊ talr̃ q̃ pizzicarellus ſeu vẽditor lucret̃.x.ſol.deñ.d̃ q̃l3 caldarello: Et ſi aliqs ↄ̃feceri t ſoluat pene noie.xx.ſol.deñ.cuiꝰ pene medietas ſit cõis ⁊ aliã hẽat accuſator: Et ptãs ⁊ capitaneꝰ de ciuitate ⁊ comitatu ⁊ diſtrictu puſie oleũ ⁊ ſegũ exire ⁊ extrahi nõ pmittãt.

¶ Preterea ptãs ⁊ capitaneus oẽs volẽtes vẽdere oleũ cõſtringere debeãt ad põdus vẽdere ſeu librã ⁊ nõ aliter vllo modo: Et emẽtes ad põdus ſeu librã more ſolito emere teneant̃: Dũmodo vẽdẽtes de quolibet mediolino olei.v.ſol.deñ.debeãt lucrari ⁊ nõ vltra: Et ſiqs alr̃ vẽderet vel emere attẽtauerit q̃3 ad mẽſurã vt.s̃.debeat ſoluere ꝓ vice q̃libet.x.ſol.deñ.cuius pene medietas ſit cõis ⁊ aliã habeat accuſator: ⁊ iuramẽto credi debeat accuſatoris ſiue vẽdat oleũ in groſſum ſiue etiã ad minutum.

¶ Itẽ ptãs ⁊ capitaneus teneant̃ cõſtringere oẽs volẽtes vẽdere oleũ ad iurandũ facere obſeruare ⁊ adimplere oia ⁊ ſingula q̃ in p̃nti capl̃o ↄtinent̃: Et ſup oibus p̃dictis ptãs ⁊ capitaneus teneant̃ inq̃ſitionẽ facere q̃l3 mẽſe: Et q̃s vel quẽ inuenerit ↄ̃facere vel venire debeãt ↄdẽnare ⁊ eis auferãt dictã penã: Et ſi ptãs ⁊ capitaneus facere neglexerint / cõi puſie ꝓ vice q̃l3.l.lib.deñ.d̃ ſuo ſalario ſoluẽ teneãt.

¶ Additio.

¶ Addẽtes ⁊ ampliãtes dicimus ⁊ ordinamus q̃ vltra prefatos.D.poteſtatẽ ⁊ capitaneũ etiã officialis cõis peruſie teneat ⁊ debeat oia ⁊ ſingl̃a in p̃nti capitulo ↄtẽta obſeruari facere ſub p̃miſſa pena.

¶ Qualiter floreni expendantur. Rubrica.120.

Ad tollendum Incõueniẽtias multas q̃ reſultãt ex recuſatione multiplici florenoꝝ q varijs ⁊ diuerſis de cauſis p cãpſores ⁊ alios recuſantur. Statuimus ⁊ ordinamus q̃ omnis moneta aurea ⁊ ois quãtitas florenoꝝ cuiuſcũq3 coni fuerit impſſiõe coniata ſi ſit iuſti põderis ⁊ ad iuſtũ põdus cõis puſie ⁊ boni ⁊ puri auri.xxiiij.carectaꝝ expendi poſſit in ciuitate ⁊ comitatu puſie in qbuſcũq3 pcijs in mercãtijs ⁊ in cãbio ⁊ in qbuſcũq3 negociationibꝰ ⁊ rebus ꝓ bono ⁊ pfecto floreno ⁊ curſum habeat ꝓut habet ⁊ habebit ql3 bonus florenus puri auri ⁊ iuſti põderis ad põdus cõis puſie: Nõ obſtãte q̃ talis moneta vel flo.eẽt auuiata/ rupta/ recepta vel fogliata vl̃ eẽt d̃ conio ienuino/ vngarico vl̃ papali vl̃ alterius cuiuſcunq3 conij: Et nullus audeat vel pſu/

mat talē florenū vel monetā puri auri ⁊ iuſti pōde/ris cōis puſie recuſare in aliq̄ mercātia in aliquo p̄/cio cambio vel ſolutione i ciuitate vel comitatu pu/ſie pena.xxv.lib.deñ.in pecunia numerata cuilibet recuſanti ⁊ q̄libet vice/q̄ ſibi ꝑ poteſtatē vel capita/neū ciuitatis puſie auferri debeat ⁊ poſſit ſūmarie ⁊ de fcō: Et q̄libet eē valeat accuſator ⁊ habeat q̄rtā pte3 dicte pene ⁊ aliā quartā rector q ipſa3 executio/nē faceret lucref ⁊ habeat aliquo ꝯ̄rio nō obſtāte.

¶ Additio.

Addimus dicimus ⁊ declaramus vt.s̄.in vltima additione per nos facta ad.118.capitulum qua3 hic pro appoſita ⁊ repetita in omnibus ⁊ per omnia haberi volumus ⁊ mandamus.

Addentes ēt dicimus ꝙ ſi florenus auri ſeu duca/tus auri ſit vel eſſet foliatus/ruptus/ſeu non iuſti pōderis ꝙ fiat ⁊ fieri poſſit ⁊ debeat ſbaſſūs ⁊ di/minutio precij ⁊ valoris que fieri ſolet ⁊ debet per campſores ⁊ mercatores ciuitatis Peruſie.

¶ Q̄ panni lini vendantur ad certam menſurā ⁊ de paſſettis. Rubrica.121.

Quando Minutati3 vē/dunf panni lini vendantur ad menſurā bra/chij de campanili ſancti laurētij ibidem deſignati.

¶ Itē ſtatuimu3 ꝙ paſſetti ſint equales ⁊ ſignati ſicut cāna pi/ſana ex vtraq3 parte: Et q̄cūq3 alr ipſos retinuerit ⁊ habuerit ꝓ vice qualibet.xx.ſol.deñ.cōi Peru/ſie ſoluere teneaf: Quicūq3 aūt fecerit ſeu fieri fece/rit inſtr3 de hn̄do vel dādo pānū ad mēſurā debeat de mēſura ſignata in cāpanili ſancti laurētij in ipſo inſtr̄o facere mētionē:Et ſi dicta mētio nō fieret in/telligaf inſtr̄m ⁊ emptio ⁊ vēditio ad ipſa3 mēſu/ram penitus celebrari: Et q cōtrafecerit ſoluat di/ctā penā cui⁹ medietas ſit cōi3 ⁊ aliā hēat accuſator.

¶ Additio.

Addendo dicimus ꝙ dicti paſſetti ſint ⁊ eſſe de/beant ad menſurā vt.s̄. bracchij in pede campanili ſancti Laurētij v3 ſb volta dicte ecc̄le ſeu in pariete ſcala℞ palatij ſolite reſidentie dn̄i gubernatoris ab ex̄ plateam verſus in muro ſculpti ⁊ deſignati: nec non ſignati ſigno griffonis ⁊ aliter ⁊ in alio paſſet/to dicto ſigno non ſignato vendens incidat in penā ſupra in preſenti capitulo nominatam.

¶ De florenis ponderandis ad pondus cōmunis Peruſie. Rubrica.122.

Cum in Ciuitate puſie ⁊ inter hoies dicte ciuitatis ⁊ maxime inter emētes ⁊ vēdentes ſint multe ⁊ diuerſe cōtēptiones occaſione pōderationis floreno℞ auri:ad dictā cōtē/ptionē tollēdā ⁊ euitādā in futu℞:Statuimus ⁊ or/dinamus ꝙ ars cābij ciuitatis puſie ⁊ auditores di/cte artis habeāt arbitriū ⁊ auctoritatē quotiēſcūq3 eis placuerit:Eligēdi ⁊ deputādi cāpſores quos vi/derint aptiores duos vel plures ad ſigillādū ⁊ pō/derādū florenoꝫ.ſm iuſtū ⁊ ꝯueniēs pōdus ꝑ dictā artē ordinatum:Et illos florenos q̄s ſentētiauerint eſſe bonos ſiue ſigillauerint cū corgnola ⁊ ſigillo ꝑ eos deputato qlibet ꝓ bonis ⁊ iuſtis ſuſcipe tenean/tur ⁊ debeant:poſſit ēt dicta ars ⁊ auditores dictū pōdu3 ⁊ ſigillatiōes ꝓ dcō arte vēdē alijs ex cāpſo/ribus ⁊ in dicta arte exptis ꝑ tpe quo eis videbif ꝙ hactenus cōſueuerūt ⁊ ꝓut in ordine dicte artis cōtinef vēditione pn̄ti facta ſup dicto pōdere ſemp ſalua: Et nullus alius poſſit vel debeat ipſos flore/nos pōderare nec ipſos florenos pōderatos per di/ctos cāpſores eligēdos remittere:Et q renuerit ſol/uat ⁊ ſoluere teneaf pene noīe ꝓ vice qual3.C.ſol. deñ.Et poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ q̄libet eo℞ dictum capitulū vinculo iuramēti teneanf obſeruari facere ad penā.C.lib.deñ.Et q̄libet de p̄dictis poſſit eſſe accuſator ⁊ habeat medietatē pene:Et credaf ſacra/mēto accuſatoris cū vno teſte: Et cāpſores debeant cābiare florenos ſic approbatos ſub dicta pena que pena de facto auferaf: Et q̄libet cāpſor ſiue merca/tor poſſit tenere ſilē pōd⁹ floreno℞:Que oīa p̄dicta pōdera ſignenf ſigno cōis: Et q dictū pōdus nō te/nuerit puniaf ipſo facto in.C.lib.deñ. Et de p̄dictis oib⁹ ⁊ ſingulis ptās ⁊ capitaneu3 inq̄rere teneanf.

¶ De moneta cōis puſie expēdēda. R̄ca.123.

Moneta Peruſina tā groſſa q̄3 par/ua currere ⁊ expēdi poſſit ⁊ debeat in ciuitate ⁊ comitatu ⁊ diſtrictu peruſie: Et in oibus ciuitatibus terris ⁊ locis cōi Peruſie ſubiectis: Et ipſam monetam nemo debeat refuta/re ſub pena.xxv.lib.deñ.

¶ Additio.

Addimus ꝙ dicta moneta expēdatur ⁊ renui nō poſſit ſub dicta pena dūmō ſit bona ⁊ expendibilis.

¶ Q̄ canna libra ⁊ pōdera in vſu hita in ciuitate puſie obſeruentur ⁊ ꝙ canne ⁊ libre ⁊ pōdera reuideanf ⁊ de ſenſarijs. Rubrica.124

Priores Artiū ⁊ camerarij artium ciuitatis puſie teneanf fa/cere teneri ⁊ obſeruari in ciuitate peruſie ⁊ comita/tu ipſius ciuitatis bona fide ſine fraude menſuram cāne ⁊ libram ⁊ pondera oia ⁊ ſingula in vſu habi/ta in ciuitate ⁊ comitatu puſie in bono ſtatu ⁊ bis ⁊ ter in anno reuidere ⁊ oēs cānas ⁊ libras ⁊ pon/dera mercato℞ ⁊ artificū ciuitatis puſie adiuſtare:

Et mercatores

Et mercatoꝛes hr̃e debeant vnũ marcuz ⁊ cãpſoꝛes vnum aliũ ⁊ alium in camera cõis ꝓ cõi ꝓ cãpione: Et oẽs alie mẽſure ⁊ põdera adiuſtent̃ ⁊ ſint ⁊ eſſe debeãt equal̃r iuſte ⁊ iuſta cuz pꝛedictis: Et maioꝛ ſindicus ⁊ iudex iuſticie teneant̃ adiuſtare ⁊ adiuſtari facere cãnas/libꝛas ⁊ pondera oĩbus artificibus quibus neceſſe erit: Et oĩa pondera debeant eſſe de ferro vel bꝛõzo vel metallo ⁊ nõ de alio: Et ſi dictus maioꝛ ſindicus ⁊ iudex iuſticie ad p̃dicta fuerint negligẽtes ſoluant.xxv.lib.deñ.ꝓ vice qualibet: Et ſi inuenerint aliquẽ hñtem cãnam ⁊ libꝛã maioꝛẽ vel minoꝛem vel minoꝛis numeri.xij.vnciaꝝ ad põdus conſuetuz teneant̃ ei auferre noĩe pene.xxv.lib.deñ. ꝓ vice q̃libet ⁊ plus ſi eis videbit̃: Et poſtq̃ȝ dictus maioꝛ ſindicus ⁊ iudex iuſticie adiuſtauerit cãnas ⁊ põdera ⁊ libꝛas: cãne pondera ⁊ libꝛe obſeruent̃ in oĩbus rebus q̃ vendunt̃ ad mẽſuram ⁊ ad pondus.

¶ Lardaioli/macellatoꝛes ⁊ ſpeciarij ⁊ vẽditoꝛes accie ⁊ vẽditoꝛes cuiuſlibet alterius rei q̃ vendũtur ad pondus debeãt hr̃e põdera ⁊ libꝛam iuſtã/vt ſuperius cõtinetur: Et ad dicta pondera ⁊ libꝛaz vendant ſub pena.C.ſol.deñ. Et ſi dictus maioꝛ ſindicus ⁊ iudex iuſticie fuerint negligentes fieri facere/vt dictum eſt/⁊ non req̃ſiuerint eos penã.xxv.lib.deñ. debeant ſubſtinere: Et ſint pondera ⁊ libꝛe ſignata ⁊ ſignate cũ ſigno griffonis: Et ſtratera mercãtie ⁊ artis lane ſemꝑ ſit ſalua ⁊ ei nõ p̃iudicẽt ſupꝛadicta: Et nemo valeat ponderare ad aliã ſtrateram q̃ȝ ad ſtraterã mercãtie a.l.lib.s̃. Et ad ſtrateraz artis lane a.l.lib.ĩ.impertinẽtibus ⁊ ſpectãtibus ad exercitiuz dicte artis lane: Et q̃ ꝯ̃fecerit puniatur in pena.xxv. lib.deñ. Saluo ꝙ hoc nõ p̃iudicet macellatoꝛibus: Et ſtratere eoꝝ quantũ in emendo ⁊ vendẽdo ea q̃ põderant̃ ꝓ eoꝝ arte tm̃. ¶ Cũ ẽt ꝓ tp̃e p̃terito in ciuitate peruſie fuerint ⁊ eſſe cõſueuerint ſenſarij in arte mercãtie ⁊ in arte lane: Quos conſules mercãtie ⁊ camerarius artis lane deputabũt: Qui ſenſarij oẽs ⁊ ſingulas ſenſarias pãnoꝝ ⁊ lane ⁊ aliaꝝ mercantiaꝝ faciebant ⁊ exercebant in ciuitate peruſie ⁊ nõ alij: Et nũc a pauco tp̃e citra inſurrexerunt q̃daz hoĩes ſe intromittẽtes ⁊ non ꝑ ipſas artes d̃putati: ſȝ ꝯ̃ ipſaꝝ artiũ voluntatẽ dictam ſenſariã exercẽtes ob quã cãm intricatur officium ſeu miniſterium ſenſarie: Et non diſcernũtur qui ſenſarij ſint deputati ꝑ ipſas artes ab alijs q̃ ſe ingerunt in ſenſaria pꝛedicta: Et ob hoc artes pꝛedicte ⁊ mercatoꝛes ⁊ artifices ipſarum artium deluduntur.

¶ Et in ſuis mercãtijs non ſolũ dãnificant̃ ſȝ etiam defraudantur: ad obuiãdum p̃dictis: Statuimus ⁊ oꝛdinamus ꝙ nulla ꝑſona audeat vel p̃ſumat facere aliquã ſenſariã de pãnis lane ⁊ alijs mercibus q̃buſcũq̃ȝ artificũ dictaꝝ artiũ vel quas emerent dictarũ artiũ artifices in ciuitate burgis ⁊ comitatus ꝑuſie niſi ipſi ſenſarij q̃ fuerint deputati de tp̃e ad tp̃s per ꝯſules mercatoꝝ in arte mercantie cuiuſcũq̃ȝ mercis excepta mercãtia lane: Et ꝑ camerariũ artis lane: ⁊ q̃ ꝯ̃fecerit faciẽdo aliquã ſenſariam/niſi ſicut dictum eſt/fuerit d̃putatus: ſoluat ⁊ ſoluere debeat cõi ꝑuſie ꝓ vice qualibet.C.lib.deñ. q̃ pena a ꝯ̃faciente exigat̃ ꝑ poteſtatẽ ⁊ capitaneũ ⁊ quẽlibet eoꝝ de facto ſine aliquo ꝓceſſu vel ſn̄ia ad petitionẽ cuiuſcũq̃ȝ petẽtis facta pꝛimo fide de p̃dictis poteſtati vel capitaneo cõis peruſie ſeu iudici malleficioꝝ vel alterius eoꝛũ iudez ſũmarie de plano ⁊ ſimpl̃r ſine figura ⁊ ſtrepitu iudicij ⁊ oĩ iuris ſolẽnitate obmiſſa: Et poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ dicti eoꝝ iudices ⁊ cuiuſlibet eoꝝ iudices ⁊ q̃lȝ eoꝝ req̃ſitus teneant̃ ⁊ debeant vinculo iuramẽti ⁊ ad penã.ccccc.lib.deñ.a quolibet eoꝛum ꝯ̃faciente tp̃e eoꝝ ſindicatus ⁊ ꝑ eoꝝ ſindicatoꝛes ſi fuerint negligẽtes de facto ꝓcedere ⁊ dictã penã in cõi de facto deuenire facere ad petitionez cuiuſcũq̃ȝ petẽtis aliquo gñali vel ſpãli in ꝯ̃rium nõ obſtante: Et ꝙ q̃libet maioꝛ ſindicus in p̃ncipio ſui officij ipſa põdera ⁊ mẽſuras facere reuideri teneat̃ ⁊ debeat: Et q̃ vel quas ſigillata vel ſigillatas non inuenerit adiuſtari cũ cãpione p̃dicto ⁊ demũ ſigillari ſigillo cõis peruſie: faciãt inſuꝑ dictus ſindicus poteſtas ⁊ capitaneus adiuſtari oĩa pondera oĩbus vẽdentibꝰ aliquã rem ad põdus ⁊ oẽs mẽſuras oĩbus vendentibus aliquã rem ad mẽſuram: Ita ꝙ q̃libet vendat cuz iuſto põdere ⁊ iuſta mẽſura cõis peruſie: Et nullus audeat poſtmodũ vendere niſi ad dictuz põdus iuſtum ⁊ ad dictã menſurã iuſtaz ⁊ ſigillatuz ⁊ ſigillatam ſigillo cõis peruſie ſub dicta pena: Et de pꝛedictis oĩbus ⁊ ſingulis q̃libet valeat eſſe accuſatoꝛ ⁊ habeat medietatẽ bãni: ⁊ teneant̃ dñs poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ p̃oꝛes facere fieri cãpionem tã de marcho ⁊ ſtratera: q̃ȝ d̃ cãna: Et eas bñ adiuſtari facere ꝓ cõi: Et ſemper ponantur penes maſſarios cõis peruſie: Et cum ipſo oĩa pondera debeãt adiuſtari: Et ſi capitaneus vel poteſtas vel alter eoꝝ ⁊ maioꝛ ſindicus ⁊ p̃oꝛes fuerint negligẽtes ad p̃dicta.ccccc. lib.deñ.penam incurrãt ꝓ quolibet: Et q̃libet tenẽs vel exercitãs cãnas/ſtrateras/põdera ⁊ mẽſuras de quibus .s̃. fit mẽtio teneat̃ ⁊ debeat eas facere adiuſtari ⁊ ſignari.ſ.que iuſte ⁊ ſigillate nõ eſſent in p̃ncipio quoꝛũlibet ſex mẽſium.ĩ.q̃ndecim dies ꝑ illum officialem quẽ pꝛioꝛes duxerint eligendum: Quem officialem dicti dñi pꝛioꝛes q̃ ꝓ tp̃e erũt teneantur ⁊ debeãt eligere ⁊ noĩare ſub pena.C.lib.deñ.ꝓ quolibet eoꝝ: ⁊ dictuz officialẽ cogãt ⁊ cogere debeant dictum officiũ acceptare ⁊ ei mandẽt vt .ĩ. certuz tp̃s cõpetens dictam ſignationẽ ⁊ adiuſtationẽ p̃dictoꝝ debeat feciſſe: Et q̃libet tenens ⁊ exercitãs cãnas/ſtrateras/mẽſuras ⁊ põdera nõ reuiſa ⁊ ſignata/vt dictum eſt/puniatur ⁊ condẽnetur ꝑ poteſtatem ⁊ capitaneum ⁊ maioꝛẽ ſindicum cõis Peruſie in.C. ſol.deñ.de facto ſine aliquo ꝓceſſu vel ſententia: Et ſi cũ eis venderet puniatur/vt .s̃. dictuz eſt/de facto in.x.lib.deñ.ꝓ qualibet vice: Et pꝛedicta executioni

mandenꝶ p poteſtaté ⁊ capitaneũ ⁊ maioré ſindicuȝ cõis puſie ⁊ eoꝝ ⁊ cuiuſlibet eoꝝ iudices ⁊ familiaſ de facto/vt .ſ͠. dictũ eſt/⁊ qlibȝ poſſit eſſe accuſator.

¶ Et qꝛ piſciaioli ⁊ ſalaioli ⁊ aliȷ̈ ad pondus vendentes ſepe ſepius decipiũt ementes: Volumus ſtatuentes ꝙ dicte res cuiuſcũqȝ gñis ſint ad pondus vẽdite poſſint ⁊ debeãt p p̃dictos officialeſ vł alterũ eoꝝ põderari:Et ſi dicte res repirenꝶ minoris ponderis q̃ȝ dixerit venditor emptori puniaꝶ dictus vẽditor ꝓ q̈lȝ vncia repta minoris ponderis q̃ȝ dixerit in.v.ſol.deñ.q̃ pena eis de facto auferaꝶ per dictos officiales ſine aliquo proceſſu vel ſententia.

¶ Jté ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ qlibet tabernarius ⁊ vinũ vẽdens ad minutum teneatur ⁊ debeat vendere cũ vaſis iuſtis ⁊ ſigillatis ſigillo Griffonis ⁊ vaſa ſigillenꝶ ⁊ ſigillari faciant maior ſindicus ⁊ iudex iuſticie ciuitatis peruſie vel eius ſocius vel notarius:Et ille q teneret vaſa nõ ſigillata/vt .ſ͠. dictũ eſt/⁊ cuȝ eis vẽderet puniatur ⁊ condẽnetur ꝓ qualibet vice ⁊ quolibet menſe in.xl.ſol.deñ.per dictos poteſtatem capitaneum ⁊ maiorem ſindicum.

¶ Circa ſigillationẽ aũt adiuſtationẽ ⁊ reuiſionez ſtraterarũ ac ẽt coppaꝝ tenendaꝝ ad molendina ne fraus cõmittaꝶ:ꝓuidere volẽtes Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ decetero ſigillatio reuiſio ⁊ adiuſtatio dictaꝝ ſtrateraꝝ ⁊ coppaꝝ pertineat ⁊ pertinere debeat ad artem fabroꝝ ciuitatis peruſie ⁊ ad illum q per camerariuȝ ⁊ artifices dicte artis ad p̃dicta deputatuſ fuerit:Et debeãt dicte ſtratere ſigillari ⁊ de ſex menſibus in ſex menſes reuideri ⁊ adiuſtari ⁊ ꝓ reuiſis ⁊ adiuſtatis/bullari ⁊ ſignari pena cuilibet vendenti cũ huiuſmodi ſtatera nõ ſigillata/reuiſa ⁊ adiuſtata/vt dictum eſt.x.lib.deñ.

¶ Coppe aũt ſeu coppitelli tenẽdi ad molendina exiſtẽtia in flumine Tiberis in comitatu debeãt eſſe a kalen.nouẽbris vſqȝ ad klen.mẽſis Maiȷ̈ capacitatis ad rõnem.xxiiȷ̈.ꝓ qualibet emina ad mẽſuraȝ cõis peruſie:Et a klen.maiȷ̈ vſqȝ ad klen.Nouẽbris ad rõnem.xvȷ.copitelloꝝ ꝓ qualibet emina: Et debeant dicti coppitelli ſigillari/adiuſtari ⁊ reuideri ⁊ ꝓ adiuſtatis ⁊ reuiſis ſignari ſingulis ſex mẽſibuſ ſcilicet in p̃ncipio mẽſis Nouembris ⁊ in p̃ncipio mẽſis maiȷ̈ pena cuilibȝ molẽdinario nõ tenẽti dcãs coppas ⁊ coppitellos capacitatis p̃dicte ſignatoſ ⁊ ſigillatos ⁊ vt dictum eſt/reuiſos.x.lib.deñ.

¶ Jn aliȷ̈s vero molẽdins exiſtentibus in dicto comitatu coppe ſeu coppitelli continue debeãt eſſe capacitatis ad rõnem.xviȷ̈.coppaꝝ ꝓ qualibet emina Et teneri d̃beãt dicte coppe ligate cũ catenis ferreiſ ꝓpe tremogiã molẽdini ſub pena p̃dicta:Et ꝙ ptãſ ⁊ capitaneus ⁊ maior ſindicus ciuitatis puſie ⁊ qlȝ alius officialis dicti cõis teneanꝶ ⁊ debeãt ex eorum officio ⁊ ad inſtãtiam dicti camerariȷ̈ ſeu alterius ad p̃dicta deputandi facere publice p plateã cõis puſie bãniri ⁊ preconizari ꝙ oẽs tenentes ſtrateras/coppas ⁊ coppitellos in molẽdinis vel aliȷ̈s locis cum quibus ſtrateris vẽdunt:teneantur ⁊ debeãt dictas ſtrateras/coppas ⁊ coppitellos apportare ⁊ ſigillari facere ⁊ reuidere ⁊ adiuſtari p illum q per dictaȝ artem fabroꝝ deputatus foret ſub pena.x.lib.deñ.ĩ. terminũ octo dierũ ꝓxime futuroꝝ: Et ẽt teneanꝶ ⁊ debeant dicti officiales ⁊ qlibet eoꝝ ex eoꝝ officio ⁊ ad reqſitionẽ dicti camerariȷ̈ inqrere ꝯ oẽs ⁊ ſingulos ꝯfaciẽtes ⁊ nõ obſeruãtes p̃dicta mittẽdo ſepiſſime p ciuitatẽ officialeſ ⁊ familiã ⁊ p comitatũ ſaltẽ ſemel in ſingulis ſex menſibus ⁊ quos inuenerint ꝯ dictã formã ⁊ modũ tenere dictas ſtrateras ad vendenduȝ ⁊ dictos coppitellos ad molẽdina punire ⁊ ꝯdẽnare de facto in penis p̃dictis:Et credaꝶ de predictis relationi dicti officialis:Quaꝝ penaꝝ medietas ſit cõis/q̈rta pars dicte artis fabroꝝ ⁊ alia q̈rta pars officialis q executionẽ fecerit pena cuilibet officiali negligẽti ⁊ p̃dicta nõ obſeruãti.cc.lib.deñ.ꝓ qualibet vice q̃ ꝯfecerit q̃ pena ſibi de facto auferaꝶ tẽpore ſui ſindicatus p ſuos ſindicatores cuius pene medietas ſit cõis ⁊ alia dicte artis fabroꝝ:Et intelligatur partẽ dictaꝝ penaꝝ peruenire ad dictã artẽ qñ ex ꝓmotione dicte artis vel camerariȷ̈ ipſius vel illius cui cõmiſſuȝ fuerit fieret inuentio ⁊ nõ aliter.

¶ Jtem ꝓuidemus ⁊ reformamus ꝙ ſi illi quibus cõmiſſa fuerit dicta ſigillatio ⁊ reuiſio mẽſuram nõ iuſtam ⁊ pondus non iuſtum ſigillarent incidant in penam ꝓ vice qualibet.l.lib.deñ.

¶ Additio.

Addẽtes dicimus ⁊ ordinamus ꝙ oia ⁊ ſingula in pñti capł'o ſeu ſtatuto loquẽtia in maiore ſindico ⁊ iudice iuſticie loquanꝶ intelliganꝶ locũ habeant ⁊ ſortiantur effectũ in officiale cõis peruſie q in locuȝ dicti ſindici ⁊ iudiciſ iuſticie ad p̃miſſa oia ⁊ ſingula faciẽda ⁊ exequẽda ſub p̃miſſis penis ſurrogatus ⁊ deputatus ſit ⁊ eſſe intelligatur ⁊ ꝓ ſurrogato ⁊ deputato in omnibuſ ⁊ per omnia q̊ ad p̃miſſa exequi facienda volumus ⁊ mandamus.

Addimus ẽt ꝙ dñi priores teneanꝶ ⁊ debeãt eligere ⁊ deputare vnũ bonũ idoneum ⁊ in ſimilibus peritum virũ artem aurificis exercẽtem ⁊ in platea magna ſeu ſupramuri camerã retinentẽ cũ ſalario p eos deputãdo:Qui retineat ⁊ retinere d̃beat penes ſe cãpionẽ ⁊ marchũ ⁊ oẽs ⁊ ſingulas dictas mẽſuras ⁊ põdera iuſtas ⁊ iuſta:cum quibus poſſint alie mẽſure ⁊ põdera adiuſtari/videri ⁊ reperiri:ſi mẽſure ⁊ põdera mercatoꝝ ⁊ alioꝝ artĩficum cũ qbus mẽſurant/põderant ⁊ vendunt eoꝝ mercantias res ⁊ bona ſint iuſte ⁊ iuſta: Et ſi aliqs reperireꝶ in ſua camera/fundico ſeu apotecha retinuiſſe ſeu retinere mẽſuras ⁊ pondera nõ iuſtas ⁊ iuſta ⁊ cuȝ eis vendidiſſe ſeu vẽdere puniaꝶ ipſo facto p predictos poteſtatem/capitaneũ ⁊ officialem cõiſ peruſie ſeu eoꝝ quẽlibet in.C.ſol.deñ.ꝓ qualibet vice aplicãdoꝝ ꝓ medietate cõi peruſie ꝓ quarta accuſatori ⁊ ꝓ alia

quarta parte officiali exequẽti: Et de ꝓdictis ſteť iuraměto accuſatoris cũ vno teſte: Et an pódera ⁊ měſure ſint iuſte ⁊ iuſta ſtetur ⁊ credať dicto ⁊ iura měto dicti aurificiſ ſeu alterius electi ⁊ deputati ad tenendum ⁊ retinendũ dicta pondera ⁊ menſuras.

¶ De hoſpitali mercantie cambij ⁊ alijs hoſpitalibus ciuitatis Peruſie. Rubrica. 125.

Conſules Mercatorũ auditores cambij ⁊ alij camerarij aliaꝝ artiũ ciuitatiſ ꝑuſie teneanť ⁊ debeãt in oĩbus ⁊ ꝑ oĩa bonafide ſine fraude manutenere in bono ſtatu res ⁊ bona hoſpitaliũ dictaꝝ artiũ: Et quolibet měſe dicti ꝯſules mercatoꝝ auditores cambij ⁊ alij camerarij teneanť ⁊ debeãt ire ⁊ viſitare eorum hoſpitalia ⁊ eorũ bona manutenere ⁊ inueſtigare de vita familiarũ ibidẽ exiſtẽtiũ ⁊ dare eiſ auxiliũ ⁊ ꝯſiliũ ꝓut viderint expedire: Et qualř cũ honore viuere poſſint: Et qcũqꝫ fuerint priores dictoꝝ hoſpitaliũ debeant ibi hoſpitari ꝯtinue ⁊ omni anno debeãt reddere rationẽ dictis ꝯſulibus auditoribus ⁊ alijs camerarijs ꝓ hoſpitalibus dictaꝝ artiũ ⁊ cuiuſlibet eaꝝ: Et poſſint dicti ꝯſules/auditores ⁊ alij camerarij rectores ⁊ priores dictorũ hoſpitaliũ ponere quos voluerint ⁊ a dicto officio priuare prout eis ⁊ cuilibet eorũ videbitur ⁊ placebit.

¶ Et qcũqꝫ fuerit receptus in aliquo dictoꝝ hoſpitaliũ/non poſſit cogi nec capi ꝑ poteſtatẽ vel capitaneum vel aliũ officialẽ cõis ꝑuſie ad mutilãdum vel puniendũ aliquẽ ſeu executionẽ faciẽdũ de aliquo q corporali pena eſſet puniendus.

¶ Conſules mercatoꝝ auditores cãbij ⁊ alij camerarij teneanť ⁊ debeãt rationẽ ⁊ iuſticiã oĩbus eorũ artificibus ⁊ oĩbus q poſuerint querimoniã coram eis iuxta ⁊ ẽm formã ⁊ ordinẽ iuriſdictionum ⁊ cognitionũ eis attributoꝝ ꝑ capľm ſtatuti in ꝓmo volumine ſtatutoꝝ poſitũ ſub rubrica de iuriſdictione ⁊ cognitione camerarioꝝ ⁊c̃. Jn decimis aũt accipiendis ⁊ ſalarijs ⁊ bãnis ⁊ in habẽdo aſſeſſoreſ ⁊ notariũ ſeruet ⁊ ſeruari debeat cõſuetudo hactenuſ in dictis artibus ⁊ eaꝝ q̃libet obſeruata: Et dictum hoſpitale ⁊ bona q̃ nũc hꝫ ſeu poſſidet in cluſio ꝑuſi no habeat libere ita ꝙ nullã reſpõſioneſ ſeu portionem de ipſoꝝ fructibus ſeu redditibus decetero facere teneať dictuſ hoſpitale vel eius coloni comitatus ꝑuſie vel habẽti ſeu habituro iuſ vel cãm ab eo. Aliquo ꝓcedẽte vel ſequẽte nõ obſtãte reſeruata tñ in pñti capľo ordinatiõe facta ꝑ hoĩes electos circa iuriſdictionẽ eis ꝯceſſam ẽm formã dicte ꝯceſſioniſ.

¶ Additio.

Quoniã dicti cõſules mercatoꝝ/auditores cãbij ⁊ alij camerarij artiũ habẽt eoꝝ ſtatuta ordinamenta ⁊ matriculas de eoꝝ hoſpitalibus quoꝝ curã habent ſpecialiter loquentia: Jccirco tam contenta in pꝛeſenti capitulo q̃ꝫ eaſdem ⁊ eadem in oĩbus ⁊ per oĩa per ꝓdictos circa dicta hoſpitalia reſpectiue obſeruari volumus ⁊ mandamus.

¶ Q epiſcopo non debeať quarta de relictis pauperibus. Rubrica. 126.

Cum non Deceat Epm pauperũ patrem iura ipſorũ aliqualiter vſurpare: Et epũs ꝑuſinus ꝓtextu cuiuſdam vſurpationis abſtulerit ⁊ auferat de relictis paupibus certã portionẽ ſup qbus certa ꝓuiſio facta per cõe ꝑuſie emanauit: ꝑ quã cautũ fuit ꝙ ſup hoc hŕi deberet cõſiliũ peritoꝝ vtrũ de iure vel nõ talis detractio fieret ⁊ cõſultũ fuit ꝑ multos leguꝫ ac decretorũ doctores ⁊ alios iuris ꝑitos epm talẽ defalcationẽ nec d̃ iure ſcripto nec d̃ ꝯſuetudine facẽ poſſe.

¶ Et rogatus fuerit dictus epũs ꝓ parte cõis ꝑuſie vt a tali exactione deſiſteret q ad ꝓces cõis ꝑuſie ac etiã indigẽtiã pauperũ nõ attẽdens defalcationes hmõi ꝯtinuo facere nõ deſiſtit hmõi decreto inuiolabiliter duximus ſtatuẽdũ: Q ꝓfatus dñs epũs ꝑuſinus rogeť ꝓ parte cõiſ ꝑuſie de nouo ꝙ debeat pro iuſtitia cõſeruanda ⁊ ꝓ amore ⁊ grã cõiſ ꝑuſie ⁊ intuitu pietatis pauperuꝫ a tali defalcatione ⁊ detractiõne deſiſtere: Et de hoc ſindicuſ cõis ꝑuſie ꝓ pauperibus qbus hmõi relicta ſunt facta eſſent vel fierent in futuꝝ finẽ ⁊ refutationẽ remiſſioneſ ⁊ pactũ de nõ exigẽdo facere: Et ſi dictus epũs facere recuſaret vel non faceret: heredeſ vel fideicommiſſarij vel alij qcũqꝫ tenereň vel eſſent obligati ad dicta legata ⁊ relicta vel hereditatẽ reſtituendum ꝑſonis ꝓdictis vel illis a qbus ꝓdicta peterenť vel ꝯ̃ quos ꝓtendereť ꝓdicta de cauſa teneãtur ſub pena. C. lib. deň. appellationẽ interponere: Et ſi appellauerint: Q dicte appellationes ⁊ appellationũ ꝓſecutio fiat ⁊ fieri debeat expẽſis cõis ꝑuſie: Et ꝙ vna ꝑſona vel plures cõſtituanť vel ordineň ꝑ cõe ꝑuſie q ſint ſindicus ⁊ ſindici cõis ꝑuſie: Ac etiã cõſtituanť ⁊ cõſtitui poſſint ꝓcuratores in talibus appellationibus ad ꝓſequẽdum tales appellationes: Qui ſindicuſ ⁊ ꝓcurator vnus vel plures poſſint ⁊ debeãt ꝓſequi oẽs cauſas appellationũ interponendaꝝ ꝓdicta de cauſa: Et ſalariũ ꝓdictũ ſindici ⁊ alie expẽſe q̃ occurrerint ſiẽde in curia romana vel alibi ꝓdicta de cauſa fiãt ⁊ fieri debeãt de hauere cõis ꝑuſie: Et ꝙ per cõe ꝑuſie ſũmo põtifici oĩbus cardinalibus amicis ⁊ ꝓtectoribus cõis ꝑuſie notificeť ꝑ lr̃as ⁊ ꝑ hmõi ſindicatoreſ vel ſindicoſ: Et rogeť ꝓ parte dicti cõiſ ꝙ ſup ijs certã ꝓuiſionẽ faciãt ⁊ tale adhibeant remediũ: Q dictus epũs a tali extorſione omni modo deſiſtat: Et ꝙ priores artiũ poſſint ⁊ debeãt ꝓdicta executioni mãdare ⁊ tales ꝑſonas eligere ⁊ cõſtitui facere de ſalario ⁊ expẽſis ꝓdictis de quacũqꝫ pecunia que fuerit in cõi ꝓterq̃ꝫ de pecunia camere ꝯſer-

natoꝝ monete cõis puſie cũ fuerint a quocũq; reqſi
ti ſub pena.C.lib.pro quolibet eoꝝ: Et ſi dictus eps
puſinus vel eius ſucceſſor vel eius vicarius vel aliqſ
officialiſ cuiuſcũq; dignitatiſ vel pheminẽtie faceret
aliquẽ pceſſuꝫ vel ſentẽtiã aliquã pferret ꝯ cõdito
res vel ſapiẽtes vel ſcriptores pñtis ſtatuti vel ꝯ dã
tes operã vel cõſiliũ/ꝙ pñs ſtatutũ fieret occaſione
pñtis ſtatuti:ꝙ ſindici cõſtituanť vnus vel plures p
cõe puſie q vadãt in curiã romanã expẽſis cõis pu
ſie ⁊ expẽſis dicti cõis ptegãt ⁊ defendãt ipſos cõdi
tores/ſapiẽtes ſcriptores vel ꝯſultores ⁊ cauſaꝫ co
ram ſũmo põtifice cõſequanť ⁊ eos ꝯſeruẽt indem
nes:Et ad pdicta priores artiũ teneanť vinculo iura
mẽti:Et ad penã.ccccc.lib.deñ.p qlibet eoꝝ.Quam
penã ſoluere teneanť ſi de pdictis fuerint negligen
tes:Et de ijs ſindicentur expreſſe.

¶ Jtẽ dicimus ⁊ ordinamus ꝙ ſi p dictũ epm vel
eiuſ vicariũ ſeu aliũ fieret aliqſ pceſſus vel aliq̃ mo
leſtia inferrereť dñis ꝑoribus artiũ pñtib⁹ ⁊ ſapiẽti
bus aſſumptis p eos ad pñſ ſtatutũ faciẽdũ ſeu no
tarij pñs ſtatutũ ſcribẽtib⁹ occaſiõe dci ſtatuti: Q p
cõe puſie p poteſtatẽ ⁊ capitaneũ ⁊ ꝑores artiũ q p
tpe fuerint ad petitionẽ dictoꝝ ꝑoꝝ ſapiẽtũ vel nota
rioꝝ ſeu alicui⁹ eoꝝ ad penã mille lib.deñ.dbeat de
fenſio pdicta aſſumi ⁊ aſſumi fieri p cõe puſie:Et ſin
dicus ad h ordinari dbeat p dños ꝑores artiũ q ha
beat mãdatũ a cõi puſie ⁊ ab illis ꝯ quos pcedereť
ſeu grauamẽ inferreť occaſione pdicta ⁊ appellãdũ
⁊ appellationẽ pſequendum in curia romana.

¶ Qui ꝑores poſſint teneanť ⁊ debeãt pro pdictis
⁊ occaſione pdictoꝝ de pecunia ⁊ hauere cõis puſie
vndecũq; radacta expẽdere ⁊ expẽdi facere put eis
viſum fuerit:Nõ obſtãte ꝙ ad alios vſus eſſet deſti
nata:Et pro pdictis ambaſiatores ⁊ nũcios ⁊ lras
mittere put de volũtate illoꝝ vel illius ꝯ quẽ pce
dereť ſeu grauareť occaſione pdicta duxerint pcedẽ
dum tã dño pape q̃ cardinalibus ⁊ ptectoribus ⁊
amicis cõis puſie exiſtẽtibus in curia romana ⁊ ali
bi:Et dicte lre ⁊ ambaſiatores ⁊ nũcij cõcedanť ⁊
mittanť cũ effectu p expeditione pdictorũ expenſis
dicti cõis:Et ad petitionem cuiuſcũq; hoc petẽtis.
Nõ obſtãte ꝙ dicte lre nõ legereť in cõſilio ⁊ non
fieret partitũ ad buſſolã ⁊ fabaſ:Et ſi priores eſſent
negligẽtes in pdictiſ puniant in mille lib.deñ.Jn q
bus ꝯdẽneť p eoꝝ ſindicatores tpe eoꝝ ſindicatus.

¶ De quodã potere empto per cõe Peruſie pro
monaſterio ſancti benedicti. Rubrica.127.

Statuimus Et ordinamuſ ꝙ oĩs
redditus ⁊ pũetus q
p tpe erũt in poteri empto p cõe puſie ⁊ d pecunia
ipſius cõis poſitus in caſtro ſcẽ helene ſeu elere:Qd
cõe puſie emit p monaſterio ſancti benedicti de pu
ſia:qlibet anno deueniat ⁊ deuenire debeat ad mo
naſteriũ/caplm ⁊ cõuẽtũ ſancti benedicti de puſia:
⁊ nõ ad aliud monaſteriũ caplm ⁊ ꝯuẽtũ:Et ꝙ di
ctum potere vel fructus redditus ⁊ pũetus ipſius
nõ poſſint nec debeãt per aliquẽ vẽdi pignorari nec
modo aliquo vel ingenio alienari/nec in aliquo im
pediri pp qd ipſi fructus redditus ⁊ pũetus nõ de
ueniãt ad dictũ locũ caplm ⁊ cõuẽtuꝫ de puſia.Et ſi
de dicto potere fructibus redditibuſ ⁊ pũetibus ip
ſius aliqua pmutatio ſiue alienatio fieret nõ valeat
nec teneat vllo modo:Et ſit ipſo iure nulla.

¶ Q ſtatuta cõtra eccleſiaſticã libertatẽ ⁊ ꝯ pñtis
ſtatuta non valeant. Rubrica.128.

Caſſamus Jrritam⁹ ⁊ reuocamuſ
⁊ caſſa ⁊ irrita pnũcia
mus ⁊ nullius momenti eſſe oĩa ſtatuta ⁊ reforma
tiones edita ⁊ editas qualitercũq; ꝯ eccleſiaſticã li
bertatẽ ⁊ immunitatẽ ⁊ eccleſiaſticas pſonaſ p que
cunq; verba cõcepta:Et pinde ea hri volumus ac ſi
non eſſent edita ⁊ ſcripta nõ obſtantibus verbis de
rogatorijs in eis contentis.

¶ Jtẽ caſſamus ⁊ irritamus ⁊ reuocamus ⁊ caſſa
⁊ nulla eſſe volumus oĩa ſtatuta ⁊ reformatiões ⁊
ordinamẽta ⁊ alias quaſcũq; puiſiones hactenus
facta ⁊ factas que nõ repireť ſcripta in pñti volu
mine ſtatutoꝝ:Reſeruamus tñ ⁊ ꝯfirmamus oẽs ⁊
ſingulas puiſiones emanãtes in forma puilegij vel
reſtitutionis vel grẽ cõceſſe in fauoreꝫ ſingularium
pſonarum:Et inſup volumus ⁊ mãdamuſ ꝙ nulluſ
audeat vel pſumat aliqd opponere dicere vel alle
gare cõtra ſtatuta cõis ⁊ populi puſie edita ⁊ ſcri
pta in preſenti volumine pena.ccccc.lib.deñ.

¶ Q priuilegia ⁊ iura p cõe puſie alicui vniuerſi
tati vel ſpãli perſone ꝯceſſa ſint rata ⁊ firma ſal
ua ⁊ reſeruata. Rubrica.129.

Volentes Unicuiq; iura ſua ille
ſa ſeruare nec pꝑter ca
pitula in pſenti volumine denotata vel aliqd ipſorũ
alicui in ſuo iure pIudiciũ aliqd gñetur:Statuimus
⁊ ordinamus ꝙ oĩa ⁊ ſingula puilegia/grẽ/imuni
tates/⁊ cõmoda cõceſſa alicui cõmunitati/corpori/
collegio/vel ſingularibus perſonis per cõe peruſie
vel officialibus ipſius cõis ſint ⁊ eſſe intelliganť ſal
ua ⁊ reſeruata ⁊ ſint in eo ſtatu in quo erãt ante cõ
poſitionẽ ordinationẽ publicationẽ pñtiuꝫ ſtatutoꝝ
⁊ eiuſdẽ valoriſ ⁊ efficacie ſint ⁊ eẽ intelliganť ⁊ nõ
maioris vel minoris:Jta ꝙ ipſa priuilegia/grẽ/im
munitates ⁊ cõmoda vigore alicuius capli cõtenti
in dicto volumine nõ tollanť nec eis aliqd pIudiciũ
gñeť niſi in derogatione expreſſa habereť mẽtio ali
quo caplo pcedẽti vel ſequẽti nõ obſtãte: Et cõtẽta
in hoc caplo noĩatim trahanť ad magrm gaudinuꝫ

nici: Et aliter dicta licētia ſeu imunitas tā ad alios ꝙ̄ ad ꝑncipalē nō habitātes vel nō ꝯſanguineū/ vt dictū eſt/ nō proſit ſed ꝓ nō cōceſſa habeatur: Non obſtante aliqua ſcriptura que inde appareret / nec aliquo alio qđ in cotrarium loqueretur.

¶ Q̄ʒ de queſtionibus motis coraʒ vno camerario non poſſit ad aliquem aliū officialē cōis Peruſie haberi recurſus. Rubrica. 133.

Quia fauor Artiū ciuitatis peruſie cedit ad cōſeruationē ⁊ ſtatū populi puſini: Et dicaꝛ ꝙ iuriſdictiones ⁊ cognitiones cameriorū ipſarū artiū impediūtur ⁊ minuūtur modis pluribus ⁊ diuerſis: volentes obuiare p̄dictis: Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ nullus audeat vel p̄ſumat aliquo modo iure vel cauſa de aliqua lite/ queſtione/ vel cōtrouerſia de qua incepe rit cognoſcere aliq̄s camerarius alicuius artis: que lis ſeu queſtio fuerit de re ꝑtinēte ad artē dicti camerarij directo ⁊ de qua talis camerarius cognoſcere poſſit ſm formā ſtatutoꝝ in p̄nti volumine cōtentorū/ hr̄e recurſuʒ vel regreſſum ad aliquē officialē vel ad aliquā curiā cōis puſie impediendo vel aliter vitiādo cognitionē ⁊ iuriſdictionē talis camerarij ſub pena dupli quantitatiſ que peteretur ⁊ de qua eſſet queſtio coram tali camerario.

¶ Quā penā talis camerarius a tali cōtrafaciente ꝓ ſua arte auferre poſſit ⁊ debeat: Et nihilominus talis camerarius in tali cauſa poſſit ꝓcedere ⁊ ipſam fine debito terminare: Nō obſtāte recurſu vel cōtradictione cuiuſcūq3: Et cogere ꝑtes ad obſeruādum ſniāta ⁊ declarata per dictuʒ camerariū ꝓut crediderit cōuenire aliquo nō obſtāte: Saluis ſemꝑ ijs que dicta ſunt in capl'o p̄mi libri huius voluminis de iuriſdictione ⁊ cognitione camerarij ⁊ ordinatione facta de auctoritate eis cōceſſa.

¶ De feneſtris ⁊ hoſtijs in muris caſtroꝝ comitatus peruſie remurādis ⁊ nō tenēdis. R̄ca. 134.

Statuimus Et ordinam⁹ ad hoc vt caſtra comitatus peruſie habilius defendi poſſint ac ēt cuſtodiri: Q̄ʒ oēs ⁊ ſinguli ciues vel comitatēſes peruſie vel alij q̄cūq3 hn̄tes hoſtia vel feneſtras in muris alicuius caſtri comitatus puſie per que hoſtia vel feneſtras vel aliqđ eoꝝ vel eaꝝ poſſit de facili hr̄i introitus ⁊ ingreſſus in aliquo ex caſtris p̄dictis teneanꝛ ⁊ debeāt ipſa hoſtia ⁊ feneſtraſ ⁊ qđlibet eoꝝ ⁊ eaꝝ remurari ⁊ reclaudi facere .j. duos mēſeſ a die q̄ p̄ſentia ſtatuta eoꝝ ſortienꝛ effectū in antea cōputandos ſub pena .C. lib. deñ. a ꝯ̄faciēte quolibet auferēdoꝝ: Et ꝙ ſindici dictoꝝ caſtroꝝ teneātur ⁊ debeāt ꝓteſtari talibus hn̄tibus tales feneſtras ⁊ hoſtia: Q̄ʒ ipſa debeant reclaudere ⁊ remurare .j. terminum ſupradictum: Q̄ʒ ſi non reclauſerint ⁊ remurauerint/ vt .ſ. dictū eſt: tales ſindici teneanꝛ ⁊ debeāt tales cōtrafaciētes denūciare corā dn̄o poteſtate vel capitaneo vel alterius eoꝝ iudicibus malleficiorū: ad quā denūciationē officialis corā quo fuerit porrecta teneaꝛ ⁊ debeat ꝓcedere inq̄rere ⁊ inueſtigare ſi feneſtre p̄dicte apte eſſent ad facilē introitū: Et eo caſu mādare ꝙ remurenꝛ de quo ſtetur diſcretioni vtrū ſint remurāda vel remurāde vel nō cōſideratiſ p̄dictis ac alia que cōſiderāda vidētur: Et maxime qualitate ꝑſone eius cuius eſt domus habens dicta hoſtia vel feneſtras ⁊ punire ⁊ ꝯdēnare cōtrafaciētes in pena ſupius declarata: Eadē pena dictis ſindiciſ imminēte: Si in ꝓteſtādo ⁊ denūciando/ vt dictū eſt/ extiterint negligēteſ: Et de p̄dictis q̄libet valeat eſſe accuſator ⁊ habeat medietatē bāni: Et p̄dicta que dicta ſunt de hoſtijs ⁊ feneſtris reclaudēdis nō vēdicēt ſibi locū in portis p̄ncipalibus ⁊ maḡriſ dictoꝝ caſtroꝝ: Et de feneſtris que eſſent in muris dictoꝝ caſtroꝝ exiſtētibus intra vel intus aliquam portam vel portas dictoꝝ caſtrorum.

¶ Additio.

¶ Addētes dicimus ꝙ dicti ſindici teneanꝛ ⁊ debeant etiā denūciare. D. Prioribus habētes in dictiſ muris feneſtras ſeu hoſtia ⁊ eadē nō remurātes ſeu remurari non faciētes infra dictum tp̄s duoꝝ mēſium ſeu terminū eiſdē aſſignādū per ſindicū ſeu vicariū dicti caſtri: Qui. D. p̄oreſ poſſint ⁊ debeāt punire ⁊ ꝯdēnare ꝯ̄faciētes in pena ſupius declarata.

¶ Addentes ēt ꝙ nullus poſſit ⁊ ſibi liceat quoquo modo edificare vel edificari facere aliquam domuʒ ad .xij. paſſus extra ⁊ prope muros dictoꝝ caſtroruʒ ſub pena .C. lib. deñ. cōi peruſie aplicādoꝝ: ⁊ nihilominus domus vel edificiū al'r vel alio modo edificata vel edificatū ꝑ q̄ſcūq3 officiales cōis peruſie ⁊ ēt ſindicos ⁊ maſſarios dictoꝝ caſtroꝝ tolli dirui ⁊ penit⁹ deuaſtari đbeat ⁊ poſſit de fcō ⁊ ſine aliq̄ pena.

¶ Addimus ēt ꝙ domus extra ⁊ prope muros dictoꝝ caſtroꝝ hacten⁹ facte ⁊ edificate ad .xij. paſſus cōis peruſie ꝑ dictoſ officialeſ ſindicos ⁊ maſſarios tolli dirui ⁊ funditus diſcaricari debeant.

¶ De modo reaptationis cāpanilis ſancti laurētij ⁊ maioris eccleſie puſine. Rubrica. 135.

Item Quia ſepiſſime campanile ſancti laurentij pro tutela ⁊ defenſione ſtatus populi peruſini expediat cuſtodiri ⁊ lignamina dicti cāpanilis ꝓ maiori parte deſtructa dicātur: Et pro cōſeruatione dicti cāpanilis magna pecunie quātitas req̄raꝛ: Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ ad inſtātiā ⁊ petitionē capl'i eccl'ie ſancti laurētij camerarius calzolarioꝝ ciuitatis puſie habeat ⁊ hr̄e debeat a maſſarijs cōis puſie quolibet anno auctori

magiſtri bonauenture medicum ⁊ mathaſiā ſabba tutij iudeos: Et alios iudeos p̄dicta priuilegia/gratias/immunitates ⁊ cōmoda habentes.

De villa cāpi ⁊ villa pōtis ſancti iānis ⁊ diuiſione ⁊ ordinatione earū. Rubrica. 130

QUm villa Cāpi; comitatus puſie porte ſācti petri ſit villa multū diffuſa ⁊ lōga: ⁊ incipiat a loco turricelle: Et ꝓtēdit vſq; ⁊ vltra pontez ſancti iānis: Et hoies dicte ville q habitāt ⁊ morātur a via que vadit verſus portā ſolis iuxta quādā maeſtatē q̄ eſt in pariete domus filioꝝ muriculi exiſtēte in ipſa via intus verſus peruſiā cōmuniter ſint homines laboratores: Et cōmuniter laboritium faciunt.

Alij vero hoies dicte ville q habitāt a dicta via infra verſus pōtē ſancti iānis ſint oēs ꝓ maiori pte tabernarij ⁊ tabernā ⁊ cauponā tenētes ⁊ exercētes ⁊ adinuicē nō ſint bn̄ꝯcordātes ſ; diſcordātes maxie in ſuſtinēdo onera cōis puſie: Et pp p̄dicta ⁊ pp diſtātiā ⁊ diſgregationē loci/malleficia q̄ vt plurimū cōmittūtur incōtrata maxie dicti pōtis/cōmode denūciari nō poſſunt: ⁊ ꝓpterea remanent impunita: Adhoc igit̄ vt ois diſcordia ceſſet inter dictos hoies ⁊ vt citius ⁊ aptius ſoluātur ⁊ ſolui poſſint date ⁊ collecte imponendo per cōe puſie ⁊ malleficia denuncientur ⁊ nō remaneant impunita.

Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ dicta villa cāpi diuidatur in hūc modū vz: Q̄ oēs habitātes nūc ⁊ in futuꝝ a dicta via intus v̄ſus puſiā: Et a via antiqua getole vt mittit vſq; ad tiberim: Que via incipit a ſtrata p quā itur a peruſia ad dictā viā pontis ſancti iānis iuxta rē petrutij ſimonis q̄ eſt ex vna pte dicte vie antique getole ⁊ rez maſcij frācīſci ꝓ re q̄ olim fuit nerij que eſt ex alia pte dicte vie ſint p ſe vnum corpus ⁊ vna vniuerſitas ⁊ vocet̄ villa cāpi verſus peruſium ⁊ habeat ⁊ faciāt p ſe ſindicū ⁊ ſubſtineāt ⁊ ſoluāt onera ⁊ datas ⁊ collectas cōi Peruſie.

Alij vero hoies habitātes nūc ⁊ in futuꝝ a dicta via infra v̄ſus pōtē ſancti iānis ſint p ſe ⁊ aliud corpus ⁊ vniureſitas ⁊ vocet̄ villa pōtis ſancti iānis ⁊ p ſe ſoluāt datas ⁊ collectas ⁊ alia onera ſuſtineāt cōis Peruſie.

Strata tn̄ per quā itur ad pontem ſancti iānis: Et dicta via antiq̄ getole remaneāt ad dictā villam pōtis ſancti iānis: Et ꝙ officiales armarij cōis puſie ad petitionē cuiuſcūq; petētis ad penam. ccccc. lib. deñ. que de facto p eoꝝ ſindicatores ab eis ⁊ quol; eoꝝ auferri debeāt ⁊ accipi ꝓ cōi puſie/teneant̄ ⁊ debeāt diuidere ⁊ diuiſionem facere de dicta villa/ꝓut ſupius dictū eſt: Et ꝙ territoria dictaꝝ villarū diſtinguātur ⁊ terminētur p dictos officiales prout mittit dicta via q̄ vadit iuxta dictā maeſtatē vz verſus portā ſolis ⁊ verſus planū tiberis ꝓut. ſ. dictuz eſt: Et hmōi diuiſio cū ſuo territorio ſcribat̄ ⁊ ſcribi debeat in catraſto cōis puſie: Et caſſet̄ catraſtum ꝙ nūc eſt p notariū armarij: Et ꝙ dicte ville ſint diuiſe ⁊ ꝓ diuiſis pmanere debeāt: Et q̄libet ſuū onus per ſe tā datarū ⁊ collectaꝝ q̄; aliaꝝ factionū ⁊ onerū facere ⁊ ſubire ⁊ ſuſtinere debeāt aliquo capitulo precedēte vel ſequente non obſtante.

Q̄ caſtra vel ville diminute vniant̄ cuz alijs caſtris ⁊ villis potentioribus. Rubrica. 131.

ITem Cum multa caſtra ⁊ ville comitatus puſie ſint adeo diminuta ⁊ depauperata ꝙ per ſe vniuerſitatē cōſtituere nō poſſint ⁊ occurrentia onera ſupportare.

Jccirco ſalubri ſanctione ſancimus: Q̄ conſeruatores monete cōis puſie q pro tpe fuerint hmōi caſtra ⁊ villas depauperatas diminutas ⁊ annihilatas/vt dictū eſt/habita plena fide: ⁊ p̄ſtito p̄mo p dictos ꝯſernatores iuramēto de bn̄ ⁊ legalr̄ id agēdo vniāt adhereāt ⁊ incorporēt adiacētiori ⁊ potētiori caſtro ⁊ ville ꝓut ⁊ ſicut melius crediderint cōuenire: Et ꝙ facta vnione ⁊ incorporatione p̄dicta caſtrū vel villa depaupatus ⁊ diminutus cū caſtro vel villa cui fuit vnitū vel vnita ſint ⁊ eſſe intelligātur vnū corpus ⁊ vna vniuerſitas ⁊ nō plures. Dūmodo caſtrū vel villa q̄d vel que habuerit octo focularia vel abinde. ſ. boium viuētiū nō intelligatur eſſe depaupatus vel diminutus: Et ꝙ facta vnione ⁊ incorporatiōe p dictos ꝯſuatores/vt p̄mittit̄/officiales armarij cōis puſie ad penaz. ccccc. lib. deñ. teneātur ⁊ debeāt ad petitionē cuiuſcūq; petētis focularia librā catraſta ⁊ bona boium ⁊ pſonarū caſtri vel ville vniti vel vnite tollere ⁊ caſſare ⁊ deſcribi facere ⁊ poni in catraſto ⁊ libra boium ⁊ pſonarū cui vnitus vel vnita fuerint: dūmodo p dictā vnionē vna dictaꝝ vniuerſitatū nō teneat̄ ad aliq̄ d̄bita vel factiones ꝯcta vel ꝯctas p alterā ante hmōi vnionē.

Q̄ licentia armoꝝ nō poſſit concedi per aliquez alicui qui non ſteterit ſecum ad vnum panem ⁊ vnum vinum. Rubrica. 132

STatuimus Et ordinamus ad euitāda turpia q̄ cōmitti dicūtur circa ꝯceſſionē dilationis armoꝝ: Q̄ nemo cui licētia fuerit cōceſſa dilationis armoꝝ ꝓ ſe ⁊ aliquibus famulis poſſit ipſaz licentiā alicui cōcedere tāq; ſuo famulo vel aliquē ꝓ dicta obtinēda licētia ſcribi facere niſi talis quē ſcribi fecerit vel faceret ſeu licētiā ꝯcederet habitaret cū p̄ncipali cui dicta licētia ⁊ immunitas deferēdi arma p̄ncipalr̄ eſt cōceſſa in eadē familia ad vnū panē ⁊ vnū vinum: vel niſi ille cui cōceſſa fuerit eſſet cōſanguineus ꝯcedētis vſq; in tertiū gradū ſm̄ diſpoſitionē iuris cano/

tate pñtis ſtatuti ſine aliq̃ ꝓcepto vel mandato.xxv.
lib.deñ.expendẽdas ⁊ cõuertẽdas ⁊ deputãdas p
eũ pro aconcimine ⁊ tectura dicti cãpanilis/put ei/
dem ſuperſtiti videbit̃ cõuenire/aliquo nõ obſtante
in caſu vꝫ ꝙ eſſet expediẽs ⁊ nõ aliter:Et vtrũ expe
diat vel nõ ſit in diſcretione maſſarioꝝ cõis puſie pe
na ipſis maſſarijs negligẽtibus.C.lib.deñ.pro quo/
libet eorũ ⁊ pro qualibet vice.

¶ Q̃ dñi priores poſſint expẽdere de quacũq; pe/
cunia cõis peruſie pro ordinatione/compoſitio/
ne/reformatione/reuiſione / correptione/ reſcri/
ptione ⁊ additione pñtium ſtatutoꝝ. Rca.136.

Item Statuimus ꝙ dñi priores artiũ habeãt ⁊ hr̃e ⁊ habuiſſe intelligã/
tur auctoritate pñtis ſtatuti arbitriũ ⁊ bailiã expẽ/
dẽdi ⁊ expẽſas neceſſarias faciẽdi de hauere ⁊ pe/
cunia quacũq; cõis puſie ꝓ ordinatione cõpoſitio/
ne reformatione reuiſione correptione ⁊ reſcriptio
ne ⁊ additione pñtium nouoꝝ ſtatutoꝝ cõis puſie:
Et ꝓ ſalario notarij ſeu notarioꝝ ſcribẽtiũ ⁊ ordinã
tium dicta ſtatuta: Et ꝓ cartis inclauſtro ⁊ vernice
in quattuor voluminibus reducta ⁊ reducẽda inter
aſſides ſm formã adunãtie gñalis vel diſtincte ⁊ ſe/
paratim qõlibet de per ſe ⁊ ꝓ ſalario famuli q ſer/
uiuerit officialibus ad pdicta deputatis ſeu in dicto
officio:⁊ expẽſis ⁊ expẽſarum mãdata facere potue
rint ⁊ poſſint ꝓ dictis reuiſionibus correptionibus
⁊ cõpoſitionibus ⁊ reſcriptione facta ⁊ facienda de
ipſis ſtatutis ⁊ ipſoꝝ libris ⁊ ꝓ ſalario dicti famuli
ꝓut eis viſum fuerit:Et ꝙ ad mãdatũ dictoꝝ dñoꝝ
prioꝝ cõſeruatores monete cõis puſie ⁊ maſſarij ⁊
qlibet alius officialis dicti cõis teneant̃ ⁊ debeant
dare ⁊ ſoluere oẽꝫ quãtitatẽ florenoꝝ ⁊ pecunie ne
ceſſariã ꝓ pdictis ⁊ occaſione eoꝝ ẽt ſine ſolutione
ſeu retẽtione alicuius gabelle.ꝓut in mãdato dictoꝝ
dñoꝝ prioꝝ latius apparebit vel apparuerit pena
.C.lib.deñ.pro quolibet aliquo nõ obſtãte.

¶ Additio.

Addẽdo dicimuſ ⁊ ordinamuſ ꝙ pñteſ dñi prio/
res teneant̃ ⁊ debeãt pro pſenti correctione/emẽda
tione ⁊ ſuplectione reuiſione ⁊ impreſſione cõmitte
re ⁊ mãdare depoſitario cõis peruſie vel cui opus
fuerit de ſoluendo tam doctoribus q̃ꝫ ꝓcuratoribus
reuiſoribus ⁊ impreſſoribus q dictas correctiones
emẽdationes ⁊ ſuplectiones in dictis quatuor volu
minib⁹ ſtatutoꝝ fecerũt quoꝝ noĩa in pncipio huius
voluminis diſtincte ſcripta reperiri poſſunt.

¶ De proceſſibus pendentibus tẽpore publicatio
nis pñtium ſtatutoꝝ. Rubrica.137.

Item Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ pro/ ceſſus pendẽteſ ⁊ initiati ſup cau
ſis criminalibus p officiales cõis puſie ante euentũ
pñtis dñi vice poteſtatis ⁊ locũtenẽtis p inqſitioneꝫ
vel accuſationẽ debeãt expediri ⁊ p ſniaꝫ terminari
iuxta ⁊ ſm formã ⁊ diſpoſitionẽ ſtatutoꝝ antiquoꝝ
⁊ reuiſoꝝ p pñtes officiales: Ita ꝙ tam in ꝓcedẽdo
q̃ꝫ in penaꝝ impoſitionib⁹ officiales cõis debeãt ſta
tuta tũc vigẽtia in oibus ⁊ q̃ ad oĩa plenarie obſua
re:Et ipſa i ſua forma debite executioni demãdare.

¶ Proceſſus aũt initiati vel initiandi per pñtem
poteſtatẽ vel locũtenẽtẽ vel aliũ officialeꝫ cõis puſie
ſup quibuſcũq; delictis qñcũq; ppetratis etiã ante
aduẽtũ ipſorũ debeãt expediri ⁊ quo ad penaꝝ im/
poſitionẽ: Quilibet officialis cõis puſie in oibus ⁊
quo ad oĩa teneat̃ pſentia ſtatuta obſeruare ⁊ aliaꝫ
penam non poſſit imponere.

¶ In cauſis aũt ciuilibus pncipalibus vel appel/
lationis initiatis per litis cõteſtationẽ vel q̃ſi:Et pẽ
dentibus corã aliquo officiali vel iudice cõis puſie
ante publicationẽ pñtium ſtatutorũ: Statuimus ⁊
ordinamus ſtatuta tũc tpis vigentia debere ſeruari
in oibus ⁊ quo ad oĩa p oẽs magiſtratus cõis peru
ſie tã in ꝓcedẽdo diffiniẽdo q̃ꝫ ſententiãdo in exequẽ
do vero quaſlibet ſentẽtias ⁊ pronũciationes quo/
rũcũq; officialiũ cõiſ puſie ẽt ante publicationẽ pre/
ſentiũ ſtatutorũ latas ⁊ interim ferendas ſeruentur
⁊ ſeruari debeant in omnibuſ ⁊ quo ad omnia pre/
ſentia ſtatuta aliquo non obſtante.

¶ Additio.

Addẽtes dicimus ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ ꝓ/
ceſſus pẽdentes ⁊ initiati tã ſuper cauſis ciuilibus
q̃ꝫ criminalibus p quoſcũq; officiales cõis puſie ſeu
corã eis p partes litigãtes ſeu per denũciãtes ⁊ de/
nũciatos ante publicationẽ pñtium ſtatutoꝝ cũ cor/
rectionibus/emẽdationibus/ſuplectionibuſ ⁊ addi
tionibus nouiter impreſſoꝝ expediri ⁊ per ſentẽtiã
terminari debeãt iuxta ⁊ ſm formã ⁊ diſpoſitioneꝫ
antiquoꝝ ſtatutoꝝ nuper reuiſoꝝ correctoꝝ p pre/
fatos doctores ⁊ ꝓcuratores de qbus ſupra in pnci
pio huius voluminis mẽtio expreſſe habet̃: Ita ⁊
taliter ꝙ tã in procedẽdo ⁊ ſentẽtiãdo q̃ꝫ in penaꝝ
impoſitionibus dicti officiales ⁊ iudices ſtatuta tũc
vigẽtia in oibus ⁊ quo ad oĩa plenarie obſeruare
teneant̃ ⁊ debeãt: Proceſſus aũt decetero initiãdi
poſt publicationẽ pñtium ſtatutoꝝ nouiter cũ addi
tionibus impreſſoꝝ ſuper qbuſcũq; delictis quãdo/
cunq; perpetratis etiã ante publicationem pñtium
ſtatutoꝝ expediri ⁊ terminari debeant etiã quo ad
penaꝝ impoſitionẽ iuxta ⁊ ſm modũ formã ⁊ teno
rem pñtium ſtatutoꝝ nouiter cuꝫ correctionibus ⁊
additionibus editoꝝ ⁊ ea qlibet officialis cõis pe/
ruſie in predictis in oibus ⁊ quo ad oĩa obſeruare
teneatur ⁊ debeat:⁊ aliã penã imponere nõ poſſit:
In exequẽdo vero quaſlibet ſentẽtias ⁊ ꝓnũciatio/
nes quorũcũq; officialiũ cõis peruſie etiã ante pu/
blicationẽ pñtium ſtatutoꝝ nouiter editoꝝ latas ⁊

interim ferendas ſeruent̃ ⁊ ſeruari debeant in om-
nibus ⁊ quo adomnia preſentia ſtatuta nouiter edi
ta aliquo non obſtante.

¶ De gabellis ⁊ introitibus cõis colligendis ⁊
vendendis. Rubrica.138.

OMnes Et ſingule gabelle ⁊ alij
qcũq₃ introitus cõis peru
ſie colligãtur ⁊ exigãtur ac vẽdant̃ ꝓut colligi exi
gi ⁊ vẽdi dbẽt ⁊ poſſunt ex forma ordinamẽtoꝝ ip
ſaꝝ ⁊ ipſoꝝ ſm ꝙ ipſe gabelle ꝓrimo tẽpore ⁊ vſq₃
nũc collecte ⁊ exacte ſunt ⁊ ſm formã ſtatutoꝝ: Et
fiãt ipſe vẽditiones ⁊ fieri debeãt ſm formã formu
larij reperti in libro cedulaꝝ exiſtentiũ in cãcella
ria cõis peruſie de ipſis vẽditionibus loquẽtiũ: Et
ſi aliter fierẽt nõ valeãt quatenus in aliquo a dicto
formulario deuiarent niſi aliud vel aliter ꝓuideret̃
per priores ⁊ camerarios ſupradictos.

¶ De pane tñ ⁊ vino ⁊ alijs rebus ſiue arnẽſibus
dicti cõis que mitterẽtur per ipſum cõe vel aliquẽ
officialẽ dicti cõis in aliquẽ exercitiũ vel aliũ locũ ꝓ
ipſo cõi vel in eius officiũ quoquo modo nulla ga
bella ſoluat̃ nec etiã aliqd ſolui debeat alicui empto
ri fructuũ paſture cluſij peruſini vel fructuũ comu
nãtie mõtis malbe ꝓ paſtura de pedagio vel her
batico aliquaꝝ beſtiarũ dicti cõis nullo modo.

¶ De doghana artis calzolarioꝝ ciuitatis peruſie.
Rubrica.138.

ITem Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ do
ghana ſiue ſenſaria artis calzola
rioꝝ ciuitatis peruſie potuerit in pteritũ ⁊ ẽt in futu
rum poſſit vendi ſiue colligi per camerariũ ſiue vni
uerſitatẽ dicte artis calzolariorũ vel per emptorẽ li
cite ⁊ impune prout ⁊ ſicut ⁊ in eo modo ⁊ forma
⁊ ab illis perſonis ⁊ ꝓut hactenus vendi ⁊ colligi
extiterit cõſuetũ per dictũ camerariũ ſiue vniuerſitatẽ
dicte artis calzolarioꝝ vt p₃ expreſſe regiſtratu₃ in
matricula ⁊ libro matricule dicte artis calzolarioꝝ:
Et etiã prout ⁊ ſicut ⁊ eo modo ⁊ forma ⁊ ab illis
perſonis ꝓut al's cõceſſa fuit per hñtes arbitriũ ab
adunãtia gñali de q̃ cõceſſione p₃ manu ſer Egidij
quõdã cionis publici notarij de peruſia ⁊ tunc nota
rij dictoꝝ habentiũ tũc tpis arbitriũ pdictu₃: quoꝝ
ordine dicte doghane etia₃ apparet in libro cedula
rum ⁊ gabellarũ cõis peruſie poſito in cancellaria
dicti cõis que doghana ⁊ ſenſaria ſit ⁊ eſſe debeat
dicte artis calzolarioꝝ: Et ſi dicta doghana vẽderet̃
ſiue colligeret̃ pter vel cõtra formã poſita₃ in cedu
la ſcripta in dicto libro cedulaꝝ vẽdẽs vel colligẽs
incidat in pena. C. lib. deñ. applicãdoꝝ cõi peruſie:
Et nihilominus talis vẽditio emptio vel collectio
non valeat nec teneat vllo modo.

¶ Capitula nouiter addita.

¶ Q nullus forẽſis nõ retinẽs apothecã ad pẽſio
nem in ciuitate ſeu comitatu peruſino poſſit vltra
tres dies a die ſui aduẽtus initiãdos aliquas mer
ces ſeu mercãtias ad minutũ vẽdere. Rca.140.

STatuimus Et ordi
dinam⁹
ꝙ de cetero nullus forenſis de
quacũq₃ arte q nõ retineret apo
thecã a ſe cõductã ad pẽſionẽ in
ciuitate ſeu comitatu peruſino
poſſit nec ſibi liceat vltra ſpaciũ
triũ dieꝝ a die ſui aduentus cõputandoꝝ ad minu
tu₃ vendere ſeu vendi facere aliquas mercãtias ſeu
merces ſuas in dicta ciuitate ſeu comitatu peruſino
ſub pena perditionis merciũ ⁊. x. ducatoꝝ auri apli
candoꝝ pro medietate cõmuni peruſine ⁊ pro alia
medietate officiali exequẽti: Et qlibet officialis cõis
peruſie ad inſtãtiã cuiuſcũq₃ petẽtis exequutionem
de pdictis facere teneatur ⁊ debeat ſub dicta pena
ſibi de facto auferenda.

¶ Q macellatores niſi in certis locis macella te
nere ⁊ exercere non poſſint. Rubrica.141.

LIcet Frequẽter accidat vna cũ tẽporu₃
variatione ſtatuta quoq₃ humana
variari: Ad prioꝝ tñ ⁊ diu ꝓbatoꝝ ſtatutoꝝ dero
gationẽ nõ facile: ſ₃ ꝯſulto ⁊ vbi vrgẽs aliq̃ cauſa id
faciẽdũ ſuadet dũtaxat deueniri debet: Cũ minime
eſſe mutãda ea que certa₃ approbationẽ diutiſſime
habuerũt: Retinẽdũq₃ ꝓ viribus eſſe morẽ fideliſſi
me vetuſtatis: iura cõmoneãt: Cũ itaq₃ ex antiquis
inſtitutis ⁊ ordinationibus in ciuitate peruſie ma
cella teneri atq₃ exerceri (niſi in qbuſdam certis cõ
ſtitutis deſignatis ac terminatis locis) non poſſint:
Idq₃ lõgiſſimi tẽporis obſeruantia cõprobatũ exti
terit: Cũq₃ ſuperioribus annis nouo quoda₃ decre
to ſiue reformatione facultas data ⁊ licentia rela
xata fuerit vnicuiq₃ in qbuſcunq₃ vijs ⁊ locis publi
cis macella ꝓ cuiuſq₃ arbitrio ꝯſtruẽdi faciẽdi atq₃
exercendi: Nõ cũ publice vtilitati ciuitatiſq₃ ipſius
decori ⁊ ornamẽto plurimũ aduerſari experimẽto
cõpertum ſit qm̃ facile reprobas ⁊ vicio infectas
carnes (ijs quorũ eſt cura tot diuerſa loca inſpice
re ⁊ a fraudibus cuſtodire nõ valentibus) vendere
poſſunt: Ciuitatiſq₃ ipſius loca inſignia ⁊ nobilio
ra ex eo fedari ac deturpari nõ ſit incognitũ: Ea pp
pñti ſtatuto (dictũ nouũ decretũ penitus anullantes
atq₃ tollẽtes) ſancimus ⁊ decernimus nemini licere
macellũ aliqd hr̃e tenere vel exercẽ in aliq̃ loco dcẽ
ciuitatis: niſi ſolũ ⁊ dũtaxat in locis a pdicto veteri
inſtituto (edito in annno. M. cccc. xxxvij. de quo in

matricula artificū ⁊ iuratoꝝ artis macelli diffuſe apparet) ɔceſſis ⁊ ꝑmiſſis: atqꝫ in eo ſpecificatis ⁊ terminatis vꝫ: Quꝫ vēdi poſſint carnes caprine ⁊ alie carnes ſꝫ matriculā dcē artis vetite in macello pecudū nūcupato: ſito i platea ſupra muri iuxta macellū maius ⁊ alia notiſſima latera: ⁊ nō alibi intra portas ciuitatis: Extra portas vero ⁊ in ſuburbijs in locis hactenus cōſuetis: Carnes aūt nō vetite ſꝫ prope ⁊ iuxta eiuſdē matricule tenorē ꝑmiſſe: In cāpione cōis in dicto macello maiori: Itē in porta ſancti petri in locis ꝓximis eccꝉie ſancte crucis: vꝫ ex latere dicte eccleſie a domo heredū ioānis ciabacche excluſiue: vſqꝫ ad frōtē lapidis quadrāgularis liliū burgi nūcupati: Ex alio vero latere a via q̄ vergit deorſuꝫ ⁊ ſic hoſpitali artis magroꝝ lapidis ⁊ lignoꝝ incluſiue: vſqꝫ ad domū heredū ɔſtātini dñi andree: aꝉs lurcio pari modo incluſiue: In porta ſolis iuxta portā ſancti ſimonis: vꝫ ꝑ decē paſſus ꝓpinquos eidē porte: tā intus qꝫ extra dictā portā: ſimiliqꝫ modo ꝑ decem paſſus tā intus qꝫ extra arcum burgi ſancti antonij. In porta ſancti angeli: ꝓpe ⁊ extra portam pēne vꝫ deſcēdēdo a dicta porta/ vſqꝫ ad puteum/ ⁊ rectā lineā/ ab angulo eccꝉie ſancti fortunati/ ꝑ trāſuerſuꝫ in via qua itur ad eccꝉiam ſante marie noue/ ⁊ ab alio latere/ vſqꝫ ad angulū domus oliꝫ mēcij/ ⁊ ſiꝉr intus dictā portā: tātūdē ſpacij ſeruet᷑: In porta ſancte ſuſanne/ ꝓpe eccleſiā: ſancti luce: Et in porta eburnea a porta mandule deorſum verſus portam ciuitatis in quocūqꝫ loco vſqꝫ ad portā dicte ciuitatis.

¶ Cōſtituētes inſuper atqꝫ expreſſe decernētes: ꝙ oia ⁊ ſingula macella q̄ in locis (vt p̄fert᷑) nō ꝑmiſſis ɔſtructa ſunt ⁊ reperiunt᷑/ remoueri ac tolli debeāt in ⁊ ꝑ totū tp̄s p̄me hebdomade quatrageſime ꝓxime future: Dātes p̄terea trāſacto dicto tpe facultatē licētiā ⁊ auctoritatē/ p̄ñtis ſtatuti vigore: Camerario ⁊ iuratis/ dicte artis macelli dicta macella ſeu bācas ⁊ ędificia/ ⁊ ſiqua in futuꝝ in locis vt. ſ. nō ꝑmiſſis fieri ɔtigerit de fcō deſtruēdi remouēdi atqꝫ tollēdi: Necnō ɔ̈facietes q̄ſcūqꝫ puniēdi atqꝫ mulctādi: iuxta tenorē ſtatutoꝝ ⁊ ordinamētoꝝ dcē artis.

¶ Lex. M. D. P. ⁊ camerarioꝝ artiuꝫ ciuitatis peruſie de officiale cōis ꝑuſie ſuper obſeruantia ſtatutorum ⁊ eius arbitrio facultate ⁊ poteſtate. Rubrica. 142.

Conſiderantes Magnifici. D. Priores ⁊ camerarij artiū ciuitatis ꝑuſie collegialiter more ſolito cōgregati ꝙ lꝫ in ipſa ciuitate fuerint ⁊ ſint leges municipales ſtatuta ⁊ ordinaméta quāplura que ſi ab ea obſeruare debētibus obſeruarent᷑: ꝓfecto in ipſa ciuitate ⁊ comitatu cum dei timore vnicuiqꝫ iuſtitia adminiſtraret᷑: nemoqꝫ iniuſte opprimaret᷑: ſꝫ ꝑ negligētia eoꝝ ⁊ maxime officialiū illa obſeruare ⁊ obſeruari facere negligētiū nihil aut paꝝ honoris ⁊ vtilitatis ſiue cōmodi ciuitas ⁊ populus ꝑuſinus ex ipſis ꝑcipe potuerūt ſiue poſſunt ⁊ hmōi occaſione ſiquādo aꝉs euenit antiquitus ɔſuetū fuit: hoieꝫ vnū ꝓbū ſuꝑ obſeruātia eorūdē ſtatutoꝝ ⁊ legū municipaliū executione penaꝝ ɔ̈ eoꝝ trāſgreſſores repiebant᷑ ſiue reperirent᷑ cū quodā ſalario ꝓ mercede eligere ⁊ dputare: ⁊ aiaduertētes qꝫ laudabile ⁊ expediēs eſſet circa p̄miſſa iuſto remedio ꝓuidere ⁊ in p̄miſſis incolis dicte ciuitatis ⁊ comitatus ſubuenire: Iccirco habētes notitiā de ꝓuidētia ac ſufficiētia nobilis ⁊ circūſpecti viri Nicolai angeli de Theis eoꝝ cōciuis cognoſcentiſqꝫ ipſuꝫ ad tale officiū habilē idoneū ⁊ ſufficiēteꝫ vnanimiter ⁊ ɔcorditer ex oibus arbitijs eis cōmuniter ⁊ diuiſim ɔceſſis ⁊ attributis ipſuꝫ Nicolauꝫ in officialē ⁊ ꝓ officiali ſuꝑ obſeruātia dictaꝝ leguꝫ municipaliū ſtatutoꝝ ⁊ ordinamētoꝝ p̄dictoꝝ ipſius ciuitatis necnō executorē penaꝝ ac ꝑſcrutatorē ⁊ ꝑquiſitorē tā officialiū forēſiū qꝫ ciuiū ipſius ciuitatis ⁊ comitatus ꝑuſie quocūqꝫ noie nūcupatoꝝ ſiue facultate/ poteſtate/ ɔditione ⁊ dignitate fungētium cū ſalario triginta florenoꝝ deñ. ad rationē ⁊ cōputū nonaginta ſolidoꝝ deñ. ꝓ quolibet floreno ⁊ alijs p̄rogatiuis ⁊ emolumētis aꝉs exercētibus hmōi officiū dari ſolitis ⁊ cōſuetis vꝫ q̄rta ꝑte penaꝝ ꝓ cura exigēdaꝝ cū facultate deferēdi arma defendibilia ⁊ offendibilia ꝓ ſe ⁊ vno famulo ꝑ eū retinēdo omni meliori modo ⁊ via qbus melius ⁊ validius de iure ⁊ ſm formā dictoꝝ ſtatutorū fieri potuit ⁊ pōt pro vno anno eligerūt creauerūt ⁊ deputauerūt dātes ⁊ ɔcedētes eidē Nicolao auctoritate p̄ñtis legis ⁊ decreti plenā liberā ⁊ oimodā facultatē poteſtatem ⁊ bailiā de facto ſine aliquo iuris ſiue ſtatutoꝝ ordine in dictos trāſgreſſores ſiue veniētes ɔ̈ dictas leges ſtatuta ⁊ ordinamēta ipſius ciuitatis ꝓcedēdi ⁊ executiones reales ⁊ ꝑſonales faciendi illo tūc reptos culpabiles ſiue vnius teſtis de viſu teſtimonio cōuicti mulctādi pro penis ⁊ in penis in ipſis ſtatutis ⁊ ordinamētis ſiue municipalibus legibus determinatis necnō dño p̄tāti ⁊ barigello dicte ciuitatis ⁊ eorū collateralibus ⁊ iudicibus ac familie mōſtraꝫ ſiue aſſignam faciēdi ⁊ fieri faciēdi tēporibus ⁊ modis in ipſis ſtatutis expreſſis. ¶ Mandantes inſuꝑ ⁊ diſtricte precipiētes ſub penis eoꝝ arbitrij necnō in ipſis ſtatutis determinatis p̄fatis dñis poteſtati ⁊ barigello eoꝝ collateralibus officialibus ⁊ familie ꝙ in cunctis officiū ipſum Nicolai officialis p̄dicti cōcernentibus pareāt ⁊ obediant illiqꝫ fauētes aſſiſtant ⁊ famulos ⁊ familiā accōmodent in ⁊ pro executionibus quas fieri cōtigerit per ipſum Nicolaum ſiue ipſius Nicolai iuſſu ⁊ voluntate: necnon officialibus ſiue dñis aut ɔductoribus domus cam-

pionis ſiue piſciarie vel ſalarie dicte ciuitatis ⁊ eoꝝ
miniſtris necnõ vẽditoribuſ carniũ vbilibet tã in ci/
uitate q̃z comitatu ꝑuſie ſaliſqꝫ ⁊ piſciũ aliarũqꝫ re/
rum alijſqꝫ ꝑſonis eorũqꝫ exercitia ſiue artes exercẽ
tibus ſub eiſdẽ penis eidẽ Nicolao in cõcernẽtibus
ſuũ officiũ pareãt ⁊ obediãt in repertoſqꝫ ſiue reptũ
culpabiles ſiue culpabilẽ executionẽ fieri ꝑmittant
dando ⁊ cõcedẽdo dicto Nicolao in ⁊ ꝓ dicto tꝑe
auctoritatẽ facultatẽ ⁊ bailiã officiũ extraordinariũ
ſiue depẽdentiũ ab eodẽ faciẽdi ⁊ exercẽdi in oĩbus
⁊ ꝑ oĩa ac ſi ad tale officiũ ſiue depẽdẽtia ab eodem
fuiſſet cũ plena ſiue gñaliſſima adminiſtratione ſpe/
cialiter ⁊ ꝑncipaliter electus ⁊ deputatus ⁊ gñali/
ter oĩa alia ⁊ ſingula faciẽdi gerẽdi ⁊ exercẽdi que
alij officiales ſiue executores quarũcunqꝫ penaꝝ ⁊
trãſgreſſionũ preter ⁊ ꝯ̃ ſtatuta ⁊ ordinamenta pe/
ruſina cõmiſſaruꝫ ſiue incurſaꝝ facere ſoliti fuerunt
ſiue aliter pro manutẽtione in ipſis legibus munici/
palibus ſtatutis ⁊ ordinamentis ciuitatis fieri de/
buiſſent ſiue aliter deberẽt: Per premiſſa tñ nõ in/
tendatur in aliquo derogatũ ſiue p̃iudicatũ officiali
bus ordinarijs ciuitatis ſiue comitatus peruſie cur
minus eoꝝ officia mixta ⁊ ẜm formã dictaꝝ legum
municipaliũ ſtatutoꝝ ⁊ ordinamẽtoꝝ ipſius ciuita/
tis ⁊ comitatus facere ⁊ exercere poſſint ⁊ valeãt:
teneanꝰ ⁊ debeãt: Quorũ iuriſdictiones in eoꝝ eſſe
⁊ remanere voluerũt ac ſi p̃miſſa facta edita ⁊ ordi
nata nõ fuiſſent: Nolumus tñ ſupradictũ officiũ di/
cto Nicolao officiali p̃dicto ad executionem debito/
rũ ciuiliũ cõputare ⁊ ſe extẽdere niſi ſolũ ⁊ dũtaxat
in dando alijs ordinarijs officialibus executoribus
auxiliũ ⁊ fauorẽ p̃ſtãdo eiſdẽ in executionibus faciẽ
dis: In cõtrariũ faciẽtibus nõ obſtãtibuſ q̃buſcũqꝫ.

¶ Additio.

Addẽtes declarãtes ⁊ ampliãtes dicimus ſtatui/
mus ⁊ ordinamus ꝙ per p̃ſens edictũ ſiue legẽ ni/
hil derogatũ nec aliquo p̃iudicatũ eſſe cenſeaꝰ aliq/
bus capitulis ſtatutis ⁊ additionibus factis editis
⁊ cõtẽtis tã in pñti volumine ſtatutoꝝ q̃z in alijſ ſta/
tutis cõis ⁊ populi ꝑuſini officiũ ⁊ iuriſdictionẽ di/
cti officialis cõis ꝑuſie cõcernentibus ⁊ de eius offi
cio iuriſdictione facultate ⁊ arbitrio loquentibus:
Que ſint ⁊ eſſe intelliganꝰ in ſui roboris firmitate
⁊ hic pro expreſſis additis ⁊ appoſitiſ expreſſe vo
lumus ⁊ mãdamuſ ac ſi de ipſis ⁊ eoꝝ quolibet ſpe
cialis ſpecifica ⁊ expreſſa mẽtio habita foret faciẽti
bus in cõtrariũ nõ obſtãtibus quibuſcunqꝫ.

Addimus ẽt dicimus ⁊ ſtatuimus ꝙ dictus offi/
cialis poſſit ⁊ ſibi liceat ꝓ obſeruatione ⁊ executio
ne p̃dictoꝝ ⁊ dicte eius auctoritatis inuocare quoſ/
cũqꝫ officiales ⁊ executores dicte ciuitatis: qui eidẽ
parere/aſiſtere ⁊ operem ferre teneanꝰ ꝯ̃ inobediẽ
tes ⁊ trãſgreſſores dictoꝝ ſtatutoꝝ ⁊ ordinamẽtoꝝ
ſub pena .l. lib. deñ. pro quolibet dictoꝝ officialium
inobediẽtiũ ⁊ q̈libet vice ab eiſdẽ ⁊ eoꝝ quolibꝫ de
facto ꝑ dictũ officialẽ auferẽdoꝝ ⁊ ꝓ medietate cõi
ꝑuſie ⁊ ꝓ alia dicto officiali applicandoꝝ.

Itẽ addimus ad hoc vt de iniuſticijs grauamini/
bus negligẽtijs ⁊ actis ꝑ dictũ officialẽ ſeu eius fa/
mulũ factis vnuſqſqꝫ ſentiẽs ſe indebite grauatuꝫ ⁊
cõdẽnatũ a p̃dictis poſſit querelare ⁊ ſue indẽnitati
ꝓuidere: ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ officialis predi
ctus ⁊ eius famulus ſindicari debeãt per Magnifi
cos. D. Priores ciuitatis p̃dicte vel aliũ ſeu alios
ab ipſis ad hoc ſpãliter eligẽdos ⁊ depatãdos: per
octo dies cõtinuos poſt finẽ eoꝝ officij immediate ſe
quẽdos a die bãnimẽti deſuꝑ fieri faciendi a p̃fatis.
Magnificis. D. Prioribus ꝑ eoꝝ tibicinas ꝑ loca
ſolita ⁊ cõſueta ne predictoꝝ aliquis ignorãtiã pre
tẽdere poſſit ſeu quomodolibet allegare.

¶ Decretũ Reuerendiſſimi dñi. F. pitte de Piſis
prothonotarij apoſtolici vice legati de ꝓceſſibuſ
⁊ alijs ſcripturis non accommodandis niſi ſub
certa forma. Rubrica. 143.

VObis Omnibus ⁊ ſingulis
notarijſ ⁊ tabellio
nibus q̃buſcũqꝫ vr̃oqꝫ collegio
ciuitatiſ Peruſie ſalutem ⁊ no/
ſtrorũ mãdatoꝝ ⁊ ordinamẽtoꝝ
obedientiã: cũ multoꝝ ac diuer/
ſorũ querelis ⁊ fidedignoꝝ teſti
monijs ad notitiã noſtrã ꝑuenerit/ac ꝓ certo cogno
uerimus veraqꝫ experiẽtia didicerimus / notarios
in cauſis ſcribentes ꝓceſſus inſtr̃a ⁊ ſcripturas ori/
ginales tam aduocatis ⁊ procuratoribus cauſaruꝫ
q̃z etiã partibus ipſis intereſſe habẽtibus quodam
arbitrio ⁊ conſuetudine ductos ꝯ̃ oium cõmodum
equitatis ⁊ honeſtatis debitum accõmodare / quo
fit vt ſcripture inſtrumẽta ac proceſſus p̃dicti negli
gentia ⁊ ſepe ſepius malitia ipſaꝝ partium ⁊ qñqꝫ
in curia ⁊ varijs occupationibuſ dictoꝝ aduocatoꝝ
⁊ ꝓcuratoꝝ deperdenꝰ ſeu ſalteꝫ occultenꝰ in alioꝝ
etiã in eis intereſſe habentiũ graue dãnum iacturã
⁊ maximum p̃iudicium : Noſqꝫ vt alij q hmõi vice/
legationis munere pro tꝑe functi ſunt fraudes atqꝫ
abuſiones iſtas v̂bis ⁊ crebris monitionibus tolle
re enixe conati fuimus nr̃a tñ deſuꝑ ordinamenta li
cet aliqñ ad certum tp̃s obſeruata fuerint / indies
minuſ minuſqꝫ obſeruari expreſſe ⁊ clare videmuſ:
Et ꝓpterea multa dãna ⁊ ſcandala diuerſis ꝑſonis
quotidie euenire cognoſcimus.

¶ Volẽtes huic tam ꝑnitioſe ⁊ deteſtabili corru
ꝑtele quantũ cũ deo poſſumus oportune prouidere
hoc ꝑpetuo edicto ꝑpetuiſqꝫ futuris tꝑibus valitu
ro decreto: Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ nullus im
poſterũ notarius ciuitatis ꝑuſie ad ciuilia in q̈cũqꝫ
curia ⁊ corã quocũqꝫ iudice deputatus quouiſ noĩe
nũcupeꝰ in cauſa ſeu cauſis ſcribẽs poſſit aut valeãt

quouis modo aut qſito colore ptibus intereſſe habētibus aduocatis ſeu ꝓcuratoribus vel cuicūqꝫ alteri quocūqꝫ noīe petēti (iudicibus ꝛ cauſaꝝ ipſaꝝ cognitoribus tātūmodo exceptis) proceſſus inſtrumenta acta/ſcripturaſqꝫ quaſcūqꝫ corā eo in cauſis quolibet ꝓducta ꝛ facta accōmodare quouſqꝫ non fuerit publicatus proceſſus: ſub pena.xxv.lib.deñ. pro quolibet ꝯtrafaciēte ꝛ qualibet vice ipſo facto incurrēdiſ ꝛ collegio notarioꝝ ꝛ parti applicādis penis. Sed copiā ſeu copias in forma debita ꝛ cōſueta pro ſolita mercede ꝛ partis petētis ꝛ requirētiſ ſumptibus infra terminū p iudicē a quo aſſignāduz tradere poſſit ꝛ debeat: Publicato aūt proceſſu vt iura partiū videri valeāt: poſſit impune notari⁹ ſcribēs recepta ſolita ꝛ cōpetēti mercede totū ꝓceſſum aduocatis ſeu ꝓcuratoribus partiū tātūmodo accōmodare dūmodo ꝓceſſus p notariū actuariū ſit bene numeratus ꝛ cartulatus: ꝛ de ipſo ꝓceſſu inter quos agiteꝛ ꝛ corā quo iudice ꝛ de numero cartaꝝ ꝛ die qua fieret accōmodatio predicta fiat expreſſa mētio per ipſum notariū in eius baſtardello ꝛ ſubſcribatur mētio ꝑdicta per ꝓcuratorē vel aduocatū qui reciperent dictos ꝓceſſus ꝛ ſufficiat ſubſcriptio noīs tātū ꝓcuratoris vel aduocati que habeaꝛ pro legitima ſubſcriptione ꝛ efficaci obligatiōe ꝛ probatione ad reſtituēdū: Proceſſus aūt expediti ad reqſitionē partis ſeu partiū poſſint accōmodari recepta cōpetēti mercede dūmodo dētur notario ſeu notarijs pu͡ſinis ſcribētibus in cauſis corā iudice ad quē: Qui proceſſus ſint cartulati diligēter vt ſupra ꝛ de ipſa traditione ꝛ proceſſu ꝛ numero cartaꝝ ꝛ noībus partiū ꝛ iudice corā quo fuit actū fiāt mētio p notariū rogatū in baſtardello vt ſupra ꝛ ſubſcribatur p notariū recipiētē dictū ꝓceſſum modo quo ſupra de ſubſcriptione aduocati ꝛ ꝓcuratoris dictū eſt. Et finita inſtātia p ſentētiaſ vel alia teneaꝛ dictuſ notarius recipiēſ reſtituere dictū ꝓceſſuz notario de ipſo ꝓceſſu rogato ad eius petitionem ꝛ terminū: facta mētione de ipſa reſtitutione p ipſum notariuz reſtituentē in ſuo baſtardello vel in proceſſu in quo fuiſſet ꝓductus talis ꝓceſſus reſtituēdus ꝛ fiat ſubſcriptio a notario recipiēte vt ſupra ꝛ alias accōmodari ꝛ reſtitui nō poſſint ſub dictis penis.

¶ Itē teneātur notarij actuarij oīum ſcripturaꝝ q̄ in cauſis ꝓducūtur a partibus vel ꝓcuratoribus in ipſis ꝓceſſibus ꝓductionē ipſaꝫ annotare ꝛ ſcribere apponēdo diē ꝛ horā ꝓductionis: Et inſtroꝝ ꝛ ſcripturaꝝ publicaꝝ in ipſa ꝓductione annotare annū ꝛ diem ipſius inſtrī ꝛ ſcripture ꝛ nomen notarij rogati de ipſo inſtrumēto ꝛ ſcriptura publica: ꝛ inter quos celebratum ipſum inſtrm̄ ꝛ ſcriptura publica: Et ſilr̄ tam in ipſis ſcripturis publicis q̄ȝ in alijs quibuſcūqꝫ que ꝓducunꝛ in capite primi lateriſ in margine ſupiori per ipſuz notariū actuariuz apponātur dies annus ꝛ hora ꝓductionis prefate.

¶ Itez cauſis expeditis ſcripture publice in cauſis ꝓducte reſtitui poſſint ꝛ debeāt ꝓducentibus: facta mētione p notariū de ipſa reſtitutione in proceſſu ꝛ de die ꝛ anno ipſius inſtrī ꝛ notario de ipſo inſtro rogato ꝛ noībus ꝯhentiū: niſi vt ſupra fuiſſet facta mētio in ꝓductione de ꝑdictis: ꝛ habeat notariuſ ꝓ hmōi mentione ſol. duos. Et ſteꝛ ꝛ credaꝛ annotationi ꝑfate facte p notariū ſup hmōi ſcripturaꝝ reſtitutione abſqꝫ alia ſolēnitate: Si ꝛ quatenus ſtandū videretur Prioribus collegij notarioꝝ ſi qñ deſuper queſtio oriretur.

¶ Proceſſuſ aūt pendētes mutatis notarijſ accōmodenꝛ ſeruata forma ꝑdicta vel extrahātur ſi notarius ꝓceſſus maluerit: Inſtrā aūt publica etiā pendentibus cauſis reſtitui debeāt dimiſſa copia in proceſſu ſumptibus petentis.

¶ Itē proceſſus pendente lite quādocūqꝫ accōmodari poſſint iudicibus ꝛ cāꝝ cognitoribus facta mētione p notariū vt.s̄.de proceſſu ꝛ bene cartulato ꝛ credaꝛ mentioni ꝑfate etiā abſqꝫ ſubſcriptione iudicis: Et tam iudices q̄ȝ alij vt.s̄. recipientes dictos proceſſus reſtituere teneāꝛ notarijs rogatis de ipſiſ proceſſibuſ ꝛ nō alijſ ſub.pena.xxv.ducat. cōi puſie ipſo facto a ꝯfaciētibus vel ꝯfaciēte auferendoꝝ.

¶ Lex.M.D.Prioꝝ ꝛ camerarioꝝ artiū ciuitatis Peruſie de cauſis corā iudicibus ordinarijs cognoſcendis. Rubrica.144.

In conſilio Magnificoruz.D. Prioruz ꝛ camerarioꝝ ſolēniter fuit reformatū q̄ cauſe ciuiles agitentur ꝛ agitari debeāt in ciuitate puſie corā iudicibus ordinarijs dicte ciuitatis ꝛ in eis ꝓcedi ẜm formaz ſtatutoꝝ ꝛ ordinamentoꝝ cōis puſie ꝛ nō aliter nec alio modo: Et q̄ nullus in futuꝝ cuiuſcūqꝫ ſtatus ꝛ ꝯditionis exiſteret aliquo qſito colore audeat vel ꝑſumat ſupplicare legato vel gubernatori exiſtētibuſ in dicta ciuitate puſie ad regimē ꝛ ad gubernationē dicte ciuitatis q̄ cauſe ciuiles q̄ agitarenꝛ vel agitari deberēt in dicta ciuitate puſie quocūqꝫ modo cōmittanꝛ vel cōmitti debeāt directe vel indirecte per ipſos legatos ꝛ gubernatores dicte ciuitatis ſub infraſcripta pena. Et q̄ nullus aduocatus vel ꝓcurator ipſius ciuitatis poſſit in dictis cauſis aduocare vel ꝓcurare vel aliquo modo patrocinium preſtare impetrāti ſub infraſcripta pena: Nec aliqs notariuſ dicte ciuitatis poſſit in dictis cauſis vel aliqua earū aliquo modo ſcribere ſb̄ pena.ccccc.lib.deñ.ꝓ quolibet vz applicādoꝝ pro tertia parte cōi peruſie ꝛ ꝓ alia tertia parte officiali faciēti executionez ꝛ ꝓ alia tertia parte parti aduerſe habentiū in ꝑdictis intereſſe: Nō derogādo tamē per predicta ordinamēto ſtatutoꝝ vel legi de hac materia loquētibus ſed potius ꝯfirmādo approbādo ꝛ emologādo: Quaȝ le

gē voluerūt ꝑpetuo valere ⁊ tenere ⁊ ꝙ ipſi dero/gari nō poſſit niſi fuerit die ꝓcedenti per decez prio res obtēptum ⁊ in cōſilio.D.camerarioꝝ p.xlviij. fabas albas vt pꝫ manu ſer bartholomei raynaldi de peruſia publici notarij. Que lex fuit confirmata Decreto Reuerendiſſimi.D.epi forliuieñ.tūc pꝛſie gubernatoris in libro anni.1474.folio.31.⁊ poſtea bannita ⁊ relata vt patet in dicto libro folio.32.fuit ēt de anno.1482.⁊ die.12.decēbris confirmata Decreto Reuerēdiſſimi.D. patriarce antioceñ. pꝛſie ⁊c̄.cū poteſtate legati de latere cuius decreti tenor talis eſt vꝫ: Laurentius patriarcha antioceñ. peruſie ⁊c̄.cum poteſtate legati de latere gubernator:

¶ Cōſiderātes egregia merita fidei deuotionis ⁊ reuerētie ciuitatis ⁊ populi peruſini erga ſacroſanctam Romanā eccleſiā ⁊.S.D.N.pape merito videmur induci vt qbus poſſumus meritis fauoribus gratijs ⁊ beneficijs ipſam cōitatem proſequamur: Cum igiť ſuperioribus annis in ꝯſilio magnificoꝝ D.prioꝝ ⁊ camerarioꝝ artiū ſub die.v.mēſis martij.1474.ſolēniter fuerit cōdita lex de cauſis in ciuitate predicta ⁊ eius comitatu corā ordinarijs iudicibus cognoſcēdis iuxta formā ſtatutoꝝ peruſinoꝝ ⁊ etiā capituloꝝ ſeu indultoꝝ pontificaliū eidē ciuitati cōceſſoꝝ vt plenius patere diciť manu ſer bartholomei Raynaldi peruſini inde rogati ad quem nos referimus ⁊ hic haberi volumus pro expreſſis ac ſi preſentibus ad verbum reperta eſſent.

¶ Nos cupientes vt tenemur p̄fatoꝝ magnificoꝝ D.prioꝝ ⁊ camerarioꝝ ꝓcib⁹ honeſtiſ in hac parte porrectis annuere ⁊ volūtatem eorūdē cōſenſum ⁊ auctoritatē noſtrā exorabilē ⁊ cōformē reddere legem predictā prout eſt cōdita in oībus ⁊ per oīa tenore preſentiū cōfirmamus approbamus ⁊ p̄ſentis ſcripte patrocinio officij nr̄i auctoritate cōmittimus: Mādantes illā oīaqꝫ ⁊ ſingula in ea cōtenta perpetuo inuiolabiliter obſeruari ꝯſuetudinibus ⁊ alijſqꝫ in cōtrariū faciētibus nō obſtātibus qbuſcūqꝫ: Quibus oībus ⁊ ſingulis in hac parte expreſſe ex certa nr̄a ſciētia ⁊ motu nr̄o ꝓprio derogamus in cuius rei fidē teſtimoniū ⁊ robur preſentes fieri fecimus ⁊ noſtri cōſueti ſigilli iuſſimus impreſſione muniri: Datū Peruſie in palatio nr̄e reſidētie:die.12.decēbris.1482.pōtificatus.S.D.N.Sixti anno.xj.frāciſcus mataratius cancellarius.

¶ Bulla Sixti pape.iiij.De cauſis coram ordinarijs iudicibus cognoſcēdis. Rubrica. 145.

SIxtus Ep̄us ſeruus ſeruoꝝ dei: Ad perpetuam rei memoriaꝫ que pro ſalubri ⁊ quieto regimine ciuitatū tēporali dominio ſubiectarum Romane eccleſie preſertim inſignum laudabili ⁊ prouida preceſſoꝝ noſtroꝝ atqꝫ noſtra ordinatione geſta ſtatuta decreta concluſa ⁊ approbata ſunt vt firma ⁊ illibata perſiſtāt oportunis nos decet fauoribus proſequi ⁊ efficacē operaꝫ adhibere circa obſeruātiam eorūdem vt ciues ⁊ incole ciuitatū earūdem priuilegijs/cōceſſionibus ſtatutis ⁊ ordinationibus hmōi plene gaudētes in pace ⁊ trāquillitatis amenitate cōquieſcāt ⁊ in eoꝝ ſolita deuotione ac fidelitate erga prefatā eccleſiā eoꝝ matrem feruentes ꝓſeuerent. ¶ Sane nō ſine mētis noſtre moleſtia accepimus varias ⁊ diuerſas cauſas ciuiū ⁊ incolaꝝ ciuitatiſ noſtre peruſine ac illiuſ comitatus ⁊ diſtrictus tā ciuiles quā criminales ⁊ mixtas que ex forma priuilegioꝝ ⁊ indultoꝝ pōtificaliū cōitati ciuitatis ꝓdicte ſuis exigētibus meritiſ cōceſſoꝝ ac ēt ex diſpoſitione ſtatutoruꝫ ⁊ municipalium legū eiuſdē ciuitatis per ordinarios iudices illiuſ cognoſci ⁊ decidi debuiſſent nōnunꝙ̄ noſtra ⁊ auditoꝝ camere apoſtolice cauſarum curie camere apoſtolice vel legatoꝝ ſeu gubernatoꝝ eiuſdē ciuitatis ad hoc varijs coloribus inductoꝝ auctoritate perſepe cōmitti aduocari earūqꝫ ſtatū ⁊ naturā alterari cōtra indultoꝝ apoſtolicoꝝ ac ſtatutoꝝ ⁊ municipaliū legū hmōi tenore cū graui dāno ⁊ iactura ipſius ciuitatis particulariūqꝫ boium ⁊ ꝑſonarum eiuſdem maxime dū ꝓpterea infirmiores ⁊ opibus minus validi expēſis ⁊ laboribus a potētioribuſ fatigati in eoꝝ iuribus ſeu al's iurib⁹ ſuccūbere cōpellanť ⁊ ſic iuſticia locū ſuū habere minime pōt. Nō etiā publicā quietem ipſius ciuitatis non modicum turbare atqꝫ impedire dicitur.

¶ Nos igiť cupiētes in premiſſis debitū adhibere remediū ⁊ obſeruationi iuſticie atqꝫ integritati iudicioꝝ necnon publice quieti ipſius ciuitatis paterna caritate cōſulere ⁊ ad ſingularia merita ſincere deuotioni ⁊ fidei predictoꝝ ciuiū erga nos ⁊ ſanctā ſedē apoſtolicā ac etiā ad ipſius ciuitatis in qua dei munere ac ēt gn̄alis almi ſtudij facultatē oīuꝫ in ea vigētis ſcimus eſſe copiā tā pōtificij ꝙ̄ iuris ciuilis peritorū p quoꝝ eminētem doctrinā hmōi cauſarū cognitio ⁊ deciſio non pōt niſi rite ⁊ iuſte ⁊ debite gubernari debitū reſpectū habētes nō ad cōitatem ⁊ ciuiū ꝓdictoꝝ aut alterius pro eis ſup hoc oblate petitionis inſtātiā:Sꝫ de nr̄a mera deliberatione:⁊ ex certa noſtra ſciētia hac in perpetuū valitura lege ⁊ cōſtitutione inuiolabiliter obſeruāda oīa ⁊ ſingula ꝑuilegia ⁊ indulta dicte cōmunitatis cōceſſa maxime p trigeſimū tertiū capitulū cōceſſionum felicis recordationis martini quinti ⁊ per ſecūdū ⁊ tertiū capitulū nicolai ēt qnti. Itē per ſecūdū, decimū/nonū ⁊ vigeſimū capitulūꝫ Pij ſcdi· ꝓdeceſſoꝝ nr̄oꝝ romanoꝝ pōtificū ⁊ de cauſis tā ꝑncipalibus ꝙ̄ appellationū ſit recurſuꝫ per ordinarios iudices dicte ciuitatis cognoſcendis.

¶ Itē ſtatuta quecūqꝫ ⁊ municipales leges eiuſdē ciuitatis de modo ordine ⁊ forma ꝓcedēdi in dictiſ cauſis tā ciuilibus ꝙ̄ criminalib⁹ ⁊ mixtis ⁊ tā ꝑncipalium ꝙ̄

larium preſentes noſtras litteras eis legi faciant vt ſic habita notitia premiſſoꝝ facere ipſi legati ⁊ gu/bernatores ad obſeruationē eorundē accuratius in/ducant̄ nō obſtātibus cōſtitutionibus ⁊ ordinatio/nibus apoſtolicis preſentibus ⁊ futuris etiā de pre/ſenti noſtro indulto expreſſam mētionē cū eiuſdē de verbo ad verbū inſertione facientibus ⁊ eiſdem ex/preſſe derogantibus cōſuetudinibus quoqꝫ ⁊ alijs in ꝯrium diſponentibus quibuſcūqꝫ qbus oibus ⁊ ſingulis inquātum obſtarent ex certa noſtra ſciētia ſpecialiter derogamus etiā ſi talia forēt de qbuſ fa/ciēda eſſet mētio ſpecialis: Nulli ergo hoīum liceat hāc paginā nr̄e cōfirmationis approbationis cōmu nitionis cōſtitutionis ſtatuti ordinamenti mandati inhibitionis decreti volūtatis declarationiſ additio nis ⁊ derogationiſ infringere vel ei auſu temerario cōtra ire: Si quis aūt hoc attentare preſumpſerit indignationem omnipotentis dei ⁊ beatoꝝ petri ⁊ pauli apoſtolorū eius ſe nouerit incurſurū: Datum Rome apud ſanctū petruꝫ anno incarnationis dn̄i M.cccc.lxxxij. Septimo idus februarij pontifica/tus noſtri anno.xij. L.griffus.

Publicata ⁊ bānita per philippū ſgambonis pu/blicū preconē ciuitatis puſie die.xx.februarij.1483.

¶ Tenor capituloꝝ de quibus ſupra fit mentio.

¶ Et primo Martini pape quinti.

¶ In primis ꝙ cauſe non extrahantur a ſuiſ iudi/cijs in prima ⁊ in ſecunda inſtantia.

¶ Iteꝫ ꝙ populus ⁊ cōe ciuitatis puſie ſiue ciues comitatēſes diſtrictuales habitatores ⁊ incole ciui/tatis comitatus ⁊ diſtrictus puſie pro aliqua cauſa ciuili criminali vel mixta pertinēte ad forū ſeculare alicuius appellationis querele p̄me vel ſecūde: vel cuiuſcūqꝫ alterius a diffinitiua vel interloquutoria ſeu recurſus ſupplicationis vel reſtitutionis in inte/grum nō poſſit quomodolibet extrahi extra curiaꝫ peruſinam in agēdo vel in recōueniēdo vꝫ in cauſa principali trahi nō poſſit extra curiā poteſtatis vel capitanei vel camerarioꝝ ſm naturam cauſe ⁊ for/mam ſtatutoꝝ corā qbus ꝓcedatur ſeruatis ſtatutiſ cōiſ puſie ⁊ artiū ⁊ nō aliter: ¶ In cauſis v̄o appel lationū ⁊ recurſuū trahi nō debeant extra curiā ha/bētē iuriſdictionē ex forma ſtatutoꝝ vel extra curiā vicarij ſiue gubernatoris vel legati ciuitatis peruſie quādo reſidētiā faceret in ipſa ciuitate ⁊ tūc cū ap/pellaretur vel haberet̄ recurſus ad curiā dicti vica/rij vel gubernatoris ſeruari debeāt ſtatuta puſie in procedēdo fatalibus ⁊ terminiſ in iudicādo: Et hec que dicta ſunt ꝙ nō poſſint trahi extra curiā peruſi/nam habeāt locū preterquā in cauſis criminalibus pro criminibuſ q̄ cōmitterent̄ extra ciuitatē ⁊ terri/toriū peruſinū in terris eccleſie pro quibus aſtringi poſſint vbi malleficiū perpetrauerint ⁊ non in alijs locis ⁊ terris eccleſie ⁊ niſi per cōtractū vel q̄ſi cele bratum vel celebrādum extra ciuitatē comitatū vel diſtrictū peruſie in aliqbus terris eccleſie in quibus cōueniri poſſint vbi cōtraxerunt ſi inuenirent̄ ibi ⁊ nō alibi niſi in loca in quo ſortirent̄ foꝝ alia ratione q̄ſi eſſent puſie in aliqbus terris eccleſie que poſſi/derentur per ciues vel comitatēſes diſtrictuales in/colas ſeu habitatores puſie pro quibus cōueniri ⁊ diſtringi poſſint ſolum in loco vbi dicte res poſite ⁊ ſituate eſſent. Signatura. ¶ Fiat quo ad p̄mā ⁊ ſecundam inſtantiam.

¶ Item Nicolai pape quinti.

¶ In primis ꝙ omnes cauſe ciuiles a ſuis ordina/rijs iudicijs nō auocentur.

¶ Item ꝙ cauſe ciuiles que agitarent̄ vel agitari deberēt in ciuitate puſie quocūqꝫ corā iudice ciuita/tiſ ipſiuſ agitari deberēt ⁊ in ijſ ꝓcedi ſm formā ſta tutoꝝ puſinoꝝ ⁊ nō aliter nec alio modo: Nec inde ⁊ ſup dictis cauſis poſſit legatus vel gubernator q ꝓ tpe erit ſe aliquo modo impedire vel aliquo alio modo innouādo dictas cauſas vel earū naturaꝫ vel modū ⁊ formā dictoꝝ ſtatutoꝝ etiā cū clauſula non obſtāte ⁊ de ꝯſenſu partiū ⁊ etiā ſi delegaret officia libus ciuitatis puſie vel capitaneis comitatus puſie vel auditori ſuo vel cuicūqꝫ alteri perſone cuiuſcūqꝫ gradus ⁊ dignitatis exiſteret: Q ſi in aliquo ꝯtra factū fuerit tūc ſi ad petitionē ſupplicātis vel reqſi/tionem alterius partiū tamē ſemp ꝓceſſus ⁊ ſnia in fauorem partis predicte lata nullius ſit roboris vel momenti ⁊ nunq̄ꝫ tranſeat in rem iudicatā imo etiā ſi ſnie ſatiſfactū fuerit ſemp ⁊ ꝑpetuo poſſit vt inde/bitū repeti: Si tñ in fauorē alterius partis nō ſup/plicātis neqꝫ ꝯſentiētis ſnia fererēt valeat ⁊ teneat ⁊ executioni ſtatim cōtra ipſum ſupplicātē mādari debeat Nec poſſit dictus ſupplicās ab ea appellare neqꝫ de nullitate dicere: Si vero ꝯtra p̄dicta vel ali quod predictoꝝ fieret de cōſenſu partiū vel ꝓprio motu ad inſtantiā vel requiſitionē vel interceſſioneꝫ quarūcūqꝫ ꝑſonarū tūc ſentētia vel ꝓceſſus ſit nul/lus ⁊ nulla ⁊ nunq̄ꝫ tranſeat in rem iudicatā imo ſi executioni mandata eſſet vel ei p̄cium ꝑpetuo poſſit tāq̄ꝫ indebitum id qđ ſolutū datū traditum reſtitutū vel factū fuerit repeti: Et ꝙ in dictis caſibus nulla partiū poſſit cōpelli ad deponendum ſalariū alicui cōmiſſario vel auditoribus cui vel quibus aliqua delegatio fieret contra ſupraſcripta. Signatura.

¶ Reſpondetur ꝙ placet. S. D. N. ꝙ ſeruent̄ cō/ceſſiones ⁊ cap̄la ꝯceſſa per Martinū ⁊ Eugeniū in hac parte in prima ⁊ in ſecunda inſtantia.

¶ De iudicibus in cauſiſ appellationū ꝓprijſ ⁊ de ſecunda ⁊ tertia inſtantia.

¶ Itē ꝙ p̄ma appellatio in cauſiſ in qbus appella ri pōt ſm formā ſtatutoꝝ debeat interponi corā p̄o/ribuſ artiū vel corā capitaneo vel corā iudice appel lationuꝫ ⁊ in eis procedi ſm formā ſtatutoꝝ ciuita/tis predicte: Nec de predictis aliquo modo poſſit legatus vel gubernator ſe impedire prout ſupra in

cipaliū q̄ȝ appellationū ⁊ recurſuū ⁊ cōpromiſſa/ rijs per nos alias cōfirmata ⁊ preſertim legē cōdi/ tam in cōſilio dilectoꝝ filioꝝ prioꝝ ⁊ camerariorū artiū dicte ciuitatis anno natiuitatis dñi. 1474. die .v. martij de cauſis per ordinarios iudices cognoſcē dis in omnibus ⁊ ſingulis ſuis partibus prout pa tere dicitur publico documento manu dilecti filij Bartholomei Raynaldi publici notarij peruſini p venerabiles fratres noſtros alexandrum epm for/ liuienſeȝ ⁊ Laurētiū patriarcā antioceñ. cū guber/ natore dicte ciuitatis ꝑ nobis ⁊ Romana ecclia ꝑ/ fuerūt inualida forma: ꝯfirmata ⁊ approbata quoꝝ ⁊ cōfirmationē predictoꝝ tenorē ac ſi de verbo ad verbum p̄ſentibus insereret̃ pro expreſſo habemus auctoritate apoſtolica preſentiū tenorē ꝯfirmamus ⁊ approbamus ac p̄ſentis ſcripture patrocinio mu nimus roburq̄ȝ ꝑpetue firmitatis obtinere decerni/ mus ita vt illis quauis auctoritate decetero nullate nus derogari poſſit inquātū ipſa derogatio ſtatum cauſaꝝ p̄dictaꝝ ⁊ naturā earūdē quolibet alteraret: ¶ Dūmodo tñ ſupradictis pōtificalibus cōceſſio/ nibus in capitulis ſupra ſpecificatis cōtētis nō ad/ uerſentur aut cōtrauenīāt: Et ꝙ decetero nō liceat alicui quacūq̄ȝ auctoritate officio ēt legatis de late re ⁊ dignitate fungant̃ ſiue in romana curia ſiue in ciuitate predicta cauſaȝ aliquā ciuilē criminaleȝ ſeu mixtā p̄ncipaliter ſeu p appellationē aut recurſum vel ex forma ſtatutorū peruſinorū cōpromiſſariam vigore dictaꝝ cōceſſionū apoſtolicaꝝ ac ſtatutoꝝ ⁊ legū dicte ciuitatis ipſis cōceſſionibus apoſtolicis in ſupraſcriptis capitulis ſpecifice nō aduerſantiū per ordinarios iudices ciuitatis p̄dicte cognoſcen/ dam extra iudicia ſeu tribunalia ipſius ciuitatiſ ad uocare cōmittere immutare: aut aliquo modo alte rare eiſdē motu ſciētia ⁊ auctoritate: Statuimus ⁊ ordinamus mādātes ⁊ expreſſe diſtrictius inhibē/ tes legatis etiā de latere ⁊ ac gubernatori preſen/ tiū ⁊ q pro tēpore dicte ciuitatis gubernationi pre/ fuerint ne contra ſupra ſcripta indulta pontificalia Martini ⁊ Nicolai quinti ac Pij ſcdi p̄deceſſoꝝ nr̃oꝝ predictoꝝ in capitulis ſupra ſpecialiter nota/ tis cōtēta ⁊ per nos al's cōfirmata dictāq̄ȝ legem a prenominatis gubernatoribus approbatā ac ſtatu/ ta quecūq̄ȝ peruſina per nos vt p̄mittitur al's cōfir mata de cauſis per iudices ordinarios ipſius ciuita tis cognoſcēdis inq̄tū ſupra ſcriptis cōceſſionibus apoſtolicis in dictis capitulis ſpecificatiſ nō obſiſtāt aliqd ſignare reſcribere cōmitere ſeu innouare ſeu illa quomodolibet alterare ſeu ꝯtra vel circa ea at/ tēptare p̄ſumāt ſub ſuſpēſionis ab epiſcopali officio ⁊ interdictiōe ingreſſus eccleſie ſi epiſcopi aut eiſ ſu periores fuerint: ſi vero ipſis epiſcopis inferiores ſub excōmunicationis late ſentētie pena quā ipſo fa cto ꝯtrafaciētes incurrāt ⁊ a qua niſi p nos ⁊ p ſuc/ ceſſores noſtros p̄ter q̄ȝ in mortis articulo abſolui nō poſſint ac decernētes irritū nullum ⁊ inane nul/ liuſq̄ȝ roboris efficacie vel momēti qcquid ſecus ſu/ per ijs a quoquā q̄uiſ auctoritate ſciēter vel ignorā/ ter: cōtingerit attēptari ita vt in tali caſu ꝑpetuo de nullitate ſic attēptatoruȝ dici obici ⁊ opponi poſſit per quēcunq̄ȝ intereſſe habentem.

¶ Uolētes inſuꝑ ꝙ talia impetrātes ſeu alias etiā motu ꝓprio optinēteſ oino careāt impetratis ⁊ au/ diri nullatenuſ debeāt ⁊ tā ꝓcuratoreſ patrocinātes ꝓ eis q̄ȝ ſcribētes in ipſis cauſis penas in ipſiſ ſtatu taſ vigore legiſ ac ſtatutoꝝ p̄dictoꝝ ſoluere cogant̃.

¶ Declarātes etiā ꝙ ſi cōtingat ꝙ nos aut ſucceſ/ ſores noſtros in litteris cōmiſſionū generalium le/ gatorum etiā de latere ſeu gubernatorū qui ad re/ gimē dicte ciuitatis mitterent̃ aliqd reſcribi vel cō/ mitti ꝙ preſentibus noſtris litteriſ obſiſteret aut il/ lis quomodocūq̄ȝ derogaret: Uolumus illud non tenere niſi p̄ñtiū noſtraꝝ litteraꝝ fieret mētio ſpālis:

¶ Addētes ⁊ nihilominus ⁊ harū ſerie conſtituē/ tes eiſdē motu ſciētia ⁊ auctoritate ꝙ ſi cōtingat p nos aut p ſucceſſores noſtros vel p legatos ſeu gu/ bernatores dicte ciuitatis qui pro tp̄e fuerint ex ſpe ciali vel generali cōmiſſione noſtra vel aliter de iu/ re vel preter ſeu cōtra ius aut preter ſeu cōtra pre/ ſentes noſtras litteras aliquid reſcribi predictis iu/ dicibus ordinarijs ad quos cauſe cognitio ſm for/ mam ſtatutorum dicte ciuitatis ⁊ preſentium no/ ſtrarum litteraꝝ ꝑtineret per quod cauſa ipſa cēſe/ retur alterata vel aliter de iure facta cōmiſſaria ſeu delegata nihilominus non cenſeatur vllatenus de/ legata etiā ſi verba reſcripti eorum virtute propria vel de iure aliud ſignificarēt: Sȝ teneant̃ vt ordina rij iudices in cā ꝓcedere ſm formā ſtatutoꝝ dicte ci uitatis ⁊ preſentiū literarū noſtraꝝ non obſeruata forma dicti reſcripti ſeu cōmiſſionis quatenus cau/ ſam ipſam quomodolibet alterarēt: Nec poſſint vl/ lo pacto extorquere vel recipere ſportulas tāq̄ȝ de cauſis cōmiſſarijs ſub pena. xxv. ducatoꝝ pro quali/ bet vice qua fuerit cōtrafactū: Et nihilominus ſpor tulas receptas ei qui ipſas ſoluerit duplicatas ſolue re teneant̃: Quaꝝ penā exactores tenore preſentiuȝ teneantur eſſe priores artiū dicte ciuitatis qui pro tēpore fuerint ſub pena priuationis ſalarij eoꝝ ſi in dicta exactione faciēda negligētes extiterint: Per premiſſa aūt nullatenus adempta intelligatur ordi naria cognitio cauſaꝝ que ex diſpoſitione iuris cōis legatis ⁊ gubernatorib' dicte ciuitatiſ cōpetit q ip/ ſas cauſas p ſe ⁊ nō p aliū extra iudicial'r ⁊ ſine ſcri ptura ⁊ figura iudicij cognoſcere ⁊ dcidere teneāt.

¶ Uolētes quoq̄ȝ pro firmiori obſeruatione p̄ſen/ tiuȝ litterarū noſtraꝝ omniūq̄ȝ ⁊ ſinguloꝝ in eis cō/ tētoꝝ ac dependentiū ⁊ emergētium ab eiſdeȝ vt in aduētu legatoꝝ ⁊ gubernatoꝝ ad regimē dicte ciui tatis pro tēpore veniētium in eoꝝ prime viſitationiſ cōgreſſu: Priores artiū ipſi' ciuitatis p eoꝝ cācel/

proximo precedenti capitulo dictum eſt.

¶ Secũda vero appellatio ⁊ ſic tertia inſtantia in cauſis in qbus ſecundo appellari põt interponi debeat coraȝ legato vel gubernatore dicte ciuitatis ⁊ ꝙ ꝓcedat: ⁊ iudicetur ſm formam ſtatutoꝝ ⁊ iuris cõis ita ꝙ nulla ciuilis vel criminalis cauſa q̃ agita retur vel agitari deberet in ciuitate peruſie neq̨ q̃ ad primã neq̨ q̃ ad ſcđam neq̨ q̃ ad tertiaȝ inſtantiam poſſit deduci vel trahi ad curiã romanã neq̨ extra: bi poſſit extra ciuitateȝ peruſie: Sed agitari debeat corã illis pſonis eodeȝ ordine ⁊ modo q̃ in hoc pñti capl'o ⁊ ꝓximo p̃cedenti dictum eſt. Siqs aũt ꝯ pre dicta vel aliqđ predictoꝝ facere attentauerit punia tur ⁊ puniri debeat ſm formaȝ ſtatutoꝝ peruſie de tali materia loquentium: Et p̃dicta locum habeant in p̃teritis pendẽtibus pñtibus ⁊ futuris ẽt ſi eſſent in curia romana. Que cauſe in curia romana pendentes ex nunc aduocate intelligant ad ſanctitatem noſtram cuȝ oĩbus eaꝝ incidentibus emergentibus annexis ⁊ cõnexis q̃ cognoſci decidi ⁊ terminari debeant in ciuitate peruſie per legatum ſeu gubernatorem dicte ciuitatis pro ſalute noſtra.

¶ Reſpondet ꝙ in pma ⁊ in ſecunda inſtãtia cauſe agitent peruſie nec in curia poſſint introduci etiã per appellationem. In tertia vero inſtantia ſic exceptis cauſis que forent intra ſummam. C. lib. deñ. de quibus etiã tertia inſtantia debeat peruſie cognoſci ex cõmiſſione legati ⁊ placeat. S. D. N. ꝙ in cauſis in quibus nõ poſſet appellari vel de iure cõi vel ſm ſtatuta peruſina vel ſm preſentes cõceſſiones ꝙ ſi inhibitoria aliqua ex curia emanaret ꝙ legatus vel gubernator debeat ⁊ poſſit videre cognoſcere ⁊ ſi reperierit talem inhibitoriaȝ eſſe cõtra dictas cõceſſiones vel ius cõe vel municipale ꝙ nõ potuerit appellari vt ſupra ꝓuideat vt dicta inhibitoria effectum non ſortiat mandando iudicibus ⁊ executoribus non obſtante inhibitoria predicta ꝓcedant ad iuſticiam miniſtrãdam ⁊ exequendaȝ non obſtante quacũq̨ appellatione que fieret a dicto ꝓceſſu ad vlteriora vel executione quam mandauerit dictus legatus vel gubernator fiendam.

¶ Item Pij pape ſecundi.

¶ In primis ꝙ cauſe nõ auocentur ab ordinarijs.

¶ Item ꝙ ad capl'm trigeſimũ tertiũ in ordine capitulorum ⁊ ꝯceſſionũ. D. Martini qnti diſponenſ ꝙ cauſe ciuiles nõ auocentur a ſuiſ ordinarijs iudicijs neq̨ extrahant extra ciuitateȝ peruſie nec alterent in eis in ꝓcedendo vel iudicando natura ipſaꝝ cauſaꝝ aut diſpoſitio ſtatutoꝝ dicte ciuitatis per reſcripta Reuerendiſſimoꝝ legatoꝝ vel gubernatoꝝ dicte ciuitatis ⁊ cõiunctim ad capl'm ſecundũ dñi Nicolai qnti diſponens de eadem materia cuȝ maiori expſſione additur hoc quod ſequitur vȝ.

¶ Q ſanctitas veſtra dignet cõfirmare cõtenta ⁊ poſtulata in ſupra relatis capitulis ⁊ mandet ſingulariter dictis legatis vel gubernatoribus plenã obſeruationeȝ dictoꝝ capl'oꝝ ⁊ eoꝝ que petita fuerint a dicto dño Nicolao qnto per dictũ ſecundũ capl'm nõ obſtante quacũq̨ cõſuetudine q̃ dici vel allegari poſſet in ꝯtrariũ quoquo modo ſeruata fuiſſet. Et vltra expſſe in dicto ſecũdo capl'o qcũq̨ per ſe vel per alium petierit ⁊ obtinuerit cauſaȝ aliquam cõmitti per reuerendiſſimum dñm legatum vel gubernatorem ꝯ dicta capitula intelligant ipſo facto incidiſſe in penam dupli exiſtimationis dicte cauſe applicandam pro tertia parte camere aplice peruſine: ꝓ tertia: parti aduerſe ꝯ quam petituȝ fuerit ⁊ ꝓ reliqua tertia parte cuilibet officiali executionem facienti.

Placet. S. D. N. ⁊ ita mandat.

¶ Item ad capl'm tertium Nicolai quinti in quo diſponit ꝙ etiam tertia inſtantia in cauſis infra ſummam. C. lib. deñ. cognoſcatur peruſie. Dignetur S. V. addere ⁊ ampliare ad dictas lib. vſq̨ ad centũ.

Placet. S. D. N. de confirmatione ꝯceſſionis. D. Nicolai quinti.

¶ Circa cauſas appellationum.

¶ Item ad capitulũ aliud dicti dñi Nicolai qnti diſponens de cognitione cauſarum appellationum vel recurſuum placeat addere ad expreſſionem declarationis infraſcripte vȝ.

¶ Q nullatenus liceat appellare ſecũdo loco. i. ſecunda appellatione in cauſis in quibus non poſſet appellare de iure cõmuni vel ſm formam ſtatutoꝝ peruſinoꝝ: Et omnis appellatio que ſecus fieret ſit nullius roboris vel momenti: Et vlterius ꝙ ſi legatus vel gubernator aliquo modo delegaret aliquaȝ cauſam ꝯ formam dictaꝝ conceſſionum aut etiam ſi aliter eſſe poſſit ꝙ tunc ipſa ſecũda ⁊ tertia inſtãtia ſeruentur dicte conceſſiones vȝ quantum ad tertiam inſtantiam quando appellari non poſſet de iure cõi vel ſm formam ſtatutorum ꝙ idem ſit in omnibus ⁊ per omnia in dictis cauſis cõmiſſarijs ſicut in ordinarijs ⁊ cõtinet ſignatura domini Nicolai quinti ſuper capitulo predicto: Et ꝙ citationi dicte ſecunde ⁊ tertie inſtantie contra dictas conceſſiones non teneantur comparere nec proceſſus q fieret contra conceſſiones ipſas habeant aliquam roboris firmitatem: Et ſi per viam ſupplicationis vel al's quomodocũq̨ fieret ⁊ ꝙ legatus vel gubernator pro tempore teneatur iudicare an citationes vel inhibitiones emanatas contra peruſinos veniant cõtra capitula nec ne ⁊ ſimiliter mandare executioni cõtenta in dicto capitulo. Placet. S. D. N.

¶ Copia particule breuis domini Pij ſecundi in eadem materia.

¶ Ceterum confirmamus per preſentes ſtatuta veſtra ⁊ priuilegia vobis conceſſa ſuper prohibitione appellationum ⁊ nullitatum ac recurſuuȝ ⁊ inhibitionum ex curia romana emanantiuȝ: Niſi tamẽ in

aliquo ſpeciali caſu aliter per nos fuerit diſpoſitum mandantes ex nunc auditoribus camere apoſtolice aliȷ́ſq; auditoribus pn̄tibus ⁊ ꝓ tpe exiſtentibus ac oībuſ quoꝝ intereſt quatenus in caſibuſ per ſtatuta ⁊ ꝑuil:gia hmōi ꝓhibitis appellationes recurſus nullitates grauamina ⁊ inhibitiones nullaten⁹ admittant niſi id a nobis ſpāl'r habuerint in cōmiſſis.

¶ Breue confirmationis legis de ordinaria cognitione cauſarum iuxta bullam Sixti. Rca.146.

Alexander papa.vj.

Dilecti filiȷ́ ſalutez ⁊ aplicam benedictionem. Exponi nobis feciſtis ꝙ licet al's diuerſa ſtatuta ⁊ reformationes ꝑ vos edita fuerint per que ꝙ cauſe a ſuis ordinariȷ́s iudicibus nō extraherenť ordinaſtis ⁊ per fę.re. Sixti pape.iiȷ́. ꝑdeceſſoris noſtri ſtatuta ⁊ ordinationem hmōi cōfirmari ⁊ illa ſub certis cenſuris eccleſiaſticis ⁊ inhibitionibus ⁊ aliȷ́s penis obſeruari mandari obtinueritis prout in eiſdem Sixti ꝑdeceſſoris litteris deſuꝑ cōfectis plenius cōtineri dicitť. Nihilominus ſtatuta ⁊ ordinationes predicte ab aliquo tpe citra indeſuetudinem tranſierunt: ⁊ ꝓpterea vos publicam iſtius ciuitatis noſtre Peruſine ꝓ inde cōſiderantes vtilitatē denuo: ꝙ ꝑme ciuiles mere ⁊ mixte cauſe agitari deberent in curia poteſtatis ꝓ tpe exiſtentis ciuitatiſ ꝑdicte ac conſulum auditoꝝ cambiȷ́ ⁊ alioꝝ camerarioꝝ necnon etiam alioꝝ iudicuz ciuium ordinarioꝝ: ⁊ ꝙ nullus ciuis peruſinus comitatenſis vel diſtrictualis poſſit trahi in aliqua cauſa ciuili vel mixta niſi ad ſupradictoꝝ iudicum ordinarioꝝ curias ⁊ tribunalia: ⁊ ſi ſecuſ factum foret non valeret cuz nōnullis aliȷ́s adiectis nullitatibus ⁊ penis ſtatutis ⁊ ordinamētis prout in ſtatuto ⁊ ordinatione predictis nouiter factis que ꝓ expreſſis habemus plenius dicitur cōtineri: Quare nobis humiliter ſupplicare curauiſtiſ vt noua per nos ſtatuta ⁊ ordinationē huiuſmodi edita confirmare ⁊ approbare aliaſq; impremiſſis oportuna ꝓuidere dignaremur: Noſq; perſonaꝝ omniuz preſertim vobis ⁊ apoſtolice ſedi immediate ſubiectaꝝ publicam vtilitatem ꝓcurare intenſis deſideramus affectibus huiuſmodi ſupplicationibuſ inclinati ſtatuta ⁊ ordinationem poſteriori loco edita predicta ac oīa alia ⁊ ſingula in eis contenta iuxta prefatam Sixti bulle deſuper vt dicitur facte cōtinentiam ⁊ tenorem confirmamus ⁊ approbamus ac perpetue firmitatis robur obtinere decernimus in ꝑ̄ſentium faciētibus nō obſtantibus quibuſcūq;. Datum Romę apud ſanctum Petruz ſub anulo piſcatoris die.xv.octobris M.cccc.lxxxxiiȷ́.pontificatus noſtri anno ſecundo. A tergo. Dilectis filiȷ́s prioribus artium ciuitatis noſtre Peruſię.

¶ Littere Reuerendiſſimi Cardinalis Agenneñ. legati ſuper obſeruatione bulle Sixti.iiȷ́.de cauſis ordinariȷ́s. Rubrica.147.

Magnifici Viri nobis amantiſſ.ſal. Quanto per Minuccio voſtro oratore in nome de teſta cōmunita ce/e ſtato referito habbiamo inteſo gratamente. Et perche ſiamo deſideroſi in quello che noi poſſemo gratificarui: Siamo contenti che la Bulla de la fę.re.de Sixto.iiȷ́.circa ordinem cauſarum: ⁊ etiam li voſtri ſtatuti circa lordine ⁊ auctorita de li cinque collacterali del poteſta in omnibuſ ⁊ per omnia ſe obſeruano: Et cuſi ſcriuemo al noſtro vecelegato che le predicte bulla/⁊ ſtatuti faccia inuiolabilmente obſeruare: ⁊ quatenuſ expediat da nouo preconizarli: Non obſtante alcuna abuſione in contrario comínciata: Se altro accade che poſſiamo operare in beneficio de teſta citta ſempre ce trouarite propitiȷ́ ⁊ fauoreuoli: bene valete. Ex arce Spoletana.ȷ́. Febrarȷ́. M.D.viiȷ́.

A tergo: Magnificis viris dn̄is Prioribus artium ciuitatis Peruſię nobis dilectiſſ.

L. Cardinalis Agenneñ. } Peruſię vmbrięq; } Legatus.

¶ Breue confirmationis bulle dn̄i Sixti.iiȷ́.circa cauſas ordinarias plura ēt continens. Rca.148.

Leo.papa X.

Dilecti filiȷ́ Salutem ⁊ aplicam benedictionem. Cum nuper fide dignoꝝ relatione accepimus ob inobſeruantiam lr̄aꝝ fę.re.Sixti pape.iiȷ́.predeceſſoris noſtri q̄ƺplurimas ⁊ imortales lites ēt in Romana curia exoriri ⁊ ꝓpterea infinita ſcandala ⁊ hoīum neces ſuccedere ꝓ noſtro paſtoralis officiȷ́ debito peculiari dilectione ⁊ amore ꝓſequentes ciuitatem iſtam noſtraz ac q̄ƺtum cum deo poſſumus cōmoditati ⁊ vtilitati pauperū perſonaꝝ eiuſdem: illiuſq; comitatus ⁊ litigantiū ꝓuidere: ⁊ futuris ſcandalis occurrere cupientes. Tenore pn̄tium volumus declaramus ⁊ decernimus ⁊ ad maiorem obſeruantiam lr̄aꝝ apoſtolicaꝝ ſub plumbo fę.re.Sixti pape.iiȷ́.predeceſſoris noſtri ſub data Romę milleſimo quadringenteſimo octuageſimo tertio ſeptimo idus Februariȷ́ pont.ſui anno duodecimo ſuꝑ cauſis ab ordinariȷ́s iudicibus cognoſcendis in dicta ciuitate ęditaꝝ: oīa ⁊ ſingula in eiſdem lr̄is contenta inuiolabiliter obſeruante ac executioni mandenť per oēs ⁊ ſingulos iudices ⁊ iuriſdictionem hn̄tes in predicta ciuitate. Et ſi q̄ñ occurreret aliquem ꝓceſſum agitatum eſſe vel ſententiā latam in futurum ꝯ̄ formam ⁊ tenorez earūdem lr̄aꝝ per quemcūq; iudicem ⁊ iuriſdictio-

nem hn̄tem in dicta ciuitate ꝙ illi ad quos ſpectat
vel per viam appellationis vel alr̄ quocūqꝫ modo
via vel forma teneant̄ poſſint ⁊ debeant dictos pro/
ceſſus ⁊ ſententias latas vt ſupra declarare ⁊ ꝓnun
tiare nullum ⁊ nullas ⁊ non valere neqꝫ tenere nec
aliquam mereri executionem ſub pena centum du/
catoꝝ auri ſi ꝯfactum fuerit: Et nihilominus omne
id ⁊ totum ⁊ qcqd ſecus factum fuerit ſit ipſo iure
nullum irritum ⁊ inane ⁊ ſemp ⁊ omni tpe ⁊ ante
factam executionem ad ipſam impediendaꝫ ⁊ etiaꝫ
poteſt factam ad ipſam retractandam dici obijci ⁊
opponi poſſit ⁊ valeat: ⁊ ſi ſolutuꝫ eſſet repeti poſſit
⁊ ad reſtitutionem ſoluti rei via iuris ab ordinarijs
iudicibus compellant̄. Declarantes ꝙ vos dilecti
filij priores artiuꝫ dicte ciuitatis poſſitis ⁊ valeatis
contrauenientes huic cōſtitutioni ⁊ decreto noſtro
ad renūciandum cogere impetratiſ ⁊ litis inſtantie
litigantes ordinarijs remittendo: Et inſup cuꝫ in di
ctis lr̄is ibi in v̄ſiculo per ꝑmiſſa aūt nullatenus in/
telligat̄ adempta ordinaria cognitio cauſaꝝ lega/
tis ⁊ alijs apud nōnullos indubium vertit̄ qbus in
cauſis ⁊ quomodo ⁊ qualr̄ reſeruata intelligat̄ iu/
riſdictio legatis ⁊ alijs in dicto verſiculo expſſis ad
omne dubium tollendū volumus decernimus ⁊ de/
claramus dictum verſiculum ⁊ in eo cōtenta intelli
gendum ⁊ intelligenda eſſe ſcilicet ꝙ dilecti filij nr̄i
modernus ⁊ pro tpe exiſtentes legati ēt de latere ⁊
alij in dicto verſiculo nominati cauſas ipſas primas
per ſe ipſos vel eoꝝ vicelegatos preſertim qn̄ alibi
iuſticia non ſperat̄ vel in cauſis mercedis vel miſera
biliuꝫ pſonaꝝ ex̄ iudicialiter ⁊ ſine ſcriptis exceptis
primis ꝑceptis non tn̄ poſtea valituris in vim peti/
tionis ⁊ libelli reduci ⁊ non p aliam pſonam inter/
poſitaꝫ poſſe cognoſcere ⁊ diffinire. Quo vo ad cau
ſas appellationis ⁊ nullitatis prefatis dilectis filijs
noſtris legatis ⁊ alijs in dicto verſiculo nominatis
firma remaneat omnis poteſtas ⁊ iuriſdictio prout
de iure ⁊ ꝫm formaꝫ indultoꝝ ⁊ ſtatutoꝝ dicte ciui/
tatis. Quo circa dilectis filijs noſtris moderno ⁊ ꝓ
tpe exiſtentibus legatis ⁊ eoꝝ vicelegatis: guber/
natoribus: locatenentibus ⁊ auditoribus alijſqꝫ offi
cialibus iuriſdictionem in dicta ciuitate eiuſqꝫ comi
tatu exercentibus per apoſtolica ſcripta ſub eiſdem
penis in dictis lr̄is contentis mandamus quatenus
contra preſens noſtrum decretum ⁊ mādatum nul/
latenus venire debeant: ſed illud inuiolabiliter ob/
ſeruent ⁊ obſeruari faciant: priuilegijs: indultis: cō/
ſtitutionibus aplicis ⁊ alijs qbuſcunqꝫ in ꝯrium fa/
cientibus non obſtantibus. Datum Romę apud ſan
ctum Petrum ſub annulo piſcatoris die. ij. Junij
Milleſimo quingenteſimo quintodecimo. Pont.
noſtri. anno Tertio.

Ja. ſadoletus.

A tergo. Dilectis filijs Prioribus artium ⁊ cō/
munitati ciuitatis noſtrę Peruſię.

¶ Breue cōfirmans bullam Sixti ſuper cauſis ab ordinarijs cognoſcendis. Rubrica. 149.

Clemens papa. vij.

Dilecti filij Salutem ⁊ aplicam benedictionē. Cum nuper
fide dignoꝝ relatione acceperimus ob inobſeruan/
tiam ſtatutoꝝ ⁊ ordinamentoꝝ ciuitatis noſtre pe/
ruſię ⁊ lr̄aꝝ fe. re. Sixti. iiij. ⁊ Leonis. x. romanoruꝫ
pontificū ꝑdeceſſoꝝ noſtroꝝ qꝫplurimas ⁊ immor/
tales lites ēt in romana curia exorta fuiſſe: vt ꝓpte/
rea infinita ſcandala ⁊ homium neces ſucceſſiſſe ꝓ no
ſtro paſtoralis officij debito ac peculiari dilectione
⁊ amore quo iſtam ciuitatem. S. Ro. Eccl. peculia/
rem filiaꝫ merito ꝓſeqmur qꝫtum cū deo poſſumus
cōmoditati ⁊ vtilitati pauperū pſonaꝝ eiuſdeꝫ ciui/
tatis: illiuſqꝫ comitatus ⁊ litigantiū indemnitati ne
ſupfluis expenſis grauentur ꝓuidere futuriſqꝫ ſcan/
dalis occurrere cupiētes. Tenore pn̄tium volumus
declaramus ⁊ decernimus qd ad maioreꝫ obſeruan
tiam lr̄aꝝ predeceſſoꝝ predictoꝝ. vꝫ. Sixti ſub data
Romę milleſimo quadringēteſimo octuageſimo ter
tio/ſeptimo idus februarij pontific. ſui anno. xij. ſub
plumbo: ⁊ Leonis predeceſſoꝝ in forma breuis ſub
datum Romę die. ij. Julij milleſimo quingenteſimo
quintodecimo pont. ſui anno. iij. ſup cauſis ciuilibus
⁊ criminalibus ab ordinarijs i dicta ciuitate cogno
ſcendis ęditarum lr̄as Sixti ⁊ Leonis predeceſſoꝝ
hmōi ⁊ in eis cōtenta motu ꝓprio ⁊ ex certa noſtra
ſciētia/ac de apoſtolice poteſtatis plenitudine inno
uamus ⁊ confirmamus: mandanteſ inſup quatenus
omnia ⁊ ſingula in dictis lr̄is cōtenta inuiolabiliter
obſeruent: illeqꝫ executioni debite demandent̄ per
oēs ⁊ ſingulos iudices ⁊ iuriſdictionem hn̄tes. Et
qꝛ in lr̄is Leonis predeceſſoris hmōi in v̄ſiculo. Et
inſup continet̄ declaratio lr̄aꝝ Sixti. iiij. in verſiculo
per ꝑmiſſa aūt dicte declarationi hmōi nō intendē/
tes in aliquo derogare volumus ꝙ in dictis cauſis
in dicto verculo lr̄aꝝ Leonis contentis nulle expē/
ſe fiant: ac ſportule alique nullatenus deponant̄: aut
ſoluantur imo ſemp reus cenſeat̄ a pdictis expenſis
abſolutus ⁊ nulla prorſus actoris illas ſi ſoluere vo
luerit repetitio detur: ⁊ qꝛ in predictis lr̄is Sixti ēt
continet̄ ꝙ cauſe ēt criminales/ēt alie tam ciuiles qꝫ
mixte cognoſcant̄ per iudices ordinarios dicte ciui
tatis ⁊ ꝫm formā ſtatutoꝝ eiuſdeꝫ volumus ⁊ man/
damus ꝙ maleficia ⁊ delicta ex qbus ꝫm formā ſta
tutoꝝ dicte ciuitatiſ illiuſqꝫ ꝑuilegioꝝ/aut iure cōis
irrogant̄ pene pecuniarie minime vendant̄ aut ven/
di/donari vel alienari ſeu locari poſſint: ſed ad ca/
meram aplicam ſpectent ⁊ pertineant: ⁊ ipſius ca/
mere vti prius ⁊ antiqui moris ſemp fuit eſſe intelli
gantur: ⁊ ſint. Decernentes irritum ⁊ inane ſi ſecus
ſuper his a quocūqꝫ quauis auctoritate ſcienter vel

ignoranter cõtigerit attemptari: Et ſi a ſede apoſto
lica aliquid p̃ premiſſa ꝯceſſum vel obtentuꝫ fuerit
illud per ob reptionem ꝛ ſurreptionem ꝛ importu
nitatem petentis obtentum cenſeat ꝛ nullum peni/
tus ꝛ omnino eſſe declaramus volumus ẽt ꝛ ſimili
ter mandamus ꝙ nulluſ ex maleficio ex quo veniat
irroganda pena pecuniaria niſi precedente condẽ/
natione capi ꝛ carcerari poſſit. Declarantes inſup
ꝛ quatenus opus ſit denuo addentes ꝙ nemo cri/
minoſuſ ex crimine ꝛ maleficio ex quo venit irrogã
da pena pecuniaria poſſit p̃ eundem ꝓcedi aut con/
demnari niſi iuxta formam ſtatutoꝝ ꝛ priuilegioꝝ
dicte ciuitatis ꝛ ſeruata forma in eis contenta: quo
circa dilectis filijs noſtris moderno ꝛ ꝓ tpe exiſten
tibus legatis ẽt de latere ꝛ eoꝝ vicelegatiſ ꝛ guber
natoribus: locatenentibus: auditoribus ꝛ alijs offi/
cialibus pro apoſtolica ſcripta ſub eiſdem penis in
dictis lr̃is contentis mãdamus quatenus p̃ preſens
noſtrum decretum ꝛ mandatum nullatenus venire
debeant ꝛ preſumant: ſed illud inuiolabiliter obſer
uent ꝛ obſeruari faciant: priuilegijs indultis: conſti
tutionibus apoſtolicis ꝛ alijs qbuſcũqꝫ in p̃rium fa
cientibus nõ obſtantibus. Datum in ciuitate noſtra
Urbeuetana ſub annulo piſcatoris. Die. xxix. Ja/
nuarij. M.D.xxviij. pont. noſtri anno quinto.

Bloſius.

A tergo. Dilectis filijs Prioribus artiuꝫ ꝛ cõmu/
nitati noſtre ciuitatis Peruſię.

¶ Capitula infraſcripta continent conceſſionem
Cluſij peruſini, quaꝫ facit ſanctiſſ. D. N. D. Cle/
mens diuina prouidentia papa ſeptimus cõmu/
nitati ciuitatis ſue Peruſinę. Rcã. 150.

Cum ſuperiori Menſe Junij ꝓ
xime preteriti cõ/
munitas dicte ciuitatis congregato cõſilio publico:
Territoriuꝫ cluſij partem illam vꝫ: que ad cameraꝫ
apl̃icam ſpectat ꝛ per eam diuerſis ciuibus cõceſſa
fuerat ꝛ quã cõitas ipſa aliquo iure ad ſe pertinere
ꝑtendebat recuperauerit eo qꝛ maior pars eoꝝ qui
hmõi terraꝝ in dicto Cluſio exiſtentium ꝯceſſioneꝫ
habuerant omnia iura ſua dicte cõitati renunciaue/
rant. Cũqꝫ ſanctiſſ. D. N. ad ciuitatem Urbeuetañ.
ſe contulerit: cõmunitas ipſa Peruſina eius ſancti/
tati ſupplicauit: vt tum ꝓpt̃ cuſtodiaſ: tum ẽt ꝓpter
varias impenſas que ad munitioneꝫ dicte ciuitatis
Peruſinę ſunt neceſſarie ꝛ ad maioreꝫ qetem ꝛ ſa/
tiſfactionẽ ipſius ciuitatis Peruſię ꝛ illius populi
recuperationeꝫ cluſij approbare dignaret̃: ſanctitas
ſua his rationibus mota recuperationem ipſam ap
probauit ac rataꝫ ꝛ grataꝫ habuit ac ẽt ex nõnullis
alijs rationabilibus cauſis ad id animuꝫ ſuũ mouen
tibus ac ꝓ meritis ꝛ rebus per eos bene geſtis tpe
huius calamitatis. S. R. Ecc. recuperationem cluſij
hmõi ꝯfirmat: ipſumqꝫ cluſium ſic recuperatum ꝛ
illius terras in qb⁹ camera apl̃ica habet ſeu habuit
aliqd̃ ius cuꝫ omni integritate ꝛ abſqꝫ diminutione
aliqua ad liuellum ſiue cenſum aut in emphiteoſim
ad annos vigintinouem ꝛ deinde in perpetuum ita
ꝙ in p̃ncipio cuiuſlibet nouẽnij peti debeat renoua/
tio p̃fate magnifice ciuitati eiuſqꝫ cõitati ꝛ illius ci/
uibus omni meliori modo ſub annua reſponſione
medietatis tertie partis omniuꝫ fructuum vꝫ: tritici
ordei, ſpelte, leguminum, lini ꝛ oĩum aliaꝝ rerum
q̃ per colonos adſcriptitios dicti cluſij dñis ꝛ patro
nis terraꝝ cluſij hmõi ſemper dari ꝛ ſolui cõſueuit
cum coloni ipſi duas partes oium dictoꝝ fructuum
qui ſuper dictis terris colligunt ſibi retinere ꝛ reli/
quam tertiam partem dominiſ terraꝝ cluſij ſoluere
conſueuerint dat ꝛ concedit. Placet.

¶ Qꝫ dicta annua reſponſio medietatis tertie par/
tis fructuuꝫ q̃ per colonos dñis cluſij anno quolibet
ſolui debet ſine aliq̃ exceptione ſingulo quoqꝫ anno
fieri debeat theſaurario dicte ciuitatis per ſanctita/
tem ſuam deputando ſeu alteri ab eadem ſanctitate
ordinando cuꝫ omni integritate ꝛ bona fide ꝛ gra/
num qd̃ ad manus theſaurarij ſeu pſone per ſancti/
tatem ſuam deputate ex dicta reſponſione peruene/
rit in dicta ciuitate ꝓ vſu populi iuxta antiquam cõ
ſuetudinem ad libituꝫ theſaurarij ſeu perſone a ſua
ſanctitate ad id deputate vendi debeat. Que iñ ven
ditio non ſubijciatur taxationi precij de vendendis
frumentis per cõitatem ſeu eius priores tunc facte:
ipſumqꝫ granum ad alia loca extra dioc̃. deferri nõ
poſſit ſine cõmunitatis peruſinę expreſſa licẽtia niſi
vbi fertilitas eſſet talis ꝙ pro cõuenienti precio ibi
vendi non poſſet. Placet.

¶ Qꝫ dicta magnifica cõitas pro iſta prima ꝯceſſio
ne ſoluere debeat ſanctiſſ. D. N. pro illius recogni/
tione florenos auri duo millia. Placet.

¶ Qꝫ dicta cõitas teneatur in principio cuiuſlibet
nouennij vt p̃fertur petere ꝛ obtinere renouationeꝫ
locationis ꝛ ꝯceſſionis hmõi a camera apl̃ica ſeu
Romano pontifice pro tpe exiſtente ꝛ pro hmõi re/
nouatione ſoluere eidem camere apl̃ice aut theſau/
rario pro tpe exiſtenti vel alteri ad id a papa depu/
tato: quingentos florenos: ꝛ ſi dictaꝫ renouationem
in p̃ncipio cuiuſlibet nouennij nõ petierit ſeu dictos
quingentos florenos nõ ſoluerit tunc p̃ſens locatio
ꝛ ꝯceſſio nullius ſit roboris vel momenti niſi per di
ctam cõitatem nõ ſteterit quo minus renouatio ipſa
petatur ꝛ obtineatur. Placet.

¶ Qꝫ ſi cõitas ipſa ceſſauerit vno anno ſoluere di/
ctam annuam reſponſionem ſecũdo anno teneatur
ſoluere duplum frumẽti ꝛ aliaꝝ rerum ſupradictaꝝ
ſeu precium etiam quantiplurimi per totum illud
tempus arbitrio theſaurarij ſeu alterius perſone a
papa deputate ſi vero triennio ſoluere ceſſauerit ex
tunc p̃ſens ꝯceſſio nullius ſit roboris vel momenti

⁊ habeaꝛ ac ſi facta non fuiſſet. Placet.
❡ Qꝫ locatio ⁊ conceſſio hmōi durent ⁊ effectum
habere debeant donec dicta magnifica cōitas ⁊ po
pulus peruſinus perſeuerauerint ⁊ perſtiterint in
deuotione ⁊ fidelitate. S.R.E. ⁊ Romani pontifi/
cis ꝓ tpe exiſtentis: ita ꝙ qñcunqꝫ ab eius obedien/
tia ⁊ deuotione deficerent: locatio ⁊ ꝯceſſio predi/
cte ipſo iure nulle ſint ⁊ eſſe cenſeanꝛ ipſumqꝫ cluſiū
ad cameram ipſam reuertatur ac ſi conceſſio ipſa
nunq̃ꝫ facta eſſet. Placet.
❡ Qꝫ cōmunitas terras ⁊ poſſeſſiones dicti cluſij
nulli extraneo vel de ciuitate peruſie ēt nobili qua/
cunqꝫ occaſione vel cauſa ēt noīe ꝑ̃ſtationis vel affi/
ctus ēt ſub quacūqꝫ verboꝝ foꝛma locare ſeu aliena
re poſſit nec inter ciues ad vtēdū ⁊ fruendū quouis
modo diuidere ⁊ facta locatio ſeu alienatio aut diui
ſio non teneat: ſed ſit ipſo iure nulla ⁊ terre ſeu poſ/
ſeſſiones locate ſeu alienate aut diuiſe ad cameram
apoſtolicam eo ipſo reuertanꝛ: cum intentionis ſue
ſanctitatis ſit ꝙ terre ⁊ poſſeſſiones cluſij hmōi pro
dicta ciuitate peruſie conſeruentur ⁊ in ſuos neceſſa
rios vſus ⁊ vtilitatē ciuitatis ⁊ populi huiuſmodi ⁊
illius ciuium cedat. Placet.
❡ Qꝫ quolibet anno teneaꝛ ipſa cōmunitaſ expone
re tertiam partem dicti redditus ſibi reſtantiſ in foꝛ
tificationez ⁊ munitionez ⁊ inſtaurationem muroꝝ
dicte ciuitatis ſaltem ad annos decem pꝛoxime futu
ros ⁊ deinde qñcunqꝫ opus fuerit qđ ſi factum non
fuerit dicta poꝛtio tertie partis q̃ ad cōmunitatem
pertinet pꝛo dicto anno ipſo iure ad cameram re/
uertatur. Placet.
❡ Qꝫ ad hoc vt in poꝛtionem q̃ ex tertia parte fru
ctuum per colonos perſoluendoꝝ ad dictam cōmu/
nitatem peruenerit ⁊ q̃ per cōmunitatem ipſam in
neceſſarios vſus ⁊ vtilitatem dicte magnifice cōmu
nitatis conuerti ⁊ exponi debet / nulla fraus cōmitti
poſſit vt recte diſtribuatur ⁊ exponaꝛ vult ſanctitas
ſua vt in fine cuiuſlibet anni fidelis ratio de fructibꝰ
perceptis ⁊ expoſitis R̃mo dño legato ꝓ tpe exiſtēti
vel eius vicelegato reddi debeat. Placet.
❡ Qꝫ quo ad colonos ⁊ laboꝛatoꝛes glebe dicti te
nimenti terre cluſij quoꝝ maioꝛes terras ipſas vel
ipſi ad culturam reduxerunt ⁊ deboſcauerūt ac fer/
tilioꝛes reddiderunt nihil innouari ſed in eoꝝ iuri/
bus ⁊ cōſuetudinibus illeſi per dictam magnificam
cōmunitatem cōſeruari ⁊ manuteneri bene tractari
atqꝫ defendi debeant ⁊ ſi contrafieret per ipſam cō/
munitatem cōceſſio cōmunitati facta huiuſmodi eo
ipſo reuocata cenſeatur. Placet.
❡ Qꝫ coloni negligentes poſſint cōiter expelli ob/
tenta tñ licentia ab theſaurario ſeu ab agētibus ſan
ctitatis ſue iuxta conſuetudinem ciuitatis: qꝛ terra
adeo per ſe eſt potens ad ꝓducendum ſepes ⁊ vir/
gulta ꝙ in duobꝰ annis fieret ſylua niſi colonuſ eſſet
bene diligens: ita tñ ꝙ nō fiat alteratio aliqua circa
reſponſionem fructuū ⁊ eoꝝ ratam vltra ſolitum in
locationibus alteri faciendis. Placet.
❡ Qꝫ pꝛo anno ipſo currente in quo nūc ſumus di
cta cōmunitas teneatur reſtituere theſaurario pꝛo
ſua ſanctitate deputando ſeu alio pꝛo ſanctitate ſua
agenti mille ⁊ quinquagintanouez floꝛenos ac cen/
tum quinquagintatres ſalmas frumenti in quibus
ſingulis annis dñi poſtarum ſeu terrarum cluſij re/
ſpondere theſaurario tenebantur ac etiam ꝙ dicta
cōmunitaſ reſtituat omnia frumenta dominoꝝ illis
qui ius ſuum cōmunitati non renūciauerunt vel cuz
eis cōcoꝛdet vel dicta cōmunitas ꝑmittat ſtare iuri
cum ꝑ̃dictis q nō renunciauerunt. Placet.
❡ Qꝫ ad hoc vt negocia dicti cluſij diligentius pꝛo
curentur ⁊ a debitoꝛibus debita exiganꝛ ⁊ cura ⁊
ſollicitudo adhibeatur vt terre vſurpate ⁊ inuaſe a
circumuicinis recuperentur: a pꝛedicta camera apo
ſtolica ⁊ cōmunitate deputetur vnus ꝓcuratoꝛ cum
annua reſponſione ⁊ competenti mercede cōmuni/
ter ſoluenda a cōmunitate de cōſenſu theſaurarij ex
fructibus bonoꝝ recuperandoꝝ vt pꝛocuratoꝛ con/
ſtituendus indies ſit diligentioꝛ ⁊ ex nunc intelliga/
tur deputatus eſſe dñs Angelus ioanni de monte
pulciano pꝛocuratoꝛ ⁊ ciuis peruſinus ꝓpter eius
experientiā fidem ⁊ integritatē erga ſedem aplicaz
⁊ dictam cōitatem peruſinam. Placet.

❡ Qꝫ tempoꝛe indulgentie ſancti Dominici ⁊ in
quolibet die ſabbati fiat mercatum in platea
certis diebus exceptis. Rubꝛica. 151.

ITem Statuimus ⁊ oꝛdinamus ꝙ tpe
indulgentie ſancti dñici de menſe
Auguſti poſſit fieri generale mercatum in ciuitate
Peruſie libere ⁊ impune: Et etiā in quolibet die
ſabbati fieri poſſit generale mercatum libere ⁊ im/
pune in platea magna ⁊ ſupꝛamuri ac in alijs locis
ſolitis ⁊ conſuetis: Excepto ꝙ ꝑ̃dicta nō vendicent
ſibi locum quando in dicto die ſabbati eſſet aliqua
infraſcriptaruz feſtiuitatum vz. Dies natiuitatis
Domini vel ſancti Stephani aut ſancti Joannis
ſequentium dictuz feſtum vel dies paſcatis Epifa/
nie / ⁊ aſſumptionis beate virginis Marie / ⁊ ſan/
cte Marie de menſe martij.

❡ Coꝛrectio ſtatuti de pena diffamandi.
Rubꝛica. 152.

ITem Statuimus ⁊ oꝛdinamus ꝙ pe/
na cōtēta in ſtatuto loquēte de pe
na diffamādi extra iudiciū ſit ſublata / ⁊ dicta pena
ſit redacta ad.xxv.lib.deñ. Et de hoc poſſit fieri cō/
coꝛdia / ⁊ habita cōcoꝛdia ſoluat.v.lib.deñ.pro ga/
bella dicte concoꝛdie.

XLVIv

¶ Quod folia libris non addantur ſine licentia camerarij artis cartulariorum. Rubrica. 153.

Statuimus Et ordinamus quod decetero nullus librarius vel ligatores libri vel alius audeat detrahere vel addere vel remittere aliquod folium in aliquo libro ſeu quaterno pecudino vel bombicino alicuius mercatoris vel artificis abſque licentia vel mādato camerarij artis cartulariorum / et camerarij illius artis cuius eſſet ille qui hoc fieri peteret et ſine mandato perſonarū in ipſo folio deſcriptarum pena quinquaginta flo. auri contrafacienti cuius quarta pars ſit camere quarta accuſatoris quarta officialis exequentis et reliqua quarta dicti camerarij cartulariorum: vt latius patet in cancellaria cōis manu ſer pauli ſer nicolutij.1478.

¶ De palea venali. Rubrica.154.

Statuimus Et ordinamus quod decetero ſalma quelibet palee venalis debeat eſſe ad minus lib.centū quinquaginta nec poſſit vendi vltra tres bologninos ſub pena viginti ſol.deñ.pro qualibet ſalma: cuius dimidia ſit cōis peruſie reliqua officialis exequentis et nihilominus contrafaciens perdat ipſam paleam / que amplius non comburatur ſed detur amore dei vel conuentibus ſancte marie ſeruorum vel ſancti franciſci vel ſancti auguſtini vel carceratis: vt latius patet in cancellaria manu ſer matthei iacobi veſtri.1452.

¶ Loca tuta debitoribus. Rubrica.155.

Statuimus Et ordinamus quod decetero debitoribus cauſam vel habentium ius et cauſam ab ea et debitoribus particularium perſonarum et alijs quibuſcunque ciuibus comitatenſibus et forenſibus habitantibus ſeu cōuerſantibus peruſie infraſcripta loca ſint tuta: videlicet totus locus ſub logia noua capite platee magne / oēs audientie artium et audientia cōſortij notariorum. Ita quod ibi per nullum debitum aut licentiam aut aliam cauſam capi aut moleſtari queant ad quod ſit adempta omnis poteſtas omnibus officialibus: quod tamen non intelligitur in condemnatis propter maleficium vel delictum aut qui cōmiſiſſet aut temptaſſet aliquid cōtra ſtatum.S.Ro.eccl.et dicti cōis pena officialis ſecus facientis ſint lib.cccc.deñ.vt latius patet in cancellaria cōis peruſie.1441.

¶ Macelli magni immunitas. Rubrica.156.

Statuimus Et ordinamus quod decetero et imperpetuū nullus ciuis comitatenſis vel alius cuiuſcunque conditionis vel ſtatus exiſtat / poſſit cogi vel moleſtari realiter et perſonaliter ſeu quouis alio modo pro aliquibus debitis publicis ſeu priuatis in macello magno ciuitatis peruſie poſito in platea ſupramuri infra ſuos cōfines: non obſtantibus quibuſcunque licentijs cedulis penalibus cōceſſis contra debitores, per aliquem officialem ciuitatis peruſie. Quinimmo nullus officialis ciuitatis predicte poſſit aliquem in dicto macello grauare inquietare vel moleſtare ex cauſis predictis. Et officialis contrafaciens incidat in penam.cccc.lib. deñ.ipſo facto aplicādarum camere apoſtolice: nō obſtantibus quibuſcunque: vt latius patet in cancellaria cōis peruſie manu ſer Gentilis ſimeonis tancij.1481.

¶ De immunitate campanelle vulgo dicte la ſcrilletta exiſtente in campanile ſancti Laurentij. Rubrica.157.

Statuimus Et ordinamus quod infuturum perpetuis temporibus in qualibet quadrageſima vniuerſi et ſinguli ciues comitatiui et forenſes cuiuſcūque conditionis exiſtant a ſono campane ſcherlette que de ſero pulſatur hora.xxij.ſeu hora.xxi. et a principio ipſius ſoni vſque ad alium ſonum eiuſdem ſcherlette quo alio die circa nonas pulſatur de mane incluſiue vbique libere tute et ſecure per ciuitatem burgos et ſuburgos peruſie conuerſari cum eorum bonis beſtijs et rebus alijs omni impedimento reali et perſonali ceſſante poſſint et valeant debitis ciuilibus ſeu cōmunitatum cedulis penalibus inde emanatis ac condemnationibus damnorum datorum: vt latius patet in cancellaria cōi peruſie ſub.1472.manu ſer Juliani permatthei: ſub pena et ad penam.xxv.floreñ.officialibus vel alijs contrafacientibus ipſo facto cōi peruſie aplicandorum.

¶ De modo et ordine faciendo et obſeruando per volentes cedere bonis. Rubrica.158.

Statuimus Et ordinamus quod volentes cedere bonis facta prius coram eorum iudice in ſcriptis comparitione continente factū et ſeriem rei / debitorum confeſſionem et aſſignationem ſuarum rerū et bonorum ſi que habuerint: Et citatis creditoribus ad inſtātiam talis cedere volentis prout eſt de more anteque deueniat ad ceſſionem hora iuris de mane vel de ſero banniatur per loca publica et cōſueta cum duabus tubis in platea magna et ſupramuri alta voce: qualiter talis de tali loco vult et intendit cedere bonis et quod quicunque vult intereſſe compareat dicta die et hora iuris ſpecificando de mane vel de ſero ſecundum quod ipſe tubicina habuerit in mādatis in palatio dñi poteſtatis ad audiendā et fieri videndam talem bonorum ceſſionem: Et proclamatione facta per tubicinam

cta p tubicinam in pergulo ſeu logia ante palatium dñi poteſtatis aſſiſtēte ibi dño iudice coram q̄ petita fuit ⁊ fieri debeat ceſſio: q̄lr talis nominādo cedere volentē vult ⁊ intendit bonis cedere q̄ qcunq; vult intereſſe ⁊ videre ⁊ audire veniat ⁊ cōpareat ⁊ tūc immediate talis volēs cedere ſtans ſupra dcm̄ pergulū ſeu logiā q̄ ab aſtantib⁹ videat ⁊ alta ⁊ intelligibili voce dicat infraſcripta v̄ba vel alia eiuſdē effectus. Cū inopia ⁊ miſeria mea ſuffocātib⁹ creditoribus meis ſatiſfacere nequeo: Jccirco bonis oībus meis cedo: Et coraz ipſo dño iudice dico/ ppono ⁊ pteſtor q̄ preſens mea ceſſio regiſtret in libris inſinuationum ciuitatis peruſie per notariuz mee porte talibus inſinuationibus ppoſitum. Quibus p actis talis cedens ire debeat per ambas plateas aſſociatus a duobus tubatoribus ſonantibus tubas ⁊ preconizantib⁹ p loca cōſueta ſtante cedente ipſum ceſſiſſe bonis vt ſupra vt omnibus innoteſcat. Et facta dicta ceſſione iudex coraz quo fit/debeat fieri facere talem inſinuationem in dictis libris per dictum notarium: pena. xxv. lib. deñ. dicto iudici tpe ſui ſindicatus auferenda ſi talem inſinuationem fieri non fecerit: ⁊ notarius requiſitus debeat ipſaz gratis ⁊ ſine aliqua ſolutione facere incontinenti ſub ſimili pena ſub infraſcriptis v̄bis vz. Talis tali die ſeruatis ſeruandis venit ad miſerabile beneficium ceſſionis bonoꝝ prout latius conſtat manu talis notarij ⁊c. Et omnis ceſſio ſecus facta ſit ipſo iure nulla: ⁊ cedenti nullo modo in aliquo ſuffraget. Jtem tubicine palatij dñoꝝ prioꝝ teneantur ⁊ obligati ſint facere dicta banna ⁊ proclamationes ſine aliquo precio vel mercede ſub pena qnq; lib. deñ. Et q̄ officiales ⁊ p curatores pauperū qui pro tempore erunt obligati ſint fieri facere dicta banna ⁊ pclama vt ſupra/que pena applicetur capelle. Mag. D. prioꝝ: prout latius conſtat manu ſer Uincentij ſer iacobi folio. 142. ſub. 1508. confirmatio ſupradicte legis patet in cancellaria eodem milleſimo folio. 143.

¶ Taxa ſportularum. Rubrica. 159.

Pro paruis ſententijs vſq; ad viginti quinq; florenos deponant penes notariū cauſe carleni qnq;.
A. xxv. flo. ſupra vſq; ad centum. carl. xiij.
A centum vſq; ad ducentos flo. carl. xx.
A ducentis vſq; ad trecentos flo. carl. xxx.
A trecentis vſq; in infinituz p quolibet centinario florenoꝝ carl. quinq;.
Pro cauſa criminali vbi veniret imponenda pena corporis afflictiua citra morteз vel delicta pena deberet fieri abſolutio recipi poſſit in totum carl. xx.
Et ſi agitaretur cauſa capitalis in qua includeretur mors naturalis vel de abſolutione ipſius mortis a quolibet floreñ. vj.

Finis.

¶ Errores ſiue impreſſionum ſiue male littere originalium hic corriguntur

Jn addi. 5. ꝟce in. §. addentes ibi qui audeat: lege quis audeat.
Jn addit. 11. ꝟce. ibi alīs: vult dicere alias.
Jn addit. 14. ꝟce in. §. addentes ibi dictorum ⁊ ibi incurrat: lege dictaꝝ: ⁊ incurrant.
Jn addit. 20. cap. ibi ruatur: lege ruat.
Jn addit. 22. ꝟce ibi electis ⁊ deputatis debet addi ⁊ eligendis ⁊ deputandis.
Jn addit. 60. cap. in fi. addimus ⁊ p tpe deputādos.
Jn addit. 62. ꝟce ibi gentibus nationibus: lege gentibus ⁊ nationibus.
Jn addit. 67. cap. in. §. addim⁹ ibi qlibet lege q̄libet.
in addit. 79. cap. in. §. pen. ibi cū dicti: lege cū dictis.
in addit. 80. cap. in. §. fi. ibi incurrat: lege incurrant.
Jn addit. 89. cap. in. §. pen. ibi teneantur ⁊ debeat: lege debeant: ⁊ ibi cā: lege eam.
Jn addit. 90. ca. ibi turpitudinis: lege turpitudines.
in addit. 96. c. i. §. pe. ibi ad quā teneant: lege teneñt.
in addit. 112. c. in pn̄. ibi amplintes: lege ampliantes.
Jn addit. cap. 124. ibi electi ⁊ deputati: lege ⁊ adde ſeu pro tempore eligendi ⁊ deputandi.
Jn cap. 140. ibi cōi peruſine: lege peruſie.
in cap. 142. ibi cognoſcētiſq; ipſius: lege cognoſcētes.
in addit. dci cap. in. §. addim⁹ ibi operez: lege opem.
Jn cap. 144. in. §. conſiderantes ibi. S. D. N. pape vult dicere papam.

¶ Deo opt. max. Laus ſempiterna.

Regiſtrum.

✠✠✠✠ AAAA BBBB CCCC DD DD EEEE FFFF GGGG HHHH
Omnes ſunt terni: Excepto ✠✠✠✠ qui eſt duernus.

1528

¶ Ad laudem gloriam ⁊ honorem omnipotentis Dei totiuſq; curie celeſtis ac ſanctoꝝ martyrum Herculani ⁊ Conſtantij protectoꝝ ⁊ defenſoꝝ magnifice ⁊ inclite ciuitatis Peruſie. Explicit Quartum volumen ſtatutoꝝ auguſte Peruſie Cum additionibus ⁊ ſupplectionib⁹. U. J. doc. dñi Pauli saluutij ⁊ dñi Joannis alexij Cauſidici peruſini. Ac per ſer Sinibalduz fertulinum notarium publicum ac cauſidicum peruſinum in officina continue exiſtentem diligentiſſime correctum. Anno dñi. M. D. xxviij. Die nono Maij.

Quartum Volu.

¶ Sinibaldus Fertulinus notarius publicus ac cauſindicus Peruſinus
Ad Lectores ⁊ optimos iurium amatores.

AD laudem Decus ⁊ honorem omnipotentis dei eiuſqꝫ glorioſiſſime matris Marie ſemper virginis ⁊ glorioſiſſimorum martyrum Laurentÿ Conſtantÿ ⁊ Herculani huius inclitę ⁊ magnifice ciuitatis peruſine protectoꝝ ⁊ defenſoꝝ: explicit Quartuz ⁊ vltimum Statutorum volumen Auguſtę ciuitatis Peruſię nuper editum, reformatum, caſtigatum ⁊ auctum accurateqꝫ reuiſum cum additionibus q̄ꝫ plurimis clariſſimi. V. J. doc. dñi Pauli saluutÿ ⁊ egregÿ cauſarum patroni dñi Joannis Alexÿ peruſinoꝝ ciuium vias/pontes/fontes/cloacas/formas/aqueductus, multaqꝫ de lacu ⁊ cluſio peruſino continens: aliaqꝫ peregregia ciuitatis ordinamenta ſatis pulchra perutilia ⁊ ſcitu digna complectens ⁊ explicans: Jn quo ſiquid reptum fuerit qđ ſit minus perfecte dictuz riteqꝫ limatum ac omni ex parte politum: precor vnũquéqꝫ veſtrum vt non liuoris aculeo aut detractionis ſtudio ſed charitatiuo calamo emendandum ſuſcipiat: ſcio etenim nec iſtud inficior ꝙ tm̄ opus maiori indigeret elimatione: Agite igiť lectores candidi ⁊ optimi iurium amatores qui reipublice/vobis ⁊ alÿ prodeſſe cupitis hoc ſtatutorum opus nunc primum impreſſum diligenter emendatum ac tam polite ⁊ pulchre perfectum vobis comparate vt eo ad laudem altiſſimi: decus ⁊ honorem reipublice Peruſine veſtrum aliorũqꝫ cómodum vtentes mercedem ęterne fęlicitatis conſequi valeatis.

¶ Magnificis Peruſinę cõmunitatis Artium prioribus dño Mariotto ferrazo ⁊ dño Petropaulo ſer Petri Joannis de Conſulibus. Hieronymus Cartbularius. S. D.

Quo ad vixero (Magnifice dñe Mariotte ferrazze ⁊ Petrepaule ſer petri Joãnis) veſtras nũq̄ꝫ perſonare ⁊ extollere laudes gr̄arũqꝫ actiones deſiſtaz: Si quidem labori meo miſerti/opus quod non modico ſumptu ⁊ ſudore/magna ex parte excuſſeram: ſed tanq̄ꝫ mancus/non eo vultu a pluribus ſuſcipiebatur/vt equum erat/curaſtis ſolertia ⁊ humanitate veſtra integrum vt eſſet. Quo factum eſt/vt non modo ego vobis plurimũ debeam/ſed ⁊ oẽs virtutis/probitatis/ęqui/iuſtitię ac recti amatores quibus diuinum hoc ſuffragatur opus affluentius laudes exoluant. Dum. n. extremo eiuſdem libro operam datis decorem reſtitui/quo carent ea q̄ formam quodamodo vltimam non ſortiunť/non infima digni laude eſtis. Quando perfectio omnis ab vltimo dependet fine. Veſtro igiť patrocinio ac tutela diuinum ſtatutorum peruſinoꝝ opus in lucem integrum ꝓdeat/nec immerito ſi ſub iuſtiſſimis vrbis moderatoribus iuſtitię precepta hec ⁊ ſanctiones equiſſime edantur. Valete clientuli veſtri non immemores. Peruſię. 14. Maÿ. 1528.

¶ Sedente ſanctiſſimo Jn xp̄o patre dño noſtro dño Clemente diuina ſuffragante gratia Pon. vÿ. eiuſqꝫ pontificatus anno quinto. Et R. dño Vincentio Pimpinella Archiepo Roſſañ. Peruſię vmbrieqꝫ vicelegato meritiſſ. auctore ac patrono obſeruandiſſ.

¶ Exiſtentibus Magnificis viris dño Galeazo Balłono ⁊ ſocÿs decurionibus ⁊ decem viris Peruſine reipublice huic compendio fauentibus.

PERVSIAE IN AEDIBVS HIERONYMI
FRANCISCI CHARTVLARII
MAIO MENSE
M. D. XXVIII.

re/abrogare ⁊ rurſuſ edere ꝑ maxime ē neceſſariū: vt ppl̄s ad bene beateqꝫ viuēdū ſponte ſua vel ſaltē penaꝝ metu alliciat̄: ⁊ i ipſa republica recta viuēdi norma inſtituat̄: ⁊ inſtituta ſedulo cuſtodiat̄: qn̄qdē ſiñ legib⁹ ⁊ iuſta viuēdi regula nemo ꝑfecto mortaliū rectā diu vitā ducēt. Regnū qppe nulluz nullaqꝫ ꝓuincia ⁊ ciuitas q̄ꝫuis minima abſqꝫ legibus/rectiſqꝫ regulis ac ſāctióib⁹ ⁊ inſtitutiſ regi/gub̄nari/ſuariqꝫ neq̄q̄ꝫ diu poſſꝫ. Quid eteni aliud ſūt regna ꝓuincie ac ciuitates legib⁹ carētia niſi manifeſta latrocinia? Humana qppe nā ex lapſu p̄mi parētis tāta labe dubio ꝓcul īfecta fuit: vt nos poſteri ſui oēs ab incūte etate ad malū q̄ꝫ ad bonū magis ꝓcliues ⁊ inclinati facile ſemꝑ ſimus. Adeo ꝙ ab ipſo nos malo ſine legib⁹ retrahi nequaq̄ꝫ valeamuſ. Jccirco ſūmus ⁊ oipotēs de⁹ ꝑ Moyſem dilectū ſuū legez pplo i decē p̄cepta diſtinctā tradidit. Regeſqꝫ deinde ppl̄is ſuis vt Solon gręcis: Lygurgus lacedemoniȷ̄s leges inſtitutaqꝫ ab ipſis obſuāda cōdidere. Quib⁹ coꝝ regna ppl̄os/nationes ⁊ ſb̄ditos recte qete ac pacifice regerēt/tenerēt diuqꝫ ac pennit̄ ſuare valerēt: ſenat⁹ ēt populuſqꝫ Romanuſ ab initio vrbis cōdite legib⁹ carētes eas a gręcis ꝑqſiere: ijſdē i decē tabulas diſtributꝫ duas ēt addiderūt: vn̄ merito lex duodeciꝫ tabulaꝝ appellata ē: hinc eſt ꝙ maiores nr̄i p̄miſſa ꝯſiderātes nimioqꝫ ac pio charitatiſ ⁊ amoris īſtinctu erga p̄riā cōciueſqꝫ ſuoſ moti cupiētes populū ⁊ incolas i pace ⁊ qete viuere recteqꝫ regi ⁊ gub̄nari: politicāqꝫ ⁊ laudabilē vitā degere: ⁊ tādē efficē vt reſpublica peruſina ſimul cū ciuib⁹ ⁊ ſb̄ditis i pace qete ac trāqllitate ſedulo fruerer̄: ⁊ tādē firma ꝑpetuo ſtabiliſqꝫ foret: municipalia iura q̄ ſtatuta nūcupamus ꝓ tpoꝝ oportunitate ꝯſtituē̄: Eadē in q̄tuor diſtincta volumina miro mō ⁊ ordine ꝯcluſere: quoꝝ Primū volumen mḡratuſ eorūqꝫ dignitates/officia/iuriſdictiones/electiones creationes ⁊ ſalaria: dānorūqꝫ datoꝝ penas ⁊ mulctas: gabellas ſolēniaqꝫ ciuitatis luminaria ſeriatiꝫ cōplectit̄. Scd̄m v̄o ciuiles cauſas ciuiliaqꝫ iudicia eorūqꝫ modū normā ⁊ ordinē tā ꝑ litigātes q̄ꝫ ꝑ iudices ſeruādū: dotes/vltimas/volūtates/teſtamēta ab inteſtato ſucceſſiones/inſinuationes ⁊ molēdina agrorūqꝫ culturā examuſſiꝫ ꝯtinet. Tertiū maleficia eorūqꝫ ꝓceſſus mulctas ⁊ penas aliaqꝫ cōplurima mirū inmodū explicat. Quartū aūt ⁊ vltimū dictoꝝ volumen ſtatutoꝝ qcqd ad honorē decorē ornatūqꝫ ciuitatis ꝯcernit multaqꝫ de lacu peruſino ⁊ alia q̄ꝫ plurima q̄ inferius ſeriatim legi queunt ſuo ordine cōplectit̄. Que legeſ ⁊ ſtatuta lꝫ ꝓ tpoꝝ oportunitate ⁊ reꝝ tūc i ciuitate ⁊ comitatu ꝑuſino vigētiū oībus caſib⁹ abunde ſatis ſupqꝫ ꝓuidiſſe viderentur. Tamē qꝛ mutatione ac varietate reꝝ ⁊ tpoꝝ: nā ēt ſepe variat̄ humana ⁊ oēs caſus ⁊ articuli q in dies ꝓuenire ꝯtingūt legib⁹ ſenatuſconſultis ſtatutis: ac alijs deciſionib⁹ iam editis (vt iuriſcōſultus inquit) ſigillatim cōp̄hēdi nō pn̄t: nullaqꝫ iuris ſāctio q̄ꝫtūcūqꝫ ꝑpēſo aio digeſtoqꝫ ꝯſilio emanata ⁊ ꝓdita ad humane nāe varietatē ⁊ inopinabiles mortaliū caſus haud quaq̄ꝫ p̄potēs eſſe dignoſcit̄: Ea pp cū ex multis varijs ac diūſis reꝝ ⁊ cauſaꝝ caſib⁹ ac hoīuꝫ dolis machinationib⁹ ⁊ fraudib⁹ taꝫ p̄teritis q̄ꝫ q̄tidie emergētib⁹ nouo (vt expiētia docet) indigētib⁹ auxilio: p̄dcā maioꝝ nr̄oꝝ ſtatuta ⁊ ordinamēta nedū emēdatione ſupletione ⁊ d̄claratiōe ſꝫ ēt multis in locis abrogatione correctiōe ⁊ mutatiōe neceſſario idigē̄ luce meridiana clari⁹ ꝯſtat. Hinc eſt ꝙ arduū h̄ ⁊ ꝑdifficile reipublice peruſine ſtatutoꝝ ⁊ ordinamētoꝝ correctiōis emēdatiōis additiōis ſupletionis ⁊ declaratiōis onus publico decreto atqꝫ ſtipēdio. J. ſcriptiſ diſtiſſimis ac celeberrimiſ viris reꝝ ⁊ cauſaꝝ lōgo vſu ⁊ expiētia callētib⁹. J. V. cēſura cōſumatiſſimis doctorib⁹ ac egregijſ cauſidiciſ iuris ſtatutoꝝ ac lōgo patrociniorꝝ expimēto refertiſ ⁊ ꝓbatiſſimiſ faciūdū demādatū fuit: q mādatū libētiſſime amplexi in his v̄ſatis i ſimul ac ſedulo inſpectis ⁊ diligētiſſime enucleatis multis detractis ⁊ iminutis: pluribuſqꝫ oportune ſupadditis ⁊ de nouo penſiculate inuētis: nouis ꝓuiſiōib⁹ occurrēdo reipublice ac ciuiū ꝑuſinoꝝ cōmō ⁊ vtilitati iuſtitia ⁊ eqtate ſuata/vt decēſ ē/ꝓuidē̄ curauerūt: Supeſt igit̄ vt iniūctū nobis onus Jn noie dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i eiuſqꝫ piētiſſime mr̄is Marie ſemꝑ v̄ginis p̄ſidio inuocato prompto ⁊ alacri aio ſb̄eūtes deo freti q res ad modū ꝑdifficiles ⁊ penitus deſpatas ſue v̄tutis magnitudine miro mō ⁊ ordine explicat ⁊ ad optimū optatūqꝫ finē ꝑducit: obnixe agrediamur. Deuſ ita qꝫ optimus largitor oīum ſua benignitate ⁊ clemētia ac eiuſdē ſāctiſſime mr̄is Marie meritis ſedulo ceptis faueat nr̄is: nr̄mqꝫ corp⁹ recte gub̄nat: aiuꝫ dirigat: mētes illuſtret: atqꝫ ſic efficiat vt i h̄ maxio ope ad ipſius ſūmi opificis ſueqꝫ matris laudē honorez gloriā ⁊ reuerētiā ac ad ipſius reipublice peruſine ciuiūqꝫ incolarū ⁊ ſubditoꝝ eius ꝑpetuā pacem qetem ⁊ ſalutez ac vtilitatē ⁊ cōmodū oīa queqꝫ recta iuſta honeſta neceſſaria vtilia expediētia ⁊ oportuna fuerint: tota mentis intuitu rectoqꝫ ꝯſilio exacte ꝑficiamur: ⁊ tandē ad optimū optatūqꝫ finez omni cum laude diligenter perducere valeamus.

¶ Quoꝝ qdem doctoꝝ ac cauſidicoꝝ nomina ſunt infraſcripta vꝫ.

¶ Excellentiſſimi. V. J. doc. ac peruſini ciues.

Dn̄s Mariottus de Boncambijs.

Dn̄s Vincentius d̄ herculaniſ cognomēto frigius.

Dn̄s Paulus ſaluutius.

Dn̄s Eneas de vbaldis.

¶ Egregij cauſarum patroni ac peruſini ciues.

D. Minutius de vanolis.

D. Petrus philippus creſcimbeni.

D. Joannes alexius.

D. Hieronymus cibbus.

1v

¶ Domini Joannis Alexij cauſidici peruſini ad Decemuiros reipublice peruſine ad magiſtratū bene gerendum exhortatio.

REipublice Curā gerētes Patres Conſcripti ſumma ope niti debēt ne ipſaꝫ derelinquāt. Quin immo pio amoris ac pietatis intuitu amplecti/fouere/curare/defendere atq3 tueri: ciueſq3 ⁊ incolas ac eius ſubditos in pace ⁊ quiete regere atq3 ſeruare obnixe tenent. Quod profecto tunc futurū aliquando arbitrabimur: cum penis ſeditioſi meritis mulctabuntur atq3 plectentur: boni vero condignis premijs ⁊ honoribus ad virtutes capeſcendas alliciantur. Cum deniq3 totum reipublice corpus ⁊ nō pars ipſius diligēter atq3 ſollicite regi gubernariq3 cōtigerit. Adminiſtrantes aūt eam omnia q̄ eidem republice ſaluberrima/vtilia opportuna atq3 etiam neceſſaria proſpexerint: cōſuluerint/effecerint ⁊ ad priſcū/hoc ē honeſtū vite genus/traduxerint. Nam ſi preclarum ⁊ laude dignum eſt in re ęconomica agere bonū patremfamilias: quanto preclarius ac laudabilius erit in republica agere bonum patrie parentem: ⁊ cum homo hominum cauſa natus ſit: nuſq̄ profecto cōmodius poteſt hominibus homo prodeſſe ⁊ patrocinari: q̄ adminiſtrādo rempublicam: que in vniuerſum cunctoꝝ cōmoda cōplectit. Meditandum etenim ac continuo memorandū eſt Patres Conſcripti: nos hoīes primū deo: ſecundo loco patrie: tertio parētibus natos ac in lucem proditos eſſe: ab ipſo namq3 omnipotenti deo creationem/animam/rationem ⁊ ſermonem/qbus bonum a malo: falſuꝫ a vero diſcernimus: a beluiſq3 differentes ſumus/redemptionem quoq3 ac remiſſioneꝫ ⁊ ꝓtectionem/innumerabiliaq3 alia beneficia aſſequuti ſumus: ⁊ cōtinue aſſequentes ipſum toto animo/mente/intellectu/totoq3 corde ſūmopere diligere/colere/venerariq3 tenemur: ſecūdo patrię ipſiuſq3 cure cōmodo ⁊ vtilitati intenti ac vigiles ſemp̄ eſſe debemus: a qua nomen/originem/dignitates/honores/bonaq3 complurima nanciſcimur. Quo fit vt merito nos ipſaꝫ omni ope/cura/ſollicitudine/conſilio/ſtudio ⁊ diligētia amplecti/fouere/ſeruare/augere atq3 tueri obligamur: pro qua ēt mori/ſi expediens viſum fuerit/ꝑ pulchrū ⁊ laude nō mediocri dignum erit appetere. Hinc eſt ēt q̄ reipublice vtilitas ⁊ cōmodum noſtro/parentūq3 noſtroꝝ vtilitati ⁊ cōmodo penitus eſt anteponendā: dulcis amor q̄uis ſit gratuſq3 parentum: attamen eſt patrie dulcior ⁊ charior. Tertio parētibus prodeſſe atq3 ſubuenire debemus: ab ipſis nāq3 geniti corpus ⁊ eſſe noſtrum adepti ſumus. Nam niſi per ipſos/auxiliāte altiſſimo/in luceꝫ proditi non eſſemus. Ab eiſdēq3 maximis laboribus ⁊ impēſis nutriti ⁊ educati bonis optimiſq3 moribus/inſtitutis ⁊ virtutibus continue inſtruimur. Nos itaq3 ipſis maximo obligationis ac amoris vinculo aſtricti dediti ſemper eſſe debemus: magis tamen patria dulcis nos aſtringit detinet atq3 deuincit: vnde pari vtriſq3 imminēte periculo patrie q̄ꝫ parentibus ſuccurrēduꝫ citius erit: omnium q̄nquidem ſocietatuꝫ nulla eſt gratior iucundior nulla deniq3 charior: q̄ꝫ ea q̄ cuꝫ republica mortalibꝰ eſſe ꝯtingit: cuipiam etenim noſtrū chari ſunt parentes chari liberi/propinqui/amici ⁊ familiares: ſed omnes omnium charitates patria ſimul complexa fuit. Pro qua Romanoꝝ q̄plurimi ⁊ alij multi ꝓbatiſſimi viri mortem oppetere nō dubitauerūt. Eadeꝫ vobis igitur Decemuiri nobiliſſimi omniq3 laude condigni ⁊ virtute referti: ꝓ republice veſtre tuitione augumento ac ciuium vtilitate ⁊ ſubditoꝝ cōmodo conſulte atq3 mature ꝓfecto gerenda erūt: agite ergo Patres Cōſcripti rēpublicam veſtram amplectamini/defendite, fouete atq3 tueamini: hanc excolite veneramini: huic tandeꝫ reliquis omiſſis ac poſtergatis curis cōmodiſq3 proprijs ſtudete inherete noctuq3 diuq3 ſemper inuigilate: hanc totis viribus ſumma ope cura ſollicitudine ⁊ diligentia duo diuini Platonis ſeruantes precepta ad regendum gubernandūq3 capeſſite: Primum q̄ reipublice veſtre veſtrorūq3 cōciuiū ⁊ ſubditoꝝ vtiliti cōmodo ac quieti ſic ſtudeatis: vt qcq̄d vtile expediens ⁊ honorificum a vobis fieri cōtigerit, id totum ꝓprioꝝ cōmodoꝝ ⁊ honoꝝ obliti ad ipſam rempublicam referatis. Alterum vt totum ⁊ integrum reipublice corpus nedum partem aliquā tuendo ſeruetis: poſtremo ita vos agite ⁊ agendo vos ſic oſtendite vt omnes vndiq3 vigiles rempublicam veſtram eiuſq3 ſubditos ab optimis vigilantiſſimis/ſtudioſis/diligentibus omniq3 doctrina refertis viris bene ſollicite ⁊ diligēter regi/ſeruari atq3 gubernari ſedulo perſpiciāt: quod ſi (vt ſpes eſt) feritis: veſtrum peroptime geretis officium ſūmamq3 vobis laudem patrie decus vtilitatem ⁊ cōmodum poſteriſq3 veſtris gloriam parabitis ſempiternam.

¶ Eiuſdem. d. Joannis ſuper ſtatutoꝝ reformatione Prohemium.

QUoniam Ad rempublicam bene regendā ⁊ recte gubernandam: boniſq3 ⁊ optimis moribus ac inſtitutis iuuentuteꝫ inſtruendā: Patres Cōſcripti leges inſtituta ſāctaſq3 ſanctiōes extare: extāteſq3 ⁊ extantia pro tempoꝝ rerūq3 varietate ⁊ mutatione q̄nq3 emendare/corrigere ⁊ mutare: eiſdēq3 nōnūq̄ addere ⁊ ſuplere: eademq3 quādoq3 tolle-

RCHIVIO